

DANSKE STATSANER
GENERALDIREKTORATET

ORDRER OG BESTEMMELSER

VEDRØRENDE

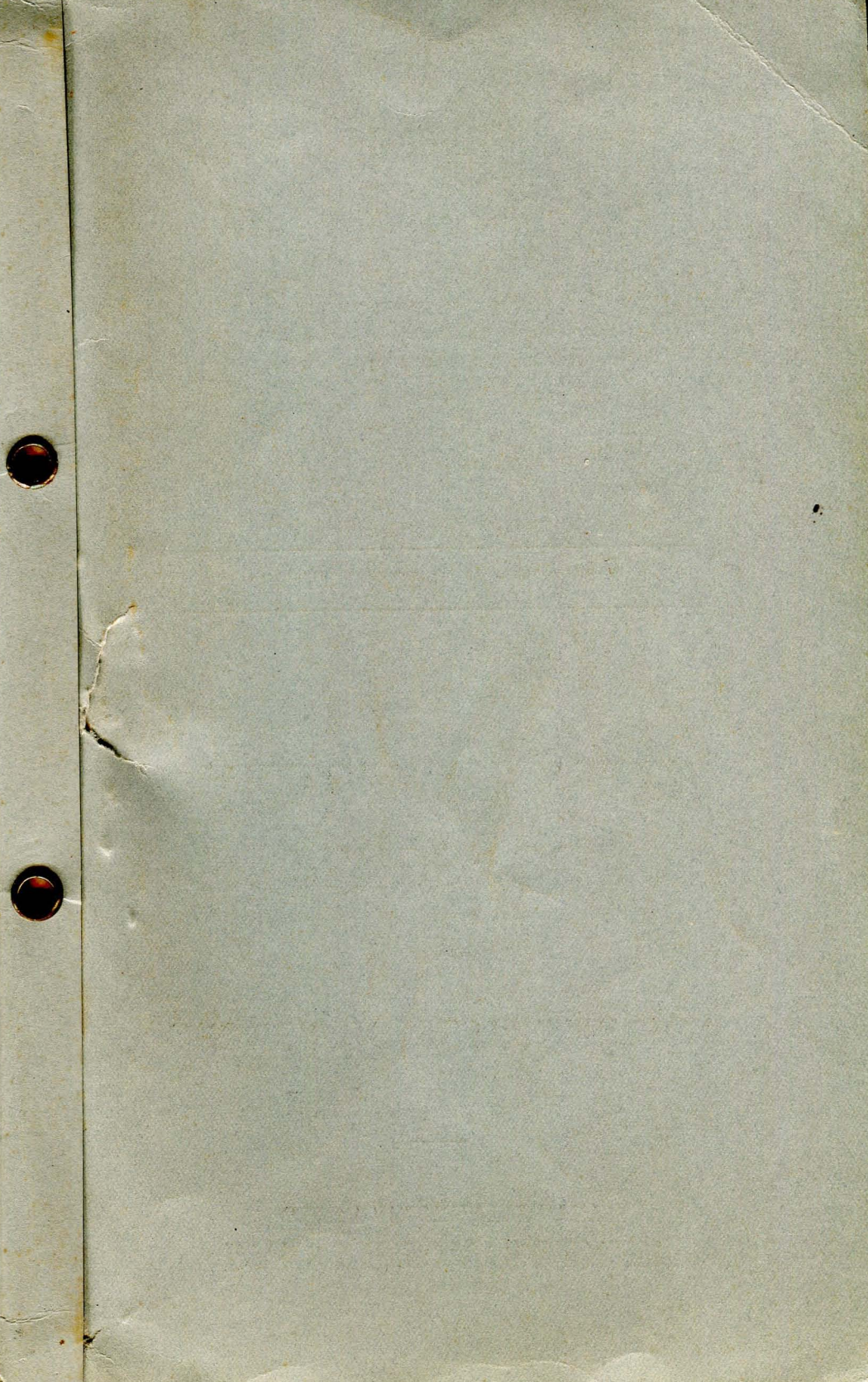
PLADS- OG
PAKHUSTJENESTEN

ORDRESAMLINGEN - SERIE L

(I nærværende eksemplar, der ikke er
rettet a jour, er medtaget rettelsesblad
nr. 125 af 1/10 1951.)

KØBENHAVN

1951

DANSKE STATSBANER
GENERALDIREKTORATET

ORDRER OG BESTEMMELSER

VEDRØRENDE

PLADS- OG
PAKHUSTJENESTEN

ORDRESAMLINGEN - SERIE L

(I nærværende eksemplar, der ikke er
rettet a jour, er medtaget rettelsesblad
nr. 125 af 1/10 1951.)

KØBENHAVN
1951

Ordresamlingens Serie L fordeles til:

<i>Administrationskontorer o. l., Samtlige Stationer</i>	} <i>efter Behov.</i>
<i>Ranger- og Pakhusmestre, Ranger- og Pakhusformænd Overportører, Portører og Stationsarbejdere</i>	} <i>med personligt Eksemplar.</i>

Serie L indeholder kun Instruktion vedrørende det almindelige Arbejde, som normalt udføres af Plads- og Pakhuspersonalet. Der er saaledes ikke medtaget Instruktion vedrørende Arbejder, som vel i nogle Tilfælde udføres af Plads- og Pakhuspersonalet, men som ikke i Almindelighed hører til dette Personales Arbejde. Instruktion vedrørende saadanne Forhold paa hviler Ekspeditionsstederne, men disse har i øvrigt ogsaa for de i Serien omhandlede Forholds Vedkommende Pligt til at forvise sig om, at Personalet er tilstrækkeligt instrueret, og til at supplere den trykte Instruktion med mundtlig eller skriftlig i fornødent Omfang.

Indhold

	Side
Almindelige bestemmelser	1
Stationsområdet	1
Stationspersonalets tjenesteforretninger	1
Normering og tjenestefordeling	1
Stationsbestyrelse	3
Stationsforstanderens arbejdsområde m v	3
<i>Ledelse af arbejdet og forholdet til personalet</i>	3
<i>Tilsyn med og myndighed vedrørende anlæg, byg-</i> <i>ninger, inventar m m</i>	5
Godsekspeditorens arbejdsområde m m	6
<i>Ledelse af arbejdet og forholdet til personalet</i>	6
<i>Tilsyn med og myndighed vedrørende anlæg, byg-</i> <i>ninger, inventar m v</i>	6 c
<i>Medhjælpspersonale</i>	6 c
Det øvrige personales arbejdsområde m v	6 c
Antagelse og anvendelse af ekstraarbejdere	9
Oplagspladser, anlæg og indretninger på stations- området	9
Leje og brug af oplagspladser	9
Vægte	10
Vægtlodder	10
Stationskraner	10
Behandling af inventar	12 a
Benzinperronkarrer, elektrokarrer, gaffeltrucks o l	12 a
Sikring af perronvogne og bivogne til perronkarrer ...	12 b
Brandslukningsredskaber	12 b
Stationernes renholdelse, opvarmning og belysning...	12 c
Renholdelse m v	12 c
<i>Almindelige bestemmelser om udvendig renholdelse</i> <i>m v</i>	12 c
<i>Rensning og smøring af sporskifter</i>	13
<i>Særlige bestemmelser om rengøring og desinfektion</i> <i>ved befordring af levende dyr til eller fra en station</i>	14
Under almindelige forhold	14
Ved befordring af kastningsfri eller tuberkulosefri dyr	15
Under særlige forhold	15
Ved kastning eller tuberkulose hos kvæg og svin	15
Ved mund- og klovesyge	16
Ved andre ondartede smitsomme kvægsygdomme	17
<i>Renovationsarbejder</i>	17
<i>Indvendig renholdelse</i>	18
<i>Levering m v af materialer og rekvisitter</i>	18
<i>Desinfektion</i>	19
Opvarmning	19
Belysning	20

	Side
Nogle regler vedrørende de for publikum bestemte lokaler	21
Udråbning	21
Forbud og opslag herom	21
Opslag, fremlæggelse og reklamering m v	22
Behandling af fundne sager	22
Opbevaring af genstande, tilhørende rejsende	24
Benyttelse af telegraf og telefon	25
Politibestemmelser	26
Samarbejde med politiet	26
Færdsel og ophold på statsbaneområdet	26
Ophold i erhvervsøjemed, optagelse af spillefilm m v	28
Forskrifter for publikum	29
Forskrifter meddelt af statsbanestyrelsen eller statsbanernes personale	30
Forbrydelser mod banernes sikkerhed	30
Beskadigelse af statsbanernes ejendele m m	31
Optagelse af husdyr	32
Befordring af rejsegods	33
Torvegods	33
Særlig cykelbefordring	34
Indskrevet rejsegods	34
Indskrivningsbetingelser	34
Ekspeditionens omfang	38 b
<i>Almindelige bestemmelser</i>	38 b
<i>Særlige bestemmelser for visse ekspeditionssteder</i> ...	38 c
Københavnske stationer	38 c
Esbjerg havn	38 c
Frederikshavn havn	39
Hirtshals havn	39
Statsbanernes bilekspeditioner	39
<i>Befordring fra og til billetsalgssteder</i>	40
<i>Befordring fra og til trinbrætter</i>	41
Rejsegodsets indlevering	41
Beregning af indskrivningsgebyr og fragt m m	42
<i>Egentligt rejsegods</i>	42
<i>Genstande, der kan indskrives under de for rejsegods gældende former</i>	46
<i>Gratis befordring af vanføres sygevoogne, rullestole, invalidecykler og almindelige tohjulede cykler samt af klapvoogne i ikke sammenklappet stand og barnevogne ved transport af spastiske og vanføre børn</i> ...	48 b
<i>Tegning af interesse i afleveringen og overførselsgebyrer</i>	48 c

	Side
Indpakning af stykgods	71
Mærkning af stykgods	76
Indlevering af stykgods	79
Vejning og eftervejning af stykgods	82
Beklæbning af stykgods	83
Ekspedition af banepakker	87
Læsning af stykgods	90
Bestilling og afbestilling af vogne	96

	Side
Ekspedition af rejsegods	49
<i>Den almindelige form</i>	49
Indskrivningen	49
Beklæbningen	52
<i>Særlige former</i>	54
<i>Indskrivning i tog</i>	56
Rejsehjemlernes forsyning med bagagestempel	57
Befordringsvejen	58
Rejsegodsets udlevering	59
Jernbanens ansvar	60
Befordring af gods m m	61
Befordring af gods m v	62
Stoffer og genstande, der er udelukket fra befordring el-	
ler kun på visse betingelser modtages til befordring	63
<i>Stoffer og genstande, der er udelukket fra befor-</i>	
<i>dring</i>	63
<i>Stoffer og genstande, der kun på visse betingelser</i>	
<i>modtages til befordring</i>	63
Forsendelsesmåder	64
Fragtbreve	65
Indpakning af stykgods	71
Mærkning af stykgods	76
Indlevering af stykgods	78
Vejning og eftervejning af stykgods	81
Beklæbning af stykgods	83
Ekspedition af banepakker	87
Læsning af stykgods	90
Bestilling og afbestilling af vogne	97
Levering og læsning af vogne	97
Vejning af vogne	98
Betaling af fragtomkostninger m v. Afslutning af fragt-	
overenskomsten. Jernbanens kvittering for gods	101
Befordringsvej og leveringsfrister	104
Udlevering af fragtbreve og gods	104
Aflæsning og lagring af gods	107
Tilbringning af gods	107
Uregelmæssigheder i godsbefordringen	108
<i>Manglende gods</i>	108
<i>Overtalligt gods</i>	108
<i>Beskadigelse eller delvist tab (formindskelse) af</i>	
<i>gods</i>	112
Befordring af levende dyr	114
Lastpaller og bokspaller	116
Ekspeditionspapirernes sortering m m og aflevering til	
og fra togene	122a
Fragtbreve og fragsedler	122a
Følgesedler til banepakker	122c

	Side
Behandling af toldgods	122e
Jernbanes ansvar	122e
Toldlukket	123
<i>Beskaffenhed</i>	123
<i>Eftersyn</i>	124
Særlige bestemmelser vedrørende toldgods fra udlandet	125
<i>Stykgods</i>	125
<i>Vognladningsgods</i>	126
Særlige bestemmelser vedrørende toldgods til udlandet eller i indenlandsk trafik	126
 Bestemmelser vedrørende vognmateriellet	 127
Oversigt over vognmateriellet	127
Tilsyn med og behandling af vognene	128
Almindeligt tilsyn med vognmateriellet	128
Særligt eftersyn af godsvogne, der skal læsses til udlandet	130
Behandling af beskadigede statsbanevogne	131
Revisionsfrist for godsvogne	134
Tømning af vandbeholdere og vandkaraffer i lyntog og motorvogne samt i person-, post- og rejsegodsvogne	135
Rensning af vandledninger i personvogne	135
Rengøring og desinfektion af vognmateriellet	135
Person- (motor-), post- og rejsegodsvogne	135
<i>Almindelige bestemmelser</i>	135
<i>Indvendig rengøring og desinfektion af person- og rejsegodsvogne</i>	136
<i>Udvendig rengøring af person-, post- og rejsegodsvogne</i>	138
Godsvogne	140
<i>Almindelige bestemmelser</i>	140
<i>Særlige bestemmelser for vogne, benyttet til andre forsendelser end levende dyr</i>	141
Rengøring og desinfektion af vogne, der benyttes til visse forsendelser	141
Rengøring af hvidmalede vogne	142
Almindelig rengøring	142
Forårsrengøring	143
<i>Særlig behandling af taget på IAL-vogne</i>	145
<i>Særlige bestemmelser for vogne, der skal benyttes eller har været benyttet til levende dyr</i>	145
Rengøring	145
Desinfektion	146
<i>Rengørings- og desinfektionsstationer</i>	150
<i>Løst materiel</i>	151
<i>Behandling af gødning og strøelse</i>	151
<i>Behandling af ramper og folde m v</i>	151

	Side
Forskellige regler vedrørende vognenes anvendelse m v	152
Person-, post- og rejsegodsvogne.....	152
Godsvogne	152
<i>Vogne til stykgodsforsendelser.....</i>	152
<i>Vogne til forsendelser, der kan beskadiges af krea-</i>	
<i>turbindinge</i>	153
<i>Vogne til lig.....</i>	153
<i>Vogne til tilsmudsende forsendelser.....</i>	153
<i>Vogne, der er inficeret af ilde lugt eller er tilsmudset</i>	154
<i>Fireakslede vogne og vogne af litra T og TF.....</i>	154
<i>Vogne med lastgrænse 15,5 t og derover.....</i>	155
<i>Vogne til køretøjer.....</i>	155
<i>Vogne til ægforsendelser.....</i>	155
<i>Vogne til levende dyr.....</i>	155
<i>Anvendelse af is i almindelige godsvogne.....</i>	155
<i>Vogne til udlandet.....</i>	156
Godsvogne, der skal befordres i hurtigkørende tog.....	156
Anvendelse af hvidmalede godsvogne.....	156
Almindelige bestemmelser	156
Særlige regler for IAK-, IKG- og IVK-vogne.....	157
Særlige regler for IAL-vogne.....	157
Særlige regler for isolerede godsvogne.....	157
Særlige regler for fiske- og kølevogne.....	158a
Isfyldning, almindelige bestemmelser.....	158a
Isfyldning ved statsbanernes foranstaltning.....	158b
Isfyldning ved forsendernes foranstaltning	158b
Brugen af ventilationsindretninger i IK-vogne.....	158c
<i>Fremmede baners vogne undtagen EUROP-vogne .</i>	160b
<i>EUROP-vogne</i>	160b
Læsning af godsvogne.....	160c
Godsvognenes last og lastgrænser.....	160c
Godsvognenes akseltryk og metervægt.....	160c
Læseprofiler	161
Tilsyn med læsningen.....	161
Særlige bestemmelser for læsning af vogne med styk-	
gods	163
Særlige bestemmelser for læsning af åbne godsvogne....	164
<i>Læsning på én vogn.....</i>	164
<i>Læsning på to eller flere vogne.....</i>	170
Godsvognenes aflåsning (plombering), forsyning med	
adresseudlæg og beklæbning.....	171
Godsvognenes aflåsning (plombering).....	171
Godsvognenes forsyning med adressseudlæg.....	174
Godsvognenes beklæbning.....	176b

	Side
Behandling af løst materiel og inventar	178a
Løst materiel og inventar, der tilhører statsbanerne.....	178a
<i>Presenninger</i>	178a
Anbringelse og anvendelse.....	178a
Behandling	180
Forsendelse	182a
Istandsættelse m v	182a
Udleje og udlån.....	182b
Overlevering til og tilbagelevering fra fremmede baner	182b
<i>Transportbeholdere</i>	182c
<i>Kølebokse</i>	182d
<i>Løse vognde</i>	182e
<i>Løst inventar</i>	182e
I personvogne	182e
I rejsegodsvogne m v	183
Gulvrister (gitre)	183
Dørskotter	183
Skånemåtter og skånepuder samt beskyttelseshylstre for bindinge	184
<i>Signalplanker</i>	186
<i>Skovle til brug under snevanskeligheder</i>	186
Løse vognde og læssemidler (presenninger m m), der tilhører fremmede baner.....	186
Signaturer på vognmateriellet	187
Person-, post- og rejsegodsvogne samt motormateriel...	187
Forkortelser for de internationalt anvendte trykluft- bremser og deres betydning.....	190
Godsvogne	192

Almindelige bestemmelser.

Stationsområdet.

Til stationsområdet henregnes:

1. Den del af banens grund, der ligger inden for stationens grænser mod den fri bane, og alle derpå liggende bygninger m. v.
Fra stationens område undtages dog de arealer, bygninger (lokaler) og etableringer m. v., som, efter at deres nøjagtige grænse er afsat, udtrykkelig er underlagt andre end stationsforstanderen.
2. Ranger- og depotspor samt havnebaner og havnespor, som slutter sig til stationens sporanlæg.
3. Fremskudte signaler med tilhørende ledninger, som ligger uden for stationens grænse, men hører med til stationens signalanlæg.

Stationspersonalets tjenesteforretninger.

Normering og tjenestefordeling.

Stationernes normering med personale fremgår af tjenestefordelingslisterne.

Ved Tjenestens tilrettelæggelse skal det påses, at der ved samling af tjenesteforretninger opnås det bedst mulige økonomiske arbejdsresultat. Det bør således søges undgået, at der på enkelte arbejdspladser på en station findes ubeskæftiget personale samtidigt med, at der andetsteds på stationen savnes arbejdskraft eller endog tilkaldes assistance.

Enhver tjenestemand skal i fornødent omfang udføre arbejde, der normalt påhviler personale af lavere kategori, når det kan for-

enes med hans øvrige arbejde, og der ikke ved omlægning af arbejdsordningen kan udskilles en eller flere pladser for personale af lavere grader.

I øvrigt må det undgås at benytte overkvalificeret arbejdskraft.

Enhver af personalet bør være interesseret i, at disse absolutte betingelser for en forsvarlig og økonomisk drift gennemføres ved tjenestens tilrettelægning.

Den normale tjenestetid for stationspersonalet og arbejdsfordelingen fastsættes ved tjenestefordelingslister, arbejdsfordelingen eventuelt yderligere ved stationernes forretningsorden.

Stationerne og godsekspeditionerne udarbejder forslag til tjenestefordelingslister, når det forlanges af distriktet, når det bliver påkrævet som følge af forandringer i personalestyrken, forandringer i køreplan eller andre forhold, der medfører ændring af blivende betydning i en stations (godsekspeditionens) tjenestegang, eller når det af andre grunde menes hensigtsmæssigt at foreslå forandringer i tjenestefordelingen.

Tjenestefordelingslisterne udfyldes i nøje overensstemmelse med formularens udvisende. Den på listerne opførte tjenestetid skal nøje stemme med de faktiske forhold og angives så tydeligt, at enhver stedfindende afbrydelse, hvor den pågældende er tjenestefri, klart kan ses. Således skal spisetider på 1/2 time og derover altid anføres.

Er der på grund af særlige ugedagstogs løb e. l. ekstraordinær tjeneste på visse ugedage, eller ændres tjenesteturenes antal eller længde på søn- og helligdage eller under selvafløsning på fridage, under sygdom og ferie, skal dette fremgå af listen, men i øvrigt er det kun nødvendigt at opføre tjenesten for et enkelt døgn.

Når forslaget er udfærdiget, skal personalet gøres bekendt dermed efter reglerne i ordre A. Forslaget indsendes derefter til distriktet med en følgeskrivelse, hvori der gøres rede for foretagne ændringer i den hidtidige tjenestegang og for årsagerne til dem, ligesom det skal anføres, om forslaget er tiltrådt af personalet. Er dette sidste ikke tilfældet, vedlægges personalets skriftlige udtalelse eller forslag.

Når tjenestefordelingsforslaget er godkendt af distriktet, tilbagesendes det til stationen (godsekspeditionen). Den forhandlingsberettigede organisation kan ved henvendelse til stationen (godsekspeditionen) få udskrift af den del af tjenestefordelingslisten, der vedrører organisationens medlemmer.

Stationsbestyrelse

Den ansvarlige ledelse af togekspeditionen og de i forbindelse hermed stående forretninger samt af den udvendige stationstjeneste benævnes stationsbestyrelse.

På tider, hvor stationsforstanderen eller dennes særlige stedfortræder ikke er til tjeneste, besøger stationsbestyreren i nødvendigt omfang de stationsforstanderen påhvilende særlige forretninger og udøver den hermed forbundne myndighed.

Den del af stationsbestyrelsen, der ikke varetages af stationsforstanderen, overdrages det medhjælpspersonale, der opfylder betingelserne for at kunne fungere som stationsbestyrere.

På de større stationer vil til stationsbestyrelse foruden overtrafikkontrollører, stationsledere og trafikkontrollører blive anvendt overtrafikassistenter og trafikassistenter. I tjenesteture med enkle forhold samt under afløsning o l kan anvendes trafikmedhjælpere. På de mindre stationer, der ikke er normeret med overtrafikassistenter eller trafikassistenter (trafikmedhjælpere), anvendes trafikekspedienter samt portører, der har bestået trafikekspedienteksamen.

Trafikelever, der har bestået trafikmedhjælpereksamen, kan anvendes som stationsbestyrere under enkle forhold.

Stationsforstanderens arbejdsområde m v^o)

Ledelse af arbejdet og forholdet til personalet

Stationsforstanderen har den almindelige ledelse af stationens forretninger såvel indadtil som udadtil. Han er inden for stationsområdet den stedlige repræsentant for statsbanerne og skal i denne egenskab i alle henseender varetage statsbanernes interesser, herunder også gøre sit yderste for at tilføre statsbanerne nye forretninger og fastholde de ældre kunder.

For godsekspeditionens vedkommende se side 6a.

Den tilsynsførende trafikinspektør, i givet fald dennes stedfortræder, er stationsforstanderens nærmeste foresatte.

Stationsforstanderen er foresat for alt på stationen ved trafik-tjeneste beskæftiget personale. Det ved rangeringen og i togene på stationen tjenestegørende lokomotiv- og togpersonale skal efterkomme de af stationsforstanderen givne ordrer. Det samme gælder det på stationen hjemmehørende togpersonale.

^o) De for stationsforstandere givne regler gælder for stationsmestre med de modifikationer, der følger af de mere enkle forhold.

Enhver, som opholder sig på stationen, er pligtig at efterkomme de anvisninger, som stationsforstanderen i tjenestens interesse og i overensstemmelse med tjenstlige ordrer og bestemmelser måtte give.

Ingen andre end stationsforstanderens foresatte må uden samtykke af stationsforstanderen gribe ind i hans forretninger og give ordrer til det på stationen ved trafiktjenesten beskæftigede personale. Ved overdragelse af stationsbestyrelse til medhjælpspersonale overgår dog den dermed forbundne ledelse af togekspeditionen og den udvendige stationstjeneste til den fungerende stationsbestyrer, uanset om stationsforstanderen samtidig har tjeneste.

Stationsforstanderen leder tjenesten i overensstemmelse med de gældende almindelige bestemmelser og de ham givne særlige ordrer og vejledninger. Han skal inden for de herigennem givne grænser sørge for, at stationens virksomhed foregår så sikkert, simpelt og økonomisk som gørligt med den størst mulige hensyntagen til det rejsende publikum og forsendere. Han er ansvarlig for, at tjenesten udføres i overensstemmelse med den stadfæstede tjenestefordelingsliste.

Stationsforstanderen fastsætter stationens forretningsorden, i hvilken indeholdes arbejdsplaner samt i det hele taget sådanne særbestemmelser, som er nødvendige for at tilpasse de almindelige regler efter stationens særlige forhold og klarlægge ansvaret. Forretningsordenen indføres i stationens ordrebog. Den del af forretningsordenen, der vedrører såvel station som godsekspedition, fastsættes efter forhandling med godsekspeditøren.

Stationsforstanderen skal vejlede sit personale med hensyn til tjenesten og føre tilsyn med, at den udføres punktligt og forsvarligt. Indenfor tjenesteområder med relativ selvstændighed (havneområder, rangerbanegårde m v) skal stationsforstanderen søge urigtige forhold ændret gennem området's leder. Han skal

ved disponeringen over personalet inden for de om de enkelte personalegruppers anvendelse givne særlige regler tage hensyn såvel til de enkelte tjenestemænds anlæg, evner og interesser som i muligt omfang til særlige ønsker, der ikke strider mod tjenestens tarv eller økonomi. Han skal lære stationspersonalet således at kende, at han kan afgive fyldestgørende udtalelser til bedømmelse af foreliggende sager, der vedrører personalet.

Stationsforstanderen skal i særlig grad sørge for god uddannelse af personale i aspirantstillinger (trafikelever, ekstra-kontorister, stationsarbejdere, stationsbetjent-aspiranter). Såfremt de pågældende ikke har behørigt anlæg eller interesse for tjenesten, eller såfremt deres forhold i øvrigt i nogen henseende giver anledning til at nære betænkelighed ved at beholde dem i tjenesten, skal det, også i den pågældendes interesse, snarest indberettes, for at overgang til anden livsstilling kan ske så tidligt som muligt.

Tilsyn med og myndighed vedrørende anlæg, bygninger, inventar m. m.

Stationsforstanderen skal føre tilsyn med hele stationsområdet. For tilsynet med de under godsekspeditørens myndighedsområde hørende bygninger, anlæg, inventar o. l. se dog side 6 e.

Han skal enten selv eller i forening med andre under Statsbanerne tjenestegørende hindre og eventuelt påtale enhver uorden på stationsområdet, ligesom han er berettiget til efter de derfor gældende anordninger at bortvise, mulkttere, eventuelt anholde og overlevere til politiet enhver, som enten gør sig skyldig i overtrædelser eller ikke uvægerligt efterkommer hans anvisning eller ordre.

Stationsforstanderen påser, at arbejder på stationen udføres under tilbørligt hensyn til trafikkenes uhindrede gennemførelse. Intet arbejde må påbegyndes på stationen, uden at stationsforstanderen, eventuelt stationsbestyreren, forud er underrettet af den tjenestemand, der er den stedlige leder ved arbejds udførelse.

Stationsforstanderen skal føre grundigt og omhyggeligt tilsyn med stationens lokaler, såvel tjenestelokaler som de for publikum eller for personalet særligt bestemte lokaler. Samtlige lokaler skal til enhver tid være i behørig god orden med hensyn til renlighed, opvarmning og belysning. Til at

våge over ro, orden og renlighed i de sove- og hvileværelser, omklædnings- og baderum, der er indrettet til Statsbanernes tjenestemænd, skal der vælges ordensmænd efter nærmere fastsatte regler. Stationsforstanderen skal påse, at de fastsatte ordensregler overholdes.

Godsekspeditørens arbejdsområde m. v.*)

Ledelse af arbejdet og forholdet til personalet.

Godsekspeditøren har ledelsen af, tilsynet med og ansvaret for arbejdet på godsekspeditionen (såvel kontoret som varehuset). Han er for så vidt angår stykgodsbefordringen til og fra pakhuset (herunder også pladslæsning) den stedlige repræsentant for Statsbanerne og skal i denne egenskab i alle henseender varetage Statsbanernes interesser, herunder også gøre sit yderste for at tilføre Statsbanerne nye forretninger og fastholde de ældre kunder.

Godsekspeditøren er foresat for alt på godsekspeditionen beskæftiget personale.

Enhver, som opholder sig på godsekspeditionen, er pligtig at efterkomme de anvisninger, som godsekspeditøren i tjenestens interesse og i overensstemmelse med tjenstlige ordrer og bestemmelser måtte give.

Ingen andre end godsekspeditørens foresatte må uden samtykke af godsekspeditøren gribe ind i hans forretninger og give ordrer til det på godsekspeditionen beskæftigede personale.

Om forholdet til andre tjenestegrene gælder reglerne i ordreserie A, side 91 m. v.

Godsekspeditøren leder tjenesten i overensstemmelse med de gældende almindelige bestemmelser og de ham givne særlige ordrer og vejledninger. Han skal indenfor de herigennem givne grænser sørge for, at godsekspeditionens virksomhed foregår så sikkert, simpelt og økonomisk som gørligt, med den størst mulige hensyntagen til forsenderne. Han er ansvarlig for, at tjenesten udføres i overensstemmelse med den stadfæstede tjenestefordelingsliste, fra hvilken han for sit eget vedkommende ikke må afvige uden trafikinspektørens samtykke og underretning af stationsforstanderen.

*) For Københavns godsbanegaard og for godsekspeditioner med særlige forhold, f. eks. i henseende til omlæsningsarbejder, kan der af distriktet fastsættes særlige regler.

Godsekspeditøren fastsætter godsekspeditionens forretningsorden. Den del af forretningsordenen, der berører såvel station som godsekspedition, fastsættes dog af stationsforstanderen efter forhandling med godsekspeditøren. I forretningsordenen skal indeholdes arbejdsplaner samt i det hele taget sådanne særbestemmelser, som er nødvendige for at tilpasse de almindelige regler efter godsekspeditionens særlige forhold og klarlægge ansvaret. Forretningsordenen indføres i godsekspeditionens ordrebog.

Godsekspeditøren skal vejlede sit personale med hensyn til tjenesten og føre tilsyn med, at den udføres punktligt og forsvarligt. Han skal ved disponeringen over personalet inden for de om de enkelte personalegruppers anvendelse givne særlige regler tage hensyn såvel til de enkelte tjenestemænds anlæg, evner og interesser som i muligt omfang til særlige ønsker, der ikke strider mod tjenestens tarv eller økonomi. Han skal lære godsekspeditionens personale således at kende, at han kan afgive fyldestgørende udtalelser til bedømmelse af foreliggende sager, der vedrører personalet.

Godsekspeditøren skal i særlig grad sørge for god uddannelse af personale i aspirantstillinger (trafikelever, ekstrakon-torister, stationsarbejdere).

Godsekspeditøren varetager den til godsekspeditionen henlagte ekspedition af fragtbreve m. m. vedrørende vognladningsgods og giver oplysninger f. eks. vedrørende fragtberegninger og lignende af sådant gods. Afviklingen af vognladningsbefordringen i øvrigt henhører under stationen, idet dog opkrævning af vognleje eller andre af stationen beregnede beløb o. l. kan overdrages godsekspeditionens budpersonale.

Pladslæsningen sorterer under godsekspeditøren. Anbringelse og fjernelse af vogne såvel ved pakhus som til pladslæsning sker efter aftale mellem stationsforstanderen og godsekspeditøren. Stationsforstanderen har i tilfælde af meningsforskell afgørelsen vedrørende disse arbejders udførelse som led i stationens samlede arbejde.

Forretningerne vedrørende omlæsning hører under godsekspeditøren, for så vidt den udelukkende foregår ved pakhus. I alle andre tilfælde hører afgørelser vedrørende omlæsning under stationsforstanderen, selv om den helt eller delvis udføres ved godsekspeditionens personale.

Tilsyn med og myndighed vedrørende anlæg, bygninger, inventar m. m.

Det foran på side 5-II for stationsforstanderens tilsyn m. v. anførte gælder også for godsekspeditøren indenfor dens myndhedsområde.

Medhjælpspersonale.

a. Trafikkontrolører, overtrafikassistenter, kontorassistenter, pakhusmestre, pakhusformænd, pakhusoverportører og pakhusstationsbetjente stationeres ved godsekspeditionen, når de udelukkende gør tjeneste på denne. De pågældende tjenestemænd sorterer i tjenstlig henseende under godsekspeditøren.

b. For alle øvrige tjenestemænds samt for aspiranternes vedkommende afgøres det efter aftale mellem stationsforstanderen og godsekspeditøren, hvem der skal gøre tjeneste udelukkende på godsekspeditionen eller dels på stationen, dels på godsekspeditionen. I første tilfælde sorterer vedkommende i tjenstlig henseende under godsekspeditøren, medens han ellers sorterer under stationsforstanderen. I tvivlstilfælde forelægges sagen for distriktet. Personale, der er under uddannelse efter fastlagt uddannelsesplan, sorterer under stationsforstanderen, uanset om de pågældende en tid gør tjeneste på godsekspeditionen.

Det i punkt b. nævnte personale på et tjenestested kan efter ønske i tilfælde af ledighed eller ved bytning skifte fra godsekspeditionen til stationen eller omvendt, når stationsforstanderen og godsekspeditøren er enige derom. I andet fald afgør distriktet, om et ønske fra en tjenestemand i så henseende kan imødekommes.

Den fridagsgivning til godsekspeditionens faste personale, som kræver afløsning udefra, samt afgivelse af dette personale til tjeneste på stationen på søn- og helligdage — jfr. ordreserie A, side 86 d — tilrettelægges efter forhandling mellem stationsforstanderen og godsekspeditøren. Nødvendig afløsning udefra for godsekspeditionens faste personale under sygdom og orlov m. v. gives ved stationens foranstaltning.

Det øvrige personales arbejdsområde m. v.

Grundlaget for medhjælpspersonalets arbejdsområde (arbejdet i de enkelte tjenesteture) er givet ved tjenesteforde-

lingslisterne, ved stationens (godsekspeditionens) forretningsorden og endelig ved gældende praksis. Bestemmelsen i ordre A, side 91, om de ansattes pligt til uanset afgrænsningen af arbejdsområder at yde bistand til forretningernes udførelse medfører en almindelig pligt for stationspersonalet til at sætte sig ind i de arbejder på stationen (godsekspeditionen), hvor de pågældende vil kunne komme til at yde bistand.

Det skal i videst mulig grad undgås, at der såvel for det overordnede som for det underordnede medhjælpspersonale indrettes tjenester, der helt eller i væsentlig grad består i inspektion. De enkelte arbejdsledere er ansvarlige hver for sit område, og tilsynet med dem udøves normalt alene af stationsforstanderen, godsekspeditøren og eventuelt overtrafikkontrolløren, jfr dog reglerne foran om stationsbestyreren.

Til hjælp for stationsforstanderen (godsekspeditøren) på større stationer og i øvrigt af uddannelseshensyn kan overtrafikkontrollører, stationsledere, trafikkontrollører, overtrafikassistenter og trafikassistenter anvendes også ved udførelsen af administrative forretninger (herunder uddannelse af personale) således, at hver enkelt i videst muligt omfang får overdraget et eller flere områder under stationsforstanderens direkte tilsyn.

Det påhviler enhver ansat at gøre sit bedste for at tilføre statsbanerne nye forretninger og fastholde de ældre kunder.

For enkelte personalegrupper gælder derhos følgende:

Ranger- og pakhusmestre i 12. og 10. lønningsklasse normeres på de største, henholdsvis store arbejdspladser, hvor de udpræget selvstændigt varetager ledelsen inden for et betydeligt arbejdsområde af plads- henholdsvis pakhustjenesten.

De pågældende er hver inden for sit arbejdsområde leder af arbejdet, og medhjælpspersonalet ved dette er dem undergivet, men de er i øvrigt pligtige til i fornødent omfang at deltage i den direkte udførelse af arbejdet.

Som **ranger- og pakhusformænd** normeres tjenestemænd, der på større by- og knudestationer samt andre større stationer i hele den daglige tjenestetid eller den overvejende del af denne udfører arbejde af ledende karakter, uanset at vedkommende selv arbejder med som førende i holdet, nemlig ved:

- 1) Pladsledning under enklere forhold, som ikke kan henføres til rangermester-arbejde,
- 2) Pakhusledning under enklere forhold, som ikke kan henføres til pakhusmester-arbejde,
- 3) Omlæsningstjeneste, når arbejdsholdet fast består af mindst 5 mand.

T r a f i k e k s p e d i e n t e r normeres på landstationer i tjenester, som delvis kræver stationsbestyrelse og almindeligt kontorarbejde.

Overportør- og portørpersonalets tjensteforretninger er efter de lokale forholds beskaffenhed og deres personlige kvalifikationer: rangering, maskinledsagelse, føring af rangertraktor, signalhustjeneste, sporskifte- og signalbetjening, godsets herunder rejsegodsets behandling og læsning, kørsel med gaffeltrucks og perronkarrer m v, vognanvisning, vognnotering, kedelpassertjeneste i tog og ved forvarmningsanlæg, rengøring, lampepudsning, bud- og kontroltjeneste o l, hvorhos de i øvrigt skal udføre alle arbejder, der bliver dem pålagt af stationsforstanderen (godsekspeditøren) eller lederen af det hold, hvortil de hører.

Overportører og portører kan endvidere i mangel af togbetjente anvendes til tjeneste i togene.

Følgende og lignende arbejder kan pålægges overportør- og portørpersonalet som tjenestepligt:

Renholdelse af pissoirer, desinficering af disse samt retirader, eftersyn af de nævnte steder og af toiletrum samt afhjælpning af de herved forefundne uordener.

Behandling af stationens brændsels- og belysningsmateriale, såsom savning, hugning, aflæsning og indbæring såvel til oplagsstedet som derfra til lokalerne, indfyring m v.

De på side 12 nævnte vedligeholdelsesarbejder.

Som almindelig regel for overportør- og portørpersonalets anvendelse i heromhandlede henseende gælder i øvrigt, at arbejdet foretages i den ordinære tjenestetid, og uden at andre tjensteforretninger derved tilsidesættes.

Stationsarbejdere anvendes til de samme arbejder som overportør- og portørpersonalet. Stationsarbejdere, der ikke har bestået portørprøven, må dog som regel ikke anvendes til ledelsen af arbejder, der vedrører sikkerhedstjenesten. Undtagelse herfra må kun finde sted under særlige omstændigheder og med distriktets tilladelse i hvert enkelt tilfælde samt således, at der ikke derved gribes forstyrrende ind i stationsarbejdernes uddannelse i henhold til uddannelsesbestemmelserne.

handling og Læsning, Vognanvisning, Rengøring, Lampepud-
ning, Bud- og Kontroltjeneste o. l., hvorhos de i øvrigt skal ud-
føre alle Arbejder, der bliver dem paalagt af Stationsforstande-
ren eller Lederen af det Hold, hvortil de hører.

Portører kan endvidere i Mangel af Togbetjente anvendes
til Tjeneste i Togene.

Følgende og lignende Arbejder kan paalægges Portørperso-
nalet som Tjenestepligt:

Renholdelse af Pissoirer, Desinficering af disse samt af Re-
tirader, Eftersyn af de nævnte Steder og af Toiletrum samt Af-
hjælpning af de herved forefundne Uordner.

Behandling af Stationens Brændsels- og Belysningsmateriale,
saasom Savning, Hugning, Aflæsning og Indbæring saavel til
Oplagsstedet som derfra til Lokalerne, Indfyring m. v.

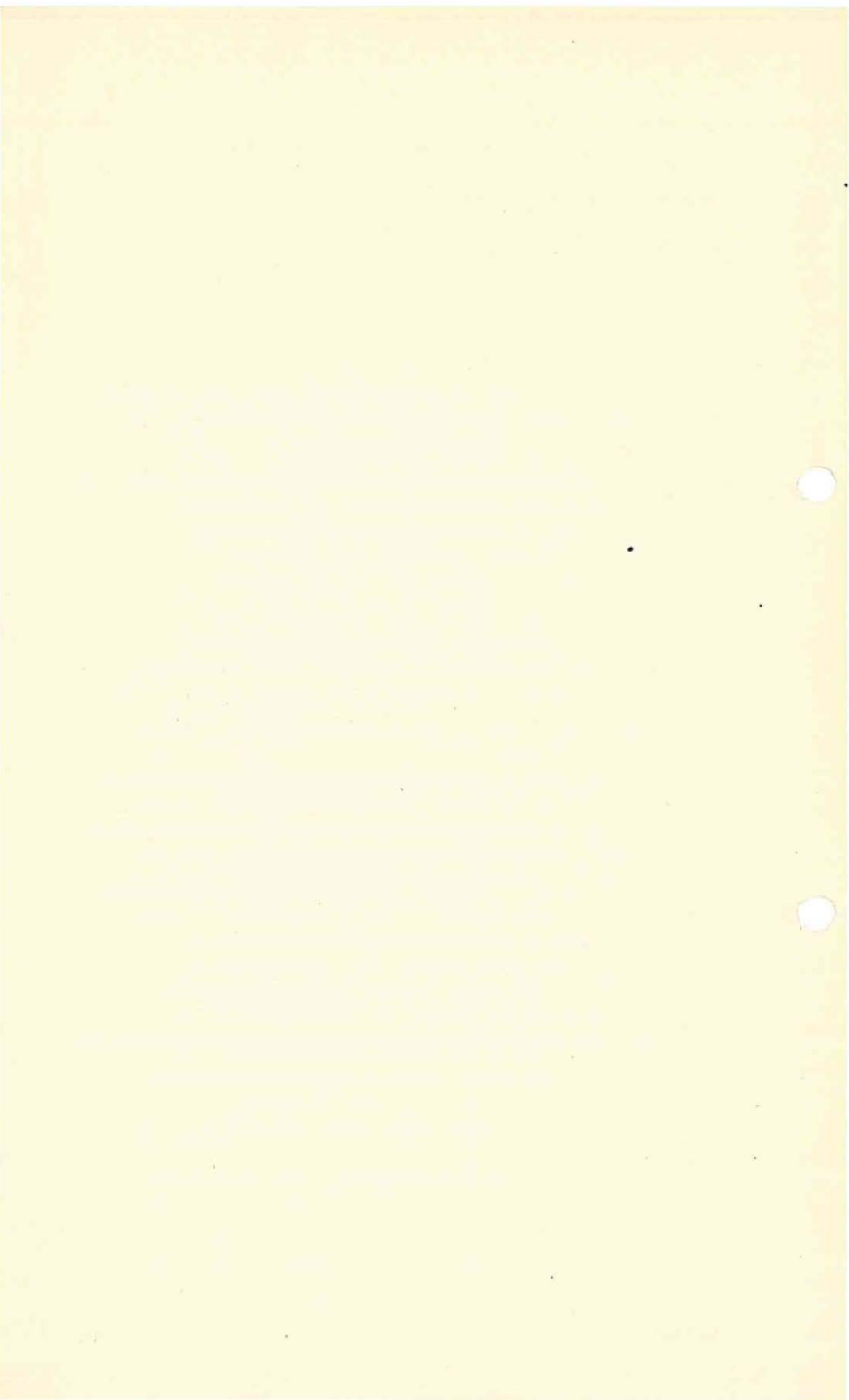
Aftørring af Bænke paa Perronerne og Paafyldning af Vand
i Karaflerne m. v. før de vigtigere Togs Ankomst, altsaa uden
for det egentlige daglige Rengøringsarbejde.

De paa Side 12 nævnte Vedligeholdelsesarbejder.

Som almindelig Regel for Portørpersonalets Anvendelse i
heromhandlede Henseende gælder i øvrigt, at Arbejdet foretages
i den ordinære Tjenestetid, og uden at andre Tjenesteforretning-
er derved tilsidesættes.

Stationssarbejdere anvendes til de samme Arbejder
som Portørpersonalet. Stationssarbejdere, der ikke har bestaaet
Portørprøven, maa dog som Regel ikke anvendes til Ledelsen
af Arbejder, der vedrører Sikkerhedstjenesten. Undtagelse her-
fra maa kun finde Sted under særlige Omstændigheder og med
Distriktets Tilladelse i hvert enkelt Tilfælde samt saaledes, at
der ikke derved gribes forstyrrende ind i Stationssarbejdernes
Uddannelse i Henhold til Uddannelsesbestemmelserne.

Angaaende Anvendelsen af Stationsbetjent-Aspi-
ranter henvises til Ordreserie A.

Antagelse og anvendelse af ekstraarbejdere

Stationernes (godsekspeditionernes) faste normering med ekstraarbejdere (herunder stationspassere) er fastslået ved tjenestefordelingslisten. Herudover antages hjælpearbejdere efter tjenestens behov enten ifølge stående bemyndigelse eller efter indhentet tilladelse fra distriktet.

Ledelsen af arbejder, der vedrører sikkerhedstjenesten, må ikke overdrages til ekstraarbejdere. Undtagelse herfra kan kun ske under særlige omstændigheder og kun med distriktets tilladelse i hvert enkelt tilfælde.

Ekstraarbejdere kan iøvrigt anvendes som hjælpere i enkelte grene af sikkerhedstjenesten, når de er skikket dertil og tilbørligt instrueret om det arbejde, der skal udføres, samt har afgivet en erklæring på ære og samvittighed som den i tjenestemandslovens § 7, stk 2, nævnte.

Oplagspladser, anlæg og indretninger på stationsområdet

Leje og brug af oplagspladser

For så vidt der på Statsbanernes stationer haves arealer, der ikke benyttes af banerne selv og uden ulempe kan overlades private til oplagspladser o desl, kan sådanne efter anvisning af stationerne udlejes på særlige betingelser.

Oplagspladsen anvises og afpæles af stationsbestyreren.

På pladsen skal det oplagte tømmer, brænde etc stables således, at al fare for sammenstyrtning undgås. Pladsen må ikke benyttes til oplag for eksplosive, brandfarlige eller ildelugtende genstande eller for sådanne genstande, som kan bortføres af vinden, ej heller må den uden Statsbanernes samtykke bruges til oplag af reklameskilte, avertering, bearbejdning, udsalg og uddeling af det oplagte gods eller til andre virksomheder uden hensyn til, om disse står i mere eller mindre berøring med godsforsendelser.

Ønskes der på det lejede areal opført skure, må særlig tilladelse hertil indhentes hos distriktet.

Adgangen til oplagspladsen står åben i den tid, godsekspeditionerne er åbne; ønskes pladsen holdt åben før eller efter denne tid, kan dette opnås mod en særlig betaling i hvert enkelt tilfælde.

Pladsen kan dog ikke forlanges holdt åben på de tider, hvor stationen er lukket.

Vægte

Det påhviler stationerne at holde balancer, bremsere og andre lettilgængelige dele på såvel brovægte, pakhusvægte og rejsegodsvægte m fl rene og vel smurte, ligesom vægtene daglig skal kontrolleres i 0-stilling (ubelastede).

Kan vægten ikke stiles i 0-stilling, skal stationen underrettes. Med hensyn til den daglige pasning af brovægte henvises til „Regler for vejning af vogne på brovægten“, der findes opslået i alle brovægtthuse. Om vejning af vogne se side 98.

Vægtlodder

Der må kun anvendes vægtlodder, der er fremstillet af Justervæsenet, og som er forsynet med et stempel, hvoraf dette fremgår.

Stationskraner

Kranen må kun benyttes efter tilladelse fra stationen og kun af folk, der er fortrolig med den rette benyttelse, særlig med hensyn til anvendelse af paler og bremsere. Eventuelt må fornøden vejledning indhentes hos stationens personale.

Ved brugen skal det iagttages, at leddene såvel i kranens kæder som i anvendte løse kæder ikke er i bekneb, når løftningen begynder, da kæden i så fald vil blive udsat for stødpåvirkninger, der kan medføre brud, når leddene under løftningen glider tilbage i rigtige stillinger.

Anvendes der løse kæder eller kædestropper af tovværk til ophængning af gods i kranens kroge, skal det erindres, at spændingen i disse kæders og stroppers parter bl a afhænger af byrdens vægt, antallet af bærende kædeparter, kædeparternes afvigelse fra vertikalen (den lodrette linie) under løftningen og byrdens fordeling over de forskellige parter. Særlig

i tilfælde, hvor kranens bæreevne skal udnyttes fuldt ud under benyttelse af sådanne kæder eller stropper, skal disse derfor lægges så mangedobbelt om godset som muligt, og antallet af bærende kædeparter skal altid være så stort, at deres samlede bæreevne overskrider byrdens vægt meget betydeligt — desto mere, jo mere kædeparternes retning under ophejsningen afviger fra vertikalen.

Da bristningen af et sådant løst kædestykke (kædestrop) kan forårsage ulykker, må det nøje påses, at det ikke misbruges. Haves der ikke absolut sikkerhed for, at det kan bære pågældende tunge genstand, må det ikke bruges.

Jernplader o. l., der kan beskadige tekstil-tove, skal håndteres i jernkæder.

Kranen må ikke benyttes til at trække kædestroppen løs, når denne er kommet i klemme under byrde.

De folk, der er beskæftiget ved kranen, bør undgå at komme ind under byrden.

Statsbanerne påtager sig ikke ansvar for eventuelle ulykkestilfælde der skyldes brug af kranen.

Bliver kranen under afbenyttelsen ubrugelig, eller sker der blot det mindste brud på en af kranens dele, skal stationen, straks underrettes, og kranen må ikke benyttes, før den atter er i orden.

På kranerne skal være anbragt skilte med påskrift „Må kun benyttes med stationens tilladelse“.

De brugere, der ikke er kendt med kranens rette benyttelse, skal, inden det tillades dem at benytte kranen, henvises til stationen for at få udleveret en særlig formular, der indeholder de for kranens benyttelse fastsatte bestemmelser, samt for derefter at underskrive en erklæring om at være fuldt fortrolig med benyttelsen, og at eventuelle ulykker, der opstår ved benyttelsen, ikke kan lægges Statsbanerne til last.

Tilsynet med stationskranerne henhører under banetjenesten. Det påhviler dog stationen at føre tilsyn med, at kranen er tilstrækkelig smurt forinden hver anvendelse.

Enhver krankæde har på begge de næstyderste leds ene side et mærke, der angiver det træk, hvormed kæden må belastes og på den anden side et nummer, der svarer til prøveattestens nummer.

Har en krankæde således på leddets ene side mærket B 4,50 t og på leddets anden side N 5624, er kædens tilladelige belastning 4,50 tons og kæden har løbe-nr. 5624.

Inden nogen ny kæde tages i brug, skal den være undersøgt og mærket på den ovenanførte måde.

Eftersyn af ståltrådstove, der benyttes til ophejsning af byrder, f. eks. i kraner, bør ske en gang om måneden, og som almindelig regel gælder, at et tov må kasseres og udveksles med et nyt, når en enkelt vinding (dugt) er brudt, eller når der fordelt over de forskellige dugter er sprængt så mange tråde, som en dugt i det pågældende tov består af, eller når de enkelte tråde er slidt meget stærkt.

Behandling af inventar.

Personbænke skal være malet med samme farve, som er anvendt til stationens udvendige træværk. Såfremt de ikke henstår under tag, opbevares de i tiden fra 1. oktober til 30. april så vidt muligt i et lukket eller overdækket rum.

Ramper, trækvogne, stiger og andre inventargenstande, der henstår ude, og som på grund af anvendelse og pladsforhold ikke kan opbevares under tag, vil være særligt udsat for at forfalde og blive kassable, såfremt der ikke i tide føres for-
(M. 29/51) nødent tilsyn med deres tilstand. Stationsforstanderen (godsekspeditøren) skal derfor føre meget nøje tilsyn med sådanne inventargenstande og sørge for, at de ved smøring, mønjemaling af jerndelene, behandling med karbolineum og maling af trædelene holdes i god stand.

Når det ikke drejer sig om vedligeholdelsesarbejde, der kræver særlig fagmæssig uddannelse, bør det udføres af stationens personale i tjenestetiden, for så vidt dette på nogen måde lader sig gøre.

Benzinperronkarrer, elektrokarrer, gaffeltrucks o. l.

For kørsel med og betjening samt vedligeholdelse af benzinperronkarrer, elektrokarrer, gaffeltrucks o. l. gælder de af distriktet i en særlig instruks fastsatte bestemmelser, hvoraf bl. a. fremgår, at kun personale, der efter aflagt prøve er godkendt af distriktet, må fremføre nævnte køretøjer. Bl. a. af hensyn til den fare for togsikkerheden, som en uovet kørsel med perronkarrer kan medføre, må der af såvel stationsbestyrer som andre foresatte føres tilsyn med, at karrerne kun betjenes af personale, som er uddannet og efter aflagt prøve har erhvervet et af distriktets maskintjeneste udfærdiget førerbevis hertil, samt at betjeningen foregår på forsvarlig måde.

Af hensyn til driftssikkerheden herunder også vedligeholdel-

sesudgifterne for karrerne skal disse betjenes af et så fåtalligt skiftende personale som muligt.

Sikring af perronvogne og bivogne til perronkarrer

Perronvogne skal være forsynet med en på ladet anbragt metal-kæde, der kan lænkes om et af hjulene, eller skal på anden af distriktet godkendt måde kunne sikres mod at komme i bevægelse ind i togvejen eller i farlig nærhed af denne. Når vognene hensættes uden at være under bevogtning, skal de sikres på en af de nævnte måder.

Bivogne til perronkarrer skal, når de hensættes uden at være under bevogtning, anbringes i perronens længderetning og ligeledes sikres mod at komme i bevægelse ind i togvejen eller i farlig nærhed af denne. Sikringen skal fortrinsvis ske ved tilkobling til en perronkarre, men kan dette ikke lade sig gøre, skal bivognene sikres ved, at trækstangen aftages og anbringes mellem forreste og bageste hjul.

Når køretøjer af den omhandlede art hensættes uden at være under bevogtning, er den pågældende bruger af køretøjet ansvarlig for, at det anbringes sporfrit og sikres på en af forannævnte måder.

Brandslukningsredskaber

Håndsprøjter til brandslukning skal være anbragt på et bekvemt og hensigtsmæssigt sted, for stationernes (godsekspeditioner-nes) vedkommende således:

Hovedbygninger: I rejsegodsekspeditionen.

Pakhus: Umiddelbart inden for hovedindgangen til pakhuset.

Sprøjterne skal henstå påfyldt med vand. Vandet må dog ikke berøre slangerne, da de derved hurtigt vil ødelægges, og henstår sprøjterne på steder, hvor der er sandsynlighed for, at det påfyldte vand kan bundfryse, må de tømmes for vand om vinteren.

Sprøjterne prøves mindst een gang om måneden. Ved håndsprøjter af system Ginge kan det, at sprøjten arbejder utilfredsstillende, skyldes forstoppet filter. Cylindren skrues af, og filtret renses under rindende vand med en børste.

Til brandslukning kan også anvendes de i maskindepoterne anbragte sprøjteslanger, som påskrues et lokomotivs injektor eller fødeventil, således at sprøjtningen foregår ved, at injektoren arbejder.

Stationernes renholdelse, opvarmning og belysning

Renholdelse m v

Almindelige bestemmelser om udvendig renholdelse m v

Banekolonnerne udjævner, river og renholder den egentlige sporplads, foretager lugning af veje, pladser og perroner samt afskrabning af det afslidte vejmateriale på chausserede veje og pladser, renholder kloaker, samle- og nedløbsbrønde i og uden for bygningerne samt udfører den Statsbanerne som grundejer påhvilende renholdelse af gade- og vejstrækninger, dette sidste dog kun for så vidt den omhandlede renholdelse ikke ifølge kontrakt påhviler entreprenører; desuden udfører banekolonnernes personale renholdelse af de arealer, som kolonnerne benytter til oplag af materialer.

Al øvrig udvendig renholdelse med undtagelse af vinduespudsning og de nedenfor side 17 omhandlede renovationsarbejder skal udføres af stationspersonalet (portører, stationsarbejdere m v) i den sædvanlige arbejdstid, for så vidt den ikke ifølge kontrakt påhviler andre. Til den udvendige renholdelse henregnes bl a fejning af perroner og brolagte eller overfladebehandlede pladser, udjævning og rivning af ballasten på gruslagte pladser, renholdelse af perronovergange og -undergange samt lyskasser, af folde, ramper, læsseveje o l, herunder også bortfjernelse af halm, affald og andre urenheder, endvidere rensning og smøring af sporskifte-signaler, læssekraner, vandkraner, brovægte og vogndrejeskiver, der er beliggende på stationsområdet, desinficering af ud- og indvendige retirader og klosetter, renholdelse og desinficering af pissoirer og pasning af olielåse i disse samt endelig tømning af Statsbanernes skarnkasser, for så vidt disse ikke er anbragt på de områder af stationerne, der er underlagt andre tjenestemænd end stationsforstanderne.

Frostperioder anvendes dog Polarolie (Olie af kuldebestandig Kvalitet) til Smøring af Glidestole ved de centralbetjente Sporskifter.

Forud for Smøringen af Glidestolene foretages en omhyggelig Rensning af Glidefladerne med en kort Skraber. Det afskrabede Materiale skal opsamles og fjernes fra Sporet. Olien paaføres Glidefladerne i et tyndt Lag. Pallaasenes Mellemstang og Palerne skal smøres mindst een Gang om Maanednen.

Smøringen af de øvrige Sporskiftedele udføres af Bane- og Signaltjenesten — jfr. Ordreserie O.

Særlige Bestemmelser om Rengøring og Desinfektion ved Befordring af levende Dyr til eller fra en Station.

Under almindelige Forhold.

Det ved Ind- og Udladning, Befordring, Fodring, Vanding, Fastbinding eller i lignende Øjemed ved Forsendelse af levende

dyr benyttede materiel, herunder transportable ramper, ladebroer samt træværk i kvægfoldene og på faste ramper eventuelt vægte, skal rengøres og desinficeres på samme måde som vogne.

Faste ramper, kvægfolde samt vejene til og fra foldene skal holdes omhyggeligt rene for gødning, strøelse o. l.

Såvel faste som transportable ramper skal altid desinficeres, når der fra den pågældende station har fundet afsendelse sted af kvæg, får, geder eller svin, der inden afsendelsen i større mængder har været sammenbragt fra forskellige steder, såsom ved marker, dyrskuer, samlede svineopkøb o. l.

Angående tilberedning m. v. af desinfektionsvædsken henvises til side 146.

Gødning og strøelse, der fjernes fra vogne, for hvilke der er foreskrevet desinfektion, skal oversprøjtes eller overgydes med en rigelig mængde af samme desinfektionsvædske, som er foreskrevet anvendt til den pågældende vogns desinfektion. Gødningen eller strøelsen kan derefter nedlægges i en gødningsbeholder på sædvanlig måde eller henlægges på en affaldsdyng, i hvilket sidste tilfælde gødning og strøelse dog bør dækkes på en sådan måde med tungere materiale (sand eller oprensning fra vej eller plads), at den ikke spredes af vinden omkring på stationspladsen.

Ved befordring af kastningsfri eller tuberkulosefri dyr.

Læsseramper, redskaber m. m., der skal benyttes ved befordring af kastningsfri kvæg og tuberkulosefri kvæg og svin, skal *forinden* benyttelsen rengøres grundigt og desinficeres således: Først renses genstandene mekanisk for gødning og andet smuds, og derefter skrubbes de grundigt under anvendelse af rigeligt vand, således at de pågældende flader er fuldstændig rene. Straks efter afvaskningen udføres desinfektionen ved en grundig afvaskning eller sprøjtning med desinfektionsvædsken. Om tilberedning af nævnte desinfektionsvædske henvises til side 146.

Under særlige forhold.

Ved kastning eller tuberkulose hos kvæg og svin.

Læsseramper, redskaber m. m., som har været benyttet af køer eller kvier, der har kastet eller vist tegn til at ville kaste eller vist afgang af væsentlige mængder af urent børflåd under anbringelsen på de pågældende steder, samt af kvæg eller svin,

der har eller er mistænkt for at have fremskreden tuberkulose, skal snarest efter benyttelsen rengøres og desinficeres på samme måde som nævnt foran ved befordring af kastningsfri og tuberkulosefri dyr.

Ved mund- og klovesyge.

Når der på grund af mund- og klovesyge foretages afspærring af et område, skal der på de inden for det afspærrede område liggende stationer straks foretages desinfektion af faste og transportable ramper, af løbebroer, af folde og andre opholdsrum for kvæg og svin, af bomme og jernrækværk, hvortil kreaturer bindes, samt af vægte. Så længe afspærringen vedvarer, eller når der gives særlig ordre dertil, skal der på stationer, hvor ind- eller udlæsning af kvæg eller svin har fundet sted i dagens løb, enten samme dag eller den følgende morgen foretages en grundig rensning af de fornævnte indretninger. Efter rensningen, hvorved al gødning og snavs må afskrabes, opfejes og fjernes, skal de pågældende genstande og opholdsrum, herunder også stenbro og gulve, desinficeres.

Gødning og strøelse, der hidrører fra rensning af vognene, skal efter at være oversprøjtet eller overbruset med en rigelig mængde desinfektionsvædske enten nedlægges i gruber eller tildækkes med jord på stationspladsen eller i dennes nærhed og må ikke udkøres og spredes på marken undtagen til øjeblikkelig nedpløjning.

I tilfælde af, at der måtte blive konstateret mund- og klovesyge blandt en sending kreaturer, der er afsendt fra eller ankommet til en station, eller der måtte foreligge grundet formodning om, at stationen kan have været udsat for smitte, vil der af Veterinærpolitiet i hvert enkelt tilfælde blive givet særlige forskrifter med hensyn til rensning og desinfektion på den pågældende station.

Al gødning, strøelse og andre urenligheder, der stammer fra sådanne forsendelser, skal overhældes med en rigelig mængde desinfektionsvædske og derefter nedgraves.

Der må, når der har fundet ind- eller udlæsning sted af dyr, som har vist sig at lide af mund- og klovesyge, ikke påny ind- eller udlades klovbærende dyr på den pågældende station uden dertil af veterinærpolitiet meddelt tilladelse.

Ved andre ondartede smitsomme kvægsygdomme.

For så vidt der haves mistanke om, at der blandt levende dyr, som er ankommet til eller afsendt fra en station, findes dyr, lidende af miltbrand, fårekopper, ondartet klovesyge (hos får), skab (hos heste og får), rygmarvstufus, ondartet lungesyge (hos heste), snive, smitsom svælglamhed (hos kvæget), svinedifteritis (svinepest), epizootisk lymfangitis (hos heste), infektiøs anæmi (hos heste), ondartet beskelersyge (hos heste), hønsepest, fjerkrækolera og andre ondartede smitsomme sygdomme (undtagen mund- og klovesyge), skal de benyttede læsseindretninger m. v. (jfr. foran under „Mund- og klovesyge“) omhyggeligt renses og derefter oversprøjtes eller overbruses med en særlig desinfektionsvædske, om hvis sammensætning og anvendelse der af den pågældende station skal indhentes nærmere oplysning hos vedkommende veterinærpoliti.

Er der af veterinærmyndighederne udstedt påbud om anvendelse af en særlig desinfektionsvædske, skal de omhandlede indretninger, så ofte de har været benyttet, dog ikke hyppigere end een gang daglig, rengøres og derefter desinficeres som nævnt eller efter derom af veterinærpolitiet given anvisning.

Gødning, strøelse o. l. blandes med udrørt læsket kalk og nedgraves i en dybde af 1 meter, hvorefter jorden, hvor det har henligget, overgydes med den foreskrevne særlige desinfektionsvædske.

I tilfælde af, at en af nævnte sygdomme konstateres blandt dyr, ankommet til eller afsendt fra stationen, skal vedkommende station straks indhente nærmere forholdsordre hos det pågældende veterinærpoliti, eller dette kan i hvert enkelt tilfælde give særlige forskrifter med hensyn til rensning og desinfektion på den pågældende station.

Den påbudte desinfektion af stationsindretninger m. v. kan foretages enten ved hjælp af desinfektionsprøjte eller ved hjælp af en vandkande med bruser.

Renovationsarbejder.

Hvor tømning og rensning af retirade- og klosetspande og -tønder samt tømning af møddingkasser og -kuler og bortførsel af renovationen ikke udføres ved offentlig foranstaltning eller er pålagt banernes entreprenører (vognmænd o. l.), eventuelt overdraget særlige kontrahenter, påhviler disse arbejder den, der i

henhold til det efterfølgende mod betaling udfører det øvrige renholdelsesarbejde på stationerne.

Kloset- og retiradespande og -tønder skal tømmes daglig, for så vidt de er tilgængelige for publikum, og eller mindst 1 gang ugentlig. Ved hver tømning skal spandene og tønderne renses grundigt. Om desinfektion se det følgende.

Indvendig renholdelse.

Al rengøring, der ikke falder ind under de foran nævnte arbejder, udføres — for så vidt den ikke ifølge kontrakt påhviler restauratøren eller andre — enten af dertil antagne rengøringskoner eller ved stationsforstandernes foranstaltning mod en af distriktet fastsat godtgørelse.

Kupler og skærme til indvendige glødelamper renholdes af den tjeneste, der benytter pågældende lokale, medmindre anden aftale er truffet.

Som hovedregel for renholdelsen gælder, at alle tjenestelokaler, såvel de for publikum tilgængelige, såsom forhaller, forstuer, gange, passager, ventesale, restaurationslokaler, toiletværelser, retirader, klosetter og pissoirer, som kontorer, gods- og rejsegodsekspeditioner samt værelser for tog- og det underordnede stationspersonale til enhver tid skal være i passende renlig og ordentlig stand.

Levering m. v. af materialer og rekvisitter.

Til den del af rengøringen, der ved kontrakt er overdraget vognmænd eller andre entreprenører end rengøringskoner og stationsforstandere, leverer entreprenøren alle nødvendige rekvisitter og materialer.

Til den øvrige rengøring leverer Statsbanerne samtlige rekvisitter, såsom spande, fejeskovle, gulvskrudder, feje- og støvekoste, vinduesvaskere, vindues- og kakkelovnsbørster, klosetbørster, trappestiger og vinduesstiger af passende form og i en til lokalernes højde passende længde. Endvidere leverer Statsbanerne bonemasse, Bonalin-sæbevoks, Bonalin-lak, gulvolie og fernis til gulve samt Izal. Derimod leveres alle øvrige materialer, såsom viskestykker, gulvklude, sæbe, soda, sand, kakkelovnssvarte og pudsésager af den, hvem rengøringen påhviler, henholdsvis rengøringskoner eller stationsforstanderen. Brændsel til opvarmning af vand leveres af Statsbanerne til de

af dem antagne rengøringskoner, men ikke til stationsforstandere, hvem rengøringen er overdraget.

Til den del af rengøringen, der udføres af stationspersonalet som tjenestegerning, leveres også de i det foregående stykke nævnte materialer af Statsbanerne, medmindre rengøringen på den pågældende station er overdraget stationsforstanderen mod godtgørelse, i hvilket tilfælde han skal levere personalet disse materialer.

Alle steder, hvor tvist anvendes, skal den brugte tvist af hensyn til dette materiales brandfarlige beskaffenhed opbevares i lukkede jernbeholdere, som anskaffes i dette øjemed.

Opvarmning eller smeltning af bonevoks må kun ske ved at anbringe bonevoksbeholderen i varmt vand eller oven på en centralvarmeradiator. Under opvarmningen skal beholderens låg for at undgå sprængning være løsnet.

Desinfektion

Under almindelige forhold desinficeres klosetspladerne efter tømningen med en 0,8 % izalopløsning (1 dl desinfektionsvædske i 12½ l vand); sædebrættet og gulvet i klosetterne afvaskes daglig med nævnte opløsning, med hvilket kummen og røret i vandklosetter og pissoirer ligeledes daglig udskylles. Hvor der i pissoirgulvene findes jernriste, skal disse løftes op, og rummet under dem grundigt renses, inden desinficeringen foretages.

Umalede skiferplader i stationernes pissoirer skal derhos 1 à 2 gange ugentlig indgnides med petroleum.

Ved forekommende smitsomme sygdomme skal de værelser m v, som personer, lidende af saadanne sygdomme, har opholdt sig i eller været i berøring med, i reglen desinficeres. Desinfektionen sker efter anvisning fra den stedlige sundhedskommission (eller embedslæge), der derfor snarest skal underrettes.

Desinfektionsmidler leveres af Statsbanerne.

Opvarmning

Der må vises fornøden økonomi ved brugen af materialerne.

Temperaturen i ventesalene bør være 12 à 15 grader celsius. Der skal imidlertid ikke tages hensyn til ganske ekstraordinære

temperatursvingninger i den periode, hvor ventesalen ellers ikke opvarmes.

I hver ventesal skal være ophængt et termometer.

Stationerne er bemyndigede til at påbegynde og ophøre med opvarmningen i ventesalene, når sådant skønnes nødvendigt eller hensigtsmæssigt; dog skal der fra den dag, da togopvarmningen begynder, fyres i ovnene i ventesalene i alt fald om morgenen, medmindre det sikkert kan ventes, at den foreskrevne temperatur også uden sådan indfyring vil være til stede allerede ved ekspeditionen af morgentogene.

Togpersonalets dagopholdsværelser skal under afbenyttelsen holdes opvarmet på de samme tider af året, i hvilke stationen lader kontorlokalerne opvarme.

Med hensyn til portørpersonalets tjenestepligt til bistand med behandlingen af stationernes brændselsmateriale, indfyring m v henvises til bestemmelserne side 7.

Belysning

Elektriske glødelamper skal såvel under transport som ved indsætningen behandles med forsigtighed.

Det må nøje påses, at der i belysningsarmaturerne kun anvendes lampetyper, der egner sig til brug i pågældende armaturer.

Alle kasserede elektriske glødelamper og sikringer skal af stationerne (godsekspeditionerne) en gang om måneden indsendes til det magasin, hvorfra de er rekvireret.

Det pålægges alle vedkommende at vise fornøden økonomi ved brugen af materialerne. Særlig skal det iagttages og fra stationsbestyrerens side kontrolleres, at alle lamper og lygter såvel i lokaler som på stationspladsen slukkes eller dæmpes, så snart tjenestens tarv tillader det, og at lysstyrken intetsteds er større end nødvendigt.

Der skal dog ved tænding og slukning af lamper og lygter tages fornødent hensyn til publikum, lokomotiv- og togbetjening.

Der bør i tjenestelokaler, personalets opholdsrum o lign anbringes opslag „Spar på det elektriske lys“ (form nr A 892) på steder, der er iøjnefaldende for personalet.

Opmærksomheden henledes på at en omhyggelig renholdelse af elektriske lamper har stor indflydelse på lampernes lysværdi.

Gashaner paa Lamper og Lygter, der ikke er tændt, skal holdes lukket, uanset om selve Stopphanen tillige er aflaaaset.

Slukning af Lamper og Lygter maa aldrig foretages ved Benyttelse af Stophaner. Disse maa først aflaaes, naar Hanen for hvert enkelt Blus er drejet for.

Elektriske Haandlamper skal behandles med fornøden Forsigtighed.

Signalhuse eller Rum, hvori Centralapparater er anbragt, skal i Mørke være oplyst under Toggang, eller naar Centralapparaterne af anden Grund benyttes. Belysningen skal ske ved Lygte eller Lampe i selve Lokalet, anbragt saaledes, at alle Paaskrifter paa Apparatets Haandtag er tilstrækkelig belyst. Det er saaledes ikke nok, at Apparaterne alene belyses ved medbragte tændte Haandlygter.

Nogle Regler vedrørende de for Publikum bestemte Lokaler.

Udraabning.

Forinden et Tog afgaar, skal der højt og tydeligt udraabes: »Tog til N. N.«. Er Toget Hurtigtog, raabes »Hurtigtog«, paa større Stationer, eller hvor der samtidig ekspederes flere Tog, skal der tilføjes: „fra Perron“.

Udraabningen, der skal foretages baade i Vente- og i Spisesale og uden Hensyn til, om der er rejsende i Lokalerne eller ikke, sker paa et af vedkommende Stationsforstander under Hensyntagen til de stedlige Forhold fastsat Tidspunkt saa sent som muligt før Togets Afgang, men dog saaledes, at de rejsende fra Lokalerne kan naa at komme med.

Paa nogle Stationer erstattes Udraabningen med elektriske Lyd- og Lyssignaler. Paa visse andre Stationer finder der ingen Udraabning Sted, men der er paa anden Maade draget Omsorg for fornøden Vejledning af Publikum.

Forbud og Opslag herom.

Det er forbudt rejsende at nyde medbragt Mad og Drikke i de særlige Spisesale eller ved de af Restauratørerne opdækkede Borde i Ventesalene.

Tobaksrygning er forbudt i alle Ventesale, der er betegnet

som »Ventesal for Ikke-Rygere«, Opslag (Metalskilt) herom anbringes i Ventesalene.

Spytning er forbudt i Statsbanernes Lokaler og paa Perroner.

Det er forbudt at medtage løse Hunde i Statsbanerne Haller og Ventesale eller paa Perronerne.

Opslag, Fremlæggelse og Reklamer m. v.

Anbringelse af Opslag og Reklamer samt Fremlæggelse af Bøger og Skrifter m. v. paa Stationerne maa kun finde Sted efter forudgaaende Tilladelse.

Foregaar der Uddeling eller Fremlæggelse af Skrifter og Tryksager i eller uden Konvolut paa Statsbanernes Omraade (i Ventesale, Tog, Færge m. v.), uden at der er givet Tilladelse dertil, skal der, uanset om Tryksagerne m. v. sælges eller uddeles gratis, straks skrides ind og Uddelingen eller Fremlæggelsen forbydes. Overtrædes Forbudet, skal der opkræves Bøde.

Behandling af fundne Sager.

Glemte eller tabte Genstande, der findes i Statsbanernes Befordringsmidler (Tog, Skib, Færge) eller i de Lokaler m. m., der er bestemt til Afbenyttelse for rejsende (Forhal, Ventesal, Perron, Færgehal o. l.), eller paa Banelinien, hvor de antages tabt af rejsende i forbigående Tog, skal uopholdelig afleveres til en Station, der skal tage dem under sikker Forvaring, indtil Udlevering eller Indsendelse finder Sted.

Genstande, der findes i Statsbanernes Ruteautomobiler, skal i Henhold til § 21 i »Regulativ for Omnibuskørsel med Motor-køretøjer« afleveres til Politiet, for saa vidt de ikke umiddelbart kan udleveres til rette vedkommende, eventuelt gennem Rutebilstationen, naar en saadan forefindes.

I øvrigt sker Afleveringen saaledes:

For Genstande, der findes paa en Stations Omraade, til den paagældende Station.

For Genstande, der findes i Tog paa sjælland-falsterske Strækninger, til Togets Endestation, eventuelt til den Station, hvor Vognen udsættes.

For Genstande, der findes i Tog paa jysk-fynske Strækninger, til nærmeste By- eller Knudestation.

For Genstande, der findes paa Korsør—Nyborg Overfartens Færger og Skibe, til Korsør Station.

For Genstande, der findes paa Kalundborg—Aarhus Overfartens Skibe, til Aarhus H. eller Kalundborg Station, eftersom Sagerne er glemt paa Farten til Aarhus eller til Kalundborg.

For Genstande, der findes paa Sallingsundoverfartens Færger, til den Station, hvortil Færgen først ankommer.

For Genstande, der findes paa Færger og Skibe paa Overfarter i Forbindelse med Udlandet, gennem Toldvæsenet til vedkommende Overfartsstation.

For Genstande, der findes paa Banelinien, til nærmeste Station.

Ved Afleveringen skal angives, hvor paa Stationen — eller i hvilket Tog og Kupé, henholdsvis Skib og Kahyt — samt under hvilke Omstændigheder Genstandene er fundet; det skal særlig anføres, hvis de er fundet i en ud over Statsbanerne paa fremmede Baner løbende Personvogn.

Til Opbevaring af fundne Sager er indrettet et Depot i København for Sjælland og Falster og et Depot i Aarhus for Jylland og Fyn. Disse Depoter er underlagt henholdsvis 1. og 2. Distrikt.

De forannævnte fundne Sager indsendes af Stationerne til vedkommende Depot med de i Togplanerne fastsatte Tog senest Dagen efter, at Genstandene er indleveret til Stationen, medmindre de forinden er forlangt udleveret. Københavns Hovedbanegaard og Aarhus H. Station afleverer de den foregaaende Dag indleverede fundne Sager i Depotet inden Kl. 9.

Rede Penge og Værdipapirer (saavel løse som i ulaaset Emballage) der findes paa de forannævnte Steder, skal ikke indsendes til Depotet, men skal tillige med de glemte Genstande, sammen med hvilke de maatte være fundet, af vedkommende Station afleveres til nærmeste Politimyndighed med Opgivelse af Finderens Navn. Samme Regel skal, naar det fundne mindst har en Værdi af omkring 500 Kr., anvendes ved Fund af nye og brugte Genstande af Guld, Sølv og Platin, ogsaa i Forbindelse med Ædelstene og ægte Perler, samt Mønter af uædle Metaller. Samtidig med, at det fundne afleveres til Politimyndigheden, sendes uopholdelig Meddelelse herom til Depotet for fundne Sager. Meddelelsen skal endvidere indeholde fornøden Beskrivelse af det fundne. Der bør ikke fremsættes Krav paa Findeløn for fundne Penge og Værdipapirer samt for de øvrige i nærværende Stykke omhandlende Genstande, naar Ejeren melder sig

paa Stationen og forlanger det fundne udleveret, inden dette af Stationen er afleveret til Politiet, men det skal da overlades til Ejerens eget Skøn, om han finder Anledning til at give Findeløn eller ej. Derimod kan der forlanges Findeløn, naar Pengene eller Værdipapirerne samt de øvrige i nærværende Stykke omhandlede Genstande af Stationerne indsendes til Politiet, og det da ikke drejer sig om rent ubetydelige Værdier. I Følgeskrivelsen til Politiet skal i saa Fald udtrykkelig opgives, at Findeløn ønskes, da saadan kun gives, naar udtrykkelig Anmodning derom foreligger.

Paa samme Maade som med rede Penge o. l. forholdes med let antændelige og eksplosive Sager o. l.

De fundne Sager skal paa Forlangende udleveres til Ejeren eller til den, der ellers maatte legitimere sig som berettiget til at modtage dem.

For Udleveringen — paa Station eller ved Depot — skal ufravigelig forlanges Kvittering.

Paa Sager, der findes glemt eller tabt paa andre Steder af Statsbanernes Omraade end foran nævnt, kommer de i det foregaaende nævnte Regler ikke til Anvendelse. Saadanne Genstande skal — for saa vidt de ikke ses at tilhøre Jernbanerne eller at henhøre til Gods, der er overgivet Banen til Befordring — behandles efter Lovgivningens almindelige Forskrifter om Hittegods og bør derfor — eventuelt gennem nærmeste Station — snarest afleveres til Politiet med Opgivelse af Finderens Navn. Indberetning til Depotet for fundne Sager foretages ikke.

Cykler, der i 8 Dage har henstaaet uafhæntet i Cyklestativer eller paa anden Maade paa den Del af Stationens Omraade, der er tilgængelig for Publikum, skal, naar de ikke er indleveret til Forsendelse eller indgaaet ekspederet til Stationen, eller der ikke er truffet Aftale med Stationen om Opbevaring, ligeledes afleveres til Politiet som Hittegods.

Naar der til Stationen indleveres Genstande, som Bevogtningspersonalet har fundet paa Banelinien, og som øjensynlig er Tjenesterekvisitter, der hører til Togene og saaledes er tabt fra disse, anmeldes dette til Distriktet.

Opbevaring af Genstande, tilhørende rejsende.

Rejsende, der ønsker deres Effekter m. m. opbevaret, skal henvises til Garderoberne, hvor saadanne findes. Findes ingen

Garderobe, bør Stationen altid stille sig velvilligt til Anmodninger om Opbevaring af Gods som det ommeldte, men dog udtrykkelig gøre opmærksom paa, at Opbevaringen sker uden Ansvar for Statsbanerne. Vil den paagældende Ejer ikke gaa ind herpaa, maa Godset ikke modtages.

Benyttelse af Telegraf og Telefon.

Det er ikke tilladt Personalet at benytte Telegraf og Tjenestetelefon til private Meddelelser eller at korrespondere om Forhold, der ikke vedrører Tjenesten, selv paa en Tid, da Linien er ubenyttet, ligesom Stationerne ogsaa er uberettiget til at befordre andre Depecher som Tjenestetelegrammer end saadanne, der angaar Jernbanetjenestesager, samt Telegrammer til og fra Jernbanelægerne vedrørende Sygdom hos Interessenter.

Med enkelte Undtagelser er der paa alle Stationer anbragt Telefoner, der har Forbindelse med Telefonselskaberne eller (i Sønderjylland og paa enkelte Ekspeditioner andetsteds) Stats-telegrafens Telefoncentralstation.

Inden for det Omraade, der hører til den paagældende Central eller Kreds (se herom i vedkommende Telefonhaandbog), kan Telefonerne bruges til Samtaler vedrørende Statsbanernes Anliggender, hvorhos Stationspersonalet i rimeligt Omfang vederlagsfrit inden for ovennævnte Omraade vil kunne benytte Telefonerne i private Anliggender, dog ikke i Forretningsøjemed o. l.

Det paahviler Stationsforstanderne at paase, at Telefonerne ikke bruges af Personalet i uforholdsmæssigt Omfang til private Samtaler.

Stationerne maa ikke bruges som offentlige Telefonsamtalestationer, og Telefonerne maa ikke udlaanes mod Betaling eller bruges til Besørgelse af Budtjeneste for andre. Dog er rejsende, der paa Grund af ugunstige Vejrforhold, Uheld e. l. opholder sig paa et af Statsbanernes Ekspeditionssteder, berettiget til at benytte Telefonen mod at betale efter samme Regler, som gælder for Personalets private Samtaler.

Politibestemmelser.

Statsbaneloven af 27. Juni 1946 indeholder i sit Afsnit IX Politi- og Straffebestemmelser, som af Hensyn til Sikkerheden og Ordenen paa Banerne er fastsat for Privatpersoner, særlig det Publikum, som rejser med eller benytter Banernes Tog, Færger eller Skibe eller benytter andre af Banernes Indretninger eller opholder sig paa deres Grund. Ved Siden heraf indeholder Loven Bestemmelser om Jernbanepersonalets Forhold over for Politiet samt om Behandlingen af glemte eller tabte Genstande.

Samarbejdet med Politiet.

Statsbanelovens § 62:

.....

Stk. 2. Færdsel inden for Stationernes Omraade er undergivet de Bestemmelser, som Statsbanestyrelsen fastsætter. For Stationsforpladser og Adgangsveje til Stationer og Færgelejer træffes de fornødne færdselsregulerende Bestemmelser af den almindelige Politiværdighed efter Forhandling med Statsbanestyrelsen.

.....

Statsbanelovens § 68:

.....

Stk. 5. Politiet er pligtigt paa Forlangende at understøtte Statsbanernes Personale i Haandhævelsen af de for Banerne givne Ordens- og Sikkerhedsbestemmelser. Ligeledes er Statsbanernes Personale pligtigt at støtte Politiet i dets Tjeneste paa Statsbaneomraadet, for saa vidt Jernbanetjenesten og da særlig Sikkerhedstjenesten tillader det.

Færdsel og Ophold paa Statsbaneomraadet.

Statsbanelovens § 61, Stk. 1:

.....

Til Statsbaneomraadet henregnes:

- a) Banelinien med tilhørende Skraaninger, Banketter, Grøfter, Broer og andre Anlæg,
- b) Stationernes Omraade,
- c) Statsbanernes Tog, Færger og Skibe,
- d) de under Statsbanernes Bestyrelse hørende Forpladser og Adgangsveje til Stationer og Færgesteder.

.....

Statsbanelovens § 62:

Stk. 1. Ingen maa uden Hjæmmel færdes eller lade Dyr færdes paa saadanne Dele af Statsbaneomraadet, som ikke er aabne for Offentligheden.

Stk. 2. Færdsel inden for Stationernes Omraade er undergivet de Bestemmelser, som Statsbanestyrelsen fastsætter. For Stationsforpladser og Adgangsveje til Stationer og Færgelejer træffes de fornødne færdselsregulerende Bestemmelser af den almindelige Politiovrighed efter Forhandling med Statsbanestyrelsen.

.....

Statsbanelovens § 68, Stk. 1:

Enhver, der søger Adgang til eller opholder sig paa Statsbaneomraadet, er pligtig at rette sig efter de Forskrifter, der af Statsbanestyrelsen gives til Opretholdelse af Orden og Sikkerhed, og som er bekendtgjort ved Opslag paa Statsbaneomraadet eller paa anden hensigtsmæssig Maade. Ligeledes er enhver pligtig at rette sig efter de særlige Forskrifter med Hensyn til Opretholdelse af Orden og Sikkerhed, der i Tjenestens Medfør meddeles ham af Statsbanernes ved Uniform, Banepolitiskilt eller andet Tegn kendelige Personale.

Tjenestemænd under Bane- og Stationstjenesten skal bortvise fra Banens Grund enhver, der ikke har Ret til at færdes der, og evt. affordre ham den for ulovlig Færdsel paa Banen foreskrevne Bøde, om hvis Størrelse Stationerne er underrettet.

Det er forbudt fremmede at færdes over Spor til lejede Arealer. Dette gælder ogsaa for Bude fra Leverandører af Brød, Mælk, Øl m. v.

Ret til at færdes paa Banen uden Adgangskort har:

Tjenestemænd i 1. Lønningsklasse paa samtlige Strækninger, Sektionsingeniører, Trafikinspektører, Baneingeniører, Maskiningeniører, Signalingeniører, Forstinspektøren, Overbanemestre, Oversignalmestre og Forstkontroløren paa den under paagældende Virksomhed hørende Strækning,

andre Statsbanetjenestemænd i Uniform eller i det mindste med Uniformshue,

Tjenestemænd under Banetjenesten, naar de bærer Politiskilt, Haandværkere og Arbejdsmand, naar de bærer Legitimations-tegn, og Ekstraarbejdere, der arbejder paa Banen eller begiver sig til og fra Arbejde,

Politiet, som har Ansvaret for den almindelige Ordens Overholdelse paa Stationerne, og som derfor ogsaa er berettiget til, dog under Iagttagelse af Lovgivningens Regler om Husundersøgelser m. v., at begive sig ind paa Banens Grund, selv hvor denne ikke er tilgængelig for Publikum i Almindelighed. Politiet skal i Udøvelsen af sine Forretninger paa Jernbanens Grund rette sig efter de Anvisninger, vedkommende Statsbane-Tjenestemand giver, men selv om Polititjenestemændene maatte handle imod saadanne Anvisninger eller formenes at gøre sig skyldig i Overgreb, maa de dog, naar de optræder i Uniform eller med Politiskilt og angiver at handle i Embeds Medfør, i Almindelighed ikke bortvises, men de bør gøres opmærksom paa den Forstyrrelse og Fare for dem selv og andre, deres Optræden kan medføre, og det forefaldne skal uopholdeligt af vedkommende Tjenestemand indberettes til hans foresatte,

visse Tjenestemænd under Post- og Telegrafvæsenet, Toldvæsenet, Statsskovvæsenet og Militæretaten, naar de er i Uniform eller forsynet med Legitimationskort.

Enhver af de foran nævnte Statsbane-Tjenestemænd samt Haandværkere og Arbejdsmand ved Statsbanerne med Legitimationstegn samt enhver med Adgangskort forsynet Statsbane-Tjenestemand har Ret til i Tjenestens Medfør at indføre fremmede uden Kort paa Statsbanernes Grund. Banepolitiet har dog Ret til at fordre oplyst, i hvilket Øjemed de fremmedes Færdsel paa Banen finder Sted, for eventuelt at kunne gøre Indberetning derom til dets foresatte.

Adgangskort til Færdsel paa Banens Grund udstedes dels af Generaldirektoratet, dels af Distrikterne.

Foruden de almindelige Adgangskort giver visse Frirejsehjemler, bl. a. nordiske Fribilletter, Adgang til Besigtigelse af Baneanlæg. De paagældende Frirejsehjemler har Paatryk herom.

Ophold i Erhvervsøjemed, Optagelse af Spillefilm m. v.

Statsbanelovens § 62, Stk. 3:

Uden Statsbanestyrelsens Tilladelse maa ingen tage Ophold paa Statsbanecomraader i Erhvervsøjemed, optage Spillefilm,

Gyldig fra 1/7 1946.

37.

foretage Indsamlinger, omdøle Tryksager eller lignende. Tillige maa fornøden næringsretlig eller almindelig politimæssig Hjemmel foreligge.

Det paalægges Personalet nøje at paase, at der ikke i Strid hermed tages Ophold i Erhvervsøjemed paa Statsbaneomraadet, naar saadant Ophold ikke er tilladt ifølge særlig sluttet Overenskomst eller efter særlig given Tilladelse.

Det er saaledes bl. a. forbudt paa Statsbaneomraadet at forhandle Postkort o. l. eller mod Betaling at give Kunster eller musikalske Præstationer til Bedste for Publikum.

Overtrædelser skal meldes til Politiet og kan ikke straks afgøres ved Betaling af en Bøde.

Det er ligeledes forbudt Chauffører paa de ved Stationerne holdende Bildrosker at forsøge at kapre Kunder til Bilbefordring blandt rejsende, der paa en Station afventer Tog. Bemærkes saadan Kapring paa Banernes Grund, skal Stationen derfor gribe ind og bortvise paagældende Chauffør; i Gentagelsestilfælde meldes Sagen til Politiet.

Optagelse af Spillefilm paa Statsbaneomraadet maa kun ske efter indhentet Bemyndigelse fra Distriktet, henholdsvis Søfartschefen, og i Overværelse af en Repræsentant for Statsbanerne, der kontrollerer, at Optagelsen sker i Overensstemmelse med de ved Bemyndigelsens Meddelelse nærmere fastsatte Regler.

Publikum maa ikke forulempes ved Filmsoptagelsen, og der bør sørges for, at rejsende ikke mod deres Vidende og Vilje kommer med paa Billedet. Saafremt det ønskes, at nogen af Statsbanernes Personale skal deltage i Filmsoptagelsen, maa de paagældendes Samtykke indhentes.

Forskrifter for Publikum.

Statsbanelovens § 66:

Stk. 1. Saa længe Tog eller Togdel er i Bevægelse, er det forbudt at stige paa eller af Vognene eller hjælpe andre dertil samt at aabne de i Vognsiden anbragte Døre og Laager.

Stk. 2. Al Ind- og Udstigning skal ske paa den dertil bestemte Side af Toget og paa de dertil bestemte eller anviste Steder paa Stationer og Færger.

Stk. 3. Færdset til eller fra Færge og Skib maa kun ske ad Landgangsbro eller Færgeklap, og kun naar disse er frigivet for Passage.

Stk. 4. Der maa ikke fra Tog udkastes Genstande, der kan beskadige Personer eller Ejendom.

Stk. 5. Nødbremsen i Tog maa kun benyttes, naar virkelig Fare foreligger.

Udkastning fra Tog af skadegørende Genstande samt Misbrug af Nødbremsen skal altid anmeldes for en Station og af denne meldes til Politiet.

Forskrifter meddelte af Statsbanestyrelsen eller Statsbanernes Personale.

Statsbanelovens § 68:

Stk. 1. Enhver, der søger Adgang til eller opholder sig paa Statsbaneomraadet, er pligtig at rette sig efter de Forskrifter, der af Statsbanestyrelsen gives til Opretholdelse af Orden og Sikkerhed, og som er bekendtgjort ved Opslag paa Statsbaneomraadet eller paa anden hensigtsmæssig Maade. Ligeledes er enhver pligtig at rette sig efter de særlige Forskrifter med Hensyn til Opretholdelse af Orden og Sikkerhed, der i Tjenestens Medfør meddeles ham af Statsbanernes ved Uniform, Banepolitiskilt eller andet Tegn kendelige Personale.

Forbrydelser mod Banernes Sikkerhed.

Statsbanelovens § 68:

.....

Stk. 2. Enhver, der overtræder de i §§ 62—67 og § 68, Stk. 1, indeholdte eller i Henhold til disse Bestemmelser givne Forskrifter, kan af det i Stk. 1 nævnte Statsbanepersonale udvises, om fornødent med Magt udsættes, fra Statsbaneomraadet. Hvis Sagen ikke afgøres efter § 69, Stk. 2, kan den paagældende anholdes, medmindre han stiller Sikkerhed for Bødeansvaret eller godtgør, hvem han er, og at han har fast Bopæl her i Landet.

Stk. 3. Statsbanepersonalet er beføjet til paa eller umiddelbart ved Statsbaneomraadet at anholde enhver, der træffes i Udførelsen af eller paa friske Spor efter en Forbrydelse mod Driftens Sikkerhed.

Stk. 4. Personer, der anholdes i Henhold til Stk. 2 eller 3, skal snarest afleveres til Politiet.

Stk. 5. Politiet er pligtigt paa Forlangende at understøtte Statsbanernes Personale i Haandhævelsen af de for Banerne givne Ordens- og Sikkerhedsbestemmelser. Ligeledes er Statsbanernes Personale pligtigt at støtte Politiet i dettes Tjeneste

på statsbaneområdet, for så vidt jernbanetjenesten og da særlig sikkerhedstjenesten tillader det.

Dersom nogen gribes på fersk gerning i en egentlig forbrydelse mod driftens sikkerhed, skal han anholdes i henhold til Statsbanelovens § 68, stk 3, og ufortøvet afleveres til politiet. Indberetning skal straks ad tjenstlig vej fremsendes til Generaldirektoratet.

Når sten, tømmer eller andre genstande findes henlagt på skinnerne, eller når banernes anlæg, materiel, telegraf, telefon eller andet af deres tilbehør findes beskadiget under sådanne omstændigheder, at det kan formodes, at beskadigelsen er foretaget for at udsætte driften for fare, eller når der i øvrigt opdages handlinger, der må antages at være udført i sådan hensigt, skal melding derom — mundtlig eller skriftlig — uopholdelig gives til nærmeste foresatte.

På samme måde skal mundtlig eller skriftlig melding afgives, når der haves mistanke eller formodning om, at der er begået tyveri eller anden forbrydelse med hensyn til jernbanens tilbehør, ejendele eller betroet gods eller i dens bygninger eller skibe.

Når indbrud, ildspåsættelse eller andre grove forbrydelser over for Statsbanerne opdages, skal på stationer stationsforstanderen, og i øvrigt den tjenestemand, der har den stedlige ledelse på det pågældende område foranledige, at der sker meddelelse om forbrydelsen til det stedlige politi samt sørge for, at alt på gerningsstedet så vidt muligt forbliver urørt, indtil politiet er kommet til stede.

Enhver ved jernbanen ansat er forpligtet til at yde politiet al mulig bistand til opdagelsen af den skyldige.

For mindre overtrædelser af Statsbaneloven er der af ministeren fastsat bestemte bøder, om hvis størrelse stationerne er underrettet.

Det skal påses, at overtrædelser af forbudene ikke går upåttalt hen. Når nogen træffes i overtrædelse af forbudene, skal anmeldelse ske til en station, der opkræver den fastsatte bøde.

Kan eller vil overtræderen ikke straks betale den fastsatte bøde, skal han henvises til en station.

Beskadigelse af Statsbanernes ejendele m m

Statsbanelovens § 70:

Stk 1. Den, der odelægger eller beskadiger Statsbanernes ejendele eller det i Statsbanernes varetægt værende gods og materiel, er pligtig straks at yde erstatning herfor. Sker sådan odelæggelse eller beskadigelse forsætligt, straffes skadevolderen med bøder efter foranstående § 69, stk 1, for så vidt der ikke i lovgivningen er foreskrevet strengere straf for den pågældende forseelse.

Stk 2. For mindre beskadigelser af Statsbanernes bygninger og materiel kan der af ministeren fastsættes normalpriser for hver beskadigelse med bindende virkning ved fastsættelse af erstatningen. For sådanne beløb kan udpantning finde sted, såfremt vedkommende har anerkendt sin forpligtelse til at erstatte det pågældende beløb.

For mindre beskadigelser af det faste, rullende og sejlende materiel såvel som af inventargenstande, ruder og deslige er der af ministeren fastsat bestemte erstatninger, hvorom stationerne er underrettet.

Når nogen ødelægger eller beskadiger Statsbanernes ejendele på en sådan måde, at der skal betales erstatning, skal han henvises til stationen.

Optagelse af husdyr

Enhver er efter lovgivningen pligtig til på alle årets tider at holde sine husdyr på egen grund. Husdyr, som imod denne forskrift træffes på Statsbanernes grund, skal straks optages. Enhver ansat er såvel berettiget som forpligtet til at optage dem. Ved optagelsen skal det påses, at der ikke tilføjes dyrene skade. Når dyr er optaget og ikke straks mod betaling af de fastsatte optagelsespenge, hvorom stationerne giver oplysning, kan tilbageleveres ejeren, skal den, der har foretaget optagelsen, sørge for, at dyret eller dyrene efter omstændighederne snarest bliver ført til nærmeste station eller vogterhus eller tøjres forsvarligt på et nærliggende, Statsbanerne tilhørende grundstykke, og dyrene skal derefter passes og fodres på behørig måde, så længe de er i Statsbanernes værg. Om optagelsen skal der uopholdelig gives melding til nærmeste station med oplysning om, når og hvor optagelse er sket, hvor de optagne dyr er bragt hen, om de har anrettet skade på Statsbanernes grund, samt så vidt muligt ejerens navn og bopæl. Optagne dyr må ikke udleveres uden stationernes skriftlige tilladelse dertil.

Er det forgæves forsøgt at optage dyr, der er kommet ind på Statsbanernes grund, kan der afkræves ejeren ufreds bøder af samme størrelse som optagelsespenge.

Når det forgæves er forsøgt at optage svin, får, lam, omstrejfende hunde og fjerkræ på Statsbanernes grund, kan de fjernes på den mest hensigtsmæssige måde, og ejeren kan i så fald ikke fordre erstatning, selv om dyret kommer til skade eller omkommer, men kan dog fordre dyret tilbage uden betaling af optagelsespenge eller ufreds bøder. Underretning om sådant tilfælde skal straks gives til nærmeste station.

Befordring af rejsegods

De gældende bestemmelser og takster for befordring af rejsegods over statsbanerne med tilhørende færge- og skibsoverfarer findes for den lokale trafiks vedkommende i statsbaneloven, personbefordringsreglementet og ordreserie D. For forbindelsen med indenlandske privatbaner m m findes bestemmelserne i forskellige forbindelsestariffer og ordreserie D.

De bestemmelser i ovennævnte lov, reglement, tariffer og ordreserie D, der har almindelig instruktorsk betyding for plads- og pakhusjeningen, er samlet på de efterfølgende sider på den måde, at de enkelte bestemmelser i lov og reglement eller tarif er sammenarbejdet med de tilsluttende bestemmelser i ordreserie D. I tvivlstilfælde må oplysning søges på stationskontoret.

Om ekspedition af rejsegods i forbindelse med udlandet gælder særlige bestemmelser.

Torvegods

På torvedagene har landboere, som rejser med togene, fribefordring for 20 kg torvegods til nærmeste købstad og af den tomme emballage tilbage. Vedkommende må selv sørge for godsets og emballagens mærkning og ind- og udlæsning, og jernbanen har intet ansvar for sådant gods.

Ved torvegods forstås kun gods (herunder smågrise og fjerkræ i emballage), som er genstand for handel på torvet i den nærmeste købstad i de forskellige togretninger. Der gives kun fribefordring af godset fra land til by; i omvendt retning kan kun den tomme emballage befordres frit. Loven hjemler kun hver landboer fribefordring for ialt 20 kg torvegods; adgang til fribefordring af større mængder torvegods kan derfor ikke opnås, selv om en rejsende er villig til at løse en billet for hver påbegyndt 20 kg, han medfører. Ekspeditionsstederne skal påse, at det torvegods, hver landboer medfører, ikke vejer over 20 kg. Vejer det mere, opkræves der fuld overvægtsfragt for den overskydende mængde, og da mindst 3 kr.

Særlig cykelbefordring

Distrikterne kan i visse tilfælde give kortabonnenter, navnlig skolebørn, der på grund af toggangen kun kan benytte deres abonnementskort til rejser den ene vej, medens de cykler den anden vej, tilladelse til at få deres cykel befordret gratis over den samme strækning, hvorover de selv befordres med jernbanen. De i betragtning kommende stationer vil i hvert enkelt tilfælde blive underrettet af distriktet. Kortabonnenten får udleveret en „Særlig cykelbillet“, af hvilken det fremgår, for hvem den er udstedt, nummeret på vedkommendes abonnementskort, og for hvilken strækning cykelbilletten gælder. Denne skal ved befordringen være bundet fast til cyklens styr. Der skal ikke udfærdiges ekspedition på cyklen. Kortabonnenten skal selv aflevere cyklen ved togets rejsegodsvogn og mod forevisning af sit abonnementskort som legitimation afhente den dersteds på bestemmelsesstationen. Såfremt det af driftshensyn ikke er muligt at få cyklen befordret med det samme tog som kortabonnenten, skal den station, hvorfra cyklen skal afsendes, sørge for, at cyklen under ledsagelse af følgesedel straks sendes til bestemmelsesstationen, som da sørger for cyklens opbevaring og udlevering.

Indskrevet rejsegods

Indskrivningsbetingelser

Genstande, der ønskes indskrevet som rejsegods, skal opfylde følgende betingelser:

- a. De må ikke veje over 100 kg pr stk eller efter afsendelsesstationens skøn være for omfangsrige til at kunne befordres som rejsegods.
- b. De må ikke høre til de genstande, som er udelukket fra befordring (genstande, hvis befordring er forbeholdt postvæsenet, genstande, der som følge af deres omfang, vægt eller beskaffenhed ikke egner sig til den forlangte befordring på grund af banernes indretning og materiel, og genstande, hvis befordring er forbudt ved lov eller anordning) eller til de stoffer og genstande, der er udelukket fra eller kun på visse betingelser modtages til befordring som gods (de i RID omhandlede stoffer og

genstande, jf side 63). De stoffer og genstande, som kan modtages til befording som gods på visse betingelser, og som kan beforders som ekspresgods, er dog ikke udelukket fra befording som rejsegods.

Indehaveren af rejsegodsbeviset er ansvarlig for overholdelsen af de i nærværende punkt anførte bestemmelser og bærer alle følger af overtrædelse af disse.

Når jernbanen har begrundet formodning om en overtrædelse, har den efter nærmere fastsatte regler ret til at undersøge, om rejsegodsets indhold er i overensstemmelse med bestemmelserne. I tilfælde af overtrædelse af bestemmelserne skal indehaveren af rejsegodsbeviset foruden eventuel fragtforskel betale et fragttillæg og eventuel erstatning for opstået skade.

Særligt kostbare genstande som guld- og sølvbarrer, platin, penge og mønter, værdipapirer, ædelstene og ægte perler samt genstande af guld, sølv og platin, også i forbindelse med ædelstene og ægte perler, må ikke anbringes i genstande, der sendes som rejsegods.

- c. Rejsegods, hvis tilstand eller beskaffenhed er mangelfuld, eller hvis emballage er utilstrækkelig, eller som frembyder åbenbare tegn på beskadigelse, kan afvises af jernbanen. Hvis det desuagtet modtages til befording, er jernbanen berettiget til at anføre en bemærkning om forholdet på rejsegodsbeviset. Når den rejsende modtager rejsegodsbeviset med en sådan påtegning, betragtes dette som bevis for, at den rejsende har anerkendt påtegningens rigtighed.

Gamle beklæbningsedler, adresser eller andre påskrifter hidrørende fra tidligere befordinger skal af den rejsende være fjernet eller gjort ulæselige.

Rejsegodset kan enten være *egentligt rejsegods* eller *genstande, der kan indskrives under de for rejsegods gældende former*.

1. Til *egentligt rejsegods* henregnes følgende genstande:
 - a. Rejsefor nødheder, der er emballeret i kufferter, kurve, tasker, vadsække, hatteæsker og lignende;
 - b. erhvervsredskaber (herunder artisters rekvisitter), barnestole, kurve eller tasker til anbringelse på cykler, når de indleveres sammen med disse; almindelige sammenklappede liggestole; blomsterkranse og lignende;

- c. musikinstrumenter;
- d. sportsrekvisitter og lejrudstyr; foreningsfaner;
- e. sengeklæder; kommoder med klæder; barnesenge af indtil 1,25 m længde;
- f. barnevogne, legevogne og efterløbere til brug for medrejsende børn;
- g. sygevogne og rullestole, som syge personer fører med sig, herunder sådanne tohjulede cykler med håndtræk eller trehjulede cykler, som benyttes af invalider.

2. Til *genstande, der kan indskrives under de for rejsegods gældende former*, henregnes genstande, der ikke falder ind under de i punkt 1 nævnte arter, særligt:

- a. cykler (ekskl transportcykler) uden motor, herunder tohjulede cykler med påsat side- eller påhængsvogn (et- eller tohjulet) samt tohjulede cykler med hjælpemotor og motorcykler uden sidevogn, alt når der kun indleveres én på en rejsehjemmel;
- b. handelsvarer, såsom købmandsmæssigt pakkede kasser, tønder og sække, malerier, uldvarer og lignende, møbler (undtagen de på side 35 under punkt 1 e nævnte), cykler, der ikke falder ind under a;
- c. hunde og små dyr af anden art, såsom katte, kaniner, smågrise og fjerkræ i bure, kasser, kurve eller lignende emballage, når de for levende dyrs befordring på statsbanerne gældende bestemmelser er opfyldt.

De under 2 anførte genstande modtages kun til befordring, når de ikke kan beskadige andet gods.

Kufferter og lignende, der indleveres til befordring som rejsegods, må ikke være vedbundet pakker eller andre genstande. I påkommende tilfælde skal den rejsende anmodes om at fratage sådanne genstande og medtage dem i toget eller indlevere dem til befordring som selvstændige kolli.

Cykler, der benyttes af artister ved udøvelsen af deres erhverv, henhører under kategorien „artisters rekvisitter“ som foran nævnt under punkt 1 b.

Sengeklæder og lignende gods, der vides at have været benyttet af personer med smitsomme sygdomme og ikke er behørigt desinficeret, skal afvises fra befordring som rejsegods. Formodes gods at kunne være inficeret af smitsomme sygdomme, må det kun modtages til befordring som rejsegods, når afsenderen underskriver en erklæring om, at godset ikke har været benyttet af personer med smitsomme sygdomme, eller at det, hvis dette er tilfældet, er blevet behørigt desinficeret efter benyttelsen.

På barnevogne skal kalechen så vidt muligt altid være slået ned. Er dette ikke tilfældet ved indleveringen, skal det henstilles til den rejsende at gøre det, og han må gøres opmærksom på faren for beskadigelse, da barnevogne med opslået kaleche dårligt tåler sammenlæsning med andet rejsegods.

På uemballerede cykler skal — bortset fra sadeltasker og tasker, der er påsat cyklen i selve stellet — alt tilhører (såsom lygter, luftpumper, barnestole, bagagebærere, kurve, kasser, lad og tasker) være aftaget, medmindre genstandene er således fastgjort på cyklerne, at de kun kan fjernes ved anvendelse af værktøj eller vold. Genstande, der er spændt eller bundet til cyklen ved hjælp af reb, remme eller lign, eller påsat cyklen ved hjælp af en skrue mekanisme eller lign, der muliggør af- og påsætning ved håndkraft, skal være aftaget, inden indskrivning foretages. Rejsetøj eller andre genstande, der findes i barnestole, kurve, kasser eller på lad, der er fastboltet eller fastskruet på cyklen, skal være under holdbart lukke eller forsvarligt fastgjort på anden måde. Jernbanen overtager intet ansvar for sådant rejsegods. På bagagebærere må der ikke være anbragt rejsetøj eller andre genstande.

Beholdere på motorcykler samt cykler med hjælpemotor kan indeholde brændstof. Er der indskudt en hane i ledningen foran motoren, skal den rejsende lukke den. Reservebeholdere, der er fast forbundet med køretøjet, kan ligeledes indeholde brændstof, såfremt de er lukket.

Cykler, hvis hjul er aftaget eller fastbundet til stellet, betragtes som cykler, medens ikke færdige cykler, der f.eks. mangler luft-

ringe eller pedaler, altid er handelsvarer som nævnt foran under 2 b.

Modtagelsen af motorcykler m v med brændstof i beholderne er betinget af, at haner og brændstofbeholdere er tætte. Sådanne motorcykler m v skal læsses opretstående og sikres mod at vælte.

Når vildt — uanset af hvilken art eller på hvilken årstid — indleveres til befording som rejsegods, skal stationen forlange afsenderens navn og adresse oplyst. Stationen fører særlig fortegnelse over sådanne forsendelser med oplysning om disses art, vægt, afsender og bestemmelsesstation. For befording af vildtforsendelser som rejsegods og for eventuel afvisning fra befordingen gælder særlige bestemmelser, hvorom stationerne er underrettet.

Indskrivning af rejsegods mellem 2 stationer (herunder billet-salgssteder og trinbrætter) er betinget af, at den rejsende har direkte billet (eller lige med den gældende rejsehjemmel) mellem de pågældende ekspeditionssteder. Kan der ikke fås billet i den pågældende forbindelse, skal der, når rejsegodset ønskes ekspederet til bestemmelsesekspeditionsstedet, forevises billet til den på vejen længst bortliggende station, hvortil direkte billet kan fås, eller efter omstændighederne til den fjernest fra afrejseekspeditionsstedet liggende station, hvor ny billet mere hensigtsmæssigt kan løses. Endvidere kan rejsende, der påbegynder eller afslutter deres rejse på en af statsbanernes omnibusruter, få indskrevet rejsegods fra eller til den station, der ligger nærmest (bekvemmost for) det pågældende omnibusstoppested, når der forevises direkte billet fra eller til overgangsstationen til rutebilstrækningen.

Ved benyttelse af mere end 1 billet til kørsel på 1. klasse kan kun den ene af billetterne benyttes til rejsegodsindskrivning. Ved benyttelse af månedskort sammen med billet til kørsel på 1. klasse kan der ikke indskrives rejsegods på billetten.

På billetter og månedskort for hunde kan der ikke indskrives rejsegods.

Ekspeditionens omfang

Almindelige bestemmelser

Rejsegods kan, med de nedenfor nævnte undtagelser, i *lokal trafik* indskrives mellem alle stationer, billetsalgssteder og billetudstedende bilekspeditioner samt til og fra Tunø Kattegat.

Rejsegods kan ikke indskrives i følgende forbindelser:

- fra og til Slangerup bilekspedition,
- over overfarten Halsskov—Knudshoved,
- lokalt mellem Glyngøre og Nykøbing Mors samt
- fra og til ekspeditionsstederne Islev, Jyllingevej, Peter Bangsvej, Langgade, Dybbølsbro, Vesterport, Nørreport, Nordhavn, Svaneøllen, Godthåbsvej, Fuglebakken, Lyngbyvej, Bernstorffsvej og Jægersborg, som ikke er indrettet til rejsegodsekspedition.

Der er dog truffet en særlig ordning, hvorom stationerne er underrettet, vedrørende befordring af barnevogne mellem de nævnte ekspeditionssteder og ekspeditionsstederne på Københavns bybane, Nord- og Kystbanen, Hareskovbanen, Frederikssundbanen og strækningen Brøndbyøster—Roskilde.

De ekspeditionssteder, til og fra hvilke der i henhold til foranstående herefter kan indskrives rejsegods, er angivet på opslaget „Rejsegodstakster“ (formular A 692b). Billetsalgsstederne er på opslaget forsynet med vedtegningen „B“ og bilekspeditionerne med vedtegningen „Au“.

Om indskrivning af rejsegods til og fra trinbrætter, se side 41.

I forbindelse med *indenlandske privatbaner m m* kan der indskrives rejsegods direkte i det omfang, der er fastsat ved de forskellige forbindelsestariffer. *Til stationer på privatbaner m m i forbindelse med hvilke der ikke findes direkte tariffer (for tiden kun Amagerbanen), må direkte ekspedition af rejsegods i intet tilfælde finde sted.*

Rejsegodset kan ikke forlanges indskrevet til rene godstog, men stationerne bør dog, hvor forholdene tillader det, efterkomme ønsker herom.

Med lyntog befordres af rejsegods kun de på side 35 under punkt 1 a nævnte genstande samt sammenklappede barnevogne og kun i den udstrækning plads haves.

Med elektriske tog befordres kun barnevogne, der medføres af de rejsende selv. I øvrigt befordres indskrevet rejsegods fra og til ekspeditionsstederne på de elektrificerede strækninger, samt fra og til Buddinge station, snarest gørligt med lastbil, men det kan ikke

påregnes, at rejsegodset vil indgå til bestemmelsesstationen samtidig med den rejsende.

Fra og til statsbanernes bilekspeditioner modtages til indskrivning som rejsegods kun genstande, der egner sig til befordring med rutebil, samt ensædede, tohjulede cykler uden motor. Rejsegodset befordres snarest gørligt med statsbanernes omnibusrute over den pågældende rutebilstrækning, men det kan ikke garanteres, at rejsegodset vil følge den rejsende.

Indskrivning af rejsegods kan i det enkelte tilfælde foretages enten til den på rejsehjemlen anførte bestemmelsesstation eller til en foran denne liggende station på den samme strækning eller både til bestemmelsesstationen og til en foranliggende station. Når der kun indskrives rejsegods til en mellemstation, forsynes rejsehjemlen foruden med bagagestempel tillige med påtegningen „til (stationsnavn)“. Såfremt der indskrives rejsegods både til bestemmelsesstationen og til en mellemstation, skal der for den ene sending uanset dens vægt betales fuld overvægtsfragt henholdsvis cykelfragt (eventuelt både overvægtsfragt og cykelfragt).

Endvidere kan rejsegods indskrives på en mellemstation, når ekspeditionen kan ske uden forsinkelse af toget. Såfremt det af rejsehjemlen fremgår, at der ikke er indskrevet rejsegods for den tilbageværende del af rejsen, opkræves der fragt efter de almindelige bestemmelser, medens der i modsat fald uanset sendingens vægt skal opkræves fuld overvægtsfragt henholdsvis cykelfragt (eventuelt både overvægtsfragt og cykelfragt).

Særlige bestemmelser for visse ekspeditionssteder

Københavnske stationer

På rejsehjemler fra eller til Københavns bybane kan indskrives rejsegods fra og til ekspeditionsstederne Københavns Hovedbanegård, Østerport, Hellerup, Nørrebro, Vanløse, Valby, Enghave, Frederiksberg, Husum og Hvidovre.

Ved ekspedition af rejsegods til de københavnske stationer skal den rejsende om fornødent spørges, til hvilken station godset ønskes ekspederet.

Esbjerg havn

Ekspeditionen i Esbjerg havn er kun åben ved ankomst og afgang af englandsskibene over Harwich og Newcastle samt tilsluttende tog mellem Esbjerg station og havn.

Til Esbjerg havn indskrives kun rejsegods, der i tilslutning til de nævnte tog skal viderebefordres med skibene til England over de nævnte ruter, og som i mangel af takster ikke kan ekspederes direkte.

Rejsegods til viderebefordring med andre fra Esbjerg udgående skibsruter ekspederes til Esbjerg station.

Stationerne skal forespørge rejsende, der ønsker rejsegods indskrevet til Esbjerg med „Engländeren“ eller tog, der har direkte tilslutning til dette tog, om godset skal viderebefordres fra Esbjerg med skib til England over Harwich eller Newcastle. I så fald ekspederes godset til Esbjerg havn, medens det ellers ekspederes til Esbjerg station.

Frederikshavn havn

Rejsende til Norge og Sverige pr skib over Frederikshavn, som er forsynet med direkte billetter, eller med billetter til Frederikshavn, kan på disse billetter få indskrevet rejsegods til Frederikshavn havn.

Stationerne skal spørge rejsende, der ønsker rejsegods indskrevet til Frederikshavn med tog, som har tilslutning til ovennævnte skibe, om rejsegodset skal viderebefordres fra Frederikshavn med skib, og i bekræftende fald ekspedere og beklæbe rejsegodset i overensstemmelse med de således indhentede oplysninger. Om særlig beklæbning, se side 53.

For rejsegods, der ekspederes til Frederikshavn havn, skal der opkræves de på side 48 c nævnte overførselsgebyrer.

Hirtshals havn

Rejsende, som er forsynet med billetter til „Hirtshals station eller havn“, kan få indskrevet rejsegods enten til Hirtshals station eller til Hirtshals havn.

I de tilfælde, hvor rejsegods til Hirtshals skal videre med skib til Kristiansand, skal det indskrives til Hirtshals havn. Om særlig beklæbning af sådant rejsegods, se side 53.

Statsbanernes bilekspeditioner

a. Skælskør

Rejsegodset befordres med statsbanernes omnibusruter til/fra Korsør eller Slagelse.

Rejsende med statsbanernes omnibusrute fra Skælskør til Korsør, der har jernbanebillet fra den sidstnævnte station til en anden statsbanestation, samt rejsende fra en statsbanestation til Skælskør,

der har jernbanebillet til Korsør, og som vil fortsætte rejsen til Skælskør med statsbanernes omnibusrute, kan få indskrevet rejsegods fra og til Skælskør.

b. Hammel, Rønde og Videbæk

Rejsegodset befordres med statsbanernes omnibusruter til/fra de i nedenstående skema anførte overgangsstationer.

Indskrivningsgebyr for egentligt rejsegods og gebyr for tegning af interesse i afleveringen opkræves efter jernbanetarifafstanden for overgangsstationen med tillæg af kilometerafstanden for rutebilstrækningen, idet der dog som indskrivningsgebyr regnes mindst 2 kr ved indskrivning på billet eller kort for en voksen og 1 kr ved indskrivning på rejsehjemler af de nævnte arter for et barn, ved befording med lytlog henholdsvis 2,50 kr og 1,25 kr.

Cykelfragt og overvægtsfragt regnes for jernbanestrækningen efter tarifafstanden for overgangsstationen. For rutebilstrækningen regnes den i følgende skema anførte fragt.

Bil-ekspedition	Overgangsstation	km	Cykelfragt kr	Overvægtsfragt pr 5 kg kr
Hammel	Århus H eller Århus havn	26	} 1,00	0,50
Rønde	do	28		
Videbæk	Herning	22		

Statsbanernes billetsalgssteder

Ved indskrivning af rejsegods *fra* billetsalgssteder må den rejsende efter rejsegodsets (cyklens) ekspedition selv sørge for dets aflevering til pakvognen. Rejsegodsbeviset afleveres af billetsalgsstedet til togpersonalet, der leverer det videre til den rejsende.

Ved indskrivning af rejsegods *til* billetsalgssteder skal fragten regnes efter afstanden til billetsalgsstedet, men ekspeditionen på godset skal udfærdiges til den bagved billetsalgsstedet nærmest liggende station. Billetsalgsstedets navn skrives i parentes efter navnet på denne station. Den rejsende får rejsegodsbeviset udleveret og underrettes udtrykkeligt om, at han selv skal indfinde sig ved pakvognen for at få de indskrevne genstande udleveret mod aflevering af rejsegodsbeviset, så snart toget er ankommet til billetsalgsstedet, da genstandene eller vil blive medtaget til det ekspeditions-

sted, hvortil de er ekspederet. Togpersonalet afleverer rejsegodsbeviset til den i beviset nævnte bestemmelsesstation.

Fra og til billetsalgsstederne Brøndbyøster, Haderslev By, Hasings, Hjøllund, Husum, Hvidovre, Skovlunde, Sorgenfri, Sønderborg By og Sønderport sker ekspeditionen af rejsegods, herunder cykler, efter de almindelige bestemmelser.

Befordring fra og til trinbrætter

Fra trinbrætter kan rejsende ikke forlange at få rejsegods, herunder cykler, befordret i pakvogn, men sådan befordring kan dog tillades, såfremt togpersonalet skønner, at indlæsningen i pakvognen kan foregå uden særlig gene, og uden at togets ekspedition sinkes. Ekspeditionen sker efter bestemmelserne på side 56 i afsnittet „Indskrivning i tog“.

Til trinbrætter kan der ekspederes rejsegods, herunder cykler, i fuldt omfang. For ekspeditionen m m gælder tilsvarende regler, som fastsat foran for ekspedition m m af rejsegods til billetsalgssteder, dog regnes fragten efter afstanden til den station, hvortil ekspeditionen på godset udfærdiges.

Rejsegodsets indlevering

Rejsegods, som ønskes indskrevet, kan forlanges indleveret i rejsegodsekspeditionen senest 15 minutter før togets afgang, *og rejsehjemmel skal samtidig forevises*. På større stationer kan cykler dog forlanges indleveret $\frac{1}{2}$ time før togets afgang, hvorom der i så fald skal findes opslag ved rejsegodsekspeditionen. Ekspeditionerne skal åbnes for indlevering senest $\frac{1}{2}$ time før togafgang. Forudindskrivning af rejsegods kan finde sted på selve rejsedagen og dagen forud.

På visse landstationer åbnes rejsegodsekspeditionerne kun inden for tidsrummene kl 8—11 og 15—17.

I Sorgenfri sker indskrivning af rejsegods lejlighedsvis på nærmere fastsatte tider af dagen.

Ved indlevering af rejsegods til tog, der har forbindelse med lyntog, skal stationerne spørge de rejsende, om rejsegodset ønskes videresendt med lyntog og i bekræftende fald opkræve den for sådan befordring fastsatte betaling. Om særlig beklæbning af rejsegods i sådanne tilfælde, se side 53.

Ved indlevering af cykler til tog, der har forbindelse med eksprestog, skal stationerne spørge de rejsende, om cyklen ønskes

befordret med eksprestog, og i bekræftende fald opkræve den for sådan befordring fastsatte betaling. Om særlig beklæbning af cykler, der skal befordres med eksprestog, se side 53.

Cykler befordres kun med samme tog som den rejsende, hvis pladsforholdene tillader det.

Denne begrænsning gælder dog ikke for sygevogne og rullestole samt tohjulede cykler med håndtræk og trehjulede cykler, der benyttes af invalider.

Derimod gælder begrænsningen også for almindelige, tohjulede cykler (herunder sofacykler) eventuelt med mindre ændringer, selv om de medføres af invalider, men da det i så tilfælde er af særlig stor betydning, at cyklen bliver befordret med samme tog som den rejsende, skal en sådan cykel dog så vidt muligt sendes med samme tog som den rejsende invalid.

Beregning af indskrivningsgebyr og fragt m m

Egentligt rejsegods

Af egentligt rejsegods, jf side 35, kan i *lokal trafik* rejsende, der befordres på

en almindelig enkelt- eller dobbeltbillet (herunder kuponbillet) til fuld pris,

et månedskort, 15 eller 8 dages kort eller ugekort til fuld pris,

en billet til halv pris i forbindelse med et årssrabatkort,

en week-end billet til fuld pris,

en familiebillet, når den rejsende er fyldt 12 år,

en gruppebillet for selskabsrejse, når den rejsende er fyldt 12 år, eller

en frirejschjemmel, når den rejsende er fyldt 12 år,

få indskrevet og befordret indtil 25 kg mod betaling af følgende indskrivningsgebyrer:

Tarifafstand km	Indskrivningsgebyr kr
indtil 100	1,00
101—200	2,00
over 200	3,00

Ved befordring med lyntog forhøjes disse indskrivningsgebyrer med 50 øre.

Rejsende, der befordres på

en almindelig enkelt- eller dobbeltbillet (herunder kuponbillet) til halv pris for et barn,

et månedskort, 15 eller 8 dages kort eller ugekort til halv pris,

en week-end billet til halv pris,

en familiebillet, når den rejsende er under 12 år,

en gruppebillet for selskabsrejse, når den rejsende er under 12 år,

en gruppebillet for skoleudflugt eller ungdomsorganisationsudflugt, eller

en frirejschjemmel, når den rejsende er under 12 år,

kan få indskrevet og befordret indtil 12 kg mod betaling af halvt indskrivningsgebyr henholdsvis 50 øre, 1 kr og 1,50 kr.

Ved befordring med lyntog forhøjes disse indskrivningsgebyrer med 25 øre.

For den vægt, som ikke dækkes ved indskrivningsgebyret, betales overvægtsfragt, se nedenfor.

Indskrivningsgebyret regnes efter kilometertavlens afstand uden hensyn til den vej, over hvilken godset befordres.

Om beregning af indskrivningsgebyr og fragt m m i forbindelse med visse af statsbanernes rutebilstationer, se side 39. Ved indskrivning i forbindelse med *indenlandske privatbaner m m* beregnes indskrivningsgebyret efter den samlede tarifafstand for hele befordringsstrækningen, idet der dog mindst regnes det for tarifafstandene fra 101—200 km fastsatte gebyr.

Om gratis indskrivning af vanføres køretøjer m m, se side 48 b.

For den vægt, der ikke dækkes ved indskrivningsgebyret — for rejsegods, der indskrives på et månedskort, 15 eller 8 dages kort eller ugekort eller på en i forbindelse med et årssrabatkort løst billet til halv pris, dog kun af det halve af denne vægt — erlægges der *overvægtsfragt* (se nedenfor), der beregnes pr 5 kg. Såfremt den vægt, for hvilken overvægtsfragt skal regnes, ikke udgør et med 5 deleligt antal kg, forhøjes den ved fragtberegningen til nærmeste manglefold af 5 kg. Overvægtsfragten regnes altid efter kilometertavlens afstand uden hensyn til den vej, over hvilken godset be-

fordres. Den mindste overvægtsfragt, der regnes, er 50 øre, når indskrivningsgebyr er erlagt, ellers 3 kr.

I lokal trafik udgør overvægtsfragten:

For en afstand af km	pr 5 kg	For en afstand af km	pr 5 kg
	øre		øre
1— 25	40	151—225	180
26— 50	80	226—325	210
51—100	110	326—440	240
101—150	150	over 440	280

I forbindelse med indenlandske privatbaner m m udgør statsbanernes overvægtsfragt de ovennævnte beløb pr 5 kg, medens privatbanernes delingstakster er anført i de pågældende tariffer. Udregnede takster kan være indført i formular A 692 c.

På billetter, løst af blinde og blindes ledsagere i forbindelse med særligt legitimationskort, kan der indskrives rejsegods efter

de almindelige bestemmelser, idet der dog på den billet, der løses til halv pris, når den blinde rejser alene, kan indskrives rejsegods i samme omfang som på en almindelig til fuld pris løst enkelt- eller dobbeltbillet.

Ved befording i salonvogne og i særlige vognafdelinger, ved befording af syge og af personer, der rejser under offentligt tilsyn samt ved befording i særtog gælder særlige regler, hvorom oplysning må søges på stationskontoret.

Forevises der ved indskrivningen af egentligt rejsegods med overvægt et abonnementskort (herunder ugekort) gældende til en del af strækningen og en billet gældende til den øvrige del af strækningen, kan rejsegodset indskrives over hele strækningen efter de for indskrivning af rejsegods på abonnementskort gældende bestemmelser, såfremt den strækning, hvortil kortet gælder, er længere end den strækning, hvortil billetten gælder.

Når en indehaver af et abonnementskort (herunder ugekort) eller et årssrabatkort i forbindelse med billet til halv pris foruden et eller flere stykker egentligt rejsegods ønsker indskrevet andet rejsegods eller en cykel, skal der herfor, foruden indskrivningsgebyret og eventuel overvægtsfragt for halvdelen af den vægt, hvormed sendingen af det egentlige rejsegods overstiger 25 kg henholdsvis 12 kg, betales fuld overvægtsfragt for det øvrige gods, henholdsvis cykelfragt.

Forevises der ved samme indlevering flere abonnementskort, flere årssrabatkort med til halv pris løste billetter eller både kort og billetter, kan der under ét indskrives rejsegods efter de for hver enkelt rejsehjemmel fastsatte bestemmelser (jf side 38 a om tilkøbsbilletter til 1. klasse) f eks:

Der forevises 2 kort, der er udstedt til fuld pris. Godsets vægt er 60 kg; befordringsafstand i lokal trafik indtil 100 km. Der betales da indskrivningsgebyret 1 kr (ved befording med lyntog 1,50 kr) \times 2 for 50 kg og overvægtsfragt for 5 kg. Såfremt der i stedet for 2 kort forevises 1 billet og 1 kort til fuld pris skal der betales det samme beløb, nemlig: Indskrivningsgebyr 1 kr + 1 kr (ved befording med lyntog 1,50 kr + 1,50 kr) og overvægtsfragt for 5 kg.

Når en rejsende sammen med rejsegods, der kan sendes og ønskes sendt med lyntog, indleverer andet rejsegods, som ikke kan beforders med lyntog, udfærdiges særskilt ekspedition på hver af de to delsendinger. Betalingen for hele sendingen regnes under ét, som om befordingen var sket samlet med lyntog, og anføres i ekspeditionen over lyntogssendingen, i hvis stamme og bevis der

henvises til rejsegodsbeviset over den øvrige del af sendingen. I stamme og bevis over den sidstnævnte delsending anføres: „I forb m lyntogsrsg ad bevis nr“.

Barnevogne henregnes kun til egentligt rejsegods, når de medbringes til brug for medrejsende børn og kun indeholder det til dette øjemed bestemte sengetøj m v, samt andet egentligt rejsegods.

Når der på en billet eller et abonnementskort kun ønskes indskrevet en barnevogn, der kun indeholder det til brug for barnet bestemte sengetøj, opkræves der kun indskrivningsgebyr uanset barnevognens vægt. Indeholder barnevognen tillige andet egentligt rejsegods, eller ønskes der desuden indskrevet andet egentligt rejsegods på billetten eller kortet, beregnes indskrivningsgebyr og eventuel overvægtsfragt på normal måde af godsets samlede vægt.

For barnevogne, der er læsset med andet gods end egentligt rejsegods (f eks grøntsager eller andre varer), skal regnes fuld overvægtsfragt.

I øvrigt henvises til formular A 692 b, der i udfyldt stand skal være ophængt i rejsegods ekspeditionerne.

Har det ikke været afsendelsesstationen muligt at få rejsegodsets vægt fastslået inden ekspeditionen, skal den sørge for, at godset bliver vejjet på modtagelsesstationen inden udleveringen, for at eventuel for lidt beregnet fragt kan blive efteropkrævet. Ved henvendelse herom skal den altid til modtagelsesstationen opgive antallet af de til indskrivningen af det pågældende rejsegods benyttede rejsehjemler.

Genstande, der kan indskrives under de for rejsegods gældende former

For de på side 36 under 2 b og c nævnte genstande skal der — uanset rejsehjemlens art — betales fuld overvægtsfragt for rejsegodsets hele vægt, mindst 3 kr (uden tillæg af indskrivningsgebyr).

Når der indleveres flere end én cykel på en rejsehjemmel, anvendes følgende normalvægte ved fragtberegningen:

For cykler uden motor:

en tohjulet cykel med 1 sæde	25 kg
„ „ „ „ 2 sæder	35 kg
„ „ „ „ sidevogn eller påhængsvogn (et- eller tohjulet)	35 kg
„ trehjulet cykel med 1 sæde	45 kg

en cykel med flere end 2 sæder	60 kg
For en motorcykel uden sidevogn	100 kg
„ „ tohjulet cykel med 1 sæde og hjælpemotor	50 kg

Foretager jernbanen selv vejning, eller forlanger den rejsende vejning, og en sådan kan finde sted på stationsvægten, lægges den herved udfundne vægt til grund ved fragtberegningen. Ved befordring med *eksprestog* regnes overvægtsfragten af den dobbelte vægt af godset.

For de på side 36 under 2a nævnte cykler og motorcykler regnes, uanset rejsehjemlens art, følgende styktakst (uden tillæg af indskrivningsgebyr)*):

For en afstand af km	For en ensædet, tohjulet cykel uden motor	For en motorcykel
1— 50	2,00	6,00
51—100	4,00	14,00
over 200	6,00	24,00

For cykler af anden art uden motor, herunder tohjulede cykler med påsat sidevogn eller påhængsvogn (et- eller tohjulet) samt tohjulede cykler med hjælpemotor, er styktaksten det *dobbelte* af styktaksten for en ensædet, tohjulet cykel uden motor.

For almindelige, tohjulede cykler uden motor, hvorpå der på den på side 37 omtalte måde er fastgjort bagagebærere, der i udslået stand er over 30 cm brede eller 45 cm lange, eller andre indretninger af tilsvarende omfang, regnes det *dobbelte* af den anførte styktakst for en ensædet, tohjulet cykel uden motor.

Overstiger den samlede vægt af en cykel med påsatte indretninger og dèr anbragt rejsetøj m v 40 kg, regnes der foruden dobbelt styktakst almindelig overvægtsfragt af den overskydende vægt. Ved befordring af cykler med *eksprestog* forhøjes de foran nævnte styktakster med 100 %.

Frikort for ministeren for offentlige arbejder og for medlemmer af folketinget samt nogle frikort lydende på „En officer under

*) Ved indskrivning af cykler og motorcykler lokalt på færge- og skibs-overfarterne gælder særlige takster, hvorom de pågældende stationer er underrettet.

forsvarsministeriet“ giver — foruden ret til almindelig indskrivning af rejsegods mod betaling af indskrivningsgebyr og eventuel overvægtsfragt — ret til at få indskrevet en cykel gratis. Dette sidste fremgår af kortene. Cyklen indskrives også gratis med eksprestog. I rejsegodsstamme og -bevis anføres ved indskrivning af cykler henholdsvis ministeren for offentlige arbejder, folketingsmandens navn eller forsvarsministeriet.

Nogle af de kort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder, der er udstedt for politiet, giver ret til gratis befordring af en cykel, hvilket i så fald fremgår af kortene. Cyklen skal indskrives som rejsegods. Hvis cyklen indskrives til befordring med eksprestog, skal der dog betales det *halve* af den med 100 % forhøjede cykelfragt. I rejsegodsstamme og -bevis anføres ordet „Politikort“.

I forbindelse med indenlandske privatbaner m m udgør statsbanernes overvægtsfragt henholdsvis styktakst de i dette afsnit anførte beløb, medens privatbanernes delingstakster er anført i de pågældende tariffer. Udregnede takster kan være indført i formular A 692 c.

Om eventuel vejning på modtagelsesstationen, se side 46.

Gratis befordring af vanføres sygevogne, rullestole, invalidecykler og almindelige tohjulede cykler samt af klapvogne i ikke-sammenklappet stand og barnevogne ved transport af spastiske og vanføre børn

De ovennævnte køretøjer kan mod forevisning af gyldig rejsehjemmel efter aftale med socialministeriet befordres gratis som rejsegods på statsbanerne og de indenlandske privatbaner m m (dog ikke mellem sjællandske og jyske ekspeditionssteder over Hundested—Grenå eller med DFDS's skibe København—Ålborg og København—Århus) efter nedenstående bestemmelser:

a. Sygevogne, rullestole og invalidecykler.

Til invalidecykler henregnes kun cykler med tre eller flere hjul samt tohjulede cykler med håndtræk eller fastgjorte støttehjul.

Der kræves ikke forevisning af legitimation af nogen art.

Såfremt den rejsende forbliver i køretøjet under hele befordringen, ses der bort fra indskrivning. I øvrigt finder indskrivning sted på almindelig måde, men i stedet for indskrivningsgebyret anføres i rejsegodsstammens og -bevisets prisrubrik arten af det pågældende køretøj (f eks „Rullestol“).

b. Almindelige tohjulede cykler samt klapvogne i ikke-sammenklappet stand og barnevogne ved transport af spastiske og vanføre børn.

Til almindelige tohjulede cykler henregnes også tohjulede cykler af anden art end foran under a nævnt, i hvilke der er foretaget ændringer (f eks fastgørelse, forkortelse eller leddeling af pedalarm).

Ved indskrivningen skal forevises et af Landsforeningen af

Vanføre udstedt legitimationskort, og desuden skal køretøjet af den rejsende være forsynet med en af landsforeningen på rødt pap fremstillet særlig mærkeseddel, forsynet med den nævnte forenings bomærke. Det på mærkesedlen anførte nummer skal svare til legitimationskortets nummer.

Indskrivningen finder sted på almindelig måde, men i stedet for indskrivningsgebyret anføres i rejsegodsstammens og -bevisets prisrubrik: „Landsforeningen nr (nummeret på det pågældende legitimationskort)“.

Ordningen omfatter *ikke* motorcykler, scooters og cykler med hjælpemotor.

a d a o g b

Når der på samme billet foruden et af de ovennævnte køretøjer ønskes indskrevet andet rejsegods, skal der for dette betales enten indskrivningsgebyr med tillæg af eventuel overvægtsfragt eller fuld overvægtsfragt.

Tegning af interesse i afleveringen og overførselsgebyrer m m

Gebyret for tegning af interesse i godsets aflevering er $\frac{1}{10}$ promille af den forsikrede interesse for hver påbegyndte 10 km af den i kilometertavlen mellem de pågældende stationer angivne afstand. Gebyret afrundes opad til mangefold af 10 øre. Mindstegebyret er 2 kr.

For rejsegods, der ekspederes til Frederikshavn havn på billetter til Frederikshavn station, skal der opkræves følgende særlige gebyrer:

For almindeligt rejsegods (uanset vægten) 0,75 kr pr stk

For ensædede, tohjulede cykler uden motor 1,00 „ „ „

For cykler af anden art, herunder cykler med

hjælpemotor, samt motorcykler 1,50 „ „ „

For rejsegods, der ekspederes til Kolby Kås, skal der opkræves et overførselsgebyr på 25 øre pr stk rejsegods, herunder cykler (uanset vægt og art).

Endvidere opkræves der overførselsgebyr m m i forbindelse med Øernes Dampskibsselskab over Fåborg, Blåvand, Vejrs Strand, Nordby Fanø, Fanø Vesterhavsbad, automobilstrækningen Roslev—Sundsøre, Rørvig over Hundested, Sydfynske Dampskibsselskab og Dampskibsselskabet „Ærø“ over Svendborg, DFDS's direkte skibe København—Ålborg og København—Århus samt Hundested—Grenå overfarten (i sidstnævnte forbindelse både for overførslen i Hundested og i Grenå). Overførselsgebyrernes størrelse fremgår af tariffer m m.

Ekspeditionen af rejsegods

Den almindelige form

Indskrivningen

De formularer, der benyttes ved den almindelige form for ekspedition af rejsegods, består af stamme, rejsegodsbevis og nummersedler og er indrettet til gennemskrivning således, at rejsegodsbeviset udfyldes samtidig med stammen og nummersedlerne to og to samtidig. Straks efter modtagelsen skal stationerne stemple dere navn*) på samtlige fortløbende numre i hæfterne (i alle dertil bestemte rubriker).

Til fastholdelse af rejsegodsstammer og -beviser anvendes særlige klemmer, der kan rekvireres i Billet- og Blanketforvaltningen (form nr A 856).

Ved formularernes udfyldning, der skal ske med blækstift, skal følgende iagttages:

I stammen og i rejsegodsbeviset skal — foruden fornævnte stemplede eller trykte angivelse af afsendelsesstationens navn — anføres bestemmelsesstationens navn (for så vidt det ikke er påtrykt) og eventuelt ruten (i forbindelse med indenlandske privatbaner m m overgangsstationens navn), dato, antal rejsehjemler (se dog nedenfor), antal stykker, indskrivningsgebyret, vægten (hvis den overstiger den vægt, der dækkes ved indskrivningsgebyret)**), overvægtsfragten henholdsvis cykelfragten, overførselsgebyr (i visse forbindelser, se side 48), den tegnede interesse i aflevering og præmien for interessedeclaration. Stationsforkortelser må ikke anvendes.

Hvis den rejsende foreviser flere rejsehjemler end nødvendigt for indskrivning uden betaling af overvægtsfragt, skrives kun antallet af nødvendige billetter. Er f eks godsets vægt 25 kg, og der forevises 2 billetter, skrives der kun „1“ i rubriken „Antal rejsehjemler“ og kun een billet stemples „Bagage“, se side 58.

Bestemmelsesstationens navn (for så vidt det ikke er påtrykt)

*) Hæfterne leveres Københavns Hovedbanegaard med påtrykt navn, en del af hæfterne tillige med bestemmelsesstationens navn påtrykt. Østerport station har til brug ved rejsegodsindskrivningen i enkelte forbindelser hæfter med påtrykt afgang- og bestemmelsesstation. Til brug ved indskrivning af rejsegods til Københavns Hovedbanegaard (for enkelte stationers vedkommende også til Østerport) leveres der særlige hæfter med bestemmelsesstationens navn påtrykt.

***) Ved ekspedition af rejsegods til Gedser skal vægten altid anføres, når afsendelsesstationen er vidende om, at godset skal videreekspederes til udlandet.

og eventuelt ruten (herunder i forbindelse med privatbaner m m overgangsstationens navn) samt stykkernes antal skal tillige anføres i nummersedlerne.

Ved indskrivning af uindpakket, mangelfuldt indpakket eller beskadiget rejsegods skal stamme og bevis påføres bemærkningen „Uindpakket“, „Mangelfuld indpakning“ eller „Beskadiget“. Bemærkningen „Uindpakket“ kan dog udelades ved indskrivning af rejsegods (barnevogne, cykler m m), der normalt ikke er indpakket.

Når rejsegods indleveres til befordring med et tog efter de på side 41 anførte frister (15 minutter henholdsvis ½ time for cykler på visse større stationer) og så sent, at rejsegodset ikke kan nå at blive ekspederet og komme med det pågældende tog sammen med den rejsende, skal denne underrettes herom og aftale træffes om eventuel afsendelse med et efterfølgende tog. I sidstnævnte tilfælde skal stamme og bevis påføres bemærkningen „For sent indleveret“ (ved stempel eller påskrift), og desuden skal tilføjes nummeret på det tog, hvortil rejsegodset er indleveret for sent, således: „til tog...“.

Når gods, som ifølge sin beskaffenhed ikke kan henføres til egentligt rejsegods, ekspederes under de for rejsegods foreskrevne former, forsynes stamme og bevis med påtegning herom (f eks „Cykel“, „Fuld overvægt“).

Når rejsegods skal befordres med lyntog henholdsvis, når cykler skal befordres med eksprestog påskrives eller stemples stamme, bevis og nummersedler ordet „Lyntog“ henholdsvis „Eksprestog“.

I stammen og rejsegodsbeviset tilføjes ved indskrivning på abonnementskort „Abk“. Ved indskrivning på billet til halv pris i forbindelse med årssabatkort skrives „R“. Forevises der ved indleveringen billetter og abonnementskort, skal rubriken for antal rejsehjemler udfyldes f eks således: „1½ bill 1 abk“, „1 bill 1 R“. Om angivelse i rejsegodsstamme og -bevis ved gratis indskrivning af vanføres køretøjer m m, se side 48.

Der må ikke foretages rettelser i stammen eller beviset, men en fejlskreven ekspedition skal annulleres, og en ny ekspedition udfærdiges.

Opdages en fejl for sent til, at dette kan lade sig gøre, skal der gives bestemmelsesstationen og Kontrolkontoret særskilt underretning om fejlen.

Benyttelsen af rejsegodsformularerne skal foregå i rigtig nummerfølge både indenfor den almindelige nummerrække og indenfor rækken af oplags-numre, såfremt sådanne er påtrykt*). Såfremt der er benyttet rejsegodsformularer udenfor nummerfølge,

*) Oplagsnumret findes trykt til højre for rejsegodsnumret.

skal der straks gøres indberetning herom til Kontrolkontoret med anmodning om forholdsordre. Dette gælder både almindelige og de på siderne 54—56 nævnte særlige formularer.

Stammerne forbliver på afgangstationen, indtil de indsendes med rejsegodsrapporterne. Beviset overgives til den rejsende.

Nummersedlerne klæbes på rejsegodset, et nummer på hvert stykke gods.

På en stamme og et rejsegodsbevis kan der indskrives så mange stykker rejsegods, som der findes vedhængende ligelydende nummersedler. Indleveres flere stykker til ekspedition, anvendes to eller flere stammer og beviser, der i så fald påtegnes: a, b, c, o s v for at antyde, at de hører til een ekspedition.

Ved samlet indskrivning af mange stykker rejsegods til den samme bestemmelsesstation her i landet, udstedes kun eet rejsegodsbevis, idet de rejsegodsstykker, hvortil der ikke haves nummersedler, kun beklæbes med bestemmelsesstationsmærker, hvori det til rejsegodsbeviset svarende nummer er påskrevet eller påstemplet.

Cykler, der indleveres til befording til Københavns Hovedbanegaard eller over strækninger, hvor cykler kun befordres med eksprestog til forhøjet fragt, skal indskrives på særskilte rejsegodsbeviser, således at der til rejsende, der indleverer en cykel og andet rejsegods, udleveres to beviser, et på cyklen og et på det øvrige gods. Det samme gælder ved indskrivning på strækninger, hvor cykler efter særlig bekendtgørelse bliver befordret med andre tog end dem, hvortil de er indleveret.

Rejsegodshæfterne trykkes i følgende farver:

Fra Københavns Hovedbanegaard

til Sjælland og Falster, lokalt hvid
 til Jylland og Fyn, lokalt over Korsør mørkerød
 ved ekspedition over Kalundborg—Aarhus grøn
 til stationer på Hillerød—Frederiksværk—Hundested
 jernbane og ved ekspedition over Hundested—
 Grenaa grøn med 2 røde streger
 til stationer på Gribskovbanen ... grøn med 2 blå streger
 til øvrige indenlandske privatbanestationer m m ... grøn.

Fra andre statsbanestationer på Sjælland og Falster

lokalt (undtagen til Københavns Hovedbanegaard)... hvid
 til Københavns Hovedbanegaard hvid med to
 brune streger

til indenlandske privatbanestationer m m grøn†).

†) Ekspeditionsstederne på Københavns Bybane anvender i forbindelse med stationerne på Hillerød—Frederiksværk—Hundested jernbane (herunder også ved ekspedition over Hundested—Grenaa) og Gribskovbanen tilsvarende formularer som Københavns Hovedbanegaard.

Fra statsbanestationer på Fyn og i Jylland
 lokalt (undtagen til Københavns Hovedbanegaard)... hvid
 lokalt til Københavns Hovedbanegaard hvid med to
 grønne streger
 til indenlandske privatbanestationer m m grøn.

Beklæbningen

Foruden med rejsegodsformulærens beklæbningsnummer skal rejsegodset beklæbes med stationsmærke, medmindre bestemmelsesstationens navn er påtrykt beklæbningsnummeret*).

Stationsmærkerne er trykt i følgende farver

alle statsbanestationer på Sjælland og Falster grøn
 alle statsbanestationer på Fyn rød
 alle statsbanestationer i Jylland blå
 privatbanestationer på Sjælland, Falster og Lolland samt
 ekspeditionssteder på de skibsruter, der udgår fra disse
 landsdele (se dog nedenfor) lyserød
 privatbanestationer på Fyn og Langeland samt ekspedi-
 tionssteder på de skibsruter, der udgår fra Fyn gul
 privatbanestationer i Jylland samt ekspeditionssteder
 på de skibsruter, der udgår fra Jylland (se dog
 nedenfor) chamois (gulligrød)
 København pr. direkte dampskib fra Aarhus
 hvid med lodrette røde striber
 København pr. direkte dampskib fra Aalborg
 hvid med lodrette blå striber.

Stationsmærkerne skal inden benyttelsen påtrykkes afsendelsesstationens stempel over det itrykte stationsnavn.

Ved beklæbning af rejsegods til billetsalgssteder (undtagen til de i 2. stk på side 41 anførte) og trinbrætter anvendes stationsmærker til den bagved billetsalgsstedet eller trinbrættet nærmest liggende station, men billetsalgsstedets eller trinbrættets navn skal skrives i parentes under det itrykte stationsnavn.

Til beklæbning af rejsegods til indenlandske private ekspeditionssteder, hvortil indskrivning af rejsegods sjældnere forekommer, anvendes stationsmærker med afsendelses- og bestemmelsesstationsnavn in blanko, men med betemmelsesbanens og eventuelt tillige

*) Rejsegods, der ekspederes af Københavns Hovedbanegaard på blanko-beviser, beklæbes ikke med stationsmærke, men kun med nummerseddel. Bestemmelsesstationens og eventuelt overgangsstationens navn skal derfor være skrevet særlig tydeligt, således at fejlsendinger af rejsegodset undgås.

overgangsstationens navn itrykt. Inden brugen skal afsendelsesstationen stemple sit navn på stationsmærkerne, og ved rejsegodsindskrivningen skal bestemmelsesstationens navn skrives tydeligt på mærket med blåkridt eller blækstift. I de tilfælde hvor de omhandlede stationsmærker, der er større end de faste stationsmærker, men har samme farve som disse, ikke har rutepåtryk, skal rejsegodset desuden beklæbes med ruteseddel, der angiver overgangsstationen fra Statsbanerne og har samme farve som stationsmærket til denne station.

Rejsegods, der indskrives over Kalundborg—Aarhus, skal desuden forsynes med ruteseddel.

Cykler, der undervejs skal omlæses til viderebefordring med eksprestog, påklæbes under rejsegodsnummeret en lyserød seddel med sort påtryk „Eksprestog“ (form nr A 349).

Rejsegods, der undervejs skal omlæses til viderebefordring med lyntog, påklæbes under rejsegodsnummeret en brandgul seddel med sort påtryk „Lyntog“ (form nr A 350).

Ved indskrivning af københavnske ferieborns rejsegods til Københavns Hovedbanegaard på tilbagerejsen på de særlige frirejsehjemler til befordring af skoleelever, skal godset, herunder cykler, påklæbes en hvid seddel med rødt påtryk „Ferieborns Rejsegods til Københavns Hbgd“ (form nr A 347), og i rejsegodsbeviset tilføjes i rubriken „Interesse i afleveringen“ bogstavet „B“.

Når der tegnes interesse i rejsegodsets aflevering, skal godset beklæbes med et særligt mærke, forestillende et rødt vingehjul (form nr A 540 a).

Det til Frederikshavn havn ekspederede rejsegods skal foruden med de sædvanlige ekspeditionsmærker forsynes med særlige mærker med påtryk „Via Frederikshavn med Göteborgskibet“, „Via Frederikshavn med Larvikfærgen“ eller „Via Frederikshavn med Oslo kibe t“ i overensstemmelse med det sted, som den rejsende har opgivet som mål for rejsen.

Rejsegods, der efter den rejsendes opgivende er bestemt til viderebefordring med skib fra Hirtshals til Kristianssand, indskrives til Hirtshals havn og beklæbes foruden med de sædvanlige ekspeditionsmærker med særlige blå mærker med påtryk: „Via Hjørring—Hirtshals med skibe t til Kristianssand“.

Rejsegods, der er bestemt til befordring med de internationale eksprestog („Nord-Express“, „Skandinavien—Italien-Express“ m v) over Padborg eller Gedser, forsynes med en særlig beklæbningsseddel med itrykt angivelse af navnet på det tog, hvormed den rejsende agter at foretage rejsen. Beklæbningssedlen påføres afrejsedatoen.

Beklæbningen af rejsegods skal så vidt muligt anbringes direkte på godset, se dog nedenfor, og på kufferter og lignende skal den anbringes på et af endestykkerne også i de tilfælde, hvor der til kuffertens hank er fastgjort en mærkeseddel med den rejsendes navn, adresse og eventuelt bestemmelsesstationens navn (sædvanligvis et visitkort i et læderhylster), idet det er upraktisk at anbringe beklæbningen på en sådan mærkeseddel, såfremt mærkesedlen skulle falde af under befordringen. Kan beklæbningen ikke anbringes umiddelbart på godset på grund af dettes natur, eller skønnes en sådan beklæbning uhensigtsmæssig f eks på sækkegods, kurve, cykler og barnevogne, skal beklæbningen foretages på et fast vedbundet lærreds- eller papmærke eller på en anden holdbar mærkeplade, der, hvis den rejsende ikke selv har forsynet godset med et sådant mærke, leveres gratis af jernbanen.

De stationerne hertil leverede papmærker kan udleveres gratis til rejsende, der selv ønsker at mærke indskrevet rejsegods med navn, adresse og bestemmelsesstation.

Det skal påses, at godset ikke bærer tidligere beklæbninger. Er dette tilfældet, skal indleveringsstationen fjerne dem eller, hvis dette ikke lader sig gøre, makulere dem ved tydelig overstregning, helst med kulørt blyant, hvorefter den nye nummerseddel og det nye stationsmærke klæbes over de tidligere tilsvarende beklæbninger, således at der altid kun findes beklæbninger eet sted på godset, og at det, såfremt den nye beklæbning falder af under befordringen, af makuleringen fremgår, at den derefter synlige beklæbning er ugyldig.

Særlige former

Foruden de almindelige formularer haves der følgende særlige formularer til brug ved ekspedition af rejsegods og cykler i visse forbindelser eller i særlige tilfælde:

a) Til brug ved ekspedition af eet stykke egentligt rejsegods, der ekspederes mod almindeligt indskrivningsgebyr, men uden overvægtsfragt, overførselsgebyr eller interessedeclaration, er på stationer, der har behov herfor, oplagt særlige formularer med fortløbende numre, bestående af bevis med itrykt pris og nummerseddel.

Straks efter modtagelsen skal stationerne stemple deres navn i de dertil indrettede rubriker på formularerne, der er samlet i hæfter.

Beviset udfyldes samtidig med nummersedlen, der er carboniseret på bagsiden, med angivelse af dato, bestemmelsesstation og eventuel rute.

kuffertens hank er fastgjort en mærkeseddel med den rejsendes navn, adresse og eventuelt bestemmelsesstationens navn (sædvanligvis et visitkort i et læderhylster), idet det er upraktisk at anbringe beklæbningen på en sådan mærkeseddel, såfremt mærkesedlen skulle falde af under befordringen. Kan beklæbningen ikke anbringes umiddelbart på godset på grund af dettes natur, eller skønnes en sådan beklæbning uhensigtsmæssig f. eks. på sækkegods, kurve, cykler og barnevogne, skal beklæbningen foretages på et fast vedbundet lærreds- eller papmærke eller på en anden holdbar mærkeplade, der, hvis den rejsende ikke selv har forsynet godset med et sådant mærke, leveres gratis af jernbanen.

Det skal påses, at godset ikke bærer tidligere beklæbninger. Er dette tilfældet, skal indleveringsstationen fjerne dem eller, hvis dette ikke lader sig gøre, makulere dem ved tydelig overstregning, helst med kulørt blyant, hvorefter den nye nummerseddel og det nye stationsmærke klæbes over de tidligere tilsvarende beklæbninger, således at der altid kun findes beklæbninger eet sted på godset, og at det, såfremt den nye beklæbning falder af under befordringen, af makuleringen fremgår, at den derefter synlige beklæbning er ugyldig.

Særlige former

Foruden de almindelige formularer haves der følgende særlige formularer til brug ved ekspedition af rejsegods og cykler i visse forbindelser eller i særlige tilfælde:

a) Til brug ved ekspedition af eet stykke egentligt rejsegods, der ekspederes mod almindeligt indskrivningsgebyr, men uden overvægtsfragt, overførselsgebyr eller interessedeclaration, er på stationer, der har behov herfor, oplagt særlige formularer med fortløbende numre, bestående af bevis med itrykt pris 1 kr. henholdsvis 2 kr. og nummerseddel.

Straks efter modtagelsen skal stationerne stemple deres navn i de dertil indrettede rubriker på formularerne, der er samlet i hæfter.

Beviset udfyldes samtidig med nummersedlen, der er carboniseret på bagsiden, med angivelse af dato, bestemmelsesstation og eventuelt rute.

Formularen fremstilles også med itrykt bestemmelsesstationsnavn til brug ved ekspedition til Københavns Hovedbanegaard, og formularen med itrykt pris 2 kr. kan, uanset at den er hvid, efter de fornævnte regler også anvendes ved ekspedition efter de gældende forbindelsestariffer med de indenlandske private befordringsstyrelser.

b) På Københavns Hovedbanegaard anvendes der såvel lokalt som i forbindelse med indenlandske befordringsstyrelser ved ekspedition af eet stykke rejsegods, der ekspederes mod almindeligt indskrivningsgebyr, men uden overvægtsfragt, overførselsgebyr eller interessedeclaration, særlige formularer med fortløbende numre, bestående af stamme, bevis og nummer til brug på samme måde som de almindelige rejsegodsformularer, men således, at der intet skrives ved ekspeditionen.

På Østerport station anvendes samme ekspeditionsform ved indskrivning til stationerne på Nord- og Kystbanen og enkelte andre statsbanestationer samt til Helsingør—Hornbæk—Gilleleje Jernbane, Gribskovbanen og Hillerød—Frederiksværk—Hunde-
sted Jernbane.

De særlige formularer har samme farver som de almindelige rejsegodshæfter, der anvendes af Københavns Hovedbanegaard (jfr. foran side 52).

Formularen fremstilles også med itrykt bestemmelsesstationsnavn til brug ved ekspedition til Københavns Hovedbanegård. Den hvide formular kan efter de forannævnte regler også anvendes ved ekspedition efter de gældende forbindelsestariffer med de indenlandske private befordringsstyrelser.

b) På Københavns Hovedbanegård anvendes der såvel lokalt som i forbindelse med indenlandske befordringsstyrelser ved ekspedition af ét stykke rejsegods, der ekspederes mod almindeligt indskrivningsgebyr, men uden overvægtsfragt, overførselsgebyr eller tegnet interesse i afleveringen, særlige formularer med fortløbende numre, bestående af stamme, bevis og nummer til brug på samme måde som de almindelige rejsegodsformularer, men således, at der intet skrives ved ekspeditionen.

På Østerport station anvendes samme ekspeditionsform ved indskrivning til stationerne på Nord- og Kystbanen og enkelte andre statsbanestationer samt til Helsingør—Hornbæk—Gilleleje Jernbane, Gribskovbanen og Hillerød—Frederiksværk—Hunde-
sted Jernbane.

De særlige formularer har samme farve som de almindelige rejsegodshæfter, der anvendes af Københavns Hovedbanegård (jf foran side 51).

c) På Østerport station anvendes der ved ekspedition af en ensædet cykel, som indskrives på én billet til stationerne på Nord- og Kystbanen og enkelte andre statsbanestationer, særlige formularer med fortløbende numre. Formularerne er indrettet som de ovenfor omtalte formularer (kun påtrykt „Cykel“) og bruges på samme måde. Farven er:

Til stationer på Nord- og Kystbanen	gul,
„ øvrige stationer	hvid.

Skal befordringen foregå med eksprestog, anvendes billetterne ikke, men cyklerne ekspederes på de almindelige rejsegodsformularer.

d) Til ekspedition af en almindelig ensædet, tohjulet cykel uden motor bruges i nogle forbindelser særlige karton-cykelbillerter med fortløbende numre. Billetterne er ved gennemprækning delt i 2 dele, nemlig en større del til at binde ved cyklen og et bevis.

Ekspeditionen foregår på den måde, at den rejsende ved cyklens indlevering og fragtens betaling får udleveret beviset, medens den større del bindes fast til cyklens styr. På bestemmelsesstationen udleveres cyklen til den rejsende mod aflevering af beviset. Ved anvendelse af billetter med både afsendelses- og bestemmelsessta-

tionens navne påtrykt, skal cyklerne ikke beklæbes med stationsmærke, hvorimod beklæbning med dette mærke skal finde sted, når der ved ekspeditionen anvendes billetter, hvori kun afsendelsesstationens navn er påtrykt, medens bestemmelsesstationens navn skal påskrives.

Skal befordringen foregå med eksprestog, anvendes billetterne ikke, men cyklerne ekspederes på de almindelige rejsegodsformularer.

Det til fastbinding på cyklen fornødne sejlgarn leveres af distriktet i afpassede længder og anbringes på billetterne, inden ekspeditionen foregår.

e) I nogle forbindelser anvendes særlige karton-barnevognsbilletter efter tilsvarende bestemmelser, som gælder for de i punkt d nævnte karton-cykelbilletter.

Indskrivning i tog

Indleveringen af rejsegods til et tog må, uanset bestemmelsen på side 41, først slutes så sent inden togets afgang, som det efter forholdene er muligt. Rejsegods, som indleveres så sent, at det ikke kan blive ekspederet uden forsinkelse af toget, kan *undtagelsesvis* medgives toget uden at være ekspederet. Den rejsende skal i så fald hjælpe stationspersonalet med at få godset bragt til pakvognen. Det er togpersonalet forbudt at modtage uekspederet rejsegods fra betjente stationer uden stationspersonalets mellemkomst.

Til befordring i pakvogn kan i lokal trafik modtages uekspederet rejsegods, herunder cykler, i følgende omfang:

- 1) Rejsegods fra stationer og billetsalgssteder, når den rejsende er kommet for sent til at få det indskrevet som rejsegods,
- 2) rejsegods fra stationer og billetsalgssteder, der er ubetjente ved bestemte tog,
- 3) rejsegods, der undtagelsesvis medtages fra trinbrætter,
- 4) rejsegods, der af togpersonalet fjernes fra personvogn og bringes til pakvogn, samt
- 5) rejsegods fra udlandet, der ikke er indskrevet direkte til den rejsendes bestemmelsesstation, men til en undervejsstation, når den rejsende, eventuelt ved henvendelse til togpersonalet, fremsætter ønske om videreekspedition, og tiden på omekspeditionsstationen ikke tillader nyindskrivning.

Ved modtagelsen af sådant rejsegods forholder togpersonalet sig således:

Alle tjenestemænd, der kan komme til at gøre tjeneste som pakmester, er forsynet med særlige nummererede rejsegods-kartonbilletter (formular A 351), der ved perforering er delt i 2 dele (en større del til at binde ved rejsegodset og et bevis), og som er samlet i blokke med 25 billetter i hver, samt det til fastbindingen af nummerkartonen på rejsegodset nødvendige sejlgarn.

Den udfyldte billet bindes til rejsegodset, og beviset udleveres til den rejsende sammen med en som kvittering for den erlagte rejsegodsfragt udstedt togbillet, i hvilken i rubrikken til forklaringer er anført „Rejsegodsfragt“ henholdsvis „Cykelfragt“ samt nummeret på den (de) udleverede rejsegodskartonbillet (billetter).

Er der mere end ét stykke rejsegods, anvendes der to eller flere rejsegodskartonbilletter, således at hvert stykke rejsegods får sit nummer, men der udstedes kun én togbillet, hvori alle de anvendte numre anføres.

Bestemmelsesstationen udleverer mod aflevering af det udstedte bevis og mod forevisning af den udstedte togbillet rejsegodset til den rejsende. Er bestemmelsesstationen ubetjent ved det pågældende tog, udleveres rejsegodset på tilsvarende måde af togpersonalet.

Rejsehjemlernes forsyning med bagagestempel

For at forhindre, at rejsehjemler, på hvilke der kan ekspederes rejsegods, uberettiget bruges til ny rejsegodsindskrivning, skal de forsynes med bagagestempel, når ekspeditionen af rejsegods har fundet sted. Abonnementskort forsynes dog ikke med bagagestempel.

Bagagestemplet anbringes på bagsiden af billetterne (billetkuponerne). På billetter til hen- og tilbagerejse anbringes stemplet på henrejsen i øverste halvdel og på tilbagerejsen i nederste halvdel. Det skal påses, at billetterne ikke stemples så hårdt, at de beskadiges. Ved grupperejser forsynes den særlige gruppebillet — derimod ikke kontrolbilletterne — med bagagestempel. Ved befording i salonvogn forsynes den udfærdigede beregning over betalingen med bagagestempel. Stemplet påtrykkes ikke alene, når det indskrevne rejsegods er egentligt rejsegods, men også når rejsegodset falder ind under de genstande, der kan indskrives under de for rejsegods gældende former.

Befordringsvejen

Rejsegods skal altid befordres til bestemmelsesstationen ad den rute, ad hvilken den hurtigste befordring efter køreplanen opnås.

Befordring over Kalundborg—Århus må dog kun finde sted, når godset er ekspederet over denne rute, og til og fra stationer uden for statsbanerne samt mellem statsbanestationer indbyrdes med transit over andre styrelseres strækninger gælder reglen kun for befordring til og fra den overgangsstation, som den rejsende efter sin billet skal passere.

Rejsegods mellem statsbanestationer nord for Nørresundby samt stationer på tilsluttende privatbanestrækninger på den ene side og stationer på Ålborg Privatbaner samt Thisted—Fjerritslev Jernbane og Hjørring Privatbaner over Ålborg Privatbaner på den anden side, der er indskrevet via Nørresundby, befordres via Ålborg, når der herved opnås en hurtigere befordring.

Rejsehjemlernes forsyning med bagagestempel

For at forhindre, at de rejsehjemler, på hvilke der kan ekspederes rejsegods, uberettiget bruges til ny rejsegodsindskrivning, skal der påtrykkes dem et bagagestempel, når ekspeditionen af rejsegods har fundet sted. Abonnementskort forsynes dog ikke med bagagestempel.

Bagagestemplet anbringes på bagsiden af billetterne (billetkuponerne). På billetter til hen- og tilbagerejse anbringes stemplet på henreisen i øverste halvdel og på tilbagerejsen i nederste halvdel. Det skal påses, at billetterne ikke stemples så hårdt, at de beskadiges. Ved selskabsrejser forsynes den særlige rejsehjemmel — derimod ikke kontrolbilletterne — med bagagestempel. Ved befordring i salonvogn forsynes den udfærdigede beregning over betalingen med bagagestempel. Stemplet påtrykkes ikke alene, når det indskrevne rejsegods henhører under egentligt rejsegods, men også når rejsegodset falder ind under de genstande, der kan indskrives under de for rejsegods gældende former.

Befordringsvejen

Rejsegods skal altid befordres til bestemmelsesstationen ad den rute, at hvilken den hurtigste befordring efter køreplanen opnås.

Befordring over Kalundborg—Aarhus må dog kun finde sted, når godset er ekspederet over denne rute, og til og fra stationer uden for Statsbanerne samt mellem statsbanestationer indbyrdes med transit over andre styrelseres strækninger gælder reglen kun for befordring til og fra den overgangsstation, som den rejsende efter sin billet skal passere.

Rejsegodsets udlevering

På endestationer udleveres rejsegodset straks efter togets ankomst og på mellemstationer straks efter togets afgang til indehaveren af beviset imod dettes tilbagelevering. Indskrevet rejsegods fra udlandet, der ikke er fortoldet og beklæbet med et mærke om det stedfundne eftersyn, skal dog udleveres til toldkontrollen på bestemmelsesstedet eller til det foran bestemmelsesstedet nærmest liggende toldsted, inden det kommer den rejsende i hænde.

Ekspederet rejsegods må kun udleveres mod tilbagelevering af det den rejsende på afgangstationen overleverede bevis eller — såfremt dette mangler, men vedkommende har godtgjort sin berettigelse til at modtage rejsegodset og efter omstændighederne stil-

Rejsegodsets udlevering

På endestationer udleveres rejsegodset straks efter togets ankomst og på mellemstationer straks efter togets afgang til indehaveren af beviset imod dettes tilbagelevering.

På landstationer kan rejsegods normalt kun påregnes udleveret hverdage i tiden kl 8—11 og 15—17. Rejsegods, der ankommer til sådanne stationer med samme tog som den rejsende, kan dog i alle tilfælde fås udleveret ved henvendelse til udlæsningspersonalet.

I Sorgenfri sker udlevering af rejsegods lejlighedsvis på visse nærmere fastsatte tider af dagen.

Indskrevet rejsegods fra udlandet, der ikke er fortoldet og beklæbet med et mærke om det stedfundne eftersyn, skal dog udleveres til toldkontrollen på bestemmelsesstedet eller til det foran bestemmelsesstedet nærmest liggende toldsted, inden det kommer den rejsende i hænde.

Ekspederet rejsegods må kun udleveres mod tilbagelevering af det den rejsende på afgangsstationen overleverede bevis eller — såfremt dette mangler, men vedkommende har godtgjort sin berettigelse til at modtage rejsegodset og efter omstændighederne stillet fornøden sikkerhed — imod kvittering. Hertil anvender bystationerne journalen over rejsegods udleveret uden aflevering af rejsegodsbevis (formular A 346 a), medens andre stationer anvender den særlige kvitteringsblanket (formular A 346). Ved udleveringen skal der foruden til det almindelige nummer på rejsegodset og beviset tages hensyn til det eventuelt påtrykte oplags-nummer. For udleveringen af uekspederet rejsegods gælder reglerne foran side 57.

De afleverede rejsegodsbeviser (herunder beviser fra karton-cykelbilletter og karton-barnevognsbilletter) skal samtidig med udleveringen af rejsegodset eller snarest muligt derefter annulleres ved påskrivning eller påstempling „Udleveret den / “ med tilføjelse af datoen for udleveringen og den udleverendes navn eller mærke. De lokale rejsegodsbeviser samt de på formular A 346 afgivne kvitteringer opbevares på betryggende måde og ordnede således, at et bevis, der efterspørges eller forlanges indsendt, let kan findes af stationerne i et kalenderår udover det år, i hvilket formularerne er udfærdigede, hvorefter indsendelse sker sammen med kassable arkivsager. De gennemgående rejsegodsbeviser (herunder rejsegodsbeviser for rejsegods fra udenlandske baner) indsendes til kontrollkontoret.

Ekspeditionsstederne i Københavns nærtrafik er særligt instrueret om behandlingen af lokale rejsegodsbeviser m v henhørende til ekspeditioner fra andre ekspeditionssteder i nærtrafikken.

Når rejsegods, enten på grund af togstandsning eller fordi den rejsende frivilligt opgiver sin rejse, ønskes udleveret på afrejsestationen, henholdsvis en mellemstation, må dette kun ske ved stationens mellemkomst og mod aflevering af rejsegodsbeviset. Er rejsegodset toldpligtigt, må udleveringen kun finde sted til toldvæsenet, hvis anerkendelse af godsets modtagelse skal erhverves.

Rejsegods kan henstå vederlagsfrit indtil 3 døgn på ankomststationen; henstår det i længere tid, regnes oplagspenge, om hvis størrelse stationerne er underrettet.

Af hensyn til kontrol med og rapportering af uafhentet rejsegods, beregning af oplagspenge m m indføres alt rejsegods, som ikke afhentes samme dag, det ankommer, i en journal (formular A 46), og på den rejsegodset påklæbde nummerseddel stemples ankomstdagen. Til denne stempeling kan anvendes annulleringsstemplet til statsbanefrimærker eller et almindeligt gummidato-stempel.

Jernbanens ansvar

Jernbanen har i almindelighed samme ansvar for rejsegods som for andet gods. Når uindpakket, mangelfuldt indpakket eller beskadiget rejsegods modtages til befordring, skal der ikke affordres afsenderen nogen særlig erklæring.

Rejsegods (herunder også barnevogne, legevogne, cykler og lirekasser) skal behandles så omhyggeligt, som forholdene tillader det. Det skal navnlig påses, at der foretages den bedst mulige afstivning af barnevogne, lirekasser o lgn, samt at dørene i vognene lukkes forsvarligt efter ind- og udlæsning. Kufferter må ikke uden nødvendighed, hverken i ekspeditionslokalerne eller i vognene, stilles på enden, og rejsegods må ikke anbringes oven på, under eller i umiddelbar nærhed af kasser med fisk, levende eller slagtede dyr.

De almindelige regler vedrørende fremgangsmåden over for manglende, overtalligt og beskadiget rejsegods er de samme som for gods, se side 108 a og følgende.

Befordring af gods m m

De gældende bestemmelser og takster for befordring af gods m m over statsbanerne med tilhørende færge- og skibsoverfarer findes for den lokale trafiks vedkommende i statsbaneloven, gods-befordringsreglementet og ordreserie E.

For forbindelse med indenlandske privatbaner m m samt udlandet findes bestemmelserne i forskellige forbindelsestariffer og ordreserie E.

De bestemmelser i ovennævnte lov, reglement, tariffer og ordreserie E, der må forudsættes at være af almindelig instruktorsk betydnng for plads- og pakhustjenesten, er samlet på de efterfølgende sider på den måde, at de enkelte bestemmelser i lov og reglement eller tarif er sammenarbejdet med de tilsluttende bestemmelser i ordreserie E.

I tvivlstilfælde må oplysning søges på stationskontoret henholdsvis godsekspektionen.

Ifølg statsbaneloven er statsbanerne i almindelighed forpligtet til at overtage befordringen af gods m m på de vilkår og med de begrænsninger, som statsbaneloven fastsætter. Forpligtelsen strækker sig ikke videre end de normale, til trafikens regelmæssige behov tilstrækkelige befordringsmidler tillader det, og den bortfalder, hvis befordringen hindres af forhold, som statsbanerne ikke kan afværge eller råde bod på.

Om indskrænkninger i befordringen af sendinger til og fra forskellige ekspeditionssteder m v henvises til tarif nr 21 (Stationsfortegnelse), der er leveret stationerne (godsekspektionerne).

**Stoffer og genstande, der er udelukket fra befording,
eller kun på visse betingelser modtages til befording**

Stoffer og genstande, der er udelukket fra befording

Udelukket fra befording er:

1. Genstande, hvis befording er forbeholdt postvæsenet.

Ifølge meddelelse fra postvæsenet er det ikke tilladt i pakker og deslige, der sendes som jernbanegods ud over et poststeds grænser, at indlægge *skriftlige meddelelser i brevform* (d v s konvuleterede og forsynede med adresse) fra godsets afsender til dets adressat. Når sådanne meddelelser forefindes, skal de under opgivelse af sendingens afsender afleveres til nærmeste posthus, og indberetning om sagen skal ad tjenstlig vej indsendes til generaldirektoratet. Endvidere skal afsenderen underrettes om, at statsbanernes og postvæsenets ret til opkrævning af bøde i henhold til de gældende love forbeholdes.

2. Genstande, der som følge af deres omfang, vægt eller beskaffenhed ikke egner sig til den forlangte befording på grund af banernes indretning eller materiel.
3. Genstande, hvis befording er forbudt ved lov eller anordning.

Vildt, der formodes eller vides at være erhvervet ved ulovlig jagt (krybskytteri), skal afvises fra befording såvel i som uden for jagttiden, og stationen skal så vidt muligt sikre sig afsenderens navn og bopæl. Stationerne skal i øvrigt føre en vis kontrol med sendinger af vildt, der indleveres uden for de ifølge jagtloven tilladte tider.

Sengeklæder og lignende gods, der vides at have været benyttet af personer med smitsomme sygdomme og ikke er behørigt desinficeret, må kun modtages til befording som vognladningsgods (til på- og aflæsning af forsenderne), og kun når gebyr for den fornødne desinfektion af vognen erlægges. Haves der formodning om, at gods kan være inficeret af smitsomme sygdomme, må det ikke modtages til befording som stykgods, medmindre afsenderen underskriver en erklæring om, at godset ikke har været benyttet af personer med smitsomme sygdomme, eller at det, såfremt dette er tilfældet, er blevet behørigt desinficeret efter benyttelsen;

4. De i RID A omhandlede eksplosive stoffer og genstande m v, med mindre de opfylder de dér fastsatte betingelser jf nedenfor.
- 5 Toldgoods, hvis lukke er beskadiget eller mangelfuldt.

**Stoffer og genstande, der kun på visse betingelser
modtages til befordring**

For befordring af

eksplosive stoffer og genstande,
komprimerede, fordråbede eller under tryk opløste luftarter,
selvantændelige stoffer,
antændelige stoffer,
antændende stoffer,
giftige stoffer,
radioaktive stoffer,
ætsende stoffer,
modbydeligt virkende eller smittefarlige stoffer,
organiske peroxider samt
forskellige andre stoffer

er fastsat særlige bestemmelser vedrørende indpakning, indlevering, beklæbning, angivelser og erklæringer i fragtbrevet, befordringsmidler (læsning, påskrift, beklæbning), forskellige forsigtighedsregler under befordringen og opbevaringen samt vedrørende udlevering. Disse bestemmelser findes i tarif nr 62 (RID A).

Lig, jernbanekøretøjer, som løber på egne hjul, levende dyr og genstande, hvis befordring efter jernbanens skøn frembyder særlige vanskeligheder, modtages kun til befordring på de i statsbaneloven og godsbefordringsreglementet anførte betingelser.

Om levende dyr bemærkes, at dyr, som lider af *smitssomme sygdomme*, kun må modtages til befordring efter anmodning fra veterinærmyndigheder (for så vidt angår hærens heste af vedkommende militærafdelings dyrlæge). Instruktion om særlige foranstaltninger til bekæmpelse af tuberkulose hos kvæg og svin og om foranstaltninger i tilfælde af mund- og klovesyge eller andre smitssomme sygdomme er givet stationerne.

Dyr, der lider af *andre sygdomme*, modtages kun, når der foreligger dyrlægeattest for, at det er forsvarligt at befordre dem med jernbane til bestemmelsesstationen.

Forsendelsesmåder

Forsendere har i almindelighed valget mellem følgende forsendelsesmåder:

Som *stykgoods*:

- 1) ekspresgoods (i forbindelse med de øvrige nordiske lande, uden fremskyndet ilgoods),
- 2) ilstykgoods eller
- 3) fragtstykgoods.

Enkelte stykker ilgoods af indtil 25 kg vægt kan endvidere i indenlandsk trafik befordres som

- 4) banepakke. Betalingen erlægges ved påklæbning af statsbanefrimærker. Fra befording som banepakke er udelukket:
 - genstande, der har større rumfang end 1 m³ eller som i længde, højde eller bredde måler mere end 1,5 m,
 - stoffer og genstande, der er nævnt i RID A, når befording som banepakke ikke udtrykkeligt er tilladt,
 - cykler samt
 - levende dyr.

Genstande i rulle- eller stangform i længde indtil 3 m samt 3-hjulede barnecykler vil dog kunne modtages til befording som banepakker.

Befording af pakkerne med samme hurtighed som ekspresgoods kan opnås ved indlevering som ekspresbanepakke.

Som *vognladningsgoods*:

- 1) ekspresgoods (kun fersk kød m v og kun i indenlandsk trafik),
- 2) fremskyndet ilgoods (kun i forbindelse med de øvrige nordiske lande),
- 3) ilgoods eller
- 4) fragtgoods.

Såfremt det skønnes, at befording og ind-, om- og udlæsning under normale togophold vil frembyde særlige vanskeligheder, kan

genstande, hvis dimensioner overstiger 2×1×1 m, eller hvis vægt overstiger 100 kg, afvises fra befording som ekspresstykgoods, og

genstande, hvis dimensioner overstiger 2×1×1 m, eller hvis vægt overstiger 250 kg, afvises fra befording som ilstykgoods.

Kasser med orner samt ferske kroppe af heste, kvæg og svin, der er indsyet i lærred, må dog ikke afvises fra befording som ekspres- eller ilstykgoods i henhold til ovennævnte bestemmelser. Genstande af usædvanlig form og beskaffenhed, f. eks aksler, jernstænger, rør, trælistes o l, cykler, dynamoer, landbrugsmaskiner, levende planter, motorer, teaterrekvisitter o l, skal også så vidt muligt modtages til befording som ekspres- eller ilstykgoods. I det hele taget skal ekspeditionsstederne være varsomme med afvisning, særlig når det ikke drejer sig om befording med hurtige tog eller vigtige forbindelsestog. Derimod bør forsendere, der jævnligt indleverer sendinger af almindelig form og beskaffenhed, hvis vægt eller omfang overskrider de fastsatte grænser, gøres opmærksom på ovennævnte bestemmelser; dette gælder navnlig med hensyn til forsendere af fisk og kød i kasser. Forsendere bør opfordres til at foranledige sådanne genstandes vægt og omfang nedsat ved at omdanne emballagen og ved at dele indholdet noget mere.

Motorvogne og motorcykler med benzin i beholderne må kun modtages til forsendelse, når visse forskrifter, hvorom stationerne er underrettet, er opfyldt.

Af togplanerne fremgår, hvilke ekspresgodssendinger der kan befordres med lyntog.

Fragtbreve

Afsenderen skal med de nedennævnte undtagelser medgive fragtbreve efter følgende regler:

I indenlandsk trafik:

Ekspresgoods: Ekspresgoodsfragtbreve (hvide med en række røde firkanter foroven og forneden),

Ilgoods: Ilgoodsfragtbreve (hvide med en rød stribe foroven og forneden),

Fragtgoods: Fragtgoodsfragtbreve (hvide).

I trafik med udlandet:

Ekspresgoods: Ekspresgodssedler,

Fremskyndet ilgoods: Ilgoodsfragtbreve med påtegning „Fremskyndet ilgoods“,

Ilgoods: Ilgoodsfragtbreve,

Fragtgoods: Fragtgoodsfragtbreve.

Følgende sendinger skal ikke være ledsaget af fragtbreve:

1. Banepakker,
2. sendinger i bestilte særtog og
3. visse sendinger af materialer m m til statsbanernes egen brug samt sendinger til og fra statsbanepersonalets sygekasse og bibliotek.

Når der afsendes beboelsesvogne, skal afsendelsesstationen undersøge, om der i disse opholder sig personer, og i bekræftende fald sørge for, at de nødvendige billetter løses, samt at fragtbrevet og godsvognen — til underretning for stations- og togpersonalet undervejs — forsynes med påskrift om, at der er personer i beboelsesvognene.

Lig skal indleveres med ilgodsfragtbrev. Lig, der sendes i den til ligbefordring særligt indrettede 4-akslede vogn, kan også indleveres med ekspressgodsfragtbrev.

Levende dyr i emballage kan indleveres enten med ilgodsfragtbrev eller ekspressgodsfragtbrev, medens alle andre sendinger af levende dyr skal indleveres med ilgodsfragtbrev. Ønskes befordring med ikke-kreaturførende persontog, iltog eller eksprestog, skal afsenderen — ikke ekspeditionsstedet — påtegne fragtbrevet herom. Ligeledes skal afsenderen påtegne fragtbrevet, såfremt dyrene ønskes befordret ad en anden rute end den af jernbanen bestemte.

I trafik med udlandet består fragtbrevene af det egentlige fragtbrev og fragtbrevduplikatet. Om udstedelse og behandling af duplikater i indenlandsk trafik, se side 102.

Særskilt fragtbrev, som ikke omfatter andet, skal anvendes:

1. ved *stykgoods* for
 - a) gods, som skal fortoldes (i fragtbrevets rubrik for erklæringer m v skal godset udtrykkeligt betegnes som toldgods);
 - b) gods, der er nævnt i bilag A til godsbefordringsreglementet (RID), når det drejer sig om stoffer og genstande, hvis læsning sammen indbyrdes eller med andet gods er forbudt i henhold til dette bilag;

- c) for ilgods til nedsat fragt (f eks friskt brød, fersk fisk, ferskt eller letsaltet flæsk og kød, frisk frugt, friske grøntsager, gær, margarine, mælk og fløde smør, æg og øl) i indenlandsk trafik;
 - d) brugt emballage bestående af sække, kasser med pap- eller træspoler, papemballage, ægkasser med papskallerum, prøve-kasser af fibermateriale eller tomme beholdere til forsendelse af luftarter, når godset ønskes befordret i lukket vogn og lagret under tag og med fragtberegning efter den særlige emballagetakst;
 - e) anden brugt emballage end den under d) nævnte, når den ønskes sendt efter den særlige emballagetakst;
 - f) hver anvendt vogn, når en stykgodssending ikke kan rummes i én vogn medmindre godsets længde gør brugen af flere åbne vogne nødvendig.
2. ved *vognladningsgods* for hver anvendt vogn, medmindre det drejer sig om udelelige genstande af usædvanligt omfang, hvortil der kræves mere end én vogn.

Hvis brugt emballage af de under punkt 1 d) nævnte arter indleveres med samme fragtbrev som anden brugt emballage, skal afsenderen gøres opmærksom på fordelene ved at indlevere særskilt fragtbrev for den førstnævnte slags emballage (befordring og lagring under tag). Hvis han derefter ikke ønsker at indlevere særskilt fragtbrev, behandles hele sendingen som almindelig brugt emballage, der befordres i de særlige emballagevogne og lagres under åben himmel.

Der må kun bruges og sælges de med statsbanernes stempel forsynede fragtbreve, som udelukkende fremstilles af statsbanerne.

På afsenderens forlangende udfylder jernbanens personale fragtbrevene mod den herfor fastsatte betaling, men sådanne fragtbreve skal dog underskrives af afsenderen selv eller hans bud.

Følgende angivelser skal *altid* findes i fragtbrevet:

1. *Adressatens navn og adresse.* Adressaten skal være en bestemt navngiven person. Som sådan betragtes også firmaer, aktieselskaber, offentlige myndigheder, stiftelser og foreninger. Når en sending ønskes adresseret restante, gøres bemærkning herom.
2. *Den jernbanestation, hvortil godset er bestemt.* I den dertil i fragtbrevet bestemte rubrik må kun nævnes ét stationsnavn. For at undgå forveksling mellem ens- eller nærlydende stationsnavne skal bestemmelsesstationen altid angives med den i tarif nr 21 (Stationsfortegnelse) angivne betegnelse.

Når fragtbrevet udfyldes af jernbanen, skal bestemmelsesstationens navn anføres med maskinskrift eller blokbogstaver, og det skal henstilles til afsendere, der selv besørger udfyldningen, at anføre bestemmelsesstationens navn på samme måde.

For at undgå, at gods til Frederiksberg, Nørrebro eller Østerport stationer fejlsendes til Københavns Godsbanegård som følge af, at bestemmelsesstationens navn på godset er anført som København F, N eller Ø, skal ekspeditionsstederne påse, at bestemmelsesstationernes navn er rigtigt angivet i fragtbrevet og på godset som Frederiksberg, Nørrebro eller Østerport, og, hvis dette ikke er tilfældet, vejlede forsenderen og sørge for, at fejlen rettes, inden godset modtages til befording.

På pakhusene skal være anbragt et eksemplar (eventuelt flere efter behov) af opslaget „Almindelige regler for modtagelse af stykgods“.

Når ekspeditionsstederne modtager stykgods til København, skal de i videst muligt omfang ved hjælp af den leverede „Fortegnelse over gader og veje o s v“ undersøge, om godset er adresseret til en station i København, hvorfra udkørsel af stykgods til den i fragtbrevet anførte adresse finder sted. Er dette ikke tilfældet, skal afsenderen opfordres til at rette angivelsen af bestemmelsesstationen i fragtbrevet og i godsets mærkning. Fastholdes den angivne bestemmelsesstation, beforders godset til denne, og afsenderen

underrettes da om, at tilbringning ved jernbanens foranstaltning ikke vil finde sted.

Om angivelser i fragtbreve over sendinger, der ønskes stillet til adressatens rådighed på en havnebane eller på private sidespor, gælder særlige bestemmelser, hvorom stationerne er underrettet.

Ekspeditionsstederne skal underrette afsendere af fisk til Esbjerg om, at det, såfremt afsenderen ikke fra adressaten har modtaget anmodning om anden adressering af sendingerne, vil være mest praktisk at angive bestemmelsesstedet i fragtbreve og i godsets mærkning således:

For forsendelser til:

A/S Lynfrost (Dansk Fryse- og Kølehus Co)	}	Esbjerg station.
Fischer Jensens Fiskekonserves		
Fiskehandler Boysen		
og eventuelle andre fiskehandlere		
Det Forenede Dampskibs-Selskab	}	Esbjerg gamle havn.
Carl Lassens Eftf		
Danexim		
Speditør Dideriksen		
J. Christiansens Fiskeauktion	}	Esbjerg nye havn.
Esbjerg Fiskeauktion (Indehaver Chr. Boye)		
og samtlige fiskeeksportører og kommissio- nærer		

Ved indlevering af gods, der foruden på statsbanerne skal befordres på tilstødende privatbaner, skibs- eller postruter, bør personalet vejlede afsenderen med hensyn til udfærdigelsen af fragtbrevenes adresserubrikker.

3. *Godsets art, ved stykgods tillige stykkernes antal, mærker og indpakningsmåde.*

Almindelige betegnelser, der ikke giver oplysning om godsets beskaffenhed, f eks effekter, normalgods, prøver, toldgods og lignende, må ikke anvendes. Derimod kan ind-

holdsangivelserne apotekervarer, droger, elektriske artikler, kemiske præparater, lægemidler, materialvarer og tandlægesager bruges, såfremt der i fragtbrevet afgives en erklæring om, at der ikke i sendingen findes genstande, som er udelukket fra eller kun betingelsesvis modtages til befordring. Endvidere er indholdsangivelserne galanterivarer og isenkram tilladt.

Indleveres der fragtbreve, hvis indholdsangivelse ikke kendes af afsendelsesstationen, bør denne kræve de nødvendige oplysninger om varens art, inden godset enten modtages til befordring eller afvises.

Ved indlevering af *fedt og talg til teknisk brug* skal fragtbrevene af afsenderen være påstemplet „teknisk fedt“.

Med hensyn til indpakkingsmåden bør bruges et betegnende udtryk (f eks fad, sæk, kurv), ikke det altomfattende ord „kollo“.

- 4) *Godsets bruttovægt.* Såfremt afsenderen af sækkegods overser, at det er godsets bruttovægt, der skal opgives i fragtbrevet, og derfor kun anfører nettovægten, skal ekspeditionsstedet opfordre afsenderen til at rette vægtangivelsen, og efterkommes denne opfordring ikke, skal godset vejes. For stykgodssendinger, der skal indleveres til pakhuse eller andre ekspeditionslokaler, er afsenderen dog berettiget til at undlade at angive vægten, der i så fald påføres af jernbanen.
- 5) *Afsenderens navn og adresse.* Bl a for at det kan afgøres, hvem der har rådighedsretten over godset, må fragtbreve kun lyde på *een* afsender, altså f eks ikke „N N for regning P P“, og afsenderen skal være en bestemt navngiven person. Som sådan betragtes også firmaer, aktieselskaber, offentlige myndigheder, stiftelser og foreninger. Adressen skal anføres tydeligt. I større byer bør stationen ukendte afsendere opgive gade og husnummer.

Følgende angivelser *kan* endvidere findes i fragtbrevet:

- 6) *Frankaturforskrift.*
- 7) *Størrelsen af efterkrav, der ønskes trukket.*
- 8) *En fortegnelse over de papirer, som skal ledsage godset i henhold til told- eller andre myndigheders forlangende, når det til godsets befordring kræves, at papirer af den nævnte art medfølger. Fortegnelsen skal anføres i rubriken for erklæringer m v.*

- 9) *Størrelsen af det beløb, hvormed afsenderen ønsker at tegne interesse i godsets aflevering.*
- 10) *En bemærkning om, at duplikat er udstedt.* Bemærkningen skal anføres i rubriken for erklæringer m v.

Løvrigt bemærkes:

Afsenderen er ansvarlig for, at de i fragtbrevet indeholdte angivelser er rigtige, ved stykgodssendinger skal dog jernbanen, inden fragtkontrakten sluttes, forvise sig om, at det i fragtbrevet angivne antal stykker og, for så vidt godset skal indleveres til pakhuse eller andre ekspeditionslokaler og ikke er anbragt i transportbeholdere (containers), også deres vægt er rigtig, og den er senere ansvarlig for disse angivelser, medmindre den kan føre bevis i modsat retning. *Ved en til skade for jernbanen urigtig angivelse af indhold eller vægt*, som opdages af jernbanen uden anmodning fra forsenderens side, opkræves et fragttillæg („overvægtsfragt“).

Alle angivelser og erklæringer, som af afsenderen eller jernbanen indføres i fragtbrevet, skal være tydelige og skrevet på skrivemaskine eller med blækstift eller gennemskrivningspen eller trykt således, at gennemskriften står tydeligt også på bageste fragtbrevdel.

Ekspeditionsstederne må som regel ikke foretage *forandring i angivelserne* på de indleverede fragtbreve, selv om angivelserne er urigtige, utydelige eller utilstrækkelige, men skal enten forlange nyt fragtbrev udfærdiget eller sørge for, at afsenderen selv gør de fornødne tilføjelser eller rettelser med vedtegning om, at de hidrører fra ham. Er det undtagelsesvis nødvendigt, at ekspeditionsstederne selv foretager rettelser eller tilføjelser, skal disse være tydelige, og det skal kunne ses, hvad der oprindeligt har stået. Navnet på den, som har foretaget rettelser eller tilføjelsen, skal anføres tillige med ekspeditionsstedets navn.

Der må ikke optages andre *erklæringer i fragtbrevet* end dem, som hjemles ved statsbaneloven eller foreskrives ved de gældende bestemmelser. Fragtbreve med påtegninger som f eks „tilbringning frabedes“, „afhentes“ eller lignende må derfor afvises. Fragtbrevet skal ligeledes afvises, hvis det indeholder bemærkning om, at sendingen ikke må udleveres adressaten uden mod forevisning af fragtbrevsduplikat. Når fragtbreve indeholder tilladelige erklæringer til underretning for modtageren, skal ekspeditionsstederne

I fragtbrevets rubrik for erklæringer m v er det tilladt at gøre bemærkninger om godsets oprindelse, viderebestemmelse m v. Reklamepåtryk af enhver art er utilladelige.

Det er ligeledes forbudt at lade andre erklæringer end dem, der hjemles ved statsbaneloven, følge med fragtbrevet. Eksempelvis må attester for kød m m, som afsenderen ønsker at medgive sendinger til indenlandske stationer af hensyn til en kommunal kontrol på bestemmelsesstedet, ikke vedlægges fragtbrevet, men afsenderen skal henvises til at sende dem pr post.

Derimod skal der ikke gøres indsigelse imod, at afsendere af gods, der er bestemt til udførsel over Esbjerg, vedhæfter fragtbrevet en frankeret konvolut, der indeholder konnossement, eller at afsendere af gods til Auktionshallen for frugt og grøntsager i København og Århus frugtauktion, vedhæfter fragtbrevet et frankeret ukonvoluteret auktionsbrev for det afsendte gods. Afsendere af kartoffelsendinger bestemt til udførsel til Frankrig over Tønder kan vedhæfte fragtbrevet en frankeret konvolut, adresseret til „Kartoffelpakhuset, Tønder“ og indeholdende oprindelsescertifikat for sendingen, ligesom afsendere af levende dyr, bestemt til udførsel, som sendes med lokalt fragtbrev til en grænsestation, kan vedhæfte dette en frankeret konvolut, adresseret til adressaten på grænsestationen og indeholdende attester m v til brug ved udførelse af grænseforretningerne. Frimærkerne stemples af afsendelsesstationen, der derved skal påse, at konvolutten hhv auktionsbrevet er frankeret med rigtig brevporto.

Endvidere er det tilladt at vedhæfte fragtbrevene notaer indeholdende specifikation over et trukket efterkrav samt lager- og følgesedler med angivelse af godsets art. I selve fragtbrevets tekst må ikke være henvist til sådanne medgivne papirer, og jernbanen påtager sig intet ansvar for deres tilstedeværelse.

Stationerne skal ved modtagelsen af fragtbreve på forsendelser til Kød- og Flæskehallen i København nøje efterse, om den påbudte af afsenderen underskrevne varefortegnelse i 3 eksemplarer er indlagt i fragtbrevet, og i benægtende fald gøre afsenderen opmærksom herpå. Varefortegnelser over sendinger i særskilt vogn kan dog ophænges i vognen. I så fald skal fragtbrevet forsynes med en påtegning herom.

Fragtbreve til indenlandske stationer uden for Statsbanerne skal forsynes med angivelse af ruten.

Indpakning af stykgods

Når stykgods efter sin natur fordrer indpakning til beskyttelse mod tab eller skade under befordringen, er det afsenderens pligt at sørge for denne indpakning, men stationerne skal påse, at afsenderen, for så vidt den ydre emballage angår, har opfyldt denne pligt. Hvis afsenderen ikke har sørget for tilstrækkelig indpakning, kan afsendelsesstationen efter de nedenfor nærmere angivne regler enten nægte at modtage godset til befordring eller gøre dets befordring afhængig af, at afsenderen ved en påtegning på fragtbrevet erkender, at godset er uindpakket, eller at det er mangelfuldt indpakket, og for gods til udlandet, hvori manglen består. Afsendere, som til stadighed afsender gods af ensartet beskaffenhed med de samme mangler ved indpakningen eller uden emballage, kan til afsendelsesstationen give en generalerklæring på den dertil bestemte formular en gang for alle. Afsenderen skal i så tilfælde altid i fragtbrevet henvise til denne generalerklæring under tilføjelse af dens dato. Når en sådan erklæring (på fragtbrevet eller generalerklæring) er afgivet, er jernbanen ikke ansvarlig for det tab eller den skade under befordringen, som kan skyldes manglen af indpakning eller den mangelfulde indpakning.

Om emballering af *kød og slagteaffald* gælder følgende af Landbrugsministeriet fastsatte bestemmelser:

I særlige kødvogne kan kød befordres uemballeret, når det er ophængt på kroge, således at det ikke berører gulvet. Saltede flæskestykker kan, når der ikke er andet gods i vognen, anbringes på et rent tremmeunderlag på gulvet. Slagteaffald skal ophænges på kroge uden at berøre gulv, vægge eller kødkroppe eller anbringes i rene beholdere med tæt bund eller på rene bakker (bårer), hvis kant er mindst 10 cm høj, og

hvis bund, der kan være dannet af tremmer eller af svært, galvaniseret metaltrådsnet, skal være hævet mindst 5 cm over gulvet.

Ved befordring i andre vogne skal kød og slagteaffald være anbragt i rene, tætte trækasser, tønder eller lignende beholdere med tætsluttende låg. Kød kan dog befordres, når det er omhyggeligt indpakket i tilstrækkeligt mange lag rent, stærkt papir, eller når det er omviklet med rent, stærkt papir og emballeret i tremmekasser eller rent hessian. Saltet flæsk i hele eller halve kroppe kan dog sendes emballeret alene i rent hessian. Slagteaffald må ikke emballeres sammen med kød. Der må ikke i vognen forefindes huder eller skind, kød eller slagteaffald, der er uanvendeligt til menneskeføde, ildelugtende eller stærkt lugtende stoffer eller stoffer, der på nogen måde kan gøre kødet eller slagteaffaldet uanvendeligt eller blot mindre appetitligt til menneskeføde.

Åbne kar, trug, kurve eller lignende, der anvendes til befordring af kød og slagteaffald, skal være rene og tildækkede med et rent hvidt klæde.

Pigtråd i ruller, som er forsynet med de fornødne bæremidler, således at den ikke medfører fare for de personer, som skal behandle den, kan — uanset at den i øvrigt ikke er forsvarligt emballeret — modtages til lejlighedsvis befordring. Indleveringen skal ske med særskilt fragtbrev, som har afsenderens påtegning om, at han er enig i den lejlighedsvis befordring.

Imprægneret værk, reb og tovværk, som ikke er tilstrækkeligt tørret forinden indleveringen, eller som ikke indleveres i tætsluttende emballage, modtages kun til lejlighedsvis befordring. Indleveringen skal ske med særskilt fragtbrev, som har afsenderens påtegning om, at han er enig i den lejlighedsvis befordring.

Efternævnte arter af gods skal med hensyn til indpakning, læsning m m fyldestgøre de nærmere anførte betingelser. Er dette ikke tilfældet, kan de ikke modtages til befordring, end ikke mod afgivelse af erklæring om manglende eller mangelfuld indpakning:

Bier i kuber eller stader. De åbne sider, døre og flyvehuller skal være forsynet med indretninger, der gør det umuligt for bierne at komme ud under befordringen.

Blodlusgift, formaldehydopløsninger, formalin, ildelugtende

olier, pyridinbaser og salmiakspiritus skal ved indlevering til befording i lukket vogn være emballeret i stærke, fuldstændig tætte beholdere, som ikke tillader udtrængen af ilde lugt. Fade og andre beholdere, som har været fyldt med sådanne stoffer, skal ved indlevering til befording i lukket vogn være stærke og fuldstændig tætte. Det skal være angivet i fragtbrevet, hvad de tidligere har indeholdt.

Fade og andre beholdere med flydende varer må ikke lække. Fadenes staver må ikke bære spor af beskadigelser, og fadene skal være fast tilspunset. Fade, kurveflasker og lignende med ikke ugæret ny vin (druemost), ikke ugæret ny frugtvin (most) eller gærende frugtsaft må ikke være lukket lufttæt, men skal være forsynet med indretninger (mostpiber o s v), der tillader luften at slippe ud.

Fersk konsumfisk og industrifisk (hele fisk, som regel af arter, der ikke anvendes til menneskeføde men til foderbrug, såkaldt „skidtfisk“) skal være emballeret i kasser med låg og med gribeindretninger. Kasser uden låg eller gribeindretninger kan dog modtages, når afsenderen i fragtbrevet afgiver erklæring om mangelfuld emballering.

Fiskeaffald (hoveder, ben og lignende, som regel affald fra filletudskæring, undtagen fiskeskind til garvning, modtages kun til befording som stykgods i fuldstændig tætte, lukkede beholdere eller — såfremt det er frisk og forsvarligt iset — i stærke kasser med låg. Lynfroset fiskeaffald kan dog modtages til befording som stykgods i tredobbelte papirsække, hvis nederste lag består af asfaltpapir.

Alle kasser, der benyttes til forsendelse af industrifisk og fiskeaffald, skal på begge ender være påmalet eller påstemplet ordet „industrifisk“ med bogstaver af 3½—5 cm størrelse.

Fjerkræ og andre smådyr modtages, når de ikke skal befordres i særskilt vogn, kun i kasser, bure eller lignende emballage.

Gips, kalkaske og tras modtages i uemballeret stand kun til befording under fuldstændig dækning.

Ædle metaller, penge og mønter, værdipapirer, ædelstene og ægte perler samt *genstande af ædle metaller*, også i forbindelse med ædelstene og ægte perler, skal være emballerede i stærke, tilsnørede og forseglede kasser, fade eller lignende. Emballering i stærke sække kan dog benyttes til penge, når afsenderen har opfyldt de foreskrevne betingelser for forsendelse af mangelfuldt emballeret gods.

Gær, flydende og fast (undtagen presse-gær), modtages kun til befording i ikke lufttæt lukkede beholdere. Metalbeholdere med gær må dog være lufttæt lukkede, når de sendes pakket i is i en ydre træbeholder.

Hunde, der ikke medføres af rejsende, modtages, når de ikke skal befordres i særskilt vogn, kun i kasser, bure eller lignende emballage.

Kønrog og andre pulverformede arter af sod, der ikke er i frisk udglødet tilstand, modtages kun til befordring i tæt emballage (sække, fade, kasser og lignende), som yder sikkerhed mod udstøvning.

Limlæder, vådt, afdryppet, kalket, kan kun modtages uemballeret til befordring som vognladningsgods på følgende betingelser:

Ved på- og aflæsningen skal afsenderen henholdsvis adressaten sørge for, at de udvendige sider af vognen (f eks ved anbringelse af presenninger, sække eller lignende) beskyttes mod tilsmudsning. Er de udvendige vognsider og vognens understel forurenede, skal de afvaskes grundigt umiddelbart efter endt på- og aflæsning.

Orner, der ikke skal befordres i særskilt vogn, modtages kun til befordring i stærke kasser.

Rester fra glaubersaltproduktionen skal være emballeret i tætte fade af hårdt træ, der er således omvundet, at indholdet ikke kan trænge ud af fugerne.

Stoffer, der indeholder frie syrer, såsom strøpulver til staldgødning, svovlsur ammoniak, superfosfat og andre arter af sur kunstgødning, skal ved indlevering som stykgods være emballeret i tætte og holdbare sække eller anden tæt og holdbar emballage.

Torskelever modtages kun til befordring i metalemballage, trætønder eller fiskekasser, der er fremstillet af mindst 1½ cm tykke, pløjede brædder, og som højst kan rumme 25 kg netto.

Trækul, ikke nylig udglødet, modtages kun til befordring i emballeret stand.

Vilde dyr modtages kun til befordring, såfremt de efter deres størrelse og art efter jernbanens skøn er egnet dertil, og der af forsenderen træffes de fornødne foranstaltninger til at sikre personer, gods eller jernbanens materiel mod skade under ind- og udlæsningen og befordringen. Kasser, bure m v, der indeholder rovdyr, skal tydeligt være mærket „Rovdyr“.

Ætsnatron (kaustisk soda, natriumhydroxyd) modtages kun til befordring i tætte jerntromler.

Afvisning af gods ud over de ovenfor særligt nævnte tilfælde bør ske, når det skønnes, at godset på grund af den manglende

Fade og andre beholdere med flydende varer må ikke lække. Fadenes staver må ikke bære spor af beskadigelser, og fadene skal være fast tilspunnet. Fade, kurveflasker og lignende med ikke ugæret ny vin (druemost), ikke ugæret ny frugtvin (most) eller gærende frugtsaft må ikke være lukket lufttæt, men skal være forsynet med indretninger (mostpiber o s v), der tillader luften at slippe ud.

Fersk konsumfisk og industrifisk (hele fisk, som regel af arter, der ikke anvendes til menneskeføde men til foderbrug, såkaldt „skidtfisk“) skal være emballeret i kasser med låg og med gribeindretninger. Kasser uden låg eller gribeindretninger kan dog modtages, når afsenderen i fragtbrevet afgiver erklæring om mangelfuld emballering.

Fiskeaffald (hoveder, ben og lignende, som regel affald fra filletudskæring), undtagen fiskeskind til garvning, modtages kun til befording som stykgods i fuldstændig tætte, lukkede beholdere eller — såfremt det er frisk og forsvarligt iset — i stærke kasser med låg. Lynfrosset fiskeaffald kan dog modtages til befording som stykgods i tredobbelte papirsække, hvis nederste lag består af asfaltpapir.

Alle kasser, der benyttes til forsendelse af industrifisk og fiskeaffald, skal på begge ender være påmalet eller påstemplet ordet „industrifisk“ med bogstaver af 3½—5 cm størrelse.

Smådyr (herunder hunde, der ikke medføres af rejsende, samt fjerkræ), der ikke skal befordres i særskilt vogn, skal være i kasser, bure eller lignende emballage.

Ædle metaller, penge og mønter, værdipapirer, ædelstene og ægte perler samt *genstande af ædle metaller*, også i forbindelse med ædelstene og ægte perler, skal være emballerede i stærke, tilsnørede og forseglede kasser, fade eller lignende. Til penge kan dog bruges store sække, når afsenderen har opfyldt de i lovens § 29 foreskrevne betingelser for befording af mangelfuldt emballeret gods.

Gær, flydende og fast (undtagen presse-gær), skal være i ikke lufttæt lukkede beholdere. Metalbeholdere må dog være lufttæt lukkede, når de er pakket i is i en ydre træbeholder.

Orner, der ikke skal befordres i særskilt vogn, skal være i stærke kasser.

Torskelever skal være i metalemballage, trætønder eller fiskekasser, der er fremstillet af mindst $1\frac{1}{2}$ cm tykke, pløjede brædder, og som højst kan rumme 25 kg netto.

Vilde dyr modtages kun til befordring, såfremt de efter deres størrelse og art efter jernbanens skøn egner sig dertil, og der af forsenderne gøres det fornødne for at sikre personer, gods eller materiel mod skade under ind- og udlæsningen og befordringen. Kasser, bure m v med rovdyr skal tydeligt være mærket „*Rovdyr*“.

Afvisning af gods ud over de ovenfor særligt nævnte tilfælde bør ske, når det skønnes, at godset på grund af den manglende

eller mangelfulde emballage kan volde skade på andet gods eller på person eller materiel. Fisk til foder for fiskeyngel må kun modtages i særlig stærk emballage. Forsendelser af frugt, som kan vædske (f eks hindbær, solbær og ribs), må kun modtages til befording, når de er i forsvarlig emballage, der er så stærk, at den kan tåle manipulering og stuvning i pakvogne uden at udsættes for brud, og så tæt og således tillukket, at saft ikke kan flyde ud eller skvulpe over under befordingen.

Indleveres dyr til befording i emballage, skal denne være tilstrækkeligt rummelig og luftig.

Kasser, kurve og bure med fjerkræ skal have tæt bund og være så rummelige, at alle dyrene samtidig kan stå oprejst uden at berøre låget og kan bevæge sig mellem hverandre. Kasserne m m skal enten have i det mindste to sider, i hvilke mindst den øverste tredjedel er forsynet med tremmer med mindst 1,4 cm afstand mellem tremmerne eller med trådnnet med mindst 1,4 cm masker eller være dækket med låg, helt bestående af tremmer med det nævnte mellemrum, eller med net med mindst 1,4 cm masker. I hver sådan kasse m m skal være anbragt en drikkekumme og en ædekumme, der er fastgjort således, at de ikke kan væltes af dyrene, og forsynet med vand og æde. Fjerkræ af forskellig art eller størrelse må kun beføres i samme kasse, kurv eller bur, når de holdes adskilt fra hverandre ved forsvarlige skillerum.

Banepakker skal være forsvarligt emballeret under hensyn til deres indhold, vægt, omfang og den vejlængde, som de skal tilbagelægge. Emballeringen må være af en sådan beskaffenhed, at den danner et betryggende lukke for indholdet og tillader pakkernes sammenstuvning med andet gods i pakvognene. Uden emballering kan dog sendes jern- og trævarer (herunder ikke møbler) og lignende genstande, når de ikke derved udsættes for at blive beskadiget eller for at beskadige andre forsendelser. En forsendelse kan bestå af flere sådanne genstande, når de er forsvarligt sammenbundet. Endvidere kan døde dyr, f eks vildt og uplukket fjerkræ, sendes uden emballering eller delvis emballeret, når de ikke afsondrer fugtighed og iøvrigt under de samme betingelser, som er nævnt for jern- og trævarer.

Afvisning fra stykgodsbefording bør også ske, når godset ifølge sin beskaffenhed ikke egner sig til sådan befording uden i emballage (f eks hø- og halmsendinger, ubundtede granris, fisk, tobak, salt, korn, kul og andet styrtegods).

Andet uemballeret eller mangelfuldt emballeret gods bør ikke afvises, men modtages mod afgivelse af den foran omhandlede

erklæring. Det er af største vigtighed, at det for sådant gods fastslås, at det er uindpakket eller mangelfuldt indpakket, og at dette anerkendes på fragtbrevet, idet afsenderen, hvis fragtbrevet ikke er påtegnet, kun er ansvarlig for udvendig kendelige mangler ved indpakningen, hvis han har gjort sig skyldig i en svigagtig fremgangsmåde. Er erklæringen ikke påført fragtbrevet ved indleveringen, men tilføjes af jernbanen, skal den underskrives af afsenderen eller hans bud.

Til vejledning bemærkes, at der bør forlanges erklæring om mangelfuld emballage for f.eks. *ost* uden stiv emballage, *røget laks* emballeret i papir og brædder, *smør og margarine* i papæsker, *øl og mineralvand* i åbne kasser, *potteplanter* i kurve, *møbler* indsyet i lærred eller omvundet med bastmåtter eller emballeret i kasser, der ikke er helt lukkede, uemballerede eller utilstrækkeligt emballerede *barnevogne, cykler*, også indsat i tremmekasser, *skrivemaskiner*, der kun er indpakket i den til maskinen hørende metal- eller trækappe, *elektromotorer* med fodstykke af støbegods, som ikke er anbragt på solidt træunderlag, uemballeret *støbegods*, „*lykkehjul*“, hvis glasplade ikke er solidt dækket med en træplade, *glasbeholdere* i kurve eller kasser, for så vidt de indeholder varer, som ikke hører til de genstande, der kun betingelsesvis modtages til befordring, eller er tomme, *dunke* med sådanne farvevarer, som ikke hører til de genstande, der kun betingelsesvis modtages til befordring, *cigarkasser* i papir og lignende omslag, *al slags gods* (herunder f.eks. frugt), som sendes i kasser, tønder m. v. uden låg eller med løst eller mangelfuldt fastgjort låg, og som kan spildes eller beskadiges, hvis beholderne vælter under kørslen, eller ved sammenlæsning med andet gods, *al slags gods*, der sendes i papirsække. Ligeledes bør der altid forlanges erklæring om mangelfuld emballage for ægsendinger, hvis emballage ikke er fuldt tilfredsstillende, således også, når låg og lukkeredskaber ikke er i forsvarlig og solid tilstand, hvorimod der ikke bør forlanges erklæring, fordi ægkasserne ikke er forsynet med gribeindretninger. Hvis ægkasserne ved indleveringen har åbenbare tegn på, at indholdet er beskadiget, bør afsenderen anmodes om at tage forsendelsen tilbage til ompakning. Ønskes den alligevel indleveret, skal der forlanges erklæring om kassens tilstand.

Endvidere bør der altid forlanges erklæring om mangelfuld emballage når hunde og andre dyr, der efter deres art må antages at kunne gennemføre forsøg på at slippe ud af emballagen, f eks ræve, bævere og andre pelsdyr, indleveres som stykgodssendinger i trækasser, bure eller lignende emballage.

For sendinger i papemballage kan der ses bort fra afgivelse af erklæring om mangelfuld indpakning, når emballagen af den fabrik, der har fremstillet den, er forsynet med et garantimærke, hvori pappets gennemhulningsmodstand ved forsøg med Mullenapparat, emballagens største dimension og den største vægt, der må sendes i emballagen, er angivet, og hvoraf det fremgår, at emballagen opfylder følgende betingelser:

Til en nettovægt af	må emballagens sammenlagte dimensioner (længde + bredde + højde) højst udgøre	Pappets gennemhulningsmodstand skal være mindst
20 kg	152 cm	12 kg tryk pr. cm ²
30 ”	165 ”	15 ” ” ” ”
40 ”	178 ”	22 ” ” ” ”

Garantimærket skal være anbragt på emballagens låg.

Emballagen skal være hel og ubeskadiget ved indleveringen, og den må ikke tidligere have været brugt. Det i papemballagen indleverede gods skal være ligelig fordelt i denne og må ikke være fugtende. Såfremt det indpakkede gods består af en enkelt genstand, skal denne enten udfylde emballagen fuldstændigt eller ved hjælp af pakningsmateriale eller indvendig afstivning være anbragt så fast i emballagen, at den ikke kan bevæge sig under transporten.

Til emballagens lukning benyttede klæbestrimler skal være således beskafne og anbragt, at de i hele deres udstrækning binder til den underliggende emballage og frembyder et effektivt lukke. Hvis papemballage og klæbestrimler ikke opfylder foranstående betingelser, kan emballagen kun benyttes mod afgivelse af erklæring om mangelfuld indpakning.

Foranstående bestemmelser gælder også for sendinger af visse varer (også flydende), der sendes i papdunke (papbøtter) fremstillet af Pakko-Tryk A/S i Korsør. Der findes forskellige typer af dunkene, og det er for hver slags angivet i garantimærket, til hvilke varer den pågældende dunk må bruges, samt den største bruttovægt.

Mærkning af stykgods

Godsets mærkning påhviler afsenderen. Når afsenderen ønsker det, skal jernbanen besørge mærkningen mod takstmæssig betaling. Mærkningen skal være holdbar og så tydelig, at forvekslinger er udelukket. Godset må derfor ikke have ugyldige, rettede eller overstregede mærker. Samtlige godsstykker skal med den på side 78 b nævnte undtagelse altid mærkes med bestemmelsesstationens navn. Dette skal fremtræde så stort og tydeligt i mærkerne, at det ved dagslys kan læses i en afstand af mindst $1\frac{1}{2}$ meter. Det skal skrives helt ud, og når godset er bestemt til et ekspeditionssted, som har navn tilfælles med et andet ekspeditionssted, skal der gøres en sådan tilføjelse, at al tvivl om godsets bestemmelsesstation er udelukket. Som hjælpemiddel herved kan anvendes opslaget „Almindelige regler for modtagelse af stykgods“. Ved forsendelser til de københavnske stationer skal bestemmelsesstationen udtrykkeligt angives med navnet på den jernbanestation, hvortil godset skal sendes (om adressering af stykgods til København se side 67—68), og ufuldstændige stationsbetegnelser eller postadresser må ikke bruges. Afvisning af senderinger skal ubetinget finde sted, hvis angivelsen ikke er nøjagtig. Når gods sendes til et skibsselskab eller en speditør, som skal sørge for godsets viderebefordring, skal mærkerne på godset som bestemmelsesstation angive den jernbanestation, hvor godset skal overgives til skibsselskabet eller speditøren.

Medfører en disposition af den rådighedsberettigede, at godsets mærkning skal forandres, skal den nye mærkning opfylde de ovenfor stillede krav; navnlig må en ændring af adressat eller bestemmelsesstationens navn ikke foretages ved rettelse eller overstregning på det oprindelige mærke.

Stykgods skal være mærket med modtagerens navn og adresse og tillige — på mindre iøjnefaldende måde — med afsenderens navn og adresse. Til den yderligere mærkning, som det er afsenderen tilladt at forsyne godset med, bør helst bruges figurer, bogstaver eller tal, medens mærker, som alene betegner godsets art, f. eks. „glas“, eller mærker som streger, kors og ordet „forsigtig“ ikke kommer i betragtning. Påmalede, indbrændte, indhuggede eller påloddede angivelser eller mærker, hvormed visse arter emballage (f. eks. ølkasser, ægkasser, fiskekasser, mælkespande osv.) er forsynet for at betegne ejeren, kan ikke betragtes som mærker over for jernbanen ved forsendelsen af sådan embal-

lage i fyldt eller tom tilstand. Godset skal derfor altid, uanset ejermærket, være forsynet med foreskrevet mærke, der skal anføres i fragtbrevet. I tilfælde af, at ejermærkerne kan give anledning til fejltagelser ved forveksling med de på godset af hensyn til jernbanebefordringen anbragte mærker, bør de forlanges fjernet fra emballagen.

Vedrørende forsendelse af tomme jerngasflasker er der med Dansk Flaskegas Co. A/S (Kosangas), der har filialer i Nørresundby, Aarhus, Middelfart, Køge og Nykøbing Fl, samt med Singergas A/S i Aarhus og med Nordisk Flaskegas A/S i Esbjerg, truffet den aftale, at flaskens nummer, som er indhugget med metalstempel i en plade, der er fastloddet på selve flasken, altid skal anføres i fragtbrevets rubrik „Mærke“. Hvis afsenderen har undladt at anføre flaskens nummer i fragtbrevet, skal det tilføjes af afsendelsesstationen.

Fra bestemmelsen om, at alt stykgods ved indleveringen — foruden med bestemmelsesstationen — skal være mærket med både afsenderens og modtagerens navn og adresse, kan der indtil videre dispenseres i følgende tilfælde¹⁾:

1. Ved kolli, der vanskeligt lader sig mærke ved påklæbning af mærkesedler eller fastbinding af mærker (f eks fedtede eller olierede jernrør, jernplader, stenblokke, gravsten og lignende), kan der nøjes med påmalet angivelse af mærke og nummer samt bestemmelsesstationen. Hvis mærkningen medfører ulemper, må bestemmelsesstationerne underrette de pågældende afsendelsesstationer, som derefter om fornødent må tilbagekalde dispensationen.

2. Der kan med hensyn til angivelse af afsender i mærkerne indrømmes samme lempelse som for banepakker — jfr ne-

¹⁾ Der skal indtil videre ikke gøres indsigelse imod, at afsendere af forskellig i stedet for med modtagerens navn og adresse mærker godset med bogstaver og/eller numre, som skal være angivet i fragtbrevet. Den samme lempelse kan forsøgsvis indtil videre indrømmes andre afsendere, der af særlige grunde fremsætter ønske herom.

Når der samtidig indleveres sådanne forsendelser til flere modtagere ved samme station, må det dog påses, at senderne enten mærkes med forskellige bogstaver eller med bogstaver og forskellige numre for hver forsendelse.

denfor — således at nævnte angivelse, hvis det ønskes, kan erstattes med et eller nogle få forskellige af afsenderen med afsendelsesstationen aftalte mærker eller tal samt afsendelsesstationens navn.

3. Såfremt modtagerens navn og adresse ikke ønskes anført åbenlyst i mærket, kan de nævnte angivelser anføres i en fold i mærkesedlen, der kun må åbnes, hvis fragtbrevet bortkommer. Godset må da foruden med afsenderens navn og adresse synligt være forsynet med mærke (bogstaver og/eller numre) og bestemmelsesstationens navn.

Banepakker skal være forsynet med en varig, tydelig og nøjagtig angivelse af afsenderens og modtagerens navn og adresse. Indtil videre kan der dog efter anmodning fra afsenderne gives disse tilladelse til at erstatte angivelsen af afsenderens navn og adresse med et med stationen aftalt mærke eller tal samt afsendelsesstationens navn. Endvidere kan der gives afsenderne tilladelse til at undlade at anføre indholdet af banepakker på disse. Dog bør der anføres „Letfordærlige varer“, når pakken indeholder sådanne varer. På banepakker til København og andre større byer skal modtagerens adresse angives med gade og husnummer, medmindre de er adresseret til almindeligt kendte offentlige institutioner og myndigheder.

Ekspeditionsstederne skal påse, at navnlig sendinger til underordnede personer under offentlige institutioner og myndigheder, f. eks. militæretaten, er forsynet med nøjagtig adresse, indeholdende forbogstaver, tjenestenummer, militær underafdeling e. l. Banepakker, der er adresseret til Fanø, skal sendes til Esbjerg station. På banepakker, adresseret til Esbjerg, skal adressen forlanges rettet, når det ikke er angivet, om pakken skal sendes til stationen eller Esbjerg nye havn.

Mærket bør så vidt muligt sættes umiddelbart på godset. Det bedste mærkestof til pakker, kasser og baller er sort mærkeblæk eller mærkefarve og til genstande af jern oliefarve. Mærkning med oliekridt kan tillades, når mærkningen i øvrigt er fyldestgørende. Mærkning ved påskrift på emballagen med almindeligt kridt kan ikke anses for holdbar. Mærkning ved en påklistret seddel af papir, hvorpå mærket er trykt eller skrevet, er tilladt, når sedlen og påklistringen er af en sådan beskaffenhed, at indleveringsstationen anser mærkningen for god.

Når mærket på grund af godsets natur ikke kan anbringes på selve godsstykket, eller en sådan mærkning i øvrigt skønnes uhen-

sigtsmæssig, skal mærkningen ske på en mærkeplade af træ, stærkt pap, læder eller metal eller på en mærkeseddel af lærred med metaløje. Anvendelse af manillamærker eller lærredsmærker, hvis øje er forsvarligt forstærket på anden måde, er tilladt. Mærkepladerne eller mærkesedlerne skal fæstnes solidt til godset med metaltråd eller stærkt sejlgarn; de skal være mindst 12 cm lange og 6 cm brede, således at stationsmærket kan klæbes på bagsiden. Det er dog indtil videre tilladt at anvende mærkesedler af størrelse 5×10 cm, når samtlige angivelser i mærkesedlen er på tryk t denne.

I almindelighed skal, når en stykgodssending består af flere godsstykker, hvert stykke forsynes med mærke. Herfra kan dog ske en undtagelse, når en sending består af et stort antal ensartede stykker, hvis art, form eller størrelse vanskeliggør en mærkning, f. eks mursten, tagskifer, gulvfliser, støbejernsdele osv, idet det kan tillades afsenderen af en sådan sending kun at mærke enkelte af de til sendingen hørende stykker. Til mærkning af sådanne enkelte stykker af en sending stilles de samme fordringer som til mærkning af andet gods.

Godsets mærke skal stemme nøje overens med angivelsen i fragtbrevet, og godset må ikke bære mærker eller andre betegnelser, som ikke er anført i fragtbrevet (om ejermærker se dog foran). Uoverensstemmelser i disse henseender skal bringes i orden, inden fragtkontrakten sluttet. Gods, som indleveres uden eller med utilstrækkeligt mærke, skal afvises eller mærkes på forsenderens bekostning af afsendelsesstationen.

Afsenderens navn og adresse bør skrives på samme side af godset eller den tilbundne mærkeplade (-seddel) som mærkning med modtagerens navn og adresse, for at beklæbningen med stationsmærke kan foretages på den anden side uden at dække nogen påskrift. Førstnævnte angivelser samt en eventuel bemærkning om godsets indhold skal være angivet med mindre skrift eller tryk end den, der er anvendt til adressen eller mærkningen, og må kun optage ca. $\frac{1}{5}$ af mærkets flade.

Et uddrag af bestemmelserne om tydelig mærkning af stykgods og banepakker er optaget i opslagsformularerne nr A 727 og

A 728. Der skal ikke gøres indsigelse imod, at ugeblad-forsendelser af afsenderen er forsynet med angivelse af det tidligste tidspunkt for udleveringen, f eks: „Må tidligst udleveres torsdag kl 12“.

Stationsforstanderne og godsekspeditorerne skal ved jævnligt eftersyn af det på pakhuse ne beroende stykgods forvisse sig om, at personalet udøver den fornødne kritik overfor mærkningen, samt gøre indberetning til distriktet om de mangler, der måtte forefindes ved mærkningen af det indgåede stykgods. Endvidere skal tog-personalet i så stort omfang som muligt rapportere tilfælde af mangelfuld mærkning.

Indlevering af stykgods

Opdages beskadigelse af gods ved indleveringen, bør godset ikke modtages til befordring, førend afsenderen eller hans bud med navns underskrift på fragtbrevet har anerkendt beskadigelsen, og at denne er jernbanen uvedkommende.

De forskellige arter af stykgodsforsendelser indleveres enten i rejsegods-, ilgods- eller fragtgodsekspeditionerne henholdsvis — ved pladslæstet stykgods — direkte i jernbanevogne på læssesporene efter de herfor givne lokale regler.

De for hver enkelt station gældende ind- og udleveringstider for gods m m skal bekendtgøres på stationen ved opslag på iøjne-faldende steder (f eks kontordørene) og skal i hvert fald altid fornyes ved ændringer i ind- og udleveringstiderne.

Selv om gods til afsendelse ikke er afleveret ved lugerne eller ved vognene før den fastsatte lukketid, skal det dog modtages samme dag, hvis det er kommet ind på stationsområdet inden dette tidspunkt.

Der bør vises størst mulig imødekommenhed over for godsfor-sendere med hensyn til undtagelsesvis indlevering af gods uden for de fastsatte tider, og afvisning af forsendere, der henvender sig til ekspeditionsstederne uden for disse tider, bør som regel ikke finde sted, når der alligevel haves det fornødne personale til stede, og ekspeditionen kan foregå uden væsentlig ulempe for besørgelsen af andet arbejde.

På landstationerne finder indlevering i den for billetsalg, eks-pedition af rejsegods samt togekspedition bestemte tid kun sted efter lejlighed, herfra alene undtaget indlevering af ekspresgods og fremskyndet ilgods.

På enkelte stationer kan særlige regler fastsættes.

Under hensyn til de lokale forhold fastsætter ekspeditionsstederne i øvrigt selv de tidspunkter, til hvilke sendinger senest skal være indleveret for at opnå befordring med de forskellige tog.

Sendinger af ilgods til nedsat fragt må ikke forlanges indleveret før nødvendigt og skal i hvert fald modtages indtil 2 timer før det pågældende togs afgang.

Sendinger af smør til Forsøgslaboratoriet, Frederiksberg, der er særlig kendetegnet som udstillingsgods ved ensartede adresse-sedler med rødt påtryk på fustagernes låg, bund og side, skal modtages så sent som muligt før det pågældende togs afgang, og det skal særlig iagttages, at disse sendinger kommer frem uden forsinkelse.

Om indlevering af gods af usædvanlig længde, omfang eller vægt som stykgods skal der forud træffes aftale med jernbanen.

Det er ikke tilladt ansatte at optræde som samlere af gods, der skal sendes over banerne.

Sendinger til mandskab på marinens skibe med adresse Pakkepostkontoret, København, kan kun videregives til dette mod betaling af porto. De bør derfor ikke modtages til befordring som banepakke og med fragtbrev kun, når frankaturnota medgives.

Sendinger, der er adresseret til Holmen, marinestationen e l i København, kan kun afleveres, såfremt vedkommende skib ligger i København, og samtlige omkostninger er forudbetalt; sendinger med fragtbrev må derfor ledsages af frankaturnota.

Sendinger med adresseangivelsen „Feltpost“ kan kun videregives til postvæsenet til viderebesørgelse mod betaling af porto og bør derfor ikke modtages til befordring som banepakke.

For stykgods, der indlæses direkte i jernbanevogn (pladslæses), gælder i det store og hele de samme bestemmelser som for andet stykgods. Sådanne sendinger må således med hensyn til emballering og mærkning opfylde de foran for stykgods foreskrevne almindelige bestemmelser. Jernbanen er også ved pladslæsning af stykgods ansvarlig for styktallet og må derfor eftertælle det ved indleveringen. De vogne, hvori pladslæsset stykgods læses, skal — eventuelt ved supplerig — udnyttes bedst muligt. Fragtbreve over sådanne sendinger skal af afsendelsesstationen ved stempel eller med farveblyant forsynes med angivelsen „Pladslæsset“ i rubriken til jernbanens stempler m v.

For følgende stykgodssendinger

1) sendinger, i hvilke der findes ét eller flere stykker af større vægt end 500 kg, og som læses af afsenderen (jf side 90 b, 4. stk),

2) uemballerede sendinger af ferskt kød, der befordres i jernbanens med ophængningsapparater forsynede kødvogne (jf side 90 b, 4. stk),

3) sendinger, der læses på havnebaner, for hvilke der ikke er fastsat særlige takster for stykgods,

4) sendinger, der læses på private sidespor i henhold til deklARATIONEN om sidesporet,

har jernbanen ikke ansvar for stykketal og vægt. Fragtbreve over disse sendinger skal derfor af afsendelsesstationen i rubriken til jernbanens stempler m v forsynes med stempel eller påskrift af følgende indhold:

Læsset af afsenderen uden jernbanens tilsyn.
Jernbanen har intet ansvar for mangler i stykketal og vægt.

For stykgodssendinger af fersk og røget fisk fra Skælskør gælder indtil videre følgende særlige ordning:

Sendinger af fersk og røget fisk, der indleveres så sent, at eftersyn og afkonferering ikke kan finde sted uden at forsinke de lastbiler eller rangertræk, hvormed sendingerne ønskes befordret, kan afsendes uden eftersyn og afkonferering på betingelse af, at afsenderen har afgivet en erklæring af følgende indhold til Skælskør station:

„Undertegnede, der afsender fersk og røget fisk i kasser fra Skælskør station, erklærer herved, at jeg i de tilfælde, hvor jeg indleverer sendinger af nævnte art så sent, at forskriftsmæssigt eftersyn af sendingerne og afkonferering af fragtbrevene ikke kan foretages af jernbanens personale uden at forsinke de lastbiler eller rangertræk, hvormed sendingerne ønskes befordret, er indforstået med, at godset uden eftersyn og afkonferering afsendes med de pågældende lastbiler eller rangertræk, og at jeg vil drage omsorg for, at der — uanset statsbanelovens bestemmelser — hverken fra min eller adressatens side rejses noget erstatningskrav over for jernbanen for eventuelt forekommende mangler i sendingernes stykketal og vægt.

Endvidere forpligter jeg mig til ved en sådan sen indlevering selv at sørge for godsets rigtige indlæsning i lastbilerne eller jernbanevognene.“

Fragtbreve over sendinger, der i henhold til ovenstående afsendes uden forudgående eftersyn og afkonferering, skal af Skælskør station stemples „Om mangler og beskadigelser, se ordreserie E, side 27.“

Vejning og måling af stykgods

Ifølge statsbaneloven skal jernbanen, inden fragtkontrakten sluttes, forvise sig om, at det i et fragtbrev angivne antal stykker og, for så vidt godset skal indleveres til pakhuse eller andre ekspeditionslokaler og ikke er anbragt i transportbeholdere (containers), også deres vægt er rigtig, og den er senere ansvarlig for disse angivelser, medmindre den er i stand til at føre bevis i modsat retning.

Afsendelsesstationerne skal derfor i videst mulig udstrækning veje stykgods, der indleveres til ekspedition gennem de nævnte lokaliteter. Stationsforstanderen eller godsekspeditionen kan dog efter forhandling med vedkommende forsendere bestemme, at forsendelser med en vis normalvægt, f. eks. dritler med smør, bøtter med margarine og lignende forsendelser i standardpakning, *normalt* ikke skal vejes, med sådanne forsendelser bør dog fra tid til anden kontrolvejes.

Ved vejning efter afsenderens forlangende af stykgods, der pladslæsses, skal afsenderen bringe godset til pakhuset for vejning og derefter til jernbanevognen på læssesporet, medens modtageren ved forlangt vejning af sådant gods skal bringe det fra jernbanevogn til vejning på pakhuset, såfremt afhentning sker direkte fra jernbanevogn.

Af hensyn til fastsættelse af den fragtpligtige vægt skal afsendelsesstationerne desuden ved måling konstatere stykgodssendingernes største længde, bredde og højde i dm og anføre disse mål i fragtbrevet under afsenderens indholdsangivelse, f. eks. således: „15×5×6“. Også stykgods, som pladslæsses, skal måles.

Sendinger af brugt emballage, der tilbagesendes efter at være indgået med jernbanen i fyldt tilstand, brugt flyttegods, teltgods, banepakker, gods i transportbeholdere, levende dyr i emballage samt barnevogne og cykler skal dog ikke måles. Endvidere kan måling undlades for sendinger, for hvilke målene og dermed den fragtpligtige vægt er fastslået én gang for alle, samt for sendinger, der har stor vægt i forhold til den plads, de indtager, og for hvilke fragten derfor utvivlsomt skal regnes på grundlag af den virkelige vægt.

Den, der modtager, vejer og måler indleveret gods, anfører sit navn eller mærke med bogstaver (ikke med tal) neden under vægtangivelsen i fragtbrevet. Bliver godset ikke vejnet (målt), an-

fører den pågældende navnet eller mærket i fragtbrevets blanke rubrik nederst til højre. Vedkommende er ansvarlig for, at det indleverede gods stemmer overens med fragtbrevets angivelser, at de gældende forskrifter for modtagelse af gods til befordring er iagttaget og eventuelt, at den i fragtbrevet anførte vægt er rigtig.

Overgangsstationer, der modtager gods til statsbanerne fra andre befordringsmyndigheder, eftervejer kun sådant gods, selv om det skal omekspederes dersteds, for så vidt det er beskadiget, eller når dele af en sending mangler. Den, der foretager eftervejning, gør fornøden påtegning herom, forsynet med underskrift, i det pågældende fragtbrev og påtrykker dette vejestempel. Eftermåling foretages ikke.

Bestemmelsesstationer skal altid efterveje gods, der indgår i beskadiget tilstand, samt sendinger, hvoraf dele mangler, og gods, om hvilket det må antages, at den i fragtbrevet anførte vægt er urigtig.

Desuden skal bestemmelsesstationerne, så ofte der er lejlighed dertil og mindst en gang hver anden uge, foretage eftervejning og eftermåling af en del af de indgåede godssendinger (herunder banepakker), for at den tilstrækkelige kontrol med angivelsernes rigtighed derigennem kan opnås.

Pladslæst stykgods samt kommissionærgods skal i videst muligt omfang eftervejes og -måles.

Eftervejning og -måling skal på landstationer foretages af stationsforstanderen, på bystationer dels af stationsforstanderen (godsekspeditøren) eller en af denne udpeget tjenestemand, dels af pakhusmesteren.

Resultatet af de faste eftervejsninger indberettes til distriktet.

Kontrolkontorets og distrikternes ved trafiktjenesten tilsynsførende tjenestemænd skal jævnlig lade foretage eftervejsninger og -målinger af gods i deres nærværelse.

Afsendelsesstationerne skal derfor i videst mulig Udstrækning veje Stykgods, der indleveres til Ekspedition gennem de nævnte Lokalteter. Stationsforstanderen eller Godsekspeditionen kan dog efter Forhandling med vedkommende Forsendere bestemme, at Forsendelser med en vis Normalvægt, f. Eks. Dritler med Smør, Bøtter med Margarine og lignende Forsendelser i Standardpakning, *normalt* ikke skal vejes, men saadanne Forsendelser bør dog fra Tid til anden kontrolvejes.

Ved Vejning efter Afsenderens Forlangende af Stykgods, der pladslæsses, skal Afsenderen bringe Godset til Pakhuset for Vejning og derefter til Jernbanevognen paa Læssespolet, medens Modtageren ved forlangt Vejning af saadant Gods skal bringe det fra Jernbanevogn til Vejning paa Pakhuset, saafremt Afhentning sker direkte fra Jernbanevogn.

Den Tjenestemand, der modtager og vejer indleveret Gods, anfører sit Navn eller Mærke med Bogstaver (ikke med Tal) neden under Vægtangivelsen i Fragtbrevet. Bliver Godset ikke vejjet, anføres Navnet eller Mærket i Fragtbrevets Rubrik for Afsendelsesstationens Datostempel. Vedkommende Tjenestemand er ansvarlig for, at det indleverede Gods stemmer overens med Fragtbrevets Angivelser, at de gældende Forskrifter for Modtagelse af Gods til Befordring er iagttaget og eventuelt, at den i Fragtbrevet anførte Vægt er rigtig. (M. 93/15)

Overgangsstationer, der modtager Gods til Statsbanerne fra andre Befordringsmyndigheder, eftervejer kun saadant Gods, selv om det skal omekspereres dersteds, for saa vidt det er beskadiget, eller naar Dele af en Sending mangler. Den, der foretager Eftervejning, gør fornøden Paategning herom, forsynet med Underskrift, i det paagældende Fragtbrev og paatrykker dette Vejestempel.

Modtagelsesstationer skal altid efterveje Gods, der indgaar i beskadiget Tilstand, samt Sendinger, hvoraf Dele mangler, og Gods, om hvilket det maa antages, at den i Fragtbrevet anførte Vægt er urigtig.

Desuden skal Modtagelsesstationerne, saa ofte der maatte være Anledning eller Lejlighed dertil*) og mindst en Gang hver anden Uge, foretage Eftervejning af en Del af de indgaaede

*) Pladslæst Stykgods samt Kommissionærgods skal i videst muligt Omfang eftervejes.

Beklæbning af stykgods

Stykgods i indenlandsk trafik med undtagelse af banepakker (om hvis beklæbning der henvises til side 87) skal af afsendelsesstationen i det nedenfor angivne omfang beklæbes med *stationsmærker*, som er fremstillet i nedennævnte 4 hovedserier. Af serierne 1 og 2 findes to slags mærker, nemlig *afsendelsesstationsmærker* og *bestemmelsesstationsmærker*, medens serierne 3 og 4 kun er fremstillet som *bestemmelsesstationsmærker*.

- Serie 1. Til ekspresgods (hvid med kvadratiske røde felter foroven og forneden),
 „ 2. „ ilgods (hvid med en rød stribe foroven og forneden),
 „ 3. „ fragtgods (hvid),
 „ 4. „ brugt emballage med fragtgodsfragtbrev (hvid med ordet emballage i en sort trekant).

Ilgods til nedsat fragt beklæbes med 2 stationmærker af serie 2. *Afsendelsesstationsmærkerne* (serierne 1 og 2) bruges til alt gods, som ikke er bestemt til Frederiksberg, Københavns hovedbanegård, Københavns godsbanegård, Nørrebro eller Østerport. På disse mærker er afsendelsesstationens navn trykt, medens bestemmelsesstationens navn ikke findes og ikke skal angives.

Beklæbning med afsendelsesstationsmærker af ilgods til nedsat fragt kan undlades i tilfælde, hvor det uden videre af emballagen fremgår, at sendingen består af letfordærlige varer (smør, æg, margarine, øl, mineralvand, mælk, fisk, grøntsager osv.).

Visse ekspeditionssteder benytter i stedet for afsendelsesstationsmærkerne af serie 2 et rødt stempelpåtryk, som indeholder de samme angivelser som beklæbningsmærkerne.

Bestemmelsesstationsmærkerne (serierne 1—4) bruges udelukkende til gods, der er bestemt til ovennævnte københavnske stationer. På disse mærker er bestemmelsesstationens navn trykt, medens afsendelsesstationens navn enten er trykt eller skal istemples straks, når mærkerne modtages.

Da eksportører af æg og smør har ønsket, at beklæbningssedler, der kan give oplysning om, hvorfra godset stammer, ikke klistres direkte på emballagen af eksportgodset, kan beklæbning med bestemmelsesstationsmærker af *serie 2* undlades ved stykgodsforsendelser af smør og æg til Frederiksberg, Københavns godsbanegård, Nørrebro eller Østerport, såfremt godset af afsenderen

ved hjælp af særlige hæftemaskiner er forsynet med en seddel med påtryk: „Ilgods fra (stationens navn)“ samt bestemmelsesstationens navn påskrevet eller påtrykt.

Beklæbning med mærker af *serierne 3 og 4* kan, når afsendelsesstationen er udgangsstation for den pågældende vogn, undlades for gods, der fra denne stations pakhus (eller stationsplads) læsses i vognen direkte til vedkommende bestemmelsesstation, medens gods, der indlæsses fra stationernes perron eller på mellemstationer, altid skal beklæbes.

Sendinger, der består af de på side 66 b, punkt 1) d), nævnte emballagearter, og som indleveres med særskilt fragtbrev til de nævnte københavnske stationer, skal beklæbes med stationsmærker af *serie 3*. Hvis sådan emballage indleveres med samme fragtbrev som anden emballage, der ikke falder ind under nævnte punkt på side 66 b, beklæbes sendingen med stationsmærker af *serie 4*.

Beklæbning med stationsmærker finder ikke sted ved fragtgods eller brugt emballage med fragtgodsfragtbrev, der er bestemt til andre stationer end de ovenfor nævnte københavnske stationer.

Rutesedler påklæbes i lokal trafik kun gods, der skal befordres over Kalundborg—Århus.

Sendinger, der sendes ad en anden rute end den almindelige, beklæbes med en seddel, på hvilken den forlangte rute (via) er anført.

Er der tegnet interesse i godsets aflevering, beklæbes godset med en særlig billedbeklæbning forestillende et rødt vingehjul på hvid bund (formular A 540 b).

Skal godset toldbehandles, forsynes det med særlige blå sedler med påtryk „Toldgods“.

Stykgods (herunder banepakker) til ekspeditionssteder under private styrelser skal forsynes med *beklæbningssedler* efter de almindelige regler (jfr siderne 83—90) og desuden i følgende omfang med *ruteseddel*, der angiver den station, hvor godset skal overleveres til vedkommende fremmede befordringsstyrelse:

Ekspresgods, ilgods og banepakker skal altid forsynes med ruteseddel.

Fragtgods og brugt emballage til stationer på privatbaner med *mere end een overgangsstation* til Statsbanerne skal ligeledes altid forsynes med ruteseddel, medmindre godset føres direkte igennem til overgangsstationen i direkte stykgodsvogne eller i pladslæsedevogne.

Undladelse af beklæbning med ruteseddel af forsendelser, for hvilke dette er påbudt i det foranstående, må kun ske, når sådan beklæbning er absolut uigennemførlig, som f. eks. ved store indleveringer af fisk umiddelbart før togafgang.

Sendinger, for hvilke beklæbning med ruteseddel ikke i det foranstående er påbudt, skal dog i så vid udstrækning som muligt forsynes med ruteseddel. Herved skal der tages hensyn til, om bestemmelsesstationens beliggenhed må forudsættes almindeligt kendt (Lemvig, Skagen, Kerteminde, Maribo osv.) eller i hvert fald kendt inden for det pågældende befordringsområde (Esbjerg—Nørre Nebel, Lov—Kalvehave), muligheder for forvekslinger mellem omtrent enslydende stationsnavne, antallet af omlæsninger undervejs osv.

Med hensyn til beklæbning med stationsmærke og ruteseddel af stykgodssendinger, som består af et stort antal ensartede stykker, forholdes på samme måde som anført side 78 om mærkning af sådanne sendinger.

Stykgods til udlandet beklæbes med særlige sedler (stationsmærker) med angivelse af afsendelses- og bestemmelsesstationens navn. Sedlerne er som regel blankomærker, i hvilke afsendelsesstationens navn stemples, og modtagelsesstationens navn skrives. Til ilgods anvendes hvide sedler med rød kant, til fragtgods hvide sedler.

For stykgodsforsendelser af *smør og æg* med *ilgodsfragtbrev* kan beklæbningen med stationsmærke undlades, når godset af afsenderen er forsynet med de foran omtalte særlige sedler („Ilgods fra (stationens navn)“).

For beklæbningen gælder endvidere følgende særlige regler:

Gods til Sverige og Norge med ilgodsfrafbrev, der bærer påtegningen „Fremskyndet ilgods (snabbilgods)“, beklæbes med to ilgodssedler.

Ekspresgods til udlandet forsynes med en særlig beklæbnings-seddel (hvid med røde kvadrater): „Express“.

I både indenlandsk og international trafik skal stykgodssendinger af gods af nedennævnte arter kendetegnes ved, at der på hvert enkelt kolli skal være anbragt en eller flere billedbeklæbninger, nemlig:

På kolli indeholdende	anvendes billede af	Billedets farve
eksplosive stoffer	bombe	orange
brandfarlige stoffer	fakkel	orange
giftige stoffer, der i vognene og på pakhusene skal holdes adskilt fra nærings- og nydelsesmidler	dødningehoved	orange
ætsende eller samtidigt antændende og ætsende stoffer	kurveflasker	orange
radioaktive stoffer (sundhedsfarlig udstråling), der skal holdes i afstand fra mennesker ¹⁾ , dyr og ikke-fremkaldte fotografiske emulsioner (plader, film)	kolli med stråler, dødningehoved og påskrift RADIO-ACTIVE	orange
stoffer, der skal beskyttes mod fugtighed	opslået paraply	sort

¹⁾ Personalet skal holde sig mindst 1 m fra eet kolli med radioaktivt stof, som i fragtbrevet er betegnet „Gruppe A“, og mindst 2 m fra to, tre eller fire kolli, der hører til samme gruppe, og som er anbragt samlet, medmindre det af tjenstlige grunde er nødvendigt at komme kollene nærmere.

På kolli indeholdende	anvendes billede af	Billedets farve
stoffer, der er således emballeret, at en bestemt side skal vende opad (sedlen anbringes med pilespidserne opad på to modstående sider af kolloene)	to lodrette pile over en vandret streg	sort
stoffer, der skal behandles forsigtigt eller ikke må styrtes	glas på fod ¹⁾	rod

For kolli, beklæbet med de i foranstående skema nævnte beklæbningsddler, gælder i visse tilfælde særlige forbud mod sammenlæsning, hvorom stationerne er underrettet.

I international trafik anvendes endvidere til styksendinger af gods nedennævnte arter eller levende dyr følgende billedbeklæbning:

På kolli indeholdende	anvendes billede af	Billedets farve
gods, som efter dets natur er udsat for hurtig ødelæggelse	fisk, blomst og drueklase ²⁾	blå
levende dyr i emballage	okschoved, hane og hund	blå

¹⁾ Denne beklæbning anvendes i international trafik iøvrigt på skrøbelige genstande af enhver art (herunder kolli med æg).

²⁾ Denne beklæbning kan udelades på almindelige fiskekasser med fisk til Tyskland.

Foruden de forannævnte beklæbningssedler skal alt gods til udlandet beklæbes med særlige *rutesedler*, der angiver overgangsstationen til udlandet. Rutesedlerne er blå for de jyske og grønne for de sjællandske overgangsstationer.

Ekspedition af banepakker

Visse genstande er udelukket fra befording som banepakke, se side 64.

Ved indlevering af banepakker skal afsendelsesstationen påse, at pakkerne er eller bliver påklæbet statsbanefrimærker med pålydende værdi som nedenfor angivet; er en pakke utilstrækkeligt frankeret, skal afsenderen opfordres til at rette manglen.

Taksterne udgør:

a) for pakker med rumfang *indtil 200 dm³*:

<i>Virkelig vægt</i>		
	indtil 5 kg	150 øre
over 5	„ 10 kg	225 „
„ 10	„ 15 kg	300 „
„ 15	„ 20 kg	375 „
„ 20	„ 25 kg	450 „

b) for pakker med rumfang *over 200 dm³*:

De under a) anførte takster forhøjet med 100 %.

For *ekspresbanepakker* betales foruden den ovennævnte takst et tillæg af 1 kr pr påbegyndt 5 kg, mindst 2 kr. Dette tillæg berigtiges ved, at der på pakken — foruden de sædvanlige jernbanefrimærker svarende til den ordinære takst — påklæbes særlige frimærker à 100 øre.

Før beklæbning, ekspedition og bogføring gælder følgende:

1) *Banepakker til Københavns Godsbanegård, Københavns Hovedbanegård (kun ekspresbanepakker), Frederiksberg, Nørrebro og Østerport:*

Der anvendes til ekspeditionen følgesedler med fortløbende numre for hver af de nævnte stationer. Følgesedlerne er af forskellig farve:

Til Københavns Godsbanegård	hvide
„ Københavns Hovedbanegård	brune
„ Frederiksberg	blå
„ Nørrebro	grønne
„ Østerport	gule

Følgesedlerne skal udfyldes med samme udførlige adresse, som findes på pakkerne, og der må ved angivelse af adressatens navn ikke bruges forkortelser. Udfyldningen af følgesedlen skal ske med blækstift, idet den underliggende stamme samtidig udfyldes ved gennemskrift ved hjælp af kalkerpapir, der leveres indlagt bag i hver blok. Den nummerseddel, som hænger ved stammen, påklæbes pakken, medens selve stammen bliver på afsendelsesstationen. Følgesedlen følger med pakken til bestemmelsesstationen.

Ved ekspedition af ekspresbanepakker til Frederiksberg, Nørrebro og Østerport påføres — enten ved et stempel eller ved en påklæbet seddel (udklip af stationsmærket serie 1) — foroven i følgesedlen over ordet „Banepakke“: „Ekspres“. Samme angivelse foretages i stammen, men kan her ske ved påskrift.

Følgesedlerne skal på de københavnske stationer sammenbindes månedsvis og opbevares.

2) *Banepakker i andre forbindelser.*

Banepakker i andre forbindelser end de under 1) nævnte led-sages ikke af følgesedler og bogføres ikke af afsendelsesstationen, men denne annullerer frimærkerne med stempel, der viser afsendelsesstationens navn (evt i forkortelse) samt dato. Desuden anbringes et tydeligt stempelaftryk ved siden af frimærkerne, således at bestemmelsesstationen altid vil kunne fastslå, hvorfra pakken er afsendt. Der er intet til hinder for, at ekspeditionsstederne kan aftale med større firmaer, at disse påklæber pakkerne en særlig nummerseddel med påtrykt angivelse af afsendelsesstation og fir-

sendere, at disse selv påklæber pakkerne en særlig, gul nummerseddel forsynet med særligt litra for hvert firma fra samme afsendelsesstation og påtrykt angivelse af afsendelsesstation og firma-betegnelsen samt anfører løbe-nummeret i godskvitteringsbogen.

Banepakker til de under 1) nævnte københavnske stationer, der af afsenderen er forsynet med nummer, skal også ledsages af følgeseddel og beklæbes med den under 1) omhandlede nummerseddel, der anbringes ved siden af det af afsenderen påklæbte nummer.

På bestemmelsesstationen indføres pakkerne i journal over indgåede banepakker (Form. nr. A 50).

Er pakken påklæbet den særlige gule nummerseddel tilføjes „Litra“ ved pakkens nr., men rubrikken „Afsenderens navn“¹⁾ kan lades udfyldt.

3) *Banepakker i andre forbindelser.*

Afsendelsesstationen påklæber hver banepakke en nummerseddel (Form. nr. A 434) med sit navn tydeligt istemplet. Nummersedlerne skal stemples straks ved modtagelsen og bruges i rækkefølge. De anbringes så vidt muligt på selve pakken og ikke på vedbundne adressemærker, der kan gå tabt.

Pakkerne indføres i nummerorden i journal over afsendte banepakker (Form. nr. A 49).

På bestemmelsesstationen indføres pakkerne i journal over indgåede banepakker (Form. nr. A 50) efter dennes udvisende, dog kan rubrikken „Afsenderens navn“ lades udfyldt.

Ad 1)—3):

Inden afsendelsen annulleres frimærkerne (også de særlige mærker, der bruges ved frankering af tillægsbetalingen for ekspresbanepakker) ved, at der påtrykkes frimærkerne et stempel — for de under 2) nævnte pakkers vedkommende det dersteds omtalte særlige stempel — og ellers et stempel, der indeholder afsendelsesstationens navneforkortelse samt dag og måned angivet med tal. Annulleringen skal foretages således, at stempelangivelserne er let læselige.

Bestemmelsesstationen skal påse, at de indgåede banepakker

¹⁾ Der vil ved nytrykning af form. nr. A 50 blive indrettet en rubrik til afsenderens navn. Indtil det nuværende oplag af formularen er opbrugt, må afsenderangivelsen, der kun skal indføres, når pakken ikke har gul nummerseddel, noteres i rubrikken „Fra afsendelsesstation“ og afsendelsesstationens navn føres da i rubrikken „Pakkens nr.“, eller også må afsender og afsendelsesstation føres over hinanden i de to rubrikker eventuelt ved, at der anvendes to linier.

er forsynet med nøjagtigt annullerede frimærker til det tilstrækkelige beløb, hvorved særlig annulleringsdatoens rigtighed skal påses. Mangler ved annulleringen indberettes til distriktet. Er en pakke utilstrækkeligt frankeret, opkræves betalingen for de manglende frimærker hos adressaten efter nærmere aftale med ekspeditions-kontoret.

Ved indførelsen i journalerne (Form. nr. A 49 og 50) kan anvendes følgende forkortelser, og ligeledes kan stationsforkortelser anvendes, når der ikke herved kan opstå fejltagelser:

Andersen	A. Kristiansen	Kr.
Christensen	C. Larsen	L.
Christiansen	Ch.Madsen	M.
Eriksen (Erichsen)	E. Martensen	Ma.
Frederiksen	F. Mortensen	Mo.
Hansen	H. Møller	Mø.
Henriksen (Henrichsen) ...	He.Nielsen	N.
Jakobsen (Jacobsen)	Ja. Olsen	O.
Jensen	J. Petersen (Pedersen).....	P.
Johansen	Jo. Poulsen	Po.
Jørgensen	Jø. Rasmussen	R.
Knudsen	Kn.Svendsen	Sv.
Kristensen	K. Sørensen	S.

Endvidere indføres Fabrik med „Fbk.“, Mejeri med „Mj.“, Brugsforening med „Bf.“ og Fællesforening med „Ff.“ med tilføjeelse af fabrikkens, mejeriets eller foreningens navn, eventuelt i stationsforkortelse.

Endelig kan, når stationsforstanderen på vedkommende station har godkendt det, navnene på de største og mest kendte firmaer ved stationen indføres med forkortelser, der ikke kan misforstås.

Alle andre navne skal skrives fuldt ud.

Også andre end de under 2) nævnte stationer kan aftale med større forsendere, at disse selv påklæber banepakkerne de dersteds nævnte særlige nummersedler, og anfører løbe-nummeret i gods-kvitteringsbogen. Afsendelsesstationen fritages da for bogføring af de omhandlede pakker medmindre disse er bestemt til de under 1) nævnte københavnske stationer. På bestemmelsesstationen indføres disse pakker som anført under 2) for tilsvarende pakker.

Ekspeditionsstederne må ikke tilbagebetale beløb for solgte statsbanefrimærker, hverken for hele ark eller for enkelte mærker.

Læsning af stykgods

Stykgods befordres i almindelighed i lukket vogn eller åben vogn dækket med presenning. Dog har jernbanen ret til at bruge åben vogn uden presenning til befordring af brugt emballage, der sendes efter den særlige takst for sådant gods*), og af andet stykgods, hvis længde er over 4,8 m, eller som består af genstande af usædvanlig omfang eller vægt.

Hvis afsenderen ved befordring af de nævnte genstande af usædvanlig længde, omfang eller vægt i åben vogn ønsker godset dækket med presenninger, må han selv besørge disses pålægning, og hvis jernbanens presenninger benyttes, betales herfor tariffmæssig presenningleje. Det samme gælder, når stykgods, som det påhviler afsenderen selv at læsse, efter dennes forlangende befordres i åben vogn, som ønskes dækket med presenning. Jernbanen er ikke forpligtet til at levere presenninger til gods, der kan tilføje presenningen skade.

Stykgods indlæsses af jernbanen uden særlig godtgørelse. Dog kan afsendelsesstationen — jfr side 80 — aftale med afsenderen, at denne læsler stykgods direkte i jernbanevogn i stedet for at aflevere det på pakhuset (pladslæsning).

Afsenderen er dog pligtig selv at læsse sendinger, i hvilke der findes et eller flere stykker af større vægt end 500 kg, samt uemballerede stykgodssendinger af ferskt kød, der befordres i jernbanens med ophængningsapparater forsynede kødvogne. Uanset at afsenderen efter ovennævnte har pligt til selv at læsse tungt gods, skal sådant ikke forlanges, såfremt det ikke er nødvendigt.

Stykgods, der ikke er læsset i særlige vogne, overleveres af stationen til pakmesteren ved de vogne, i hvilke det skal befordres. Pakmesteren i forening med det øvrige togpersonale og stationspersonalet foretager ind- og udlæsningen.

Al læsning og stuvning af stykgods skal under fornødent hensyn til godsets art og emballagens beskaffenhed ske med omhu og således, at såvel beskædigelser af de pågældende kolli som af andet gods undgås.

Mindre, lettere eller skrøbeligere gods skal så vidt muligt læsles oven på større og sværere gods. De stationerne tildelte læsere skal benyttes ved indlæsning af sværere gods. At jern-

*) jfr dog side 66 punkt 1) d).

banen mulig ingen erstatningspligt har, fordi gods er uemballeret eller mangelfuldt emballeret, berettiger på ingen måde personalet til at behandle godset med ligegyldighed.

Brugt emballage, der sendes efter den særlige takst for så

dant gods, bør lige så lidt som andet gods lagres under åben himmel, når den kan tage skade deraf. Dette gælder navnlig de på side 66, punkt 1) d), nævnte emballagearter, men også anden emballage, der må skønnes at kunne tage skade af lagring under åben himmel.

Stationerne skal sørge for at være forsynet med et tilstrækkeligt antal stationspresenninger til beskyttelse af gods mod solvarme, fugtighed eller tilsmudsning.

Der skal anvendes den største omhu ved stuvning af gods, navnlig banepakker, i vogne, der bl. a. indeholder fersk fisk. Godset skal anbringes således, at beskadigelse ved fiskevand undgås.

Gods, der skal overføres med færgerne, bør ligge så fast i vognene, at det ikke kan rulle, forskydes eller falde om ved færgens slingring eller vognenes ombord- eller ilandsætning; særlig omhu i så henseende skal anvendes ved stuvning af fadegods, pianokasser, møbler og lign.

For nedennævnte forsendelser fremhæves følgende særlige bestemmelser:

Forsendelser af *bier* i bikasser må ikke udsættes for direkte solvarme, da bierne i så fald dør.

Ekspresgods og ekspresbanepakker skal af hensyn til rettidig fremkomst holdes sondret fra almindeligt gods, f. eks. ved læsning sammen med rejsegodset til den pågældende station.

Letfordærlige varer skal anbringes således, at emballagen ikke tilsmudses. De må ikke udsættes for regn eller solvarme eller henstå længere tid i vognene end højst nødvendigt, men bør så vidt muligt på stationerne opbevares i et køligt rum, selv om der derved bevirkes forøget arbejde. Henstilles de på perroner uden at være i skygge eller læ, skal de dækkes med presenninger. De må ikke anbringes i nærheden af genstande, som ved lækage, ilde lugt e. l. kan inficere dem, f. eks. levende dyr i emballage. Godset skal befordres i omhyggeligt rengjorte vogne, og det skal så vidt muligt undgås hertil at benytte vogne, som kort tid i forvejen har været benyttet til befordring af levende dyr.

For forskellige letfordærlige varer er der yderligere nedenfor angivet særlige bestemmelser.

Mælk bør skånes mest muligt for vejrliget og temperaturens — navnlig solvarmens — påvirkning. Vogne til befordring af mælk skal udluftes godt ved, at vogndørene i begge sider åbnes omtrent 1 time før indlæsningen. Vognenes jalou-

sier skal holdes åbne i tørt vejr, såfremt de er indrettet dertil.

Gær og mel inficeres let af fisk og bør derfor så vidt muligt ikke sammenlæsses med fisk, i alt fald skal disse varer anbringes således, at de ikke kan indtage fugtighed fra fiskevandet. Er vognen forsynet med rist, skal nævnte godsarter læsses på denne.

Kød, flæsk og slagtet fjerkræ skal læsses i rene og godt ventilerede vogne, i hvilke der ikke må findes kasseret eller andet til menneskeføde uanvendeligt kød eller slagteaffald eller varer, der kan inficere eller tilsmudse kødet.

Smørdritler. For læsning af smør i *kompleteringsvogne* gælder følgende bestemmelser:

Smørdritlerne skal anbringes stående og tæt sammen række for række, idet dritlerne i den ene række krydses med dritlerne i den anden række. Kan hele sendingen ikke rummes i eet lag på vognbunden, må dritlerne, der skal stables ovenpå, anbringes i opretstående stilling over mellemrummet af de dritler, der står nedenunder, således at hver af de øverste dritler hviler på to af de nederste.

Hvis dritlerne i 2. læsselag ikke når helt sammen i midten af vognen, skal disse dritler sikres mod væltning ved, at den sidste række dritler i hver vognhalvdel lægges ned i vognens længderetning fast op til de dritler, der skal afstives. De liggende dritler skal så vidt muligt være dritler, hvis øverste bånd ved låget, som skal vende mod vognmidten, består af vidiebånd. De liggende dritler skal altid hvile på 2 rækker opretstående dritler og skal fylde hele vognbredden for at hindre rulning. På næste indlæsningssted rejses de liggende dritler op og anbringes på sædvanlig måde, og efter endt læsning foretages der atter afstivning på ovennævnte måde og så fremdeles.

De dritler, som anbringes direkte på vognbunden, skal altid stå oprejst og må ikke ligge ned, da dritlerne derved let bliver tilsmudset.

For at det straks på udgangsstationen og på senere indlæsningsstationer kan vides, hvormange dritler der ialt skal indlæsses i den pågældende kompleteringsvogn, må indlæsningsstationerne i betimelig tid til udgangsstationen melde, hvor mange dritler der ventes til indlæsning. Der må derfor rettes anmodning til forsenderne om i god tid forud at give fornøden oplysning herom. Læsser en mellemstation undtagelsesvis supplementsvogn til en kompleteringsvogn, må dette ligeledes

meldes til udgangsstationen med oplysning om antal dritler. Udgangsstationen vedhæfter fragtbrevet en fortegnelse over de modtagne meldinger til underretning for pakmesteren og senere indlæsningsstationer.

Overstiger efter denne melding det samlede antal dritler til indlæsning det kvantum, der kan læses i ét lag, påbegynder udgangsstationen og evt senere indlæsningsstationer straks læsning i 2 lag trappeformet og afstivet som ovenfor nævnt.

Det bør undgås at læse dritlerne i 3 lag, men bliver dette, navnlig i vognknappe tider, nødvendigt, må læsningen evt allerede fra udgangsstationen foretages i tre læsselag, trappeformet og afstivet med liggende dritler både for 2. og 3. læsselags vedkommende på forannævnte måde.

Smørdritlerne må ikke trilles, da emballagen derved tilsmudses.

Ved almindelig *stykgodsbefordring* af smør i dritler følges også de forannævnte læssebestemmelser, men evt afstivning bør om muligt foretages med andet ikke tilsmudsede eller ildelugtende gods, idet det er af betydning, at dritlerne så vidt muligt ikke anbringes i liggende stilling. Er det i enkelte tilfælde uundgåeligt at læse smør i samme vogn som fisk, følges de samme bestemmelser som foran nævnt for gær og mel.

Sendinger af *selvdøde dyr eller dele af sådanne* må ikke i vognene sammenlæses med og skal iøvrigt holdes afsondret fra sendinger, der indeholder nærings- og nydelsesmidler. Det samme gælder sendinger af *materiale fra mennesker og dyr*, der sendes til undersøgelse for sygelige tilstande (smittefarligt materiale), samt tom, brugt emballage, der har været anvendt til befordring af sådant materiale.

Fiskesendinger må ikke udsættes for nedbør eller solvarme, og de skal derfor, hvis de stilles på perroner, om fornødent dækkes med presenninger.

Kolli med fesk fisk må ikke væltes om, kantes eller vendes med lådet nedad, idet ispakningen derved kan fjernes fra en del af indholdet, hvorved dette udsættes for forrådnelse. For at undgå nedstyrtning skal stabler af fiskekasser på 5 lag og derover aftrappes. Fersk fisk og ispakket hummer må ikke læses oven på andet gods.

Konsumfisk må kun befordres i omhyggeligt rengjorte og godt udluftede vogne og kun i samme vogn som industrifisk og fiskeaffald, såfremt konsumfisken holdes for sig, således at væske fra industrifisken eller fiskeaffaldet ikke kan komme i berøring med konsumfisken eller dens emballage, ej heller ved ind-, ud- eller om-læsning.

Kasser med fersk fisk, hummer og lign, også med pakning af vandis, må ikke læsses oven på kasser med lynfrossen fisk, der er indleveret til befordring i nye trækasser eller ny papemballage, som er påstemplet „lynfrossen fisk“.

Fisk til foder for fiskeyngel, der indleveres i fordærvet stand, skal aflæsses afsondret. Såfremt fisken går i forrådnelse under befordringen, og sendingen af hensyn til andet gods ikke kan viderebefordres i samme vogn, skal omlæsning til en anden vogn finde sted, eller — såfremt dette ikke er muligt — sendingen udlæsses til viderebefordring ved første givne lejlighed. Ekspeditionspapirerne påtegnes i sådanne tilfælde af den, der foretager omlæsningen.

Kolli, der indeholder *levende orme*, skal behandles yderst varsomt. Udsættes sådanne kolli for stød eller lignende, revner nemlig let en del af ormene, hvorved resten forurenes af blod og dør, således at forsendelsen bliver fuldstændig værdiløs. Sådanne kolli må ikke udsættes for direkte påvirkning af solvarme, og de skal anbringes således i vognen, at der tilføres dem frisk luft.

Østersfustager skal altid stå oprejst, og er der ved mærke angivet, hvilken ende der skal vende opad, skal hensyn tages hertil.

Bærfrugt og *friskskudt vildt* skal lagres og aflæsses afsondret, for at andet gods ikke skal blive beskadiget af saft og blod.

Ost, navnlig uden stiv emballage, skal behandles med særlig omhu og varsomhed. Vognbunden i vogne, hvori der skal indlægges ost, skal være omhyggeligt rengjort, og navnlig må der ikke findes grus, småsten eller lignende i vognene, hvor osten skal ligge.

Uindpakkede oste skal anbringes på det fra mejeriet medgivne papir således, at ostene ikke kommer i direkte berøring med vognbunden. Benyttes lastpaller, må ostene ikke hvile direkte på disse, men der skal som mellemlæg anvendes en tynd plade (krysfiner el lign). For at hindre beskadigelse af osten ved indtrængende kulstøv og lign må det påses, at vognlemmene er lukkede.

Der må ikke stables et større antal oste uden stiv emballage oven på hinanden, end hensynet til pladsen kræver. Uemballerede oste samt oste i papiremballage må højst læsses i 4 lag (brødst og tilsitterost dog kun i 3 lag). Ostene skal ligge på fladen og stables nøjagtig over hinanden. De skal altid være fuldt understøttede og så vidt muligt ligge så tæt op ad hinanden, at de ikke kan forskydes under rangering. De må ikke anbringes ovenpå eller under andre godsarter. Oste af forskellig størrelse skal læsses med de mindste øverst.

Kasser med ost må ikke kantes eller stilles på kant, men skal anbringes på fladen.

Ægforsendelser — også i papkartoner — skal af hensyn til varens store skrøbelighed og faren for dens beskadigelse ved fugtighed behandles med særlig omhu og forsigtighed.

Fyldte ægkasser skal altid enten stå under tag eller være dækket med presenning. Det samme gælder så vidt muligt de tomme ægkasser, der er forsynet med paphylstre eller papkartoner.

Fyldte ægkasser må ikke kantes eller stilles på enden, ligesom de ikke må udsættes for stød. De skal altid stilles på fladen med låget opad, ligesom de skal bæres i denne stilling, og herved skal gribeindretningerne benyttes.

Bananforsendelser — også i papkartoner — skal af hensyn til varens skrøbelighed og faren for beskadigelse behandles med størst mulig omhu og forsigtighed. Banankasser og -kartoner må ikke kantes eller stilles på enden, ligesom de heller ikke må udsættes for stød, og de skal altid stilles og transporteres med låget opad.

Da bananer er meget ømtålelige overfor temperatursvingninger, er det ønskeligt, at de forsendes og anbringes i en passende temperatur (12—18° C), og de må ikke udsættes for træk, kulde eller stærkt solskin.

Kaser med levende dyr skal ved læsning i samme vogn som letfordærlige varer og andre ømfindtlige godsarter holdes så langt som muligt fra disse, for at godset ikke skal blive tilsmudset af dyrenes ekskrementer og urin eller inficeret af varme og lugt fra dyrene. Hvor der ikke kan tilføres vognene frisk luft under kørselen i det for dyrene nødvendige omfang, uden at gods udsættes for beskadigelse ved fugt eller tilstøvning, skal dyrene omlæsses til anden vogn. Hvis vognmateriellet tillader det, skal sendinger af levende dyr og letfordærlige varer indlæsses i hver sin vogn, når det kan ske uden forsinkelse og omlæsning. Af hensyn til

tilstrækkelig lufttilførsel til dyrene må kasserne med disse ikke dækkes af andet gods.

Smågrise i kasser skal anbringes således, at de så vidt gørligt ikke udsættes for kulde og træk.

Når levende dyr indleveres til forsendelse i kasser, bure eller lign, skal emballagen være så rummelig, at dyrene har mulighed for både at stå oprejst og ligge. Hvis bunden ikke er forsynet med strøelse, må der sørges for grus eller sand, der kan hindre dyrene i at glide og komme til skade.

Daggamle kyllinger samt *nyudrugede gæstinger* og *ællinger* skal behandles meget omhyggeligt. De må således under opholdet på stationerne ikke henstå unødigt længe på åbne perroner, og under opbevaringen i pakhuse og transporten i pakvognene skal de anbringes således, at de ikke udsættes for kulde og træk. De må heller ikke udsættes for direkte solskin eller anbringes i stærkt opvarmede rum, og der må drages omsorg for, at lufthullerne i æskerne ikke dækkes.

Ved læsning af større partier kan æskerne (bundterne) anbringes på langs i vognen i flere lag således, at det nederste lag anbringes i rækker, så vidt muligt også i vognens længderetning med en halv æskebreddes mellemrum. Det næste lag anbringes i rækker over mellemrummene i nederste lag og så fremdeles. Denne læsemåde bør dog kun anvendes i betjente rejsegods-, post- og motorvogne.

Kasser med flasker må i reglen ikke læses i mere end 2 eller 3 lag og bør så vidt muligt afstives af andet gods. Kasser med halvflasker skal læses på langs i vognen, medens kasser med hel-flasker skal læses på tværs i vognen. Når der intet gods haves til afstivning af kasserne, skal disse opstilles i trappeform med kun ét lag kasser i yderste række. Når en tidligere anbragt afstivning eller det yderste lag kasser er fjernet, skal der sørges for fornøden ny afstivning eller omlæsning af de tilbageværende kasser.

Ved ind- og udlæsning af disse sendinger skal perronvogn så vidt muligt anvendes for ikke at udsætte godset for de stød, der

let fremkommer, når en svær kasse skal sættes fra pakvognen direkte ned på perronen eller jorden.

Flydende varer, der ved lækning kan tilføje andre varer skade, bør lagres og læsses afsondret.

Fyldte glasballoner i vidiekurve, metalkurve el lign emballage skal behandles med den største forsigtighed også under hensyn til den skade, indholdet kan volde på personer eller på andet gods. Balloner, hvis omsluttende kurv er forsynet med hanke eller andre bæreindretninger, skal såvidt muligt bæres af to mand eller transporteres på en 4-hjulet vogn. Hvis der ikke er fornødent mandskab til stede, må ballonen dog transporteres på sækkevogn, men denne transport må da foretages med den allerstørste forsigtighed navnlig under passage af læssebroer eller over ujævne steder.

Ved anbringelse af glasballoner i stykgodsvognene må de sikres mod væltning ved i passende omfang at sammenbindes indbyrdes og så vidt muligt at fastbindes til vognsiden. Kan fastbinding til vognsiden ikke foretages, skal ballonerne afstives med andet egnet gods, der så vidt muligt ikke er højere end ballonerne emballage. Der må aldrig anvendes gods med værdifuldt indhold (f eks manufakturvarer), der kan tage væsentlig skade, såfremt en ballon går itu.

Kartofler må i tiden 1. november—15. april kun sendes i lukkede vogne.

Potteplanter, friske (afskårne) blomster og lign må i frostperioder indtil umiddelbart før indlæsning i toget samt snarest efter ankomsten til bestemmelsesstationen opbevares på et frostfrit sted (rejsegodsekspeditionen eller lignende) og så vidt gørligt ikke udsættes for gennemtræk.

På *cykler*, der på styret er forsynet med en særlig indstillingsmekanisme, eller som har en tandhjulsanordning påmonteret styr og forhjul, må styret ikke drejes ud af sin normale stilling, da de nævnte mekanismer derved beskadiges.

Kufferter må ikke uden nødvendighed, hverken i ekspeditionslokaler eller i vognen, stilles på enden.

Vinduesglas i kasser må ikke ligge, køres, kæntres eller på anden måde transporteres på bredderne af kasserne, men derimod på bund- eller endestykkerne.

Støbegods skal behandles med særlig omhu af hensyn til varens skrøbelighed. Vinduer af støbejern skal så vidt muligt stilles op ad siderne i vognen, ikke i enderne af denne. Støbegods må så vidt muligt ikke udsættes for regn, sne eller tåge. Må det midler-

tidig lagres på perron i fugtigt vejr, skal det omhyggeligt dækkes med presenning.

Sækkegods må ved transport på pakhuse og perroner ikke slæbes, hvorved sækkene kan beskadiges, men skal — hvis det er for tungt til at bæres — transporteres på sækkevogn eller færdselsvogn.

Tøndegods skal så vidt muligt anbringes på staverne med disse i vognens længderetning og med spunset opad; dog kan det, når pladshensyn kræver det, undtagelsesvis tillades, at de læsses hvilende på bundstykket med proppen (taphullet) opad, men kun, når det skønnes, at tønderne er stærke nok til at tåle denne læsning, og at spunset er tæt.

Manipulation af svære tønder, som er anbragt hvilende på bundstykket, skal ske så varsomt som muligt.

Brændt, ulæsket kalk skal ved ind- og udlæsning beskyttes mod fugtighed. I vognene må den ikke anbringes direkte på gulvet og så vidt muligt ikke i nærheden af døre og luger eller af varer, der kan tænkes at forårsage fugtighed.

Tom emballage skal inden indlæsning i vogne sammen med andet gods være tomt for regnvand og anden vædske, der kan beskadige godset.

Emballage (herunder tomme, brugte blikdunke) til olie samt til brandfarlige, giftige, ildelugtende og tilsmudsende stoffer bør læsses afsondret.

Akkumulatorbatterier til belysning af mastesignaler eller togbelysning må ikke køres på sækkevogne, ikke hældes eller udsættes for stød, men skal bæres eller løftes med forsigtighed af 2 mand.

Der må ikke anbringes gods oven på akkumulatorkasserne, da der herved kan opstå kortslutning, der medfører beskadigelse af akkulatorerne og eventuelt antændelse af batterikassen og andre brændbare dele.

Statsbanernes egne akkumulatorer skal — når akkumulatorkasserne er indrettet således, at det er gørligt — ved indlæsningen anbringes med polerne ind mod vognvæggen.

Stålflasker med komprimerede luftarter skal behandles meget forsigtigt, da de altid rummer en eksplosionsfare og for en række meget anvendte luftarter (klor, svovlsyrling, ammoniak m fl) en betydelig forgiftningsfare, og de — og navnlig deres ventildele — må ikke udsættes for beskadigelse. Sådanne forsendelser må heller ikke udsættes for sollys eller anden varmepåvirkning.

For forskellige *sprængstoffer, fortættede og flydende luftarter*,

brændbare vædsker, giftige samt modbydelige og smittefarlige stoffer o l er der givet stationerne særlige forskrifter om behandling og læsning.

Da forskellige *sprængstoffer* (bl a aerolit) kan eksplodere ved at komme i forbindelse med syrer, må sendinger af de nævnte varer ikke på pakhuse opbevares i nærheden af syre og lignende gods og i togene ikke være læsset i samme vogn som de nævnte syreforsendelser.

Bestilling og afbestilling af vogne

Når en forsender ønsker at afsende gods m m i vognladninger, skal han i betimelig tid forud bestille vogne dertil på vedkommende station og derved oplyse, hvormange lukkede eller åbne vogne han ønsker. For bestilling på jernbanens kølevogne, vogne med dobbelte vægge eller kødvogne med ophængningsapparater gælder særlige bestemmelser, hvorom stationerne er underrettet.

Vognbestillinger kan ske skriftligt og pr telegraf eller pr telefon. De indføres af den pågældende ekspedition i vognbestillingsjournaler.

For beregning af vognleje, når bestilte vogne afbestilles eller ikke benyttes, er der særlige regler.

Levering og læsning af vogne

Vognbestillingerne skal efterkommes med størst mulig hurtighed og så vidt gørligt overensstemmende med bestillerens ønsker, men jernbanen har ikke nogen pligt til at stille vogne af en bestemt størrelse eller art til rådighed, og heller ikke noget ansvar, såfremt den ikke har kunnet efterkomme en vognbestilling.

De vogne, som af jernbanen stilles til afsenderens rådighed, skal være i forsvarlig stand og tilbørligt rengjort, og presenningerne til dækning af vognene hele. Mener afsenderen, at dette ikke er tilfældet, skal han straks, inden han begynder læsningen, gøre indsigelse, så at vognene kan blive bragt i forsvarlig stand eller presenningerne erstattet med andre. De nærmere regler om vognenes rengøring før anvisning til læsning findes side 140. Afsenderen må selv tilvejebringe fornødent underlag til godsets beskyttelse mod fugtighed fra vognbunden, og han må ligeledes selv sørge for den dækning af godset, der er nødvendig for at beskytte det mod indtrængen af regn og sne fra almindelige utætheder ved døre og lemme.

Læsningen af gods, som sendes i vognladninger, samt anbringelsen af eventuelle presenninger påhviler afsenderen. Han skal herved følge de regler og anvisninger, som af hensyn til driftens sikkerhed gives af banerne, særlig med hensyn til læssets fordeling i vognene, dets form og omfang, dets fastgørelse og afstivning, og selv levere de dertil fornødne besnøringsreb og andre materialer. Dersom læsningen af en vogn ikke tilendebringes samme dag, den er begyndt, skal afsenderen sørge for, at den indlæssede del af godset fordeles ligeligt i vognen og anbringes således, at der kan rangeres med denne, uden at godset beskadiges. Vognene må ikke læsses ud over deres bæreevne eller med større vægt end den i fragtbrevet angivne, og afsenderen bærer følgerne af, at bestemmelserne om læsprofil og det størst tilladte akseltryk på de strækninger, vognen skal gennemløbe, ikke er overholdt. Om læsseprofil og akseltrykket skal afsendelsesstationen give de fornødne oplysninger (se side 161).

Læsningen skal foregå på de tider, læssepladserne er åbne. Tillades det undtagelsesvis at læsse gods uden for disse tider, kan jernbanen kræve godtgørelse for sine derved foranledigede særlige udgifter.

For levering og læsning af vogne til levende dyr gælder endvidere følgende:

Der skal benyttes lukkede vogne, som skal være i forsvarlig stand og egnet til sådan transport, også i henseende til ventilationsindretninger. Det må særligt efterses, om der findes søm i vognens sider eller bund fra tidligere forsendelser, og sømmene må omhyggeligt fjernes, før dyrene indlæsses.

I den varme årstid bør der til svin så vidt muligt leveres vogne med endegitre.

Ved forsendelser af heste, hornkvæg, får og svin skal vognbunden — for at hindre, at dyrene glider — bestrøs med et lag fint grus eller vådt sand (et tyndt lag for heste, hornkvæg og får og et ca 5 cm tykt lag for svin). Det grus eller sand, hvormed vognbunden bestrøs, skal være befriet for alle sten.

I glat føre skal en lignende bestrøning af ramperne også finde sted.

Ved befordring af større dyr som heste og hornkvæg i vogne med endedøre og sidelemme (f.eks. DSB litra Q) skal vognenes døre såvel i enderne som på siderne holdes forsvarligt lukket. Det skal nøje påses, at lukkeindretningerne er i forsvarlig stand, og at

krogen nederst på vogndøren ikke er bøjet, men efter sin bestemmelse griber ind i øskenen på vognbunden. Benyttes der til befordring af større dyr som heste og hornkvæg vogne med skydedøre, skal den ene dør, eventuelt begge døre holdes åbne, og foran døråbningen skal anbringes et forsvarligt fastgjort, solidt gitter. Ved befordring af mindre kreaturer, svin, får o l kan i begge de foranstående vogntyper (jfr dog side 141) yderdørene være åbne, når de indenfor værende gitterdøre eller gitre er således lukket og fastgjort, at dyrene ikke kan bryde ud.

Med hensyn til ventilation af vognene skal iøvrigt vejrforholdene tages i betragtning. Om vinteren i stærk kulde skal således alle lemmene være lukket i den ene side og ofte også enkelte af lemmene i den anden side af vognen. I sommervarme skal alle sidelemmene være åbne. Ved befordring i stærk sommervarme af svin, får og lam skal begge yderdøre i vogne med gitterdøre være åbne.

Stationernes skøn afgør, hvor mange dyr der kan læsses i hver enkelt vogn, hvorved det skal overvåges, at dyrplageri undgås. Heste bør læsses tæt sammen for at hindre dem i at sparke hinanden, hvorimod kvæg ikke bør læsses tættere sammen, end at en mand kan passere imellem dem.

Som vejledning med hensyn til det største antal dyr, som i almindelighed må sendes i vognene, tjener omstående oversigt, der dog kun har angivelser for de hyppigst forekommende vogntyper og ikke gælder for dyr af forskellig art eller af væsentlig forskellig størrelse i samme vogn.

Ved sammenlæsning af dyr af forskellig art eller størrelse må der ikke læsses flere dyr i samme vogn, end at der efter afsendelsestationens skøn levnes dyrene en forholdsvis lige så rigelig plads som ifølge oversigten for almindelige tilfælde.

Der skal gives synligt drægtige dyr særlig god plads i vognen. I særdeleshed skal køer, der øjensynligt er ikælvede, have så rigelig plads, at de uden fore for tilskadekomst af kørerne selv eller andre dyr i samme vogn kan lægge sig og rejse sig.

Til fastbinding af dyrene må kun benyttes tykt, blødt reb. Dyrene skal bindes på forsvarlig måde. Hornkvæg må således bindes med rebgrimer eller med tilstrækkelig stærke og tykke, bløde hornreb. Ønsker afsenderen rebene anbragt som grimer, skal der ikke gøres indsigelse herimod, men jernbanens personale må da ikke være behjælpelige ved rebenes anbringelse. Fastbindingen må hverken for orner eller andre dyr ske ved reb om overkæben. Dyrenes ben må ikke være sammenbundet. Brugen af

Vognenes bundflade		15 og 16 m ²	19 m ²	
Vognenes indvendige længde		6,41 m	6,94 m	
	Bundne eller løse	Antal dyr i vognene		Vedtegning
Særlig svære heste	altid bundne	9	10	
Heste af almindelig størrelse	bundne løse	9—10 11—12	12 14	1)
Plage og føl	bundne løse	14—18 17—21	16—21 19—24	} efter størrelse 1)
Svære tyre (600—800 kg), trækstude og sær- lig store køer	altid bundne	9—10	12	
Mindre tyre	altid bundne	12—13	14—15	
Almindelige køer (350—400 kg)	bundne løse	12—13 14—15	14—15 16—17	
Små køer og kvier (200—300 kg)	bundne løse	15—16 17—18	17—19 19—21	efter størrelse „ „
Ungkvæg og store kalve (100—200 kg)	løse	21—24	24—28	efter størrelse
Geder, får og små kalve	løse	30—48	40—57	efter størrelse og årstid
Svin (75—100 kg)	løse	36—44	42—50	„
Lam	løse	45—60	55—70	„

rebgrimer, der er således indrettet, at de snøres til om mulen, når grimeskaffet strammes, er absolut utilstedelig. Jerngrimer må ikke anvendes.

Tyre skal bindes kort i grime eller hornreb. Drejer det sig om urolige dyr, bindes de tillige i halsreb. Næserebet bindes langt, således at det under ingen omstændigheder kan stramme.

1) Heste må kun befordres løse, når deres bagsko er fjernet, eller vognen er fuldt læsset således, at hestene på grund af pladsmangel er hindret i at tilføje hverandre skade ved spark eller lignende.

I vogne med 2 rækker bindinge skal heste bindes i øverste ring og alle andre dyr i nederste ring.

Sammenlæsning i en vogn af dyr af væsentlig forskellig art og størrelse eller af dyr af samme art, der efter deres natur kan volde hinanden skade, eller iøvrigt sammenlæsning med særligt urolige eller ondskabsfulde dyr, må kun finde sted, når dyrene adskilles ved forsvarlige og solidt fastgjorte skillerum. Dette skal ske ved afsenderens foranstaltning og på hans bekostning, ligesom afsenderen også må sørge for anbringelsen af skillerum, der kan afspærre hopper og køer med diende afkom fra andre dyr. *Orner* må ikke sendes løse sammen med andre dyr.

Når større og mindre dyr læsses i samme vogn, skal de store dyr foruden at adskilles fra de små ved gitre endvidere være forsvarligt bundet. Ved sammenlæsning af køer og store kalve (over 1 år) er adskillelse ved gitre dog ikke nødvendig, når køerne er bundet.

Da anbringelsen af skillerum mellem levende dyr, der med samme fragtbrev sendes i een jernbanevogn, sker ved afsenderens foranstaltning og på hans bekostning, skal reb til fastbinding eller sammenbinding af sådanne skillerum leveres af de pågældende afsendere.

Køer, som øjensynligt er ikælvede, skal så vidt muligt afsondres ved bom eller gitter fra andre dyr. Særligt afmagrede, syge og svagelige eller halte dyr bør, når de befordres i vogn sammen med andre dyr, anbringes i enden af vognen og skilles fra de øvrige dyr ved gitter.

For befordring af levende fjerkræ i etagevogne gælder særlige bestemmelser.

Bestilte vogne skal være færdiglæsset til afgang og fyldestgørende fragtbrev over dem afgivet senest 24 timer efter, at vognene er stillet til afsenderens rådighed på læssesporet, og han er behørigt underrettet herom, det sidste dog kun for så vidt han har opgivet sin adresse i vognbestillingen. Søn- og helligdage og lørdag eftermiddag i tiden fra kl 14 samt forsinkelser, der skyldes naturhindringer, som snelæg, holdes altid uden for læsningsfristen. Denne forlænges derimod ikke med den tid, hvormed læsningen sinkes på grund af, at de på en station værende tekniske hjælpemidler, f eks kraner og ramper, som afsenderen ønsker at bruge, er midlertidigt utjenstdygtige eller utilgængelige.

Når læsningsfristen overskrides, eller afsenderen ikke afgiver fyldestgørende fragtbrev på en læsset vogn, eller en bestilt vogn ikke benyttes, samt når en vogn læsses og atter aflæsses uden at

komme til afsendelse, betales der vognleje efter nærmere fastsatte regler.

Det tillades afsendere, som selv foretager plombering af vognladningsvise forsendelser til indenlandske stationer, at forsyne fragtbrevene med påtegning „Vognen påsat plomber mrkt.“. Påtegningen skal anføres i fragtbrevets rubrik for erklæringer m v. Plomberingen bør foretages med egnet og solidt materiale (papirgarn må således ikke benyttes).

Inden fragtkontraktens afslutning skal den, der har tilsynet med læsningen, efterse, at vognen overensstemmende med nævnte fragtbrevpåtegning er forsynet med forsvarlige og uskadte plomber mærket som angivet i fragtbrevet og derefter udfør afsenderens påtegning i dette anføre afsendelsesstationens navn, evt i stationsforkortelse, samt sit eget navn eller bomærke. Vognen forsynes snarest med jernbanelås og påskrives på begge sider efter angivelser af bruttovægt: „Plomb“.

Stations- og togpersonalet skal i videst muligt omfang føre tilsyn med, at vogne med den nævnte påskrift er forsynet med uskadte plomber på begge vognsider. Hvis der forefindes mangler ved plomberingen, eller denne helt mangler, må „Meldeseddel om beskadiget gods“ (form nr A 410 d) udfærdiges og påklæbes fragtbrevet. Om muligt må nye plomber snarest søges påsat og meldesedlen tilføres påtegning herom. Beskadigede plomber vedhæftes fragtbrevet i særlig kuvert, som fratages og opbevares af bestemmelsesstationen.

Vejning af vogne

Afsendere af vognladningsgoods skal i fragtbrevet opgive godsets bruttovægt, men kan anmode jernbanen om at efterveje godset.

Da jernbanen kun skal efterkomme forlangende om vejning af vognladningsgoods, såfremt den kan udføres uden væsentligt ophold, og vægten kan udfindes ved hjælp af de på stationen værende vejvindretninger, vil forlangende om vejning af den tomme vogn ofte kunne afslås.

Foruden på afsenderens forlangende kan jernbanen på eget initiativ foranledige vognladningsgoods eftervejet.

Jernbanens vejninger har kun betydning inden for området af fragtoverenskomsten mellem jernbanen og forsenderne, og stationerne må derfor ikke udstede vejeattester, men skal, hvis forlangende herom fremsættes, henvise vedkommende til den autoriserede vejer. De billetformede vejesedler må heller ikke udleveres til publikum.

Det er angivet i „Tekniske Anlæg og Hjælpe midler“, hvilke stationer der er forsynet med brovægt til vejning af vogne.

De stationer, som er forsynet med brovægt, skal, så ofte forholdene tillader det, veje afgående og ankommende vognladningsgods. Vogne, der antages at være læsset med større vægt end angivet, skal ubetinget vejes. Kompletteringsvogne og vognladninger, af hvilke der skal foretages udlæsning undervejs, skal vejes i videst muligt omfang (af modtagelses- henholdsvis afsendelsesstationen). Vogne med flyttegods, teltgods og lign samt læssede flytteomnibusser og beboelsesvogne skal ligeledes så vidt muligt vejes.

Til bestemmelse af ladningens vægt skal vejning af de tomme vogne og eventuelt benyttede presenninger så vidt muligt altid finde sted, især når der udfindes en større vægtforskel.

Vejes den tomme vogn ikke, lægges den vognen påmalede taravægt til grund, hvorimod de i fortegnelsen over driftsmateriellet anførte taravægte for godsvogne ikke må benyttes til at udfinde godssendingers vægt. Vejes presenningerne ikke, regnes ved brug af presenninger, der tilhører jernbanen, vægten af hver benyttet presenning til 50 kg. Ved anvendelse af private dækningsmidler (presenninger, måtter og lign) regnes vægten af disse — såfremt andet ikke fastslås ved vejning af dækningsmidlerne — at udgøre den særskilt i fragtbrevet herfor angivne vægt.

Tilfældige uøjagtigheder ved vejning af 3-akslede vogne kan udjævnes ved at veje vognen to gange, således at man først tager de to forreste aksler sammen og den bageste aksel alene, og derpå den forreste aksel alene og de to bageste aksler sammen. Vognens vægt findes da som middeltallet af de to vejeresultater.

Beholdervogne med flydende indhold skal dog, uanset vognens akselantal, vejes ad een gang. Såfremt dette ikke er muligt, bør vejning ikke foretages.

I alle tilfælde, hvor jernbanen foretager vejning af en vognladningsvis forsendelse, skal den station, der udfører vejningen, påtrykke fragtbrevet sit vejestempel som tegn på, at vejning er foretaget af jernbanen. Vejestationen skal endvidere på fragtbrevets forside trykke det dertil leverede gummistempel, hvis blanke rubriker udfyldes, idet samtidig den tekst, der ikke passer

i det foreliggende tilfælde, udstreges. Endvidere indføres resultatet af vejningerne i vognvejningsjournalen.

I alle tilfælde, hvor overlæsning opdages, skal der gøres indberetning til distriktet.

Når en forsender ønsker en vognladning vejret ved jernbanens foranstaltning, og vejning ikke kan ske på afsendelsesstationen, påklæber denne vognen en seddel: „Vejning ønskes“. Inden påklæbningen påføres sedlen med kulørt blyant den stations navn, hvor vejning ønskes. Hertil bør vælges bestemmelsesstationen, hvis denne har brovægt, medmindre vognen antages læsset over bæreevne, i hvilket tilfælde der forholdes som nævnt nedenfor. Har bestemmelsesstationen ikke brovægt, vælges den første station, hvor vejning kan finde sted, uden at sendingen væsentlig opholdes. Kan denne station ikke veje vognen, sletter den sit stationsnavn på påklæbningssedlerne og anfører et nyt. Når vejning har fundet sted, fjernes sedlerne, og resultatet af vejningen anføres i fragtbrevet, der af afsenderen i rubriken for erklæringer m v skal være forsynet med påtegningen „Vejning ønskes“.

I de tilfælde, hvor en af afsenderen af vognladningsgods til u d l a n d e t ønsket vejning ikke kan foretages på afsendelsesstationen, skal den station, der foretager vejningen, omgående give afsendelsesstationen skriftlig meddelelse om resultatet af denne. Meddelelsen må ikke udfærdiges som en officiel vejattest, men kan affattes sålydende:

„Den her til brug ved fragtberegningen foretagne vejning af vogn, afsendt den fra station med til station, har givet følgende resultat:“

Herunder påtrykkes det ovennævnte gummistempel.

Meddelelsen forsynes med stationens datostempel og underskrift.

Efter at afsendelsesstationen har gjort brug af denne meddelelse, kan den afgives til afsenderen.

En tilsvarende meddelelse kan gennem afsendelsesstationen gives afsendere af vognladningsgods til i n d l a n d e t, såfremt det i fragtbrevets påtegning om den af afsenderen ønskede vejning er tilføjet, at meddelelse om vejeresultatet ønskes, eller når afsenderen på anden måde har anmodet om at blive underrettet om vejeresultatet.

Alle varmløbne vogne med læs skal vejes på vedkommende station, hvis den er forsynet med brovægt. Er dette ikke tilfældet, skal forsendelsen vejes på den dertil bedst egnede station på den videre rute, uanset om omlæsning i en anden vogn er sket.

Konstateres varmløbning af en læsset vogn efter vognens

eller naar Afsenderen paa anden Maade har anmodet om at blive underrettet om Vejeresultatet.

Alle varmløbne Vogne med Læs skal vejes paa vedkommende Station, hvis den er forsynet med Brovægt. Er dette ikke Tilfældet, skal Forsendelsen vejes paa den dertil bedst egnede Station paa den videre Rute, uanset om Omlæsning i en anden Vogn er sket.

Konstateres Varmløbning af en læsset Vogn efter Vognens

ankomst til bestemmelsesstationen, eller efter at vognen på sin rute har passeret sidste station med brovægt, og bestemmelsesstationen ikke har brovægt, skal eftervejning ikke foretages.

Er en vogn øjensynligt overlæst, skal forsendelsen vejes på den nærmeste med brovægt forsynede station, uanset om omlæsning i en anden vogn har været nødvendig. Er kun den ene vognende overlæst, skal læsset inden videresendelsen søges lempet.

Opstår der på afsendelsesstationen eller undervejs formodning om, at en vogn er læstet med mere end den opgivne vægt, men ikke ud over bæreevnen, anmodes bestemmelsesstationen, eventuelt en passende med brovægt forsynet mellemstation, om at foretage vejning.

I alle tilfælde, hvor en station finder anledning til vejning, men ikke er i stand til selv at foretage den, skal påklæbningsedler anbringes som ovenfor anført. Ekspeditionspapirerne skal påtegnes om, at vejning er forlangt af jernbanen.

Kontrolkontorets og distrikternes ved trafiktjenesten tilsynsførende tjenestemænd skal jævnlig lade foretage vejninger af vognladningsgods.

Betaling af fragtomkostninger m. v.

Afslutning af fragtkontrakten.

Jernbanens kvittering for gods.

Fragtomkostningerne kan som regel helt eller delvis betales ved godsets indlevering eller henvises til betaling hos modtageren. For visse forsendelser, navnlig for alle banepakker samt for brugt emballage (medmindre der af godsets afsender eller modtager er stillet sikkerhed for fragtbeløbet) og visse sprængstoffer m v, skal fragten dog altid forudbetales.

Med enkelte undtagelser (bl a banepakker og visse sprængstoffer) kan der af afsenderen trækkes efterkrav på godset og tegnes interesse i afleveringen ved angivelse i de dertil bestemte rubriker i fragtbrevet.

Fragtkontrakten er sluttet, så snart afsendelsesstationen har modtaget godset til befordring samt det dertil hørende fragtbrev. Til tegn på godsets modtagelse trykker afsendelsesstationen sit dato-stempel på fragtbrevet. Denne stempling skal foregå umiddelbart

efter afleveringen af alt i det pågældende fragtbrev anførte gods. Afsenderen kan forlange, at stemplingen foregår i hans nærværelse.

Da jernbanens ansvar for gods begynder med fragtkontraktens afslutning, skal det ufravigeligt iagttages, at fragtbrevet først stemples, efter at samtlige deri nævnte varer er indleveret og behandlet og fragten eventuelt betalt. For toldgods gælder særlige bestemmelser, jfr side 122.

Det er af vigtighed, at datostemplet er tydeligt.

De to rubriker til afsendelsesstationens datostempel i fragtbrevets blade A og C (og evt E) kan benyttes valgfrit af afsendelsesstationen.

For stykgods, som pladslæsses, erstattes afsendelsesstationens datostempling i blad A på visse stationer af en særlig klipning, der udviser stationens navn i stationsforkortelse, dato samt symbolangivelse for den, der har modtaget sendingen.

Når afsenderen forlanger det, skal afsendelsesstationen kvittere for modtagelsen af godset og anføre den dag, det blev modtaget til befordring, på et fragtbrevsduplikat¹⁾.

Ved udstedelse af duplikat skal følgende bestemmelser iagttages:

Afsenderens bemærkning om udstedelse af duplikat skal være anført i fragtbrevets rubrik for erklæringer m v. Til duplikat anvendes originalfragtbrevets kvitteringsblad (blad A), som efter at være sammenholdt med originalfragtbrevet i rubriken til jernbanens stempler m v påføres: „Autoriseret som fragtbrevsduplikat“ samt stationens navn, dato og underskrift. Fragtbrevet og duplikatet forsynes med datostempel og fragtbrevet endvidere i rubriken til jernbanens stempler m v med stemplet „Duplikat er udstedt“. Når der ikke er betalt fragt på afsendelsesstationen, forsynes rubrikerne „Betalt“ med stemplet „Intet“.

Udstedelse af fragtbrevduplikat på andet grundlag end det originale fragtbrev er forbudt. Der må ikke udstedes mere end eet fragtbrevsduplikat over hver sending, og der må ikke af stationerne udfærdiges eller stemples afskrifter af duplikater.

Duplikatet skal uopholdelig tilbageleveres afsenderen, efter at

¹⁾ I forbindelse med udlandet skal der altid udstedes fragtbrevsduplikat.

det er behandlet som foreskrevet. Da jernbanen ved stempning af duplikatet bekræfter dettes overensstemmelse med originalfragtbrevet, således som dette foreligger ved fragtkontraktens afslutning, må duplikatet heller ikke holdes tilbage for at blive påført yderligere påtegninger, f. eks resultatet af en af afsenderen forlangt vejning af vognladningsgods, der først kan finde sted på et senere tidspunkt.

Ekspeditionsstederne kan i tilfælde, hvor der for en sending udstedes fragtbrevsduplikat, på forsendernes anmodning udstede et særligt bevis for den for sendingen betalte fragt. Beviset udstedes uden betaling på formular nr A 954. Det må kun indeholde oplysninger om den betalte fragt og gælder kun som sådan oplysning.

For sendinger, for hvilke der ikke udstedes duplikat, gives kvittering ved fragtbrevets kvitteringsblad (blad A), som forsynes med afsendelsesstationens datostempel og tilbageleveres til afsenderen.

For banepakker gives kvittering i særlige af jernbanen udgivne kvitteringsbøger eller -blanketter.

Kvitteringerne skal skrives med blæk.

Ekspeditionsstederne skal altid være forsynet med både kvitteringsbøger og -blanketter.

Kvitteringsbøgerne, foran i hvilke der findes regler for deres brug, sælges til forsenderne for den fastsatte pris. For afgivelse af kvittering erlægges intet, når afsenderen selv har indført pakken i bogen. Foretages indførelsen derimod af stationen, opkræves den herfor fastsatte betaling. For udfyldning af vægtribriken alene må dog ikke opkræves nogen betaling.

Kvitteringsblanketterne leveres i blokke til stationerne. For afgivelse af kvittering betales intet, når afsenderen selv udfylder blanketten; udfyldes blanketten af stationen efter afsenderens ønske, opkræves den herfor fastsatte betaling, der tilsvares ved, at et frankeringsmærke påklæbes blanketten og annulleres ved overstempning, inden kvitteringen udleveres.

Der er intet til hinder for at udstede kvitteringsblanketter vedrørende samme pakke i to eller flere eksemplarer, hvoraf de udover originalkvitteringen udstede mærkes „Genpart“.

Befordringsvej og leveringsfrister

Jernbanen bestemmer, med hvilke tog il- og fragtgods skal befordres; den er ikke forpligtet til at sende det med bestemte tog eller ad bestemte ruter, men kun til at levere det på bestemmelsesstationen inden for leveringsfristen, som er afhængig dels af forsendelsesmåden, dels af afstanden og af antallet af overfartsruter på befordringsvejen.

Ekspresgods befordres så hurtigt, som køreplanen tillader dets befordring med tog, der efter Statsbanernes bestemmelse medtager andet gods end rejsegods. Den hurtigste befordringsvej skal vælges. Ekspresbanepakker skal dog i det omfang, der angives i togplanerne, sendes med de tog, som ellers ikke medtager ekspresgods.

De nærmere regler om befordringsvejen for gods over Statsbanerne findes i togplanerne.

Udlevering af fragtbreve og gods

Den i henhold til side 98 a ved afsenderens foranstaltning foretagne plombering skal ved vognens ankomst til bestemmelsesstationen straks efterses og fragtbrevet forsynes med påtegning om det foretagne eftersyn. Endvidere må plombernes uskadte tilstedeværelse fastslås, når vogndørene oplåses, eller — for vogne til private sidespor — når vognen hensættes på sidesporet.

Fragtbreve udleveres kun til vedkommende adressat, når alle på godset hvilende fragt- og andre omkostninger, derunder efterkrav, er betalt. Fragtbreve skal indløses i vedkommende ekspedition på de tider, hvor denne holdes åben; dog kan indløsningen også finde sted, når fragtbrevet forevises ved tilbringning til adressaten.

Tilbringning af fragtbreve over godssendinger, der ikke er skriftligt eller telefonisk anmeldt, skal finde sted i tiden mellem kl 7 og 17 og skal, hvor ikke andet er bestemt, ske ved stationens folk. Jernbanens vognmænd kan benyttes, når der er truffet aftale med dem. De fragtbreve, som udbringes, indføres med blæk eller blækstift i den dertil bestemte bog (form nr A 113), eller er i visse tilfælde opført på en liste. Betales fragt m v straks ved tilbringningen, udleveres fragtbrevets blade B og C. For de udleverede fragtbreve tages kvittering i bogen, og tidspunktet for fragtbrevets aflevering no-

teres af budet. Vil adressaten ikke straks indløse fragtbrevet, skal budet anmode om hans underskrift på følgende påtegning på fragtbrevet: „Forevist den kl“. I så fald, samt hvis adressaten ikke kan træffes, tages fragtbrevet med tilbage, og fornødent notat foretages i kvitteringsrubrikken i bogen, f eks „Forevist“, „Forevisningspåtegning nægtet“, „Ikke hjemme“. Samtidig indfører budet fragtbrevet i en anmeldelsesbog (formular A 872) og afriver og afleverer anmeldelsesblanketten.

Gods udleveres kun til adressaten eller hans bud mod forevisning af det indløste fragtbrev og kvittering for modtagelsen af godset. Ekspeditionsstederne må ikke udlevere ankommet gods, inden den påhvilende fragt m v er betalt, medmindre betalingen er sikret gennem fragtafvikling. Ligeledes er det forbudt at lade adressaten undersøge godset, inden fragtbrevet er indløst, medmindre afsenderen ved en påtegning i fragtbrevets rubrik for erklæringer m v har tilladt dette, og der kan i så fald kun blive tale om en ydre besigtigelse, mens der i intet tilfælde må gives tilladelse til fjernelse eller åbning af emballagen. For udlevering af toldgods gælder særlig fastsatte regler, og for aflæsning af vognladningsgods de på side 107 anførte regler.

Vognladningsgods betragtes som udleveret, når vognen er stillet til adressatens rådighed, og denne er underrettet herom; stykgods, når det er afleveret til adressaten, eller når denne har taget en del af det hjem.

Gods, som ikke tilbringes efter reglerne på side 107, skal snarest muligt stilles til rådighed for adressaten (vognladningsgods ved, at vognene henbringes til jernbanens læsseplads). Adressaten skal afhente godset (∴ fjerne det fra jernbanens grund) senest 24 timer efter, at jernbanen har givet ham underretning om dets ankomst. Indløser han fragtbrevet forinden, skal godset dog være afhentet senest 24 timer efter indløsningen. Har jernbanen ikke nogen pligt til at underrette adressaten om godsets ankomst, skal det være afhentet senest 24 timer efter, at det er til rådighed for ham.

Søn- og helligdage og lørdag eftermiddag i tiden fra kl. 14 samt forsinkelser, der er en følge af naturhindringer, som snelæg, holdes altid uden for afhentningsfristen.

Såfremt stationens tekniske hjælpemidler, f eks kran eller rampe, midlertidigt er utjenstedygtige eller utilgængelige, forlænges afhentningsfristen tilsvarende. Stationerne skal føre virksomt tilsyn med, at disse forlængelser ikke bliver større end absolut påkrævet.

Godset skal afhentes i de sædvanlige ekspeditionstider. Aflæsning af vognladningsgods skal foregå på de tider, læssepladserne

er åbne. Tillades det undtagelsesvis at aflæsse gods uden for disse tider, er jernbanen berettiget til at kræve fuld godtgørelse for sine derved foranledige udgifter.

De tider, i hvilke ekspeditionsstederne holdes åbne for udlevering af gods, findes angivet i opslag på ekspeditionsstedet.

Reglerne foran side 78c om imødekommenhed over for gods-forsendere med hensyn til undtagelsesvis indlevering af gods uden for de fastsatte tider m v samt om indlevering på landstationer i togtid gælder på tilsvarende måde for udlevering.

Udlevering af letfordærlige varer skal kunne finde sted hurtigst muligt efter togets ankomst.

Såfremt ugeblad-forsendelser er forsynet med angivelse af det tidligste tidspunkt for udleveringen (jf side 78c), skal denne forskrift — uagtet den ikke er bindende for banerne — så vidt muligt efterkommes.

Stationspersonalet skal føre tilsyn med og er ansvarlig for, at ingen uberettiget bortfjerner gods fra jernbanens pakhuse, til hvilke ekspeditionsstederne kan formene alle uvedkommende adgang. Det må ikke overlades adressaterne selv at borttage det til dem ankomne stykgods, men godset skal udleveres af personalet, som skal føre nøjagtigt tilsyn med, at det rette gods — og kun dette — udleveres. Dette gælder også sendinger til brug for driften, statsbanepersonalets sygekasse m fl.

Den kvittering for modtagelsen af godset, som adressaten eller hans bud skal afgive (se side 105), kan i visse tilfælde efter stationsforstanderens eller godsekspeditørens afgørelse bortfalde. Fragtbrevet skal da ved godsets udlevering på tydelig måde påtrykkes et stempel „Udleveret d. / “ med angivelse af datoen og den udleverende tjenstemands navn eller mærke, eventuelt med fornøden tilføjelse, for så vidt dele af en sending mangler. Den samme fremgangsmåde følges for gods på internationalt fragtbrev, som udleveres fra stationer uden toldsted.

En kvittering skal så vidt muligt være egenhændig eller givet af en dertil med behørig fuldmagt forsynet person, dog bør ekspeditionsstedet ikke nægte at modtage kvittering af adressatens bud, når dette er ekspeditionsstedet bekendt, og der ikke er grund til at tro, at budet handler uden bemyndigelse. Hvis kvittering ikke afgives af adressaten personlig, skal den, der kvitterer, foruden adressatens navn eller firma anføre sit eget navn. Ihændehavelse af den af stationen sendte anmeldelse om en sendings ankomst kan ikke i sig selv betragtes som fyldestgørende legitimation.

Når gods tilbringes af jernbanens vognmand, skal adressatens kvittering for modtagelse gives enten på fragtbrevets Gyldig fra ¹/₁₁ 1960

blad C eller i kvitteringsbog (form nr A 113). Enhver undladelse heraf sker på vognmandens ansvar.

Stationerne må ikke modtage vognmandens kvittering for godset, medmindre han har behørig fuldmagt fra vedkommende adressat.

Ansatte må ikke optræde som godsfordelere. Hvor jernbanen har vognmand på modtagelsesstationen, bør det anbefales godsforsendere at træffe aftale med denne om godsfordeling.

Om eftervejning af indgået stykgods se foran side 81, og om vejning af indgået vognladningsgods se foran side 98.

For tilbringning af fragtbreve og gods gælder reglerne foran side 104 og nederst på denne side.

Aflæsning og lagring af gods

For aflæsning og lagring af stykgods gælder tilsvarende regler som for læsning af stykgods, jfr foran side 90. Godset må ikke kastes ud af vognene, og de stationerne tildelte læsseredskaber skal benyttes ved udlæsning af sværere gods.

Alt vognladningsgods skal udlæsses ved adressatens egen foranstaltning.

Dersom aflæsningen af en vogn ikke tilendebringes samme dag, som den er påbegyndt, skal modtageren sørge for, at den tilbageværende del af godset fordeles ligeligt i vognen og anbringes således, at der kan rangeres med denne, uden at godset lider skade.

Når aflæsningsfristen overskrides, betales der vognleje efter nærmere fastsatte regler.

Gods, hvis længde er over 4,8 m, eller som består af genstande af usædvanlig omfang eller vægt, brugt emballage, der sendes efter den særlige takst for sådant gods, jfr dog side 66, punkt 1) d), samt gods, som efter sin beskaffenhed ikke egner sig til oplægning på pakhus sammen med andet gods, kan jernbanen lagre under åben himmel.

Tilbringning af gods

Ved de fleste ekspeditionssteder har jernbanen etableret vognmandskørsel.

Fra de stationer, hvor jernbanen har indrettet vognmands-

kørsel, tilbringes stykgods med tilhørende fragtbreve med visse undtagelser adressater, der bor inden for den for kørselen fastsatte kreds, mod betaling efter den for vedkommende station fastsatte køretakst. Banepakker tilbringes dog gratis. Tilbringning finder sted på hverdage mellem kl 7 og kl 17*). Godset betragtes som tilbragt, når det er aflæsset uden for adressatens hjem eller pakhus, og adressaten er underrettet herom.

Når modtagere selv ønsker at afhente ankommet gods, skal de gøre anmeldelse derom til vedkommende station.

Uregelmæssigheder i godsbefordringen

Nedenstående regler for undersøgelse om manglende, overtalligt og beskadiget gods m v gælder for rejsegods, ekspresgods, lig, levende dyr, fremskyndet ilgods (i international forbindelse), ilgods (herunder banepakker) og fragtgods; endvidere for jernbanetjenstlige forsendelser, læsemidler og private godsvogne.

I det følgende anvendes for kortheds skyld udtrykket „gods“ om alle de nævnte forsendelsesarter.

Som hovedregel gælder, at undersøgelsen og rapporteringen af alle sager om uregelmæssigheder i godsbefordringen ledes af vedkommende stationsforstander eller godsekspeditør personlig. På større stationer eller godsekspeditioner kan de herhenhørende arbejder dog overdrages en bestemt tjenestemand (og en afløser i hans forfald), og det påhviler da denne tjenestemand under stationsforstanderens, henholdsvis godsekspeditørens, tilsyn at sørge for, at denne gren af tjenesten udføres på forsvarlig måde.

Alle meldinger fra det øvrige tjenestepersonale om godsuregelmæssigheder afgives til denne tjenestemand, ligesom også alle henvendelser fra publikum om dette forhold henvises til og bør besvares af ham.

*) Forretninger og lagre m v, som efter de gældende lovbestemmelser er pligtige at lukke kl 14 om lørdagen, og som jævnlig får gods tilsendt, kan ved en skriftlig anmeldelse til den pågældende station en gang for alle frabede sig tilbringning af gods i tiden fra kl 14 om lørdagen. En sådan anmeldelse skal omfatte alt til vedkommende adressat indgående gods.

Manglende gods

Mangler, konstateret på afgangstationen eller undervejs.

Hvis det på afgangstationen eller på en mellemstation opdages, at der mangler en hel sending eller eet eller flere kolli af en sending, og det manglende ikke straks kan findes ved eftersøgning på stedet, skal der udstedes en „Meldeseddel om manglende gods“ (form nr A 410 a), af hvilken den øverste del udfyldes. På bagsiden noteres eventuelle oplysninger, der menes at kunne få betydning for bestemmelsesstationen ved opsporing af godset. Meldesedlen klæbes til ekspeditionspapirets venstre kant; den må aldrig lægges ind i et fragtbrev. På selve fragtbrevet må intet noteres.

Mangler kun en del af en sending, skal det tilstedeværende gods uden ophold videresendes til bestemmelsesstationen (grænsestationen) sammen med ekspeditionspapirerne, der påklæbes meldesedlen. På samme måde forholdes, når der fra et tog afleveres en delsending med ekspeditionspapirer og meldeseddel; hvis der undtagelsesvis på grund af manglende tid ikke er udstedt meldeseddel af pakmesteren, spørges han om de nærmere omstændigheder ved manglen, og en meldeseddel skal da før videresendelsen udfærdiges af den station, hvor papirerne og delsendingen er afleveret.

Hvis hele sendingen mangler, afleveres ekspeditionspapirerne med påklæbet meldeseddel til kontoret, der vil sende dem i konvolut til bestemmelsesstationen (grænsestationen). På samme måde forholdes med de fra en pakmester afleverede papirer med meldeseddel, hvor hele sendingen mangler. (Ekspeditionspapirerne må aldrig sendes i konvolut uden at være ledsaget af meldeseddel).

Mangler, konstateret på bestemmelsesstationen.

Fastslås en mangel på bestemmelsesstationen, udsteder udlæsnings-, henholdsvis pakhuspersonalet en meldeseddel, der klæbes til ekspeditionspapiret, som derefter afleveres til videre behandling på kontoret. (Udstedelse af meldeseddel kan bortfalde på mindre stationer, når den kontormæssige behandling af manglen foretages straks).

Opdages manglen først ved udleveringen, skal, når det drejer sig om rejsegods, stationens chef eller den særligt udpegede tjenestemand tilkaldes, såvidt muligt endnu mens den rejsende er til stede, for at der hos ham kan fås de til brug ved eftersøgningen nødvendige oplysninger. Der skal med blæk eller blækstift påføres rejsegodsbeviset en bemærkning om dag og klokkeslet, da den rejsende forgæves forlangte rejsegodset udleveret, f eks „Forlangt udleveret den 15/2 kl 10 (tjenestemandens navn)“. Mangler kun en del af rejsegodsstykkekerne, skal de tilstedeværende stykker udleveres den rejsende. De udleverede stykkers antal (med bogstaver) og disses vægt, skal anføres på rejsegodsbeviset og i international trafik desuden på talonen. Rejsegodsbeviset skal tilbageleveres den rejsende.

Hvis mangl af gods på fragtbrev først opdages ved udleveringen, og fragtbrevet ikke kan fås til låns til viderebehandling af uregelmæssigheden (f eks fordi modtageren forlanger at få det udleveret sammen med den forhåndenværende del af sendingen), tilkaldes stationens chef eller den til godsundersøgelse særligt udpegede tjenestemand, for at han kan gøre de til sagens videre behandling nødvendige notater. En indgået delsending skal vejes før udleveringen; vægten noteres på meldesedlen. På selve fragtbrevet må der ikke gøres notat om manglen, og meldesedlen må ikke udleveres til adressaten; denne kan ved kontorets foranledning underrettes om manglen ved den dertil bestemte formular. Modtageren kan undtage de manglende stykker i sin kvittering, idet han udtrykkeligt nævner dem. Drejer det sig om en sending, hvis udlevering i henhold til bestemmelsen på side 106 noteres i fragtbrevet, skal udleveringsstationen foran stemplet „Udleveret d. / “ skrive: „..... kolli, vægt kg“.

Om nærmere undersøgelse og konstatering af indholdet i de udleverede godsstykker for at fastslå mængden og arten af det manglende vil stationens chef eller den til godsundersøgelse særligt udpegede tjenestemand træffe afgørelse.

Eftersøgning på bestemmelsesstationen af manglende gods.

Eftersøgning af manglende gods på bestemmelsesstationens eget område skal være effektiv; der må således bl a foretages eftersøgning i andre indgåede vogne, hos kørsels-

entreprenøren, på emballagepladsen og — efter lokale forskrifter — evt. hos stedlige skibs- og ruteautomobilstationer, toldsteder, hoteller osv. Er manglen først bemærket ved udleveringen, undersøges muligheden for fejludlevering til adressaten (udlevering uden papirer eller med papirer, der ikke hører til sendingen) eller til en uvedkommende, f. eks. ved forveksling med gods af samme art eller med samme mærke. Ligeledes undersøges det, om godset ikke tidligere er blevet udleveret på nødkupon.

Efterlysning på andre stationer foretages ved kontorets foranstaltning.

Når manglende gods kommer til stede. — Udlevering.

Når manglende rejsedogs senere kommer til stede, skal det straks meldes til kontoret, for at efterlysningen kan blive indstillet og den rejsende blive underrettet. Notat om ankomstdag, tognummer og tidspunktet for underretning af den rejsende gøres på talonen. Før udleveringen skal rejsegodset vejes, og rejsegodsbeviset forlanges tilbageleveret, hvorhos vægten noteres på dette.

Når manglende fragtbrevgod indgår senere, meldes det ligeledes til kontoret. Efter anvisning derfra udleveres godset — efter at være vejet — til modtageren mod kvittering, forudsat, at han har indløst fragtbrevet. Hvis en delsending i forvejen er udleveret mod udleveringsstempel i fragtbrevet, se side 106, må dette kræves forelagt og notat om den supplerende udlevering gøres umiddelbart under det tidligere udleveringsnotat.

Før udleveringen skal det — både når det drejer sig om rejsegods og om fragtbrevgod — undersøges, om godsstykkerne bærer gamle mærker eller beklæbninger, der kan have været årsag til fejlsendelsen; i så fald gøres adressaten ved udleveringen opmærksom herpå. Hvis det er muligt, tages mærkerne af og afleveres til kontoret; kan de ikke fjernes uden at beskadige godsstykket, skal der foretages notat om, hvordan de lyder.

Gods, der efterlyses fra bestemmelsesstationen.

Når der modtages telegrafisk (telefonisk) eller skriftlig efterlysning om manglende gods, skal der (bortset fra den yderligere kontormæssige behandling) foretages en grundig

eftersøgning på stationens område, samt bl. a. hos kørsels-entreprenøren, i toldlokaler og hos dragere. Afgangsstationen må bl. a. være opmærksom på, at godset kan være kommet tilbage til stationen på grund af gamle mærker.

Når efterlyst gods findes, skal det meldes til den stedlige chef eller den til godsundersøgelse særligt udpegede tjenestemand, som herefter sørger for, at melding gives til bestemmelsesstationen, at der udstedes „Følgeseddel over eftersendt gods“ (form. nr. A 498 a eller b), og at godset ekspederes med fremskyndet hastighed. Gods må aldrig afsendes uden følgeseddel. (Form. nr. A 110 må ikke anvendes i sådanne tilfælde).

I godsets mærkning noteres: „Hører til følgeseddel nr. fra“. Hvis de oprindelige mærker er faldet af, er vildledende eller ulæselige, skal der sættes nye mærker på godset. De eventuelt aftagne mærker afleveres til kontoret, for at de kan blive sendt til bestemmelsesstationen.

Senere reklamationer.

Reklamationer om mangler i en sending, der først fremsættes efter sendingens udlevering, henvises til kontoret. Det samme gælder reklamationer fra en afsender om, at en af ham indleveret sending ikke skal være kommet modtageren i hænde.

Overtalligt gods

Hvad der forstås ved overtalligt gods.

Som overtalligt betragtes gods, der findes uden ekspediti-
onspapirer.

Herunder falder også gods, der er fundet på banelinien eller på stationsområdet, f. eks. tabt ud af et togs pakvogn eller fra en perronvogn¹⁾.

Der skelnes imellem:

- 1) gods, hvis bestemmelsesstation er kendt, og som
 - enten befinder sig på en anden station
 - eller allerede befinder sig på bestemmelsesstationen

¹⁾ Om genstande, der må antages at være glemt eller tabt af rejsende, se side 22.

uden papirer, og

2) gods, hvis bestemmelsesstation er ukendt.

Hvordan overtalligt gods skal behandles.

1) Når bestemmelsesstationen er kendt:

Gods, hvis bestemmelsesstation med sikkerhed kan fastslås efter mærker eller beklæbning, betragtes som ikke egentligt overtalligt og behandles således:

Findes godset på en anden station end bestemmelsesstationen, eller afleveres sådant gods, der er kommet ud af rute, dertil fra et tog med en „Meldeseddel om overtalligt gods“ (form. nr. A 410 c), underrettes straks stationens chef eller den særligt udpegede tjenestemand, der sørger for videresendelse til bestemmelsesstationen med „Følgeseddel over eftersendt gods“ (form. nr. A 498 a eller b) samt for forudmelding som foreskrevet og for fremskyndet befordring efter de givne regler. I godsets mærkning noteres: „Hører til følgeseddel nr..... fra“ (Formular nr. A 110 må ikke anvendes som følgeseddel).

Er godset på rigtig rute til bestemmelsesstationen, sendes det videre med den af pakmesteren udstedte meldeseddel.

Befinder sådant gods sig allerede på bestemmelsesstationen, forholdes som omtalt nedenfor (side 111).

2) Når bestemmelsesstationen er ukendt:

Gods uden papirer, hvis bestemmelsesstation ikke kan udledes af mærker eller beklæbning, betragtes som egentligt overtalligt og behandles således:

Findes sådant gods på en station, eller afleveres det fra et tog til en station, skal stationspersonalet straks beklæbe det med „Overtallig-seddel“ (form. nr. A 501) samt udstede „Meldeseddel om overtalligt gods“ (form. nr. A 410 c), hvis dette ikke — for gods, der afleveres fra et tog — allerede er sket.

Meldesedlen afleveres med forklaring til den stedlige chef eller til den til godsundersøgelse særligt udpegede tjenestemand, hvem det herefter påhviler at foretage det videre fornødne.

Man henstiller indtrængende til pakhus- og omlæsningspersonalet at vise alt overtalligt gods særlig opmærksomhed. Personalet må gøre sig klart, at gods, som er overtalligt på en station, savnes på en anden og måske savnes

hårdt af modtageren eller af den rejsende. Sørg derfor for, at sådant gods aldrig — selv for en kortere tid — stilles til side i forventning om, at sagen vil gå i orden af sig selv, at godset vil blive efterspurgt fra den station, der savner det el. lign. Tyngdepunktet i behandling af gods-uregelmæssigheder ligger i anbringelsen af overtalligt gods, ikke i efterlysningen af manglende, der som regel kun sker til afgangsstationen.

Vær derfor påpasselig med at få meldt overtalligt gods straks, så der kommer gang i undersøgelsen. Enhver opsættelse kan betyde mange penge (tænk på, at en ubetydeligt udseende lille maskindel, der kommer for sent frem, kan forvolde standsning af en fabrik), for ikke at tale om ærgrelser og deraf affødt bitterhed mod banerne.

Og hold øje med godset, til det er anbragt; mind eventuelt kontoret, hvis det stadig bliver liggende.

Mens undersøgelsen står på, skal godset lagres på en særlig plads i pakhuset eller i rejsegodslokalet. Godsstykker, der skønnes at indeholde særligt værdifuldt eller efterstræbt gods, opbevares under lås eller i kontorlokale. Der skal føres betryggende tilsyn med overtalligt gods, og det må ikke fjernes, heller ikke afsendes uden udtrykkelig tilladelse fra den stedlige chef eller den overordnede tjenestemand, hvem sagens behandling er overdraget; og som har ansvaret for, at godset er til rådighed.

Afsendelse af overtalligt gods m. m.

Så snart det er fastslået, hvor overtalligt gods hører hjemme, sørger den stedlige chef eller den særligt udpegede tjenestemand for, at det afsendes med „Følgeseddel over eftersendt gods“ med fremskyndet hastighed som foreskrevet; endvidere sørger han for forudmelding til bestemmelsesstationen efter de givne regler. (Formular nr. A 110 må ikke anvendes som følgeseddel).

Før afsendelsen fjernes „Overtallig-sedlen“ fra godset. Ligeledes fjernes eller overstreges ældre vildledende eller ulæselige mærker; fjernede mærker afleveres på kontoret til vedlæggelse af afgangsmeldingen. Godset forsynes med et nyt mærke med bestemmelsesstationens navn. I mærket noteres: „Hører til følgeseddel nr. fra"“.

Overtalligt gods til eftersyn.

Når gods sendes til en anden station til eftersyn, sker det ligeledes med „Følgeseddel over eftersendt gods“ og iøvrigt forholdes som foran anført.

Overtalligt gods på bestemmelsesstationen.

Findes der på en station fragtbrevgoods, der øjensynligt er bestemt til stationen selv, eller indgår sådant gods med følgeseddel, men de originale ekspeditionspapirer mangler, må det ikke — selv om godset bærer navn og adresse på en derboende modtager — uden videre udleveres denne, men skal indmeldes for den stedlige chef eller den til godsundersøgelse særligt udpegede tjenestemand, for at det kan blive undersøgt, om det er rigtigt ekspederet.

Til denne undersøgelse bruges i indenlandsk trafik „Nødkupon“ (form. nr. A 366). Denne skal udfærdiges i alle tilfælde, altså også for de godsarter, for hvilke der efter de gældende bestemmelser sendes telegrafisk eller telefonisk forespørgsel.

Godset må kun udleveres efter afgørelse af den dertil bemyndigede tjenestemand og på de betingelser, han meddeler. Ved udleveringen afleveres nødkuponens blad „Udleveringskupon“ til adressaten, hvis kvittering fås på bladet „Kvitteringskupon“.

Overtalligt gods må ikke udleveres til personer, der ikke er deltagere i fragtkontrakten, heller ikke på grundlag af mærker på godset, der angiver ejeren, som f. eks. stålflasker til luftarter, mælkespande eller andre beholdere, privatpresninger. Sådant gods meldes overtalligt til kontoret.

Uafhentet rejsegods, d. v. s. sådant, som endnu 2 dage efter ankomsten henstår uafhentet, skal, uanset at det er beklæbet til stationen, meldes til kontoret, for at det kan blive undersøgt, om det er blevet rigtigt ekspederet.

Eftersyn af pakhuse osv.

For at fastslå manglende, overtalligt og uafhentet gods skal der i rejsegodsrum, i pakhuse, på emballagepladser osv. foretages afkonferering mellem henstående gods og papirer

- daglig for rejse-, ekspres- og ilgods og
- 2 gange ugentlig for fragtgods.

Eftersynet foretages af stationsforstanderen, godsekspeditøren eller den tjenestemand, hvem det er overdraget at tage sig af godsuregelmæssigheder.

Kontrollen med vognladningsgods og vogne med stykgods foretages efter lokal instruks.

Beskadigelse eller delvist tab af gods

Når en skade opdages ved indleveringen.

Opdages en skade ved indleveringen, må godset enten afvises eller — hvis det efter afgangsstationens skøn ikke kan befrygtes, at der under befordringen skal opstå nogen fare for godset selv eller for personer, jernbanens materiel eller for andet gods — kun modtages, når afsenderen i fragtbrevet nøje beskriver beskadigelsen og anerkender den ved sin underskrift, før fragtkontrakten sluttet, se side 79.

Dette må ubetinget iagttages, idet bestemmelsesstationen i mangel af en sådan bemærkning må gå ud fra, at godset har været uskadt ved indleveringen, og behandle sagen ud fra denne forudsætning.

Skader, der opstår efter indleveringen, altså mens godset er i jernbanens varetægt, må ikke noteres på fragtbrevet, se nedenfor.

Når en skade opdages

efter indleveringen, men før udleveringen.

Sker der et uheld for personalet ved behandlingen af en godssending, eller opdager det på afgangsstationen (efter indleveringen) eller på en mellemstation en beskadigelse eller et delvist tab (formindskelse) af gods, eller haves der blot en formodning om, at en sådan uregelmæssighed er til stede (f. eks. fordi en vogn, der indeholder skrøbeligt gods, har fået et kraftigt stød), skal personalet straks melde sagen til den stedlige chef eller til den til godsundersøgelse særligt udpegede tjenestemand, som derefter foretager det videre fornødne, navnlig optagelse af skadeprotokol over godsets tilstand m. m. Foruden den tjenestemand, der optager protokollen, bør også den, for hvem uheldet er sket, eller som først opdagede beskadigelsen, være til stede for at oplyse, hvad han ved om sagen.

Hvis den mellemstation, hvor en skade er sket, eller hvor den først opdages (eventuelt ved aflevering fra et tog), ikke kan få tid til at optage protokol uden at sinke godset, kan stationen, hvis skaden er af mindre betydning, indskrænke sig til at udfærdige en „Meldeseddel om beskadiget gods“ (form nr A 410 d), hvis en sådan ikke i forvejen er udstedt af en pakmester. I meldesedlen må der gives så udførlige oplysninger som muligt til brug for den station, der skal udfærdige protokol.

Udfærdigelse af meldeseddel i stedet for protokol må dog betragtes som en nødforanstaltning, idet protokol såvidt muligt skal optages på den station, hvor en skade indtræffer eller først opdages. Kun derved kan alt, hvad der har betydning for den senere afgørelse af et erstatningskrav, straks blive fastslået og meddelt bestemmelsesstationen til evt brug ved forhandling med modtageren og ved afgørelsen af et erstatningskrav.

Meldesedlen klæbes ved videresendelsen til ekspeditionspapirets venstre kant. Den må aldrig lægges ind i et fragtbrev, og på dette må intet notat gøres om skaden eller om udfærdigelse af meldeseddel.

Det påhviler det personale, der opdager en skade, straks at foretage alt fornødent for at hindre, at skaden forøges, eller at andet gods eller personer og materiel beskadiges (f eks ved udflydende vædsker). Sagen meldes til kontoret, bl a af hensyn til optagelse af protokol.

Om stærkt beskadiget gods skal videresendes til sit bestemmelsessted eller tilbageholdes på den station, hvor skaden er fastslået, afgøres af stationens chef eller den til godsundersøgelse særligt udpegede tjenestemand. Rejsegods skal dog altid videresendes til bestemmelsesstationen.

Hvis gods, der indeholder giftige eller andre for fødevarer eller nydelsesmidler skadelige stoffer, er blevet beskadiget, eller indholdet er blevet spredt, skal alle i samme vogn eller pakhuis værende fødevarer eller nydelsesmidler undersøges indgående med henblik på beskadigelse eller forurening. Hvis der undervejs opstår mistanke om, at sådanne sendinger er forurenede eller beskadiget af gift, skal der i „Meldeseddel om beskadiget gods“, der skal klæbes til ekspeditionspapirerne, anføres følgende: „Sendingen har været sammenlæst med en beskadiget giftsending. Undersøg, om indholdet er blevet beskadiget eller forurenede.“ Bestemmelsesstationen skal lagre disse sendinger for sig selv og om fornødent holde dem under lukke. Sagen meldes til kontoret, bl a af hensyn til eventuel tilkaldelse af en sagkyndig.

Når det fastslås eller formodes, at der er opstået en mangel i en sending i en låset eller plomberet vogn, skal alle lukkeindretninger (låse, bolte, plomber o s v) for alle vognens åbninger (døre, luger) undersøges for at fastslå mulige uregelmæssigheder, herunder om plomberne er intakte eller beskadigede, hvori beskadigelsen består, samt hvilke angivelser plomberne er forsynet med (jernbane-, afsender- eller toldplomber). Aftagne lukkeindretninger skal tages i forvaring af den tjenestemand, der optager protokol. På fragtbrevet må intet notat gøres om beskadigelse af lukkeindretninger.

Hvis en skade opstår eller først opdages på bestemmelsesstationen før godsets udlevering, skal der, hvis en protokol ikke straks kan optages af den stedlige chef eller af den til godsundersøgelse udpegede tjenestemand, udfærdiges en meldeseddel, der — evt påklæbet ekspeditionspapirerne — afleveres til kontoret.

Ingen beskadiget (vægtformindsket) sending må udleveres til adressaten, uden at der er optaget protokol.

Når en skade anmeldes efter udleveringen.

Hvis adressaten (henholdsvis rejsegodsmodtageren) efter godsets udlevering anmelder en skade, som jernbanen ikke har haft kendskab til ved godsets udlevering, skal den pågældende henvises til kontoret.

Befordring af levende dyr

Dyrenes modtagelse

For at hindre, at Statsbanernes læssepladser og folde belemres med levende dyr, som hverken er ankommet eller agtes afsendt pr jernbane, skal stationerne nægte anbringelse af andre levende dyr på jernbanens læssepladser eller i dens folde end sådanne, som er ankommet pr jernbane, eller for hvilke der foreligger bestilling på befordring. For levende dyr, som findes på Statsbanernes læssepladser eller folde uden at være ankommet eller bestemt til afsendelse pr jernbane, opkræves optagelsespenge.

Dyr, der er udelukket fra eller kun betingelsesvis modtages til befordring

Dyr, som lider af *smittsomme sygdomme*, modtages kun til befordring efter anmodning fra veterinærmyndigheder (for så vidt angår hærens heste af vedkommende militærafdelings dyrlæge) og kun i særskilt vogn. Instruktion om særlige foranstaltninger til bekæmpelse af tuberkulose hos kvæg og svin og om foranstaltninger i tilfælde af mund- og klovesyge eller andre smitsomme sygdomme er givet stationerne.

Dyr, der lider af *andre sygdomme*, modtages kun, når der foreligger dyrlægeattest for, at det er forsvarligt at befordre dem med jernbane til bestemmelsesstationen, og der skal, når dyrlægeattesten går ud på, at vognladningsvis befordring kræves, forlanges særskilt vogn bestilt.

Hunde, der ikke medføres af rejsende, samt fjerkræ og andre smådyr modtages som styksendinger kun til befordring i trækasser, bure eller lignende emballage. For hunde samt andre dyr, der efter deres art må antages at kunne gennemføre forsøg på at slippe ud af emballagen, f. eks. ræve, bævere og andre pelsdyr, bør der altid forlanges erklæring om mangelfuld emballage.

Orner modtages som styksendinger kun, når de indleveres

i stærke kasser. Kasser med orner skal modtages til befordring som il- eller ekspresgods, selv om forsendelsen har en større vægt og et større omfang end fastsat foran side 64 for il- og ekspresgods.

Vilde dyr skal jernbanen kun befordre, såfremt de efter deres størrelse og art egner sig til befordring, og der af forsenderne træffes de fornødne foranstaltninger til at sikre personer, dyr og gods mod skade under ind- og udlæsningen og under befordringen. Kasser, bure og lign., i hvilke der sendes rovdyr, skal udvendigt tydeligt være mærket „Rovdyr“.

Fragtbreve

I indenlandsk færdsel skal levende dyr, som sendes i emballage, og som ønskes befordret som stykgods, indleveres med ilgods- eller ekspresgodsfragtbrev, hvorimod alle andre forsendelser af levende dyr skal indleveres med fragtgodsfragtbrev. Ønskes befordring med ikke-kreaturførende persontog eller iltog, skal afsenderen — ikke ekspeditionsstedet — forsyne fragtgodsfragtbrevet med en tydelig påtegning herom. Ligeledes skal afsenderen forsyne fragtbrevet med påtegning, såfremt dyrene ønskes befordret ad en anden vej end den af jernbanen til befordringen bestemte.

I forbindelse med udlandet skal alle forsendelser af levende dyr indleveres med internationale ilgodsfragtbreve.

Levering af vogne

Når en forsender ønsker at afsende levende dyr — og dette ikke sker i emballage — skal han forud bestille vogn eller plads til dyrene.

Til forsendelser af levende dyr skal benyttes lukkede vogne, som skal være i forsvarlig stand, egnet til sådan transport, også i henseende til ventilationsindretninger, hvorhos det særligt må efterses, om der findes søm i vognens sider eller bund fra tidligere forsendelser. Sømmene må da omhyggeligt fjernes, før dyrene indlæsses. I den varme årstid bør der til svin så vidt muligt leveres lukkede vogne med endegitre.

Ved forsendelse af heste, hornkvæg, får og svin skal vognbunden — for at forhindre, at dyrene glider — bestros med et lag fint grus eller vådt sand (et tyndt lag for heste, hornkvæg og får og et ca 5 cm tykt lag for svin). Det grus eller

sand, hvormed vognbunden bestrøs, skal være befriet for alle sten.

I glat føre skal en lignende bestrøning af ramperne også finde sted.

Ved befordring af større dyr som heste og hornkvæg i vogne med endedøre og sidelemme (f. eks. DSB litra Q) skal vognenes døre såvel i enderne som på siderne holdes forsvarligt lukket. Det skal nøje påses, at lukkeindretningerne er i forsvarlig stand, og at kroger nederst på vogn døren ikke er bøjet, men efter sin bestemmelse griber ind i øskenen på vognbunden. Benyttes der til befordring af større dyr som heste og hornkvæg vogne med skydedøre, skal den ene dør, eventuelt begge døre holdes åbne, og foran døråbningen skal anbringes et forsvarligt fastgjort, solidt gitter. Ved befordring af mindre kreaturer, svin, får og kan i begge de foranstående vogntyper yderdørene være åbne (QH- og QR-vognene undtaget, se side 141), men de indenfor værende gitterdøre eller gittere skal være således lukket og fastgjort, at dyrene ikke kan bryde ud.

Ved afgørelsen af spørgsmålet om ventilation af vognene skal iøvrigt vejrforholdene tages i betragtning. Om vinteren i stærk kulde skal således alle lemmene være lukket i den ene side og ofte også enkelte af lemmene i den anden side af vognen. I sommervarme skal alle sidelemme være åbne. Ved befordring i stærk sommervarme af svin, får og lam skal begge yderdøre i vogne med gitterdøre være åbne.

Dyrenes modtagelse, indlevering og indlæsning

Dyrenes modtagelse

Stationerne skal nægte anbringelse af levende dyr på jernbanens læssepladser eller i dens folde, medmindre de enten er ankommet eller agtes afsendt pr. jernbane, og i sidstnævnte tilfælde kræves tillige, at der i forvejen foreligger bestilling på befordring. For levende dyr, som findes på Statsbanernes læssepladser eller folde uden at være ankommet eller uden at være bestemt til afsendelse pr. jernbane, opkræves der optagelsespenge.

Heste, kreaturer og i det hele taget sådanne dyr, hvis befordring ikke er påregnet at skulle ske i liggende stilling, må

Heste, kreaturer og i det hele taget dyr, hvis befordring ikke påregnes at skulle ske i liggende stilling, må ikke modtages tidligere end nødvendigt for deres rettidige indlæsning og ekspedition.

Mindre dyr som svin, får, småkalve o lign, der skal have plads til at ligge ned under befordringen, kan modtages og indlæses i vognene på et tidligere tidspunkt, såfremt afsenderen anmoder derom, og omstændighederne taler for at imødekomme anmodningen; dyrene skal i så fald af afsenderen være fodret og vandet umiddelbart før indlæsningen, og afsenderen skal sørge for rigelig halmstrøelse i vognen.

Under hensyn til de lokale forhold fastsætter ekspeditionsstederne i øvrigt selv, hvornår forsendelser skal være indleveret for at opnå befordring med de forskellige tog.

Ifølge helligdagslovgivningen er arbejdskørsel samt driven med kreaturer i købstæderne (herunder Frederiksberg) forbudt på folkekirkens helligdage fra kl 10 og på grundlovsdagen fra kl 12, medmindre politivedtægten hjemler ret dertil, eller øvrigheden har givet skriftlig tilladelse. For så vidt skriftlig tilladelse fra øvrigheden herefter er nødvendig, må en sådan tilladelse erhverves af forsenderen.

Dyrenes mærkning

Stationerne bør henstille til forsenderne, at dyrene så vidt muligt mærkes for derved at undgå forvekslinger. Levende dyr til Københavns Kvægtorv skal af hensyn til de stedlige forhold altid forlanges mærket. Mærkerne skal anføres i fragtbrevene.

Ledsagelse af dyrene

Statsbanerne kræver i nogle tilfælde, navnlig ved længere transporter, at der skal medgives sendinger af levende dyr ledsagere, til hvem der i så fald udstedes fripas, gyldige til rejse på 2. klasse fra sendingens afgang- til dens bestemmelsesstation og tilbage til afgangsstationen. Endvidere kan der i visse tilfælde udstedes fripas, hvor ledsagelse ikke er forlangt af jernbanen, men hvor afsenderen har ønsket at medgive ledsager.

Dyrenes udlevering

Ved ankomsten til bestemmelsesstationen udleveres fragtbrevet og dyrene, når fragt og andre omkostninger er betalt, mod kvittering for modtagelsen.

Udlæsningen af vognene — undtagen af dyr i emballage som stykgods — påhviler adressaten, dog kan jernbanen lade den foretage for afsenderens eller adressatens regning og risiko, såfremt adressaten ikke lader aflæsningen foretage umiddelbart efter, at vognen er anbragt på aflæsningsstedet. Jernbanepersonalet skal, for så vidt dets øvrige arbejde tillader det, yde bistand ved udlæsningen, hvorved adressatens ansvar dog ikke bortfalder.

Aflæssede dyr skal være fjernet fra jernbanens grund 3 timer efter ankomsten. Er dette ikke sket, opstaldes dyrene på forsenderens regning og risiko. Sker opstaldningen på jernbanens grund, regnes stadepenge efter nærmere fastsatte regler.

Lastpaller og bokspaller

Lastpaller og bokspaller kan foruden i statsbanernes lokale trafik anvendes i forbindelse med danske privatbaner, se side 119. Til udlandet må danske lastpaller og bokspaller indtil videre kun anvendes efter særlig tilladelse, som skal indhentes gennem distriktet.

Ved anvendelse af lastpaller og bokspaller fremskyndes og billiggøres godsmanipulationerne, samtidig med at arbejdet lettes og risikoen for beskadigelser formindskes. Alt gods, der egner sig hertil, skal derfor anbringes på lastpaller eller bokspaller. Ekspresgods og ilstygods må dog kun befordres på paller, når disse kan transporteres fra afgangsstationen til bestemmelsesstationen i en direkte stykgodsvogn, eller når der i forvejen er indhentet tilladelse til befordringen hos distriktet. En sådan tilladelse kan for bestemte forbindelser eventuelt gives som en stående tilladelse.

Læsning af pallerne

Tungt gods må aldrig læsses oven på gods, som kan tage skade af trykket.

Lastpaller skal fortrinsvis læsses med gods, der efter dets form og emballering er egnet hertil. Godset — herunder navnlig ægsendinger og lignende skrøbelige sendinger — skal søges læsset således, at det ikke rager ud over lastpallens kanter, idet det ellers er udsat for beskadigelse ved at falde af lastpallen under transporten eller ved at støde mod andet gods m v.

Læsningen skal søges foretaget således, at den enkelte pallelast danner en enhed derved, at sendinger, der består af flere små stykker, læses i forbandt, for at forhindre, at godset falder af under kørsel med gaffeltruck eller løftevogn.

Bokspaller skal fortrinsvis læses med gods, der består af små stykker, som vanskeligt kan læses på en lastpalle, eller med gods, hvis emballage eller naturlige beskaffenhed gør det ønskeligt, at det beskyttes særligt under befordringen.

Dannelse af pallelaster

For at palleteringen kan give så store arbejdslettelser som muligt, skal der allerede ved sorteringen og læsningen på indleveringsstedet søges dannet flest mulige pallelaster, der kan gå direkte til bestemmelsesstationen uden omlæning. Den enkelte palle skal derfor i så stort omfang som muligt søges læsset på den nedenfor angivne måde og i den anførte rækkefølge:

- 1) *Modtagerpalle*,
læsset med gods til én adressat,
- 2) *Stationspalle*,
læsset med gods til flere adressater på samme bestemmelsesstation,
- 3) *Blandingspalle*,
læsset med gods til flere stationer ud over en omlæsningsstation og til viderebefordring fra denne med forskellige pakvogne eller lastbiler.

Blandingspalle må kun læses, når det ikke er muligt at læsse på en af de under 1) eller 2) nævnte måder.

Beklæbningssedler på pallelaster

På hver afgående læsset palle skal anføres, hvortil pallen er bestemt. Der er hertil fremstillet beklæbningssedler, samlet i blokke. Sedlerne har forskellig farve således:

grøn for modtagerpalle (formular A 372 d),

gul for stationspalle (formular A 372 c),

hvid med rødt påtryk for blandingspalle (formular A 372 a).

Sedlerne har på bagsiden en gummieret kant, og forinden påklæbningen på et af de øverste godsstykker på pallerne skal de udfyldes med blåkridt. Den, der har ansvaret for, at pallen er rig-

tigt læsset, anbringer sit navn eller bomærke på det dertil bestemte sted på sedlen.

Den sorte plade på bokspallerne må ikke benyttes til påklæbning af forannævnte beklæbningssedler, idet pladsen er beregnet til ekspeditionsstedernes interne kridtpåskrifter, som skal fjernes inden bokspallernes afsendelse, samt til anførsel af bestemmelsesstation ved bokspallernes befordring i tom tilstand.

Anbringelsen af læssede paller i stykgodsvogne

Lastpaller må ikke henstilles frit på vognulvet, men skal stilles op mod vognsiden eller mod andet gods, der kan give støtte. Til afstivning eller adskillelse af de enkelte pallelaster kan benyttes tomme lastpaller, eventuelt stillet på højkant.

Bokspaller anbringes på vognbunden læsset således, at godset ikke rager op over bokspallernes vinkeljernsrammer, og ovenpå bokspallerne anbringes en anden bokspalle eller en lastpalle. Sådant læsning skal eventuelt også foretages mellem ekspeditionssteder, der ikke er forsynet med gaffeltrucks (i togplan III/3 findes en fortegnelse over, hvilke ekspeditionssteder der har gaffeltrucks og løftevogne).

Ved læsning til ekspeditionssteder, der ikke er forsynet med gaffeltrucks, må det dog iagttages, at det gods, der læsset på øverste palle, består af lettere gods, der kan aflæsset med håndkraft.

Bokspaller med V-formet sideåbning skal anbringes således i vognene, at godset ikke kan falde ud gennem sideåbningen.

Pallerammer

Til brug ved palletering af gods, som vanskeligt kan blive liggende på lastpaller under transporten, f.eks. små stykker støbegods, tagpapruller og margarine i æsker, er der til enkelte ekspeditionssteder leveret pallerammer til anbringelse på lastpaller. Pallerammerne er påmalet hjemstedsstationens navn. Snarest efter aflæsningen af de pågældende paller tilbagesendes pallerammerne på læssede lastpaller til hjemstedsstationen eller eventuelt til en station i retning mod denne.

Jernkiler til brug ved forsendelse af stålflasker og lignende

Til brug ved forsendelse af stålflasker og lignende på lastpaller er oplagt jernkiler på følgende ekspeditionssteder:

- I 1. distrikt:* Københavns Godsbanegård, Hellerup g, Slagelse g, Korsør g, Køge g, Næstved g, Nykøbing Fl g og Hedehusene st.
- I 2. distrikt:* på samtlige godsekspeditioner.

Andre ekspeditionssteder end de nævnte sender modtagne kiler til det nærmeste ekspeditionssted, hvor der i henhold til ovenstående er oplagt kiler. Ekspeditionssteder, der på denne måde får deres oprindelige beholdning forøget, sender hver lørdag det overskydende antal kiler til nedennævnte depoter, hvorfra også ny forsyning kan rekvireres:

- I 1. distrikt:* Københavns Godsbanegård, pakhus U.
- I 2. distrikt:* Fredericia omlæssehal.

Ekspeditionsstederne skal føre effektiv kontrol med, at kiler, der sammen med en palleladung udleveres til adressaten, modtages tilbage.

Reparation af beskadigede lastpaller, bokspaller og pallerammer

Reparable lastpaller, bokspaller og pallerammer sendes til reparation således:

- I 1. distrikt:* Til vognopsyn 2, Københavns Godsbanegård. Det må for bokspallernes og pallerammernes vedkommende af mærkningen tydeligt fremgå, at de indsendes til reparation.
- I 2. distrikt:* Lastpaller til Fredericia omlæssehal, bokspaller og pallerammer til maskindepotet, Langå.

Udveksling af lastpaller og bokspaller med danske privatbaner

Der er mellem danske privatbaner og statsbanerne sluttet overenskomst om anvendelse af lastpaller og bokspaller i en fælles pallepool. Der benyttes kun DSB-lastpaller og -bokspaller, idet privatbanerne betaler statsbanerne en nærmere fastsat årlig betaling for benyttelsen.

I henhold til overenskomsten skal statsbanerne gennem deres depotstationer betjene privatbanerne med lastpaller og bokspaller på samme måde som deres egne stationer. Endvidere forpligter såvel privatbanerne som statsbanerne sig til en rationel anvendelse af lastpaller og bokspaller, og privatbanerne må kun tilbageholde så mange paller, som er nødvendige af hensyn til den daglige læsning og udveksling med kunderne. Privatbanerne skal snarest sende

overkomplette lastpaller og bokspaller til nærmeste overgangsstation til statsbanerne, medmindre der er truffet anden aftale.

Reparation af beskadigede lastpaller og bokspaller foretages af statsbanerne, som afholder udgifterne herved.

Hjemsendelse af udenlandske lastpaller og bokspaller

Alle udenlandske paller skal snarest læses til eller i retning mod ejendomsbanen, evt hjemsendes tomme.

Byttepaller

For at få det største udbytte af palleteringen må der stræbes hen imod, at paller benyttes til transport af enhedslaster gennem hele transportkæden fra leverandør af råvarer eller halvfabrikata via producent, grossist og forhandler til forbrugeren.

Jernbanen er derfor interesseret i at slutte overenskomst med forsenderne om udveksling af byttepaller, hvorfor der primært bør arbejdes hen imod, at det nedenfor omhandlede udlån af paller til forsenderne kun bliver en midlertidig foranstaltning, der bør betragtes som en forløber for en byttepalleordning.

Overenskomst med forsendere om udveksling af byttepaller afsluttes almindeligvis af distrikterne. De af forsenderne anskaffede paller skal være af samme konstruktion som statsbanernes paller og skal godkendes af jernbanen, hvorefter pallerne mærkes på samme måde som statsbanernes egne paller.

Til kontrol med udveksling af byttepaller i vognladningstrafikken anvendes en formular, „Byttepaller i vognladningstrafikken“ (formular A 370).

Udlånspaller

De jernbanen tilhørende *lastpaller* kan i det omfang, de haves disponible, som udlånspaller stilles vederlagsfrit til rådighed for forsendere til befordring af *stykgoods*, når derved

- a) transporter kan erhverves eller bevares,
- b) lettelser ved godsets behandling kan opnås, eller
- c) risikoen for godsbeskadigelser kan nedsættes.

Afgivelsen af udlånspaller bør praktiseres under fornøden hensynstagen til, at jernbanen først og fremmest er interesseret i, at forsenderne går ind under byttepalleordningen, jf ovenfor.

Udlånspaller må ikke afgives til befordring af gods i fragtmandsvogne.

Tomme udlånspaller udleveres til afsenderen mod kvittering, og læssede lastpaller kan mod kvittering udlånes til adressaten. Ekspeditionsstederne noterer antal lastpaller, afsender eller adressat, dag for udlevering og dag for tilbageleveringen.

Til brug på ekspeditionssteder med stor udveksling af paller med forsendere findes en kvitteringsformular „Udlån af paller“ (formular A 371). Formularen er samlet i blokke à 100 blade og indrettet til gennemskrift.

Udlånspaller skal tilbageleveres senest den følgende hverdag. Ved overskridelse af tilbageleveringsfristen betales forsinkelsesgebyr.

Forsenderen hæfter for beskadigelser, som opstår på lastpallerne, medens disse er i hans varetægt.

Afsenderen skal i fragtbrevets vægtribrik anføre godsets vægt.

I nederste linie i rubrikken „Indhold“ anføres: „på stk DSB-lastpaller“ og i vægtribrikken pallerne egenvægt, hvorved vægten af en lastpalle regnes til 25 kg.

Er en lastpalle læsset med gods til flere adressater, erstattes nævnte angivelser af følgende påtegning på hvert fragtbrev: „på 1 stk sammenlæsset DSB-lastpalle“.

Statsbanernes *bokspaller* benyttes almindeligvis kun til interne transporter af stykgods. Såfremt det måtte være ønskeligt, kan bokspaller dog mod betaling af et benyttelsesgebyr i begrænset omfang benyttes som udlånspaller efter foranstående bestemmelser, idet nettovægten udfindes ved fra bruttovægten af fradrag 70 kg for hver bokspalle. Afsenderen skal i fragtbrevets rubrik „Indhold“ anføre: „på stk DSB-bokspaller“.

På samme betingelser som for bokspaller kan statsbanernes *pallerammer*, påsat jernbanens lastpaller, benyttes som udlånspaller mod betaling af et benyttelsesgebyr. Nettovægten udfindes ved fra bruttovægten at fradrag 70 kg for hver lastpalle med påsat palleramme(r). Påtegningen på fragtbrevet skal anføres således: „på stk lastpaller med stk DSB-palleramme(r)“.

For såvel bokspaller som lastpaller med påsatte pallerammer gælder, at de anses for afgivet som udlånspaller, og at benyttelsesgebyr altid skal regnes,

- 1) når de udlånes til læsning uden for stationens (godsekspeditionens) område, samt

2) når de *efter afsenderens anmodning* stilles til rådighed for læsning på stationen (godsekspeditionen).

Afsendelsesstationen (godsekspeditionen) er ene ansvarlig for, at gebyret opkræves.

Såfremt bokspaller eller lastpaller med påsatte pallerammer derimod benyttes internt *på jernbanens eget initiativ*, f eks for at lette ind-, ud- eller omlæsning, regnes intet benyttelsesgebyr.

Uretmæssig benyttelse af statsbanernes paller

Uretmæssig benyttelse eller besiddelse af statsbanernes lastpaller, bokspaller og pallerammer må ikke finde sted. Såfremt det konstateres, at ankommet vognladningsgods indeholder DSB-paller eller -pallerammer, der ikke falder ind under bestemmelserne om byttepaller, skal stationen (godsekspeditionen) snarest underrettes herom.

Ekspeditionspapirernes sortering m m og aflevering til og fra togene

Fragtbreve m v

Fragtbreve foldes ikke sammen.

På afsendelsesstationerne sorteres fragtbrevene og de papirer, der eventuelt erstatter fragtbrevene, f eks følgesedler (formular A 110 og A 403) særskilt for hver bestemmelsesstation og særskilt for:

1. fragtsstygods, } til omslag, se nedenfor
2. ilstygods, }
3. ekspresstygods
4. fragtgods i vognladninger og køretøjer på egne hjul
5. ilgods i vognladninger, levende dyr i særlig vogn og lig med ilgodsfragtbrev
6. ekspresgods i vognladninger (jf side 64) samt lig med ekspresgodsfragtbrev

Er afsendelsesstationen togets udgangsstation, lægges fragtbrevene over fragtstygods i grå omslag, fragtbrevene over ilstygods i røde omslag.

Forekommer der i en stykgodsvogn både fragt- og ilgods, anvendes rødt omslag. Omslagene er indrettet således, at de kan bruges 4 gange. Stationerne skal, forinden et allerede benyttet omslag bruges påny, annullere den udfyldte tekst fra sidste benyttelse ved en tydelig overstregning. Omslaget lægges således om fragtbrevene, at den med tekst forsynede del af omslaget kommer til at ligge oven på fragtbrevene med tekstens linier i samme retning som fragtbrevenes tekst. Der dannes kun ét omslag for hver vogn, og fragtbrevene indlægges i stationsorden, således at fragtbrevene til den bestemmelsesstation, som ligger nærmest ved afsendelsesstationen, ligger øverst. Læses der fragtstykgods sammen med ilstykods i én vogn, lægges ilgodsfragtbrevne øverst i stationsorden og fragtgodsfragtbrevene for sig i stationsorden.

Læses der supplementsvogn, benyttes særskilt omslag for hver vogn.

Selv om udgangsstationen intet gods har til en eller flere stykgodsvogne i toget, herunder E-vogne, som skal bruges til stykgodsbefordring undervejs, udfærdiges der alligevel omslag til disse vogne.

Af omslagets tekst skal det fremgå, om vognen udelukkende er læsset til en bestemt station, eller om den er bestemt til ind- og udlæsning undervejs, i hvilket sidste tilfælde det skal nævnes, på hvilken station vognen først skal udsættes.

Alle andre fragtbreve befordres uden omslag.

Fra og til togudgangsstationerne afleveres fragtbrevene i den orden, hvori de tilhørende vogne er opført på vognlisten.

Er afsendelsesstationen en mellemstation, dannes der kun omslag til fragtbreve, for så vidt der er læsset særlige vogne med stykgods, i hvilket tilfælde fremgangsmåden er den samme som på togets udgangsstation, men ellers afleveres fragtbrevene til toget uden omslag, sorterede og ordnede som foran nævnt og med påført pakvogns-løbenummer.

På fragtbrevomslag, hvori der findes fragtbreve over gods i beholdere, anføres foroven på forsiden med stempel eller blåkritid „Gods i beholder“.

Hvis beholdere indlæses undervejs, må togpersonalet påtegne omslaget.

Anvender jernbanen selv beholdere til befordring af stykgods-sendinger (banepakker) m v, skal de til sendingen hørende ekspeditions-papirer for hver beholders vedkommende lægges i fragtbrev-omslag, der tydeligt påskrives beholdernummer og med blåkriddt forsynes med en kraftig diagonalstreg.

Togpersonalet modtager på afsendelsesstationen de til toget hørende papirer.

På udgangsstationer afhenter togpersonalet dog papirerne i de dertil indrettede rum.

Papirerne skal af stationerne afleveres som ovenfor foreskrevet, og togpersonalet skal indberette, når papirerne afleveres usorterede eller uden de foreskrevne påtegninger. Udsættes en om- eller udlæsningsvogn, skal togpersonalet aflevere samtlige de til vognen hørende papirer til den station, hvor vognen udsættes.

Stationer, hvor vogne udsættes til delvis udlæsning eller komplettering med andre sendinger, skal inden vognens videresendelse sørge for, at omslaget med fragtbrevene på det i vognen tilbageblevne gods suppleret med fragtbrevene på det af stationen selv indlæssede gods, alle ordnede og behandlede som foran foreskrevet, leveres til toget med påtegning om, hvor vognen atter skal udsættes. Er stationen omlæsningsstation, skal den tillige sørge for, at fragtbrevene fordeles til omslagene for de vogne, hvori godset omlæsses.

Af hensyn til kontrollen med, at godsvogne, som udsættes på en station for at viderebefordres til bestemmelsesstationen med et senere tog (færge), ikke bliver unødigt forsinket i videresendelsen, skal udsættelsesstationen påtegne eller stemple fragtbreve og omslag, således at vognenes løb og ophold kan fastslås.

Følgesedler til banepakker

Udgangsstationerne for direkte rejsegodsvogne eller ilstykgodsvogne, der indgår til Kh eller Gb, og som kan optage banepakker til Gb, Fb, Nø og Kk skal i pakvognsomslaget indlægge 4 med stationens stempel forsynede konvolutter (formular A 955 o s v), som er bestemt til indlæggelse af følgesedler til banepakker til hhv Gb, Fb, Nø og Kk.

Togpersonalet skal, efterhånden som følgesedlerne modtages, lægge dem i de pågældende konvolutter, der ikke må tilklæbes.

Konvolutterne følger banepakkerne til de pågældende bestemmelsesstationer, der indsender de afbenyttede konvolutter til billet- og blanketforvaltningen, hvorfra de atter udsendes til udgangsstationerne.

Behandling af toldgods

Jernbanens ansvar

Toldgods, hvis lukke er beskadiget eller mangelfuldt, modtages ikke til befording.

Ved befording af toldgods over statsbanerne har disse over for toldvæsenet ansvar for sendingens rigtige aflevering til toldkontrollen på bestemmelsesstedet, eventuelt udførselsstedet, og for, at det på godset mulig anbragte toldlukke fremkommer i hel og uskadt stand. Dette ansvar bortfalder dog i tilfælde, hvor toldgodset undervejs stilles under personligt tilsyn fra toldvæsenets side.

Såvel stations- som togpersonalet skal sørge for den rigtige ekspedition og forsvarlige behandling af toldgods, hvad enten dette sendes i toldaflåset rum eller under toldplombe sammen med andet gods. Særlig skal opmærksomheden være henvendt på, at besnøringen på gods, der forsendes på sidstnævnte måde, ikke tager skade.

Udlevering til adressaten af uberigtiget toldgods må aldrig finde sted.

De i toldanordningerne givne almindelige straffebestemmelser gælder også med hensyn til uberigtiget gods,

som befordres over banerne eller oplægges på disses stationspladser under toldlås.

De af jernbanens ansatte, som pådrager sig mistanke om at begå eller tage del i toldovertrædelser eller om at gøre sig skyldige i grove ordensforseelser mod det fra toldvæsenets side med hensyn til jernbanen foreskrevne, kan efter forlangende af vedkommende overtoldinspektør straks suspenderes og, hvis mistanken bekræftes, straks afskediges.

Alle på stationerne og banerne værende lokaler (dog ikke beboede rum) samt vogne, hvori varer kan opbevares, er undergivet toldopsyn, således at toldvæsenet kan foretage eftersyn af disse, når som helst det anses fornødent.

Toldstederne vil gøre anmeldelse til vedkommende station, når det med jernbane indførte gods overleveres til toldvæsenet med udvendigt kendelige iøjnefaldende beskadigelser, hvilket skal anerkendes af vedkommende jernbanetjenestemand ved, at han medunderskriver den bemærkning, som den tilsynsførende toldtjenestemand afgiver derom på det pågældende tolddokument.

Toldlukket.

Beskaffenhed.

Toldlukket består enten i en forsegling eller i en plombering af hvert enkelt stykke gods eller i en særlig aflukning af en hel vogn eller vognafdeling. Forsegling sker som regel ved gods, der på grund af dets beskaffenhed ikke kan plomberes (f. eks. fade og fustager). Plombering består i, at godset ombindes med snor, der sammenknyttes med en plombe, således at godset ikke kan åbnes, uden at snoren brydes. Besnøringslinerne leveres af toldvæsenet og er kendelige på en indsnoet rød dukt.

Som toldlukke for lukkede godsvogne bør anvendes toldlåse. Toldlukke med plombe bør kun modtages, når nødvendigheden byder det, da plomberne er udsat for sprængning ved vognenes rysten undervejs.

Vognene skal derhos altid låses med jernbanelås uden hensyn til, om toldvæsenet har benyttet toldlås eller plombe ved lukningen.

Når vogne med sidelemme skal toldlukkes eller læses med gods til udlandet, skal de udvendig på vognen anbragte bolte sættes ind i de for dem bestemte huller og splitten på vognens indvendige side anbringes i bolten. Læsset skal så vidt muligt anbringes således, at

man ikke behøver at flytte godset for at se, om splitterne er anbragt i boltene. De i nogle HD-vogne og i en del fremmed materiel anbragte sidelemme skal holdes lukkede, ved at de til hver lem hørende 2 hasper drejes for.

På vogne med endedøre skal den til disse døre hørende lukkebolt være anbragt på plads i det dertil bestemte hul i dørene og den indvendige låsepind være anbragt i lukkeboltens øje.

Af hensyn til det tyske toldvæsen skal alle vedkommende sørge for, at såvel yder-endedørene som inder-endedørene (gitterdørene) er forbundne med lukkeboltens, og at låsepinden indvendig er anbragt i denne, således at de dobbelte endedøre ikke kan åbnes hver for sig.

For svineforsendelsers vedkommende vil det dog af hensyn til fornøden lufttilførsel være nødvendigt at holde yder-endedørene åbne og lade inder-endedørene (gitterdørene) være aflukket og sikret med krog midt på og med splitbolt foroven.

Sendinger af fersk fisk og af kartofler kan i tiden fra 1. juni til 31. august sendes til Tyskland i lukkede godsvogne med åbne sidelemme, når afsenderen ved påtegning på fragtbrevet har forlangt lemmene holdt åbne. Der er af det tyske toldvæsen stillet den ufravigelige betingelse, at der i de pågældende vogne ikke indlæsses andre toldpligtige varer — i særdeleshed hummer sammen med fisk.

Å b n e v o g n e, dækket med presenninger, toldlukkes ved, at presenningerne tilbindes med snor, hvis ender sammenknyttes med toldplombe.

Eftersyn.

Stationerne skal ved eftersyn af de toldlåsede eller plomberede vogne overbevise sig om, at toldlukket er ubeskadiget. Mulige mangler eller beskadigelser anmeldes straks for det nærmeste toldsted, hvor manglen kan afhjælpes.

Følgende regler skal i øvrigt følges:

På vognens a f g a n g s s t a t i o n (∅: første station, hvorfra vognen afgår på Statsbanerne) skal eftersynet foretages kort før togafgang.

På m e l l e m s t a t i o n e r foretages eftersynet af stationen straks efter ankomsten, når vognen udsættes til senere befordring (altså uden at medtages af tilsluttende, straks efter afgående tog).

På vognens bestemmelsesstation skal eftersynet foretages af stationen straks efter vognens ankomst, så vidt muligt inden toget har forladt stationen.

Enhver station, som modtager en vogn med toldgods uden at forevise sig om, at den er forsynet med toldlukke, og at dette er i ubeskadiget stand, eller som ikke uopholdelig anmelder og foranlediger konstateret forefundne mangler ved toldlukket, pådrager sig straf foruden eventuelt ansvar over for toldvæsenet, hvis det viser sig, at toldlukket er beskadiget eller endog mangler.

Særlige bestemmelser vedrørende toldgods fra udlandet

For befordring af gods, der ankommer fra udlandet med statsbanernes tog, færges eller skibe, og som er bestemt til videresendelse med statsbanerne, gælder følgende regler:

Stykgods

Fremskyndet ilgods og ekspresgods behandles efter samme regler som rejsegods, der ikke er toldberigtiget undervejs. Det afleveres til toldvæsenet på bestemmelsesstationen sammen med den ledsagende følgeseddel, der dog forinden afleveringen til toldvæsenet af modtagelsesstationen skal forsynes med en specifikation over godset.

Vogne med uberigtiget stykgods, bestemt til én eller flere stationer, forsynes ved grænsetoldstedet med toldlukke. Kan vognen ikke toldlukkes, afgår den under toldledsagelse. På begge vognsider anbringes mærket „Toldgods“, der skal fjernes af vognens endelige bestemmelsesstation.

Toldopsynet ved grænsetoldstederne kan dog i visse tilfælde lade vogne med uberigtiget stykgods, bestemt til én eller flere modtagere, afgå med ladningsfortegnelser i stedet for med toldlukke eller toldledsagelse. På begge sider af sådanne vogne skal der ved jernbanens foranstaltning på pågældende grænsetoldsted påklæbes mærket „Toldgods“.

På den station med toldsted, hvortil vogne med toldlukke bringer gods til udlæsning, fratager toldvæsenet toldlukket, og godset udlæsses under toldtilsyn. Efter godsets udtagelse toldlukkes vognen atter og afgår til næste station, hvor der forholdes på samme måde som foran anført, og således videre, indtil alt godset er udlæsset.

Toldgods til stationer, der ikke har toldsted, udlæsses på det nærmeste foran bestemmelsesstationen liggende toldsted, hvor kla-

ring kan finde sted alle hverdage. Toldstykgoods til stationer, der betjenes af statsbanernes lastbiler, medtages dog til lastbilens udgangsstation, såfremt der findes toldsted på denne station. For toldstykgoods til stationer på Nordbanen og Kystbanen gælder særlige bestemmelser, der er meddelt ekspeditionsstederne.

Indlæsning af gods i de her omhandlede vogne må ikke finde sted undervejs.

Uberigtiget stykgods (dog ikke ekspresgods og fremskyndet ilgods), der sendes uden for toldlåset vogn, skal beklæbes med mærket „Toldgods“, såfremt det ikke toldledsages.

Statsbanerne kan forlange, at der ved toldstederne foretages plombering af mindre partier gods, bestemt til videresendelse i uberigtiget stand. Det plomberede gods skal beklæbes med mærket „Toldgods“ og kan sendes i stykgodsvogne sammen med andet almindeligt gods.

Statsbanerne er pligtige at afgive personale til transport af gods til og fra toldlokalerne, derimod påhviler det toldvæsenet at besørge godsets henstuvning, vejning og øvrige behandling i toldvæsenets lokaler. På steder, hvor der ikke er ansat toldbetjente, og i øvrigt i tilfælde, hvor ønske om yderligere bistand fremsættes, bør stationerne dog ikke vægre sig ved inden for rimelige grænser at yde videregående medhjælp med hensyn til godsets manipulation, dog kun efter banernes lejlighed, og for så vidt udførelsen af de egentlige jernbaneforretninger tillader det.

Vognladningsgods

Godset afgår fra grænsetoldstedet enten under toldlukke, under toldledsagelse eller for visse forsendelsers vedkommende, f. eks kul, trælast, jern, teglværksfrembringelser o. l., i vogne, der ikke kan toldlukkes, uden toldledsagelse, kun med toldpapirer.

På vogne, der afsendes uden toldlukke, skal mærket „Toldgods“ anbringes på begge vognsider.

Særlige bestemmelser vedrørende toldgods til udlandet eller i indenlandsk trafik

Uberigtiget gods*), der fra en indenlandsk station sendes til udlandet, eller som sendes fra et sted til et andet inden for landets grænser, skal forsynes med toldlukke (plombe eller

*) Herunder også sådant uberigtiget rejsegods, som f. eks. kan være indført med privat skib.

segl) på afgangstedet, medmindre det afgår i toldlåset vogn.

Når hvert enkelt stykke gods er forsynet med toldlukke, kan det sendes i stykgodsvognene sammen med andet almindeligt gods, men skal beklæbes med mærket „Toldgods“. Vogne, der kun indeholder toldgods, beklæbes på begge vognsider med mærket „Toldgods“.

Godset ledsages af toldsedler, der udfærdiges af toldvæsenet, og først når afsenderen har udleveret toldsedlen til ekspeditionsstedet, og dette har undersøgt toldlukket og fundet det i orden, må fragtbrevet stemples, og ansvaret for toldlukket overtages af banerne.

Bestemmelser vedrørende vognmateriellet

Oversigt over vognmateriellet

Ved „vognmateriellet“ forstås i det følgende ikke alene vogne med det til disse hørende løse inventar, men også læsemidler (presenninger, gulvrister (gitre), reb m v) samt transportbeholdere.

Følgende vogne kan befordres over statsbanerne:

1. Vogne, som tilhører statsbanerne.

Tegninger af og oplysninger om disse vogne findes i „Fortegnelse over driftsmateriellet“, person-, post- og rejsegodsvogne i bind 1, godsvogne og specialvogne i bind 2.

2. Vogne, som tilhører private vognere, men er optaget i statsbanernes vognpark.

Oplysninger om disse vogne findes i „Fortegnelse over driftsmateriellet“, bind 2.

3. Vogne, som lejes af statsbanerne.

Meddelelse herom gives ved cirkulære fra distrikterne.

4. Vogne, som tilhører fremmede baner.

5. Vogne, som tilhører private vognere, men er optaget i en fremmed banes vognpark.

Vogne fra fremmede baners vognpark overtages kun til befordring på statsbanerne, når de opfylder betingelserne i de gældende vognoverenskomster.

Tilsyn med og behandling af vognene

Almindeligt tilsyn med vognmateriellet

Togudgangs- og reservepersonvognsstationerne skal føre tilsyn med, at henstående person-, post- og rejsegodsvogne er i fuldstændig orden, og at foreskrevne opslag m m er til stede i ubeskadiget stand.

I henstående personvogne skal alle vinduer holdes helt tillukket, dørene holdes aflåset, ventilerne være tillukket og gardinerne trukket for.

På ubestemte tider og så ofte lejlighed gives skal der foretages et eftersyn af henstående vogne også for de vognes vedkommende, der henstår på afsides liggende spor, for at kontrollere, at let fjernelige genstande ikke er borttaget fra vognene.

Snepløve skal, når snelæg kan ventes, anbringes på et let tilgængeligt sted, være vendt således, som der erfaringsmæssigt først bliver brug for dem, og være henstillet således, at de ikke skal passere en drejeskive for at kunne tages i brug.

Samtlige stationer skal føre tilsyn med godsvognene og særlig have opmærksomheden henvendt på, at der ikke findes mangler ved fodtrin, håndbøjler og lukkeindretninger. For at undgå tilsmudsning ved støv, indtrængen af fugtighed (regn og sne) m v skal døre til bremsekupeer holdes lukket, når bremsekupeen ikke benyttes.

På godsvogne af litra T skal sidestøtterne vende således, at DSB læses retvendt ude fra, hvorved støttens mest glatte side kommer til at vende ind mod godset.

Koblingerne på vogne, der skal befordres i tog eller overføres med færge, skal være i fuldstændig orden, godt rengjort og skruerne tilbørligt smurt.

Mangler eller beskadigelser ved vognmateriellet skal straks anmeldes til stationen, der enten foranlediger manglerne eller beskadigelserne afhjulpet ved vognopsynets foranstaltning eller lader vognen beklæbe efter de i det følgende angivne bestemmelser.

I tilfælde af beskadigelse af beholdervogne med brandfarlige væsker, hvorved der opstår fare for udstrømning af disse væsker, skal det stedlige brandvæsen straks alarmeres.

Såfremt det konstateres, at en godsvogns egenvægt afviger mere end 2 procent fra den påmalede egenvægt, skal vognen,

hvis det er en dansk statsbanevogn, indsendes til et centralværksted, værkstedet i Nyborg eller filialværkstedet i Esbjerg, henholdsvis hjælpeværkstedet i Struer til omtarering. Er det en fremmedbanes vogn, skal den påklæbes en særlig seddel.

Vogne, der overleveres til eller modtages fra fremmede baner, skal før over- hhv tilbageleveringen, underkastes et særligt eftersyn.

Vogne, der har været af spor, skal snarest underkastes et grundigt eftersyn af en vognmester. Viser det sig ved dette eftersyn, at vognene ikke har taget nogen skade, kan de atter sættes i drift, eventuelt dog først efter at den til opklaring af uheldet fornødne undersøgelse har fundet sted.

Når gods, der har været befordret i lukket vogn, er eller anmeldes at være beskadiget ved fugtighed (indtrængen af regnvand eller sne), skal modtagelsesstationen, uanset om der fremsættes erstatningskrav eller ej, så vidt muligt straks foranledige vognen underkastet et grundigt eftersyn af vognopsynet, hvis sådant findes på stationen. Er dette ikke tilfældet, sendes vognen, medmindre det fastslås, at skaden skyldes mangelfuld lukning af lemme eller døre, tom til eftersyn således: *D a n s k e s t a t s b a n e v o g n e* enten til en station, hvor der findes vognopsyn, eller til nærmeste centralværksted eller nærmeste filialværksted hhv hjælpeværksted — til filialværksted hhv hjælpeværksted dog kun, hvis vognen er beklædt med tagpap. *F r e m m e d e v o g n e* sendes til den overgangsstation, over hvilken vognen skal tilbagesendes.

Når gods, der har været befordret i åben vogn med presenning, er beskadiget ved fugtighed, og beskadigelsen kan skyldes, at den benyttede presenning ikke tilstrækkeligt har beskyttet mod indtrængen af fugtighed, skal det omhyggeligt undersøges, om presenningen er tæt, og om den har været forsvarligt anbragt. Hvis skaden er eller antages at være foranlediget ved, at regnvand er trængt igennem presenningen, skal denne, såfremt den tilhører statsbanerne, snarest sendes til eftersyn efter bestemmelserne side 182a. Tilhører presenningen fremmede baner, skal den sendes til den pågældende overgangsstation med fornøden oplysning på den presenningen ledsagende følgeseddel.

Vogne, der under sneforhold i længere tid har henstået på en station, skal, før de indsættes i tog, af den pågældende station ved tilkaldelse af vognopsynet foranlediges underkastet eftersyn af akselkasser og lejer.

En vogn, der har været udsat på grund af varmeløbning, må først på ny indsættes i tog, når den er eftersat af vognopsynet,

og dettes tilladelse til at sætte vognen i drift er givet.

Når det er opdaget, at en vogn har været overlæst med mere end 5 procent af dens lastgrænse (højeste lastgrænse), må den først atter sættes i drift, når vognopsynet har tilladt dette efter at have undersøgt vognen.

Om tilsyn med og revision m v af transportbeholdere er stationerne underrettet.

Særligt eftersyn af godsvogne, der skal læsses til udlandet

Til anvendelse på stationer, hvor det af hensyn til stor vogntrafik, udstrakt stationsområde (havnespor, private sidespor) eller andre forhold findes hensigtsmæssigt, er oplagt en særlig eftersynsseddel (formular A 643) til brug ved stationernes kontrol med, at godsvogne, der skal læsses til udenlandske baner, er efterset og godkendt af vognopsynet.

Eftersynssedlerne udleveres af stationerne til vognopsynet, der efter endt eftersyn anbringer dem i vognenes seddeltavler, hvorfra de, såfremt vognene er godkendt af vognopsynet, atter fjernes af stationspersonalet, når adressesedlerne anbringes.

De benyttede formularer opbevares af stationerne i et år af hensyn til eventuelle reklamationer.

Behandling af beskadigede statsbanevogne

For at forebygge, at vogne på grund af forholdsvis ubetydelige mangler eller beskadigelser udsættes af driften, skal vognopsynet udføre nødvendige mindre istandsættelser og afhjælpe mangler, som ikke kræver medvirken af et værksted, f. eks. beskadigelser af koblinger, puffere, pufferfjedre, pufferhylstre, akselkasse-underdele, bærefjedre, fodtrin, løbestænger, rangerkroge, overfald (lukketøj) på højsidede åbne vogne manglende eller beskadigede side- og endestøtter, vognlåse, ruder (ævel i person-, post- og rejsegodsvogne som i godsvogne, mangler ved bremsetøjet, bremseledninger, udveksling af bremseklodser m. v.

Bemærkes mindre beskadigelser eller mangler, skal der derfor, hvis der findes vognopsyn på stationen, forhandles med dette om istandsættelse, før vognen beklæbes med værkstedssedler. De stationer hvor vognopsyn ikke findes, sender den beskadigede vogn til den nærmeste af følgende stationer:

I 1. distrikt: Københavns Godsbanegård, Østerport, Helsingør, Roskilde, Slagelse, Korsør, Kalundborg, Næstved eller Gedser.

I 2. distrikt: Nyborg H, Odense, Padborg, Fredericia, Århus H, Langå, Randers, Ålborg, Frederikshavn, Viborg, Struer, Esbjerg, Brande eller Tønder H.

Vognen beklæbes på begge sider med reparations-sedler — gule sedler med sort tværstribet — forsynet med påtryk „Trænger til reparation“ og med rubrik til udfyldning med vognopsynsstationens navn. Senest med det tog, hvori vognen afgår, sendes en af talonerne til pågældende station, som underretter vognopsynet.

Bemærkes ved en vogn, der er under læsning, eller som er indsat i et tog, en mindre beskadigelse, der efter vedkommende stations skøn ikke er til hinder for vognens befordring til dens bestemmelsessted, skal stationen, for så vidt der ikke på stedet er vognopsyn, som kan udføre istandsættelsen straks, eller der ikke er tid til istandsættelsens udførelse under togets planmæssige ophold, beklæbe vognen med de nævnte reparations-sedler, men uden at rubrikken „Vognopsynet i“ udfyldes. Talonen, der ellers sendes til vognopsynet, vedhæftes ekspeditions-papirerne. Er istandsættelse ikke sket undervejs, og findes der på bestemmelsesstationen ikke vognopsyn, der kan reparere vognen, sendes vognen snarest efter aflæsning til nærmeste af ovenfor nævnte vognopsynsstationer, hvis navn anføres i de påklæbte reparations-sedler, og den vedhæftede talon sendes til vognopsynet på den pågældende station.

Vogne med ubrugelig trykluftbremse, skruebremse eller trykluftledning forsynes foruden med reparationsedler eller værkstedssedler tillige med særlige beklæbningssedler, der billedligt giver oplysning om nævnte særlige fejl ved vognene.

Sidstnævnte beklæbningssedler (formular A 519 og A 520) påsættes på begge vognens længdedragere i umiddelbar nærhed af bremsevægtskiltet.

Løftning af eller arbejde ved vogne, der medfører, at arbejderne opholder sig under vognene, må kun ske efter forudgående anmeldelse til stationsbestyreren, og efter at der ved dennes foranstaltning er truffet de foreskrevne forholdsregler til sikring af vognene, og det er strengt forbudt vognopsynet at blande sig heri.

Istandsættelse af vogne i tog ved perron må kun foretages efter anmeldelse til lokomotiv- og togfører, jf i øvrigt SR § 15 og § 17, D⁵.

Når en vogn har sådanne beskadigelser, at den ikke kan istandsættes uden et værksteds medvirken, eller der af vognopsynet er borttaget dele af den, som er indsendt til istandsættelse eller ombytning i et værksted, foranlediger stationen vognen beklæbet med en værkstedsseddel på hver side.

Til dette brug er stationerne forsynet med 3 bøger, indeholdende henholdsvis røde, grønne og gule blade, der hver består af stamme, talon og meldeseddel og er indrettet til gennemskrift. Stammen opbevares på stationen, for at det derigennem kan godtgøres, hvilke vogne den har forsynet med værkstedssedler, hvori vognens mangler har bestået, og hvem der har forlangt beklæbningen. Den ene talon sendes til værkstedet, den anden udleveres anmelderen som kvittering for anmeldelsen.

De omtalte værkstedssedler er:

Rød seddel med påtryk „Stoppet“, der benyttes, når vognen er så beskadiget, at den ikke tør befordres hverken i plantog eller særtog. Vognen forbliver, efter at værkstedssedlen er påklæbet, stående på stationen for at bringes i værksted ved vognopsynets foranstaltning, efter at den eventuelt er om-læst. Ligeledes anvendes rød seddel, når en vogn midlertidig stoppes for at blive istandsat.

Grøn seddel med påtryk „Udtjenstdygtig, må ikke læsses“, der benyttes, når vognen kan befordres i tog, men uden læs.

Gul seddel med påtryk „Trænger til reparation“, der anvendes, når vognen endnu kan benyttes, men snarest muligt bør underkastes eftersyn i et værksted.

Om anvendelse af gul seddel med sort tværstribe se foran.

Sedlerne skal udfyldes nøjagtigt og med kulørt blyant. Har vognen løse hjulringe, skal sedlen oplyse, om én eller flere hjulringe er løse og i sidste tilfælde, om disse findes på samme eller flere aksler.

Hvor der er vognopsyn eller maskindepot, vil stationen kunne rådføre sig med de derunder hørende tjenestemænd om, hvilke sedler der skal anvendes. Er udstrækningen af den vognen tilføjede beskadigelse tvivlsom, eller er det af en anden grund tvivlsomt, hvorvidt vogen bør beføres i et tog, skal den altid beklæbes med røde værkstedssedler.

På personvogne skal sedlerne anbringes på vognens længde- og eventuelle kridtpåskrifter på trinbrædderne. På øvrige vogne skal sedlerne anbringes i seddeltavlen eller, hvis sådanne ikke findes, på påskriftstavlerne, eventuelt på længdedragerne.

Indkaldes en vogn til værksted, f. eks. til revision, påhviler det den station, på hvilken vognen findes, eller hvortil den ankommer uden at være beklæbet med værkstedssedler, at foranledige, at sådanne påklæbes.

Godsvogne, som skal indsendes til revision, og godsvogne, som, jf. nedenfor, må læsses, beklæbes med gule værkstedssedler. Godsvogne, der ikke må læsses, derunder sådanne, der har utydelig angivelse af revisionsår eller overskredet revisionsfrist, samt person-, post- og rejsegodsvogne beklæbes med grønne værkstedssedler.

Tjenstegørende person-, post- og rejsegodsvogne må ikke beklæbes med værkstedssedler.

Godsvogne, der er beklæbet med gule værkstedssedler, skal i almindelighed sendes ad den korteste vej til værkstedet. Dog kan den station, der beklæber dem, når hensynet til en økonomisk vognudnyttelse taler derfor, benytte dem til læsning for stationer uden for den korteste rute til værkstedet, når disse stationer ligger nærmere værkstedet end den station, hvor værkstedssedlerne er påsat. Vognene må dog ikke læsses ud over værkstedsstationen og må under ingen omstændigheder benyttes ud over den dag, de forfalder til revision.

Fra den station, hvor vognen herefter aflæsses og mulig atter pålæsses, skal den sendes ad den korteste vej til værkstedet.

For behandling af beskadigede fremmede vogne samt beskadigede transportbeholdere gælder særlige regler, hvorom stationerne er underrettet.

Revisionsfrist for godsvogne

En del nyleverede vogne påmales et 1-tal foran revisionssignaturen. Disse vogne skal efter at have løbet et år indsendes til værksted og underkastes et eftersyn, hvorefter 1-tallet slettes, og vognene får normal revisionsfrist.

Revisionsfristen for danske godsvogne er i øvrigt:

- 2 år, angivet ved et 2-tal foran revisionssignaturen:
Nogle private godsvogne, optaget i statsbanernes vognpark.
- 3 år, angivet ved et 3-tal foran revisionssignaturen:
EUROP-vogne litra PB,
statsbanernes kølevogne litra IB, IF, IKA, IKB, IKC, IKG, IKH, IKN, IKP, IKS og IKT og nogle private godsvogne, optaget i statsbanernes vognpark.
- 4 år, angivet ved et 4-tal forrest i revisionssignaturen:
RIV-mærkede vogne (herunder EUROP-vogne), bygget siden 1944.
- 4 år, intet tal forrest i eller foran revisionssignaturen:
Øvrige godsvogne (herunder privatbaners og private vogne).

Revisionsfristen for specialvogne (snepløve, værkstedsvogne, kørekraner o l) og for udenlandske vogne fremgår af revisionssignaturen.

Om revisionsfristen for godsvogne, som skal benyttes i international trafik, se side 156.

S-mærkning er gyldig hele revisionsfristen igennem.

SS-mærkning gælder det første år efter den påmalede revisionsdato; sådanne vogne kan løbe som *almindelige* vogne og **S**-mærkede vogne inden for ovennævnte frister.

Tømning af vandbeholdere og vandkarafler i lyntog og motorvogne samt i person-, post- og rejsegodsvogne.

De i Statsbanernes lyntog og motorvogne samt person-, post- og rejsegodsvogne og i andre person-, post- og rejsegodsvogne, der befordres på Statsbanerne, værende faste vandbeholdere, der forsyner køkkener, vaskekummer eller vandklostetter med vand, skal tømmes efter følgende regler:

Beholderne skal altid tømmes, når vognene henstilles.

Ved indtrædende frost skal beholderne være forsynet med vand, så længe vognene holdes opvarmet, og tømmes, når vognenes opvarmning ophører i så lang tid, at der er fare for isdannelse i beholderne.

Selv om vognene holdes opvarmet, kan der under stærk frost være fare for, at vandet i rør og vandbeholdere fryser. For at undgå sprængninger skal vandbeholdere derfor tømmes, medmindre andet er foreskrevet af distriktet, og der anbringes

Tømning af vandbeholdere i lyntog og motorvogne samt i person-, post-, og rejsegodsvogne

De i Statsbanernes lyntog og motorvogne samt person-, post- og rejsegodsvogne og i andre person-, post- og rejsegodsvogne, der befordres på Statsbanerne, værende faste vandbeholdere, der forsyner køkkener, vaskekummer eller vandklosetter med vand, skal tømmes efter følgende regler:

Beholderne skal altid tømmes, når vognene henstilles.

Ved indtrædende frost skal beholderne være forsynet med vand, så længe vognene holdes opvarmet, og tømmes, når vognenes opvarmning ophører i så lang tid, at der er fare for isdannelse i beholderne.

Selv om vognene holdes opvarmet, kan der under stærk frost være fare for, at vandet i rør og vandbeholdere fryser. For at undgå sprængninger skal vandbeholdere derfor tømmes, medmindre andet er foreskrevet af distriktet, og der anbringes da 2 kander med vand i personvognenes toiletrum. Togpersonalet skal, hvor opholdet på stationerne tillader det, sørge for, at kanderne, hvis nødvendigt, atter fyldes.

Tømning af beholderne i salonvogn nr 1 samt i lyntog og motorvogne foretages af maskintjenestens personale. Finder tømningen sted på en station, skal der træffes aftale med stationsbestyreren om, hvor tømningen må foregå.

Tømning af beholderne under en vogns ophold på færgerne må kun finde sted, efter at førerens tilladelse er indhentet.

Rensning af vandledninger i personvogne

For at forhindre, at større rustskaller rives med i vaskekummerne under brugen af vaskeindretningerne i de personvogne, der er forsynet med vandbeholdere, skal stationerne skylle ledningerne igennem, når en vogn tages i brug efter at have henstået i længere tid.

Rengøring og desinfektion af vognmateriellet

Person- (motor-), post- og rejsegodsvogne

Almindelige bestemmelser

Rengøringen af person- (motor-), post- og rejsegodsvognene påhviler, når andet ikke er foreskrevet, stationerne og foretages under disses umiddelbare tilsyn og kontrol, dels af det faste personale og dels af særligt rengøringspersonale. Salonvogn nr 1 rengøres dog ved maskinafdelingens foranstaltning og lyntog, elektriske tog og visse motorvogne ved maskintjenestens foranstaltning. For sovevognenes og spisevognenes vedkommende gælder særlige regler.

De til vognenes rengøring leverede redskaber og materialer skal benyttes efter deres bestemmelse, anvendes med økonomi og holdes i renlig og ordentlig stand samt opbevares på dertil anviste steder.

De på stationerne henstående reservevogne skal altid være i sådan stand, at de med kort varsel kan sættes i togene uden at behøve anden rengøring end en let indvendig afstøvning og afgnidning af løbestænger og håndtag. Hvis polstrede vogne henstår længere tid, bør de fra tid til anden udluftes for at undgå skimmeldannelse på polstringen.

De faste person- (motor-), post- og rejsegodsvogne i togene rengøres efter en af distriktet under særligt hensyn til toggang, behov og stedlige forhold udarbejdet plan, som findes i togplanerne og kørselsfordelingen for motorvogne. For så vidt der ikke ved disse er foreskrevet den nedenfor omhandlede grundige rengøring, skal udgangsstationerne inden hvert togs afgang derfra efterse vognene og underkaste dem den nødvendige rengøring. Løbestænger, håndbøjler og dørgreb bør dog altid afgnides, og sæderne, for så vidt det er fornødent, børstes eller afgnides, vinduerne aftørres og gulvene fejes.

Rengøringsarbejderne skal foretages med den største omhu, og det skal nøje påses, at betræk, tapet, måtter, maling m. v. ikke beskadiges, og at lakering og polering ikke tager skade eller ridses.

Rengøringsarbejderne må så vidt muligt først afsluttes kort tid før vognene skal benyttes. Er dette af en eller anden grund vanskeligt, bør en lettere efterrengøring foretages kort før togafgang.

Alle i vognene fundne genstande afleveres uopholdeligt til stationerne, og alle fejl og beskadigelser anmeldes for disse.

Indvendig rengøring og desinfektion af person- og rejsegodsvogne

Under vognenes indvendige rengøring skal samtlige døre være oplukket for at tilvejebringe gennemtræk, men det skal dog påses, navnlig i stormfuldt vejr, at dørene er således stillet eller fastgjort, at de ikke kan smække i. Rengøringen foretages efter nedenstående regler:

1. (2.) klasse kupeer: Gulvtæpper, puder og løse sæder samt vinduestæpper udtages og børstes samt underkastes periodisk støvsugning. Faste, polstrede dele børstes. Loft og vægge aftørres, pletter aftages, gardiner og net rystes og aftørres, knager, netholdere og gardinstænger aftørres. Pletter

paa Naturtræ fjernes med Renseolie, der derpaa afgnides fuldkommen tørt med en blød Klud. Poleret Træværk aftørres, om fornødent med en fugtig, afvreden Svamp, og gnides derefter blankt med linnede Klude. Gulvet fejes, vaskes med Svaber eller Gulvklud og aftørres. Om Rengøring af Kautsjukgulve (Gulve med Gummibelægning) se nedenfor under Fællesklasse-Kupeer. Vinduerne afvaskes og poleres, Spejlene og Opslagsglassene aftørres og poleres, Kupler og Reflektorer for den elektriske Belysning aftørres forsigtigt med en fugtig Klud (Rengøring af indbyggede Loftsarmaturer foretages ved Maskintjenestens Foranstaltning). Askebægre tømmes.

Ved forekommende smitsomme Sygdomme skal Desinfektion i Reglen foretages, inden Vogne, hvori Personer, lidende af saadanne Sygdomme, har været befordret, atter benyttes. Desinfektionen sker efter Anvisning fra den stedlige Sundhedskommission (eller Embedslæge).

Fællesklasse-Kupeer (Afdelinger) og Bremskupeer: Alt malet Træværk, Vægge og Loft, Træbænke, Hylder, Skillerum og Vinduesrammer aftørres og vaskes med rent Vand eller om fornødent med mildt Sæbevand (ikke over 100 g Sæbe til hver Spand Vand paa 12 l), afskylles med rent Vand og tørres efter med Klude. Sæder m. v., der er betrukket med Stof, behandles paa samme Maade som foran anført for 1. Klasse Kupeer. Læderbetrukne Sæder m. v. og Jernværk aftørres. Gulvet fejes og vaskes samt tørres med Svaber eller Gulvklud. Hvor Gulvet er belagt med Linoleum, maa Gulvskrubbe ikke anvendes. Til Rengøring af Kautsjukgulve (Gulve med Gummibelægning) maa kun anvendes Vand og om fornødent mildt Sæbevand, i sidste Tilfælde paafolgt af grundig Afvaskning med koldt Vand. Der maa under ingen Omstændigheder anvendes Olie, Benzin, Tetraklorkulstof eller lign. til Kautsjukgulve (Gulve med Gummibelægning). Vinduer vaskes og poleres, og Kupler og Reflektorer aftørres som foreskrevet for 1. Klasse Kupeer. Askebægre tømmes.

Sodaopløsning maa ikke anvendes.

Ved forekommende smitsomme Sygdomme forholdes som foran anført for 1. Klasse Vogne.

Toiletrummenne: Gulve og Vægge fejes rene, afvaskes med svagt Sæbevand, jfr. ovenfor, skylles og aftørres. Klosetskaalene renses fuldstændigt, indvendigt om fornødent med lunkent Sodavand, og afskylles med koldt Vand, og den bevægelige Klap under Røret skræbes fuldstændig ren. Syre maa ikke

anvendes til Rensning af emailerede Klosetskaale, da disse ødelægges derved. Navnlig Skaalens, Falderørets og Klappens Rengøring har stor Betydning, og der skal foretages god Udluftning under selve Rengøringen; derimod skal Vinduerne til Toiletrummet ellers helst være lukket for at hindre, at det tilsmudses ved Støv og Røg.

Kummen og Røret desinficeres med en 0,8 % Izalopløsning (1 dl Desinfektionsvædske i 12½ l Vand).

Efter endt Rengøring anbringes rene Haandklæder, Servanterne forsynes med Vand, og Sæbe og Klosetpapir anbringes om fornødent.

Blanke Messingdele indvendig i Vognene afgnides med Trippelse blandet med Stearinolie og Petroleum. Ved Pudseningen bruges gammelt Plyds eller Klæde og til Efterpudsning rent Tvist. Pudsemidlet fjernes fuldstændigt fra eventuelle Fordybninger. Forkromede Dele afgnides med Benzin eller Sprit, og det maa paases, at der ikke gnides ud paa det omkringsiddende polerede eller lakerede Træværk.

Harmonikaernes Bund skal være grundig rengjort, idet henliggende Papir, Propper o. l. kan medføre Fare for Brand under Kørslen. Det paalægges Togudgangsstationerne at føre særligt Tilsyn med, at henliggende Papiraffald er fjernet.

Rejsegodsvogne og Rejsegodsrum: Gulvristene udtages, fejes og vaskes. Gulv, Loft, Skillerum, Vægge, Diske, Hylder, Bænke og Vinduesrammer afstøves, vaskes og tørres ligesom det Indre af Fællesklasse Vogne. Polstrede Sæder børstes. Lytteglas og Vinduesruder vaskes og poleres. Hunderummene udfejes, vaskes og aftørres paa Gulv, Loft og Vægge.

De i Vognbunden anbragte Afløbshuller oprensnes.

Pissoirer udskylles og desinficeres med en 0,8 % Izalopløsning (1 dl Desinfektionsvædske i 12½ l Vand).

Med Hensyn til Desinfektion, naar Vognen har været benyttet til Befordring af smitsomme syge, forholdes som for Personvogne foreskrevet.

Ruteskilte, Kupéskilte og Signaltavler afvaskes. Slutsignalskiver vaskes hyppigt.

Udvendig Rengøring af Person-, Post- og Rejsegodsvogne.

Fodtrin og Undervogne vaskes ved Hjælp af Svabere og skylles med rigeligt, koldt Vand. Bremsstænger o. l. renses for Udtømmelser fra Klosetterne i Vognene.

Som regel aftørres den lakerede del af vognkasserne m v udvendig med tør tvist, og vinduerne poleres.

Når vognene er fugtige eller stærkt støvede, samt i øvrigt når den tørre afgnidning ikke er tilstrækkelig til at rense lakken, skal vognen dog vaskes udvendig ved hjælp af vognvaskere under rigelig anvendelse af rent, koldt vand, hvorpå hele vognen afskylles med koldt vand, løbestængerne afgnides, og vinduerne aftørres og poleres.

Under afvaskning og afskyllingen skal samtlige døre, vinduer, jalousier og ventiler holdes lukket.

Hvis der på vognene findes pletter af olie, fedt e l, som ikke lader sig fjerne ved aftørring med tør tvist, kan der anvendes petroleum eller renseolie, når denne gnides fuldstændig tørt af med tvist. Er en afvaskning nødvendig, bruges lunkent (ikke kogthed) vand med tilsætning af soda, dog ikke over 150 g pr spand vand (mindst 12 l). Denne afvaskning foretages over hele vognsiden. Sodaopløsningen påstryges godt med pensel eller svaber. Anvendes pensel, kan den øverste del af siden fra vandliste til solbænk behandles først, men det må da undgås at stænke med sodaopløsningen på den underste halvdel; der må kun indstryges et mindre stykke ad gangen. Pletterne gnides bort med tvist, vædet med sodaopløsning, hvorefter der straks afvaskes med rigeligt, rent, koldt vand ved hjælp af pensel eller svaber; vandstråle må ikke anvendes. Anvendes, for at undgå stillads, svaber til indstrygning af sodaopløsningen, skal indstrygningen påbegyndes fra vognens underkant; den efterfølgende behandling udføres som med pensel. Afvaskning med sodaopløsning bør ikke foretages i stærkt solskin og skal straks efterfølges af afvaskning med rigeligt, rent, koldt vand.

Til rengøring af vognvinduer, der ikke kan renses ved polering, anvendes pulveriseret pimpsten — ikke grovere end nr. 0000 — blandet med rigeligt vand og derefter afskylles med rent vand. Til afgnidningen benyttes en særlig børste eller tvist, der ikke må anvendes til rengøring af de lakerede vognsider. Det er forbudt at anvende syre eller sand til vinduesrudernes rengøring. Til rengøring af glasset i hjørnerne kan anvendes brugte barberblade anbragt i en holder.

Alt udvendigt, blankt beslag (håndbøjler, dørgreb, bogstaver og tal) behandles på samme måde som indvendigt beslag, jfr foran. Ved meget snavset messing beslag kan trippelsen om fornødent opblandes med pulveriseret pimpsten (2 dele trippelse + 1 del pulv. pimpsten).

Ved rengøring af vognene må de til luftbremsen hørende udvendige klapper og stænger på vognenes endevægge ikke berøres, og det skal påses, at der ikke kommer vand ind i bremseløbet.

Umiddelbart inden et tog skal benyttes, skal vognens løbestænger og håndtag atter afgnides.

Sne og is på løbebrædder skal fjernes ved påstrøning af salt.

Godsvogne

Almindelige bestemmelser

Stationerne skal drage omsorg for, at alle tomte vogne — såvel Statsbanernes egne som fremmede vogne — bliver behørig rengjort, inden de bortsendes tomme eller atter benyttes. Enhver godsvogn, der ikke i henhold til de gældende regler skal underkastes en grundig udvaskning m m, skal i det mindste ved en omhyggelig udfejning være befriet for smuds og godsrester samt for søm, skruer og trådrester, der har været anvendt til fastgørelse af læsset, inden den afsendes tom. Vogne, der skal afsendes læsede, skal være således rengjort, at forsendelsen ikke kan tage skade af den foregående forsendelse. Det anførte om godsvognenes rengøring gælder også eventuelle bremskupeer.

Når der til fremmede baner overleveres tomme vogne, tilhørende Statsbanerne eller andre fremmede baner, er vedkommende overgangsstation ansvarlig for, at vognene ved overleveringen er rengjort.

Undtagelse fra de i nærværende ordreserie givne forskrifter kan kun gøres i sådanne tilfælde, hvor tiden ikke tillader, at udfejningen foretages på afsendelsesstationen, og denne station ved, at vognen skal bruges til en forsendelse (f eks kul eller tørv), der ikke kan tage skade af, at vognen ikke er ganske ren. Urengjorte kvægvogne må kun bortsendes, når udtrykkelig ordre eller tilladelse hertil er modtaget fra vognfordeleren.

Selv om urengjorte kvægvogne bortsendes til rengøring og vask på andre stationer, skal *aflæsningsstationen* dog altid straks efter aflæsningen sørge for, at *gødning m m i vognene skræbes sammen i en dylge umiddelbart foran en af dørene.*

Om evt. vask og desinfektion af vogne, hvori der har været befordret gods, som kun betingelsesvis modtages til befordring, er stationerne underrettet.

Vogne, der anvendes til befordring af mælk, skal være vel rengjort. Som almindelig regel gælder, at vognene om vinteren skal vaskes een gang ugentlig, om sommeren hver tredje dag, ved temperaturer over 20 grader celsius dog hver anden dag, men er dette ikke tilstrækkeligt, må hyppigere vask foretages; f. eks. skal vognene altid vaskes, når der har været spildt mælk i dem. Om desinfektion, når den befordrede mælk hidrører fra besætninger, der har været angrebet af mund- og klovesyge, se fodnote side 148.

Rengøring af hvidmalede vogne.

Alm. rengøring.

Hvidmalede vogne skal efter hver benyttelse rengøres indvendig, eventuelt vaskes og udluftes, således at de er anvendelige til nylæsning med levnedsmidler.

Hvidmalede vogne skal vaskes *udvendig* så hyppigt, at de i løb altid fremtræder i ren tilstand. Såfremt vognene viser sig at være særlig snavsede på sider eller tag eller har utilstrækkelig maling, skal stationerne indsende dem til værksted til rengøring, hvidtning af tag og eventuel opmaling.

Ved rengøring og vaskning af kølevogne skal det endvidere iagttages:

- a t der foretages en udskylning af selve iskasserne,
- a t de under iskasserne anbragte bakker renses og skylles,
- a t alle afløbsrør renses (f. eks. med jerntråd eller spanskrør) og udskylles,
- a t riste eller dæksler over afløbshullerne renses og midlertidig borttages fra deres plads under rengøringen, således at smuds, der har samlet sig omkring afløbshullerne under ristene (dækslerne), kan blive fjernet.

Efter rensningen skal det ved at hælde vand i bakkerne konstateres, at der er frit og hurtigt afløb gennem rørene.

Vognbunden skal omhyggelig renses og tørres, og vognen derefter godt udluftes.

Tilbageværende is i iskasserne skal fjernes samtidig med rengøringen af vognene, medmindre det vides, at disse på ny skal benyttes til forsendelser, hvortil isfyldning er bestilt. I sådanne tilfælde skal rengøringsstationen dog alligevel forvisse sig om, at der overalt er frit afløb.

For de kølevognes vedkommende, der er forsynet med gulvrister som fast inventar, skal aflæsningsstationen, så snart den pågældende vogns udlæsning er endt, stille gulvristerne op ad vognens sider, og gulvristerne må ikke lægges på plads igen, forinden vognen på ny skal læsses.

De anførte bestemmelser skal nøje overholdes, og det pålægges såvel isfyldningsstationer som afgangsstationer at påse, at kølevognene er i fuldt ud tjenstdygtig stand, inden de isfyldes henholdsvis læsses.

Forinden vognene påfyldes is, bør de udluftes, og dette bør navnlig foretages af aflæsningsstationen. Vognene bør derfor straks efter tømningen henstå med dørene åbne, ligeledes efter vaskningen, indtil vognene afsendes tomme eller isfyldte påny. Om nødvendigt kan vognene løbe til isfyldningsstationen med åbentstående døre, når disse bliver forsvarligt påhaspede. IB, IKS- og IKU-vogne må dog aldrig løbe med åbentstående døre, jfr. bestemmelserne side 141.

Ved rengøring og vaskning af kødvogne skal både loft, gulv og sider fuldstændig renses for blod og kødrester. Endvidere skal stænger og kødkroge grundigt afvaskes, og de stænger og kødkroge, på hvilke der har samlet sig fedt og snavs, skal yderligere rengøres ved afgnidning med en i ammoniakvand (salmiakspiritus) vædet klud og påfølgende aftørring med en tør klud. Vognen skal grundig udluftes. Den station, der modtager kødvogne til læsning med kød, skal efterse, om kødkroge er rene, og eventuelt aftørre dem som foran anført. Endvidere skal stationen inden pålæsningen overbevise sig om, at vognen er tør og luften i vognen frisk.

Forårsrengøring.

Hvert forår rengøres de hvidmalede vogne grundigt — såvel udvendig som indvendig — på dertil af distrikterne bestemte stationer, medmindre en rengøring eller istandsættelse nylig er foretaget i et af værkstederne.

Efter rengøringen beklæbes vognen med en seddel med angivelse af dato og stedet, hvor rengøringen er foretaget.

Vaskningen udvendig foretages med en soda-sæbe-opløsning bestående af 1 kg krystalsoda og $\frac{1}{2}$ kg blød sæbe i 1 spand vand (ca. 10 l). Dette kvantum strækker til til 2 vogne. Sodaen og sæben opløses i en mindre mængde kogende vand, hvorefter spanden fyldes op med koldt vand, så at det ved brugen er lunkent.

Vaskningen udføres ved, at den nævnte sæbeopløsning med kost (vaskepensel) påstryges et helt felt ad gangen, fra underkant til overkant, begyndende nedefra og på langs ad brædderne, der må bestryges overalt („helligdage“ undgås), hvorefter der straks afvaskes med rent vand ved hjælp af en niagarabørste eller lign. Børsten benyttes som skrubbe og skyller samtidig rent. Vandpåsprojntning med sprøjteslange alene må ikke anvendes til afskylning. Er der to mand til arbejdet, påstryger den ene opløsningen, medens den anden foretager afvaskningen således, at medens et felt afvaskes, stryges næste felt ind.

Afvaskningen skal ske straks efter påstrygningen af opløsningen, da malingen ellers tager skade. Det er derfor forbudt f. eks. at påstryge et felt før frokost og vente med afvaskningen til efter frokost.

Findes der på vognen meget stærk tilsmudsning, der ikke kan fjernes ved den ovenfor angivne behandling, må der ikke anvendes kraftigere midler, men vognen skal indsendes til værkstedet til grundigere behandling, eventuelt opmaling.

Taget på de hvide vogne skal, når det er oliemalet, også rengøres grundigt, men hertil må kun anvendes rent vand, koldt eller lunkent, uden tilsætning af sæbe, soda el. lign. Rensningen udføres med svaber, piasava-gadekost eller børste. Ved færdsel på taget må træfodtøj ikke benyttes, og det må undgås, at sand og grus trædes ned i tagbeklædningen, så taget ødelægges.

For kølevognenes vedkommende skal den årlige rengøring tilige omfatte en grundig rensning af iskasserne med tilbehør, se herom foranstående bestemmelser om almindelig rengøring af kølevogne.

Hvidmalede vogne med sort eller tilsmudset Icopal-belægning hvidtes på taget, så ofte det skønnes nødvendigt.

Denne hvidtning skal udføres af rengørings-stationerne og må ikke overlades til forsendere.

Til hvidtning anvendes et pulver, der under navn af »hvid tagfarve« kan rekvireres fra maskinafdelingens centralmagasiner i København og Århus. 6 kg pulver udrøres i 3 l koldt vand, og efter en halv times forløb tilsættes yderligere 1 l koldt vand. Dette kvantum er tilstrækkelig til et vogntag; skal flere tage hvidtes, fremstilles et større kvantum i nævnte blandingsforhold, men ikke mere end til samme dags forbrug, da tagfarven bliver stiv fra dag til dag. Inden tagfarven påstryges, skal taget fejles grundigt rent med en stiv kost.

Tagfarven påstryges med pensel eller en gammel omløber (vognvasker); påstrygningen må ikke foretages i regnvejr.

Hvidtning af vogntage med andre midler end hvid tagfarve må ikke finde sted.

Særlig behandling af taget på IAL-vogne

IAL-vogne skal hvert år i løbet af april-maj måned behandles på taget med »hvid tagfarve«. Distrikterne foranlediger vognene underkastet denne behandling på bestemte stationer, for så vidt den ikke foretages under vognenes ophold i centralværkstederne.

Særlige bestemmelser for vogne, der skal benyttes eller har været benyttet til levende dyr

Rengøring

Vogne, hvori der har været befordret levende dyr, og vogne, hvori skal befordres tuberkulosefri dyr (kvæg og svin), eller kastningsfri dyr rengøres på følgende måde:

Alle side- og gavldøre samt tremmedøre åbnes, hvorefter urenligheder i vognene fjernes med skovl eller kost; i frostvejr skal dette ske umiddelbart efter vognenes aflæsning, jf dog bestemmelsen side 140 sidste stykke. Gulv, vægge, loft samt om fornødent vognenes udvendige sider skures **grundigt** med kost og rigeligt vand, indtil ethvert spor af urenlighed er fjernet, hvorefter vognene afskylles. Det er altid af den allerstørste betydning, at den nævnte mekaniske rengøring foretages med størst mulige grundighed, idet man først herved opnår den fulde virkning ved en evt efterfølgende desinfektion. Efter afskyllingen aftørres vognenes gulv med svaber, for at henstående vand ikke skal ødelægge vognbunden, hvorhos samtlige døre og lemme skal holdes åbne, for at den derved tilvebragte

træk yderligere kan tørre vognene. Hvis der på grund af frostvejr ikke kan bruges koldt vand, eller når dette viser sig utilstrækkeligt til at rense vognene fuldstændigt, skal der benyttes varmt vand. Ved rengøringen skal det iagttages, at det fra vognene løbende vand får frit afløb.

Ved polstrede vogne skal de polstrede stykker udtages af vognene, udbankes grundigt og derefter børstes rene.

Når tomme eller læssede vogne, der har været benyttet til kvægtransport eller til befordring af fersk fisk, fersk kød, kødvarer, vildt, slagtet fjerkræ eller ildelugtende godsarter, indgår fra udlandet og rengøres på grænse- eller aflæsningsstationen, og det ved denne rengøring viser sig, at vognene efter deres forudgående benyttelse ikke er blevet tilstrækkeligt rengjort, skal stationen snarest underrettes, for at den forudgående manglende rengøring kan blive forklaret og indberetning indsendt.

Desinfektion

Vogne, der i henhold til efterfølgende bestemmelser skal desinficeres, skal omhyggeligt rengøres som foran anført, og rengøringen skal finde sted snarest efter aflæsningen henholdsvis senest muligt før desinfektion og påfølgende læsning. De må ikke tages i brug, forinden desinfektionen er foretaget, og vognene skal holdes omhyggeligt lukkede, fra aflæsningen er endt, til rengøringen, henholdsvis desinfektionen, påbegyndes.

Al desinfektion udføres, med mindre andet desinfektionsmiddel udtrykkelig måtte blive foreskrevet, med formaldehydopløsning og foretages ved hjælp af sprøjter, der findeler vædsken. Stækning med kost er ikke fyldestgørende. Det må nøje påses, at hele vognens indre, såvel gulv og vægge som loft og døre fuldstændig oversprøjtes.

Der anvendes en formaldehydopløsning, der tilberedes ved, at der til en spand på ca. 10 l varmt vand tilsættes 1 dl handelsformalin (35 %). Vandet bør have en temperatur på ca. 50° C for at sikre størst mulig desinficerende virkning, og for at lugten fra desinfektionsvædsken hurtigere kan fortage sig.

I de tilfælde, hvor der i det efterfølgende er foreskrevet desinfektion med natronhydrat, anvendes en 2 pro mille opløsning af natronhydrat, tilsat læsket kalk. Denne desinfektionsvæske tilberedes ved, at der til en spand på ca. 12 l varmt vand tilsættes 75 g ($\frac{1}{2}$ dl) 33 %-holdig natronlud, hvorefter der udrøres $\frac{1}{2}$ kg læsket kalk i væsken. For at undgå, at strålespiden stoppes af kalkpartik-

ler, vil det være praktisk, at desinfektionsvæsken hældes gennem et stykke lærred.

Desinfektionsvæsken skal omrøres meget omhyggeligt inden brugen, og det bemærkes,

a t den koncentrerede (33 %) natronlud skal behandles med forsigtighed, idet den er stærkt ætsende over for hud og læderfodtøj m m,

a t der ved tilfældigt spild af den stærke opløsning på blottet hud, klæder eller fodtøj straks skal foretages en afvaskning med eddike eller i mangel heraf skylning med rigeligt, rent, lunkent eller koldt vand,

a t natronluden bør opbevares i et aflåst rum, og at tilberedningen (fortyndingen), der skal foretages nøjagtigt efter forskriften og foregå samme dag, væsken skal bruges, så vidt muligt bør foretages af bestemte personer på hver station,

a t den egentlige desinfektion ligeledes så vidt muligt altid bør foretages af samme personer,

a t de pågældende bør søge at undgå, at selve væsken kommer i berøring med hænder, ansigt og klæder, og

a t en let indgnidning af hænderne med eddike, vaselin eller parafinolie, forinden desinfektionen foretages, virker beskyttende for huden.

Desinfektion foretages bl a i følgende tilfælde:

1) Når vogne ankommer fra udlandet læsset med hov- eller klovbærende dyr eller fjerkræ til stationer i Danmark, hvad enten dyrene er blevet befodret løse i vognene eller har været indelukket i kasser, bure e l.

Vogne, der tilhører baner i det sydlige udland og indgår læsset med heste, muldyr, æsler, hornkvæg, får, geder, svin eller levende fjerkræ, må dog slet ikke benyttes på hjemturen, men skal efter endt desinfektion påklæbes en seddel (formular A 637) med påtryk: »Desinficeret på station den Skal hjemsendes tom« og sendes til pågældende grænsestation. Følgesedlerne skal bære påtegning om, at vognene er returgående kvægvogne.

2) Når danske vogne, som efter deres konstruktion kan anvendes til kreaturtransport, ankommer fra udlandet. Indgår vognene tomme, rengøres og desinficeres de på den danske grænsestation; indgår de læssede, skal de rengøres og desinficeres på den station, hvor vognene tømmes, i hvilken anledning grænsestationen

beklæber enhver sådan vogn på begge sider med en lyserød seddel (formular A 644 c) med påtryk: »Denne vogn skal renses og desinficeres*) på modtagelsesstationen, så snart den er tømt for det deri indladede gods«.

Vogne, der er forsynet med en sådan seddel, må ikke benyttes til læsning af gods eller levende dyr. Så snart desinfektionen har fundet sted, skal sedlen fjernes.

3) Når vogne har været benyttet til forsendelse af kreaturer i tidsrum, hvor de særlige foranstaltninger til bekæmpelse af mund- og klovesyge**) er i kraft.

Desinfektion (med natronhydrat) skal således finde sted i alle tilfælde, hvor der i vognene har været befordret levende klovbærende dyr, som stammer fra et afspærret område, altså også i de tilfælde, hvor dyrenes befordring kun sker inden for afspærrede områder.

Afsendelsesstationerne skal beklæbe de pågældende vogne med en seddel (formular A 644 a) med påtryk: »Denne vogn indeholder dyr fra afspærret område. Vognen samt benyttede ramper og folde skal desinficeres med natronhydrat. Sedlen skal blive siddende på vognen, til desinfektionen er foretaget.«

Vogne, hvori der har henstået et af mund- og klovesyge angrebet dyr, skal, når sygdommen er konstateret, straks aflåses og beklæbes med en seddel med tydelig påskrift: »Vognen er smittefarlig«. Sedlen skal blive siddende, til vognen er desinficeret. Desinfektionen, der skal foretages med natronhydrat, skal så vidt muligt foretages på stedet og under veterinærpolitiets tilsyn. For benyttelsen af sådanne vogne gælder særlige regler, hvorom stationerne er underrettet.

*) Indtil nytrykning af formular A 644 c har fundet sted, vil ordene „med natronhydrat“ være anført i formularen.

**) Det er forbudt med jernbane at befordre mælk fra besætninger, der er stille under offentligt tilsyn på grund af mund- og klovesyge.

I øvrigt er stationerne instrueret om, hvilke forholdsregler (bl a med hensyn til desinfektion), der skal træffes, såfremt der — trods ovenstående — med jernbane er blevet befordret mælk hidrørende fra besætninger, der har vist sig at lide af mund- og klovesyge, samt hvorledes der skal forholdes ved befordring af mælk fra besætninger, der har været angrebet af mund- og klovesyge, og der ikke er forløbet mere end 8 dage, efter at den pågældende ejendom er desinficeret.

Det personale, som har deltaget i ind- eller udlæsning af dyr, som har vist sig at være angrebet af mund- og klovesyge, skal underkaste sig desinficerende behandling efter veterinærpolitiets anvisning.

4) Når vogne er eller formenes at være blevet benyttet til befording af dyr lidende af miltbrand, fårekopper, ondartet klovesyge (hos får), skab (hos heste og får), rygmarvstufus, ondartet lungesyge (hos heste), snive, smitsom svælglamhed (hos kvæget), svinedifteritis (svinepest), epizootisk lymfangitis (hos heste), infektiøs anæmi (hos heste), ondartet beskelersyge (hos heste), hønsepest, fjerkrækolera og andre ondartede smitsomme sygdomme †) (undtagen mund- og klovesyge).

Vogne, hvori der har været befordret heste, der har lidt af skab, må uanset den foretagne desinfektion af hensyn til smittefaren ikke påny anvendes til transport af heste før 3 uger efter afbenyttelsen. Angående påklæbning af sedler herom, se side 176 c.

5) Når bestilleren af vogne, der skal læses med kastningsfri eller tuberkulosefri dyr, fremsætter anmodning herom, samt når vogne har været benyttet til transport af dyr, der har kastet eller vist tegn til at ville kaste eller vist afgang af væsentlige mængder af urent børflåd under opholdet i vognen, eller er mistænkt for at have fremskreden tuberkulose*).

6) Når vogne har været benyttet til befording af kvæg og svin til slagtning fra Jylland til den øvrige del af landet.

7) I visse tilfælde, når vogne skal læses til udlandet.

8) I visse tilfælde til forebyggelse mod udbredelse af kvægsygdomme.

†) Om den særlige desinfektionsvædske (kresolsæbe), der skal anvendes, og fremgangsmåden ved desinfektion m v over for forannævnte smitsomme sygdomme er stationerne instrueret.

*) Kvæg, der vides at have kastet i de sidste 14 dage eller viser tegn til at ville kaste eller viser afgang af væsentlige mængder af urent børflåd samt kvæg eller svin, der vides at have eller viser tegn på at have fremskreden tuberkulose, må ikke modtages til befording.

Rengørings- og desinfektionsstationer

Godsvogne, der skal rengøres, skal, såfremt koldt vand er tilstrækkeligt til rengøringen, som regel rengøres af aflæsningsstationen straks efter tømningen. Kan aflæsningsstationen, når det drejer sig om stationer i 1. distrikt, ikke overkomme arbejdet, eller er varmt vand nødvendigt, skal stationen — såfremt der kun er tale om enkelte vogne — medtage disse i vognstatus. Drejer det sig om et større antal vogne, meldes disse snarest i særligt telegram til vognfordeleren.

Vogne fra stationer i 2. distrikt sendes til nærmeste eller under hensyn til toggangen mest hensigtsmæssige station, der har vognrengøringsanlæg, jf hæftet »Tekniske anlæg og hjælpemidler på stationerne og ved maskindepoterne«. Opmærksomheden henledes på, at kun en del af vognrengøringsstationerne kan foretage rengøring med varmt vand.

Til *Padborg* station må der dog ikke sendes vogne til rengøring.

Stationer uden vognrengøringsanlæg, som periodevis har stor tilgang af urene vogne, indhenter dog forholdsordre hos vognfordeleren.

Når vogne skal desinficeres, og rengøring og desinfektion ikke kan foretages af aflæsningsstationen, forholdes på samme måde som anført foran vedrørende vogne, som stationen ikke selv kan rengøre.

For vogne, der skal desinficeres på grund af mund- og klovesyge, gælder dog i 2. distrikt, at alle stationer normalt selv skal sørge for desinfektionen af de vogne, der aflæsses på stationen. Sprøjte til desinfektionen er foruden på samtlige bystationer anbragt på en del større landstationer. Stationer, der ikke er forsynet med desinfektionssprøjte, låner i givet fald — eventuelt efter i betimelig tid forud at have spurgt vognfordeleren — desinfektionssprøjte hos en af de stationer, der er forsynet hermed.

Når vogne sendes til rengøring eller desinfektion på en anden station, skal der på den ledsagende følgeseddel udtrykkelig være

angivet, at vognen skal rengøres, henholdsvis desinficeres. På vogne, der sendes til rengøring, skal med kridt være skrevet „Skal rengøres“. Vogne, der sendes til desinfektion, skal være beklæbet med de foreskrevne sedler.

Fremmede baners vogne (såvel danske privatbanevogne som udenlandske vogne) må ikke uden vognfordelerens tilladelse sendes ud af rute for rengøring eller desinfektion, men sendes normalt til den nærmest på vognens rute liggende rengøringsstation. Findes ingen sådan station på vognens rute, skal aflæsningsstationen selv rengøre og eventuelt tillige desinficere vognen.

Løst materiel

Voggenes løse materiel rengøres og desinficeres på samme måde som vognene, dog bør forurenede presenniger, hvormed vognene har været dækket, i almindelighed ikke desinficeres, men derimod renses omhyggeligt, f eks ved overskylning med vand.

Skal presenniger desinficeres, hvilket f eks er tilfældet, når de skal benyttes til dækning af gods, der i henhold til udførselsbestemmelserne kun må sendes i vogne, der er desinficeret umiddelbart før pålæsningen, anvendes hertil en formaldehydopløsning, ca 35 pct (formalin), der fortyndes i forholdet 1 dl formaldehydopløsning til 10 l vand.

Med den fortyndede opløsning oversprøjtes presennigerne ved hjælp af en desinfektionssprøjte, der, såfremt stationen ikke selv er forsynet med en sådan, rekvireres tilsendt fra en station, der kan fås opgivet ved henvendelse til distriktet.

Efter desinfektion skal presennigerne ophænges til tørring og afluftning, inden de anbringes over forsendelsen.

Behandling af gødning og strøelse

Herom henvises til de i nærværende ordreserie side 14—17| anførte bestemmelser.

Behandling af ramper og folde m v

Om reglerne for behandling af ramper og folde m v, der har været anvendt, evt skal anvendes ved læsning eller aflæsning af levende dyr, henvises til side 14—17. |

Forskellige regler vedrørende vognenes anvendelse m v

Person-, post- og rejsegodsvogne

Beklæbning af lakerede vognsider er ikke tilladt. Sedler, der tjener til underretning for publikum, f eks „Bestilt“, skal anbringes på den øverste del af vinduerne og således, at sedlerne ikke skjules, når vinduet skydes ned. Sedler, som kun har betydning for enkelte kupeer i sidegangsvognene, anbringes på ruden i skydedøren til den pågældende vognafdeling. Skal en hel vogn reserveres, anbringes der sedler på vinduerne i vogndørene og på mindst 2 vinduer i hver vognside samt af hensyn til rejsende, der passerer gennem vognen, endvidere på vinduerne i dørene fra endeperronen ind i vognen.

E-vogne skal, når de anvendes som ekspres-, il- eller fragtstygods-vogne, eventuelt som almindelige godsvogne, forsynes med adressesedler som foreskrevet for godsvogne.

Når gennemgangsvogne løber sammen i tog, skal der, medmindre andet er foreskrevet af distriktet, etableres overgang mellem vognene, derved, at overgangsbroerne slås ned og overgangene sikres ved harmonikaer, låger eller kæder i det omfang, vognene er forsynet med disse sikringsmidler.

For at undgå beskadigelser af harmonikaer skal der udvises stor omhyggelighed ved samling af disse. Ved adskillelse af harmonikaer skal gliphagen, der er anbragt foroven og fastholder døren i åben stilling, løftes, forinden endedørene kan lukkes til.

Overgangene må kun benyttes af publikum, når de er sikrede ved harmonikaer, eller når det drejer sig om overgange mellem to vogne med åbne endeperroner. I andre tilfælde må overgangene kun benyttes af det tjenestegørende personale, og endedøre og låger skal derfor i disse tilfælde holdes lukket og aflåst — for lågernes vedkommende ved det udvendigt på vognenden anbragte overfald.

Godsvogne

Vogne til stykgodsforsendelser

Til stykgods skal benyttes lukkede vogne, for så vidt godsets beskaffenhed, form eller omfang ikke nødvendiggør anvendelse

af åben vogn. Åbne vogne kan dog benyttes til brugt emballage, der ikke kan tage skade af regn eller sne.

Der skal fortrinsvis anvendes vogne med 12,5 t last. Større vogne bør kun benyttes, når stationerne har erfaring for, at godsmængden sædvanligvis kræver vogn med stor bundflade, eller dette er foreskrevet i togplanerne.

Vogne til forsendelser, der kan beskadiges af kreaturbindinge

Til større samlede forsendelser af møbler, papirruller, æg i papemballage og lignende forsendelser, der kan beskadiges af de i mange lukkede godsvogne anbragte kreaturbindinge, skal så vidt muligt leveres vogne *uden* bindinge.

Såfremt det ikke kan undgås, at der til nævnte forsendelser leveres vogne med bindinge, skal der på disse anbringes beskyttelseshylstre, jf side 185.

Vogne til lig

Til forsendelse af lig anvendes brune, lukkede vogne, der så vidt muligt bør have trykluftbremse og i opvarmningsperioden tillige varmeledning.

Det bør påses, at vogne til lig er vel rengjort (såvel vognbund som vægge) og gruset, og at eventuelle kridtpåskrifter er fjernet, så vognene frembyder et så tiltalende ydre og indre som muligt.

Påskriften „lig“ må ikke anvendes på vogne, der stilles til rådighed til læsning med lig.

Om nødvendigt kan der til oplysning for personalet anvendes ordet „båre“.

Vogne til tilsmudsede forsendelser

Til befordring af vognladningsvise forsendelser af tjære, tjærefald og lignende stærkt tilsmudsede og lugtende produkter bør i almindelighed anvendes åbne vogne, eventuelt dækket af presninger.

For at modvirke, at vognenes bundbrædder tilsmudsas af udflydende tjære og lignende, skal vognbunden inden pålæsningen forsynes med et lag grus.

Når godset fremkommer i så solid en emballage, at tilsmudsning af vognene er udelukket, kan der ses bort fra grusning, og der kan da på afsenderens udtrykkelige forlangende derom også stilles lukkede vogne til rådighed.

Vogne, der er inficeret af ilde lugt eller er tilsmudset

Vogne, hvori der har været befordret ildelugtende varer, kan efter at den foreskrevne udvaskning og udluftning er foretaget, fremdeles være ildelugtende i så høj grad, at de ikke bør benyttes til gods, som kan tage skade deraf, f eks letfordærvelige varer, brødkorn, mel og kolonialvarer.

Vogne, der er desinficeret med kresolsæbe*), må i de første 14 dage efter desinfektionen ikke benyttes til forsendelse af gods, der kan tage skade af desinfektionsmidlet.

Lukkede vogne, der i længere tid har været brugt til fiskebefordring, kan trods rengøring og udluftning være fuldstændig gennemtrængt af fiskelugt, der vel ikke kan mærkes straks efter rengøringen og udluftningen, men som kommer frem igen, når vognenes døre lukkes. Sådanne vogne bør derfor heller ikke bruges til befordring af varer, der kan tage skade af fiskelugten.

Er en lukket vogn så gennemtrængt af fiskelugt, at der er fare for inficering af andet gods, der indlæsses i vognen, skal den snarest sendes til rensning i et centralværksted.

Vogne, hvori der har været befordret kul e l, må ikke leveres til læsning med gods, der let beskadiges ved tilsmudsning, f eks salt, inden udvaskning har fundet sted.

Fireakslede vogne og vogne af litra T og TF

Tyske fireakslede godsvogne uden sidevægge (litra SS), som er særlig bestemt til forsendelse af langgoods, samt andre fremmede vogne af tilsvarende type må ikke benyttes til forsendelse af halm, hø e l, hverken i løs tilstand eller i pressede baller. Derimod kan andre fremmede, fireakslede vogne, såvel lav- som høj-sidede, anvendes.

Danske fireakslede godsvogne må kun benyttes til hø og halm med vognfordelerens tilladelse og kun til indlandet.

Vogne af litra T og TF skal fortrinsvis anvendes til forsendelser af hø og halm og desuden til juletræer, tang, træuld o lign. Til befordring af andre varer end de før nævnte må vognene kun benyttes med vognfordelerens tilladelse.

Vogne af litra T må *ikke* køre med nedklappede sidelemme, idet vognenes bredde, når sidelemmerne er nedklappet, er så stor, at det tilladelige profil overskrides.

*) Dette desinfektionsmiddel anvendes, jf side 176c kun efter særlig ordre fra det pågældende veterinærpoliti.

Vogne med lastgrænse 15,5 t og derover

Godsvogne med lastgrænse 15,5 t og derover bør fortrinsvis søges læsset til strækninger, hvor de kan løbe med fuld belastning, for at de ved benyttelsen fra de pågældende strækninger kan udnyttes fuldt ud.

Vogne til køretøjer

På vogne, der leveres til læsning med køretøjer, skal den endelemme, der vender mod rampen — hvis nødvendigt begge endelemme — altid aftages straks efter, at vognene er anbragt ved enderampen.

Ved læsning af godsvogne ved gennemkørsel gennem flere vogne (læsning af omrejsende cirkus, tivoli, militærkøretøjer m m) må vognenes endelemme under ingen omstændigheder benyttes som overgangsbro, idet de derved udsættes for ødelæggelse.

Nærmere regler for læsning af køretøjer er meddelt stationerne.

Til stationer, der ikke har drejeskive, må der til tunge køretøjer kun benyttes vogne med fast endevæg (skruebremse), når det vides, at aflæsningen kan foregå uden vanskelighed.

Vogne til ægforsendelser

Til forsendelser af æg skal benyttes vogne, der er rene, tørre og lugtfri. I månederne maj—september (begge inkl) må der til vognladningsvise forsendelser kun benyttes hvide vogne.

Om benyttelse af IAL-vogne, se side 157.

Vogne til levende dyr

Til forsendelse af levende dyr, der helt eller delvis skal befordres i persontog, samt i tilfælde, hvor det ikke er ganske klart, om der over hele befordringsstrækningen skal benyttes godstog, skal der efter omstændighederne benyttes vogne med **S**-mærke eller fornøden akselafstand, med varmeledning og trykluftbremse.

Tysk Forbundsbanes (DB) lukkede godsvogne af litra G1 og Glt (med eller uden endedøre) må på grund af side- og endevæggens tynde brædder ikke benyttes til læsning med heste, idet disse ved spark kan tilføje væggene betydelige skader.

Vogne af litra G1 — men derimod *ikke* Glt-vogne — kan dog benyttes til såkaldte patteføl, d v s føl, der ikke er over 4 måneder gamle.

Om anvendelse af de forskellige vogntyper til forsendelse af levende dyr, se i øvrigt side 98 a—c.

Anvendelse af is i almindelige godsvogne

I almindelige, lukkede godsvogne er det tilladt at anbringe is løst på vognbunden mellem godset. Isen skal være ren og må ikke

være blandet med salt, da smeltevandet fra saltblandet is ødelægger vognene.

Vogne til udlandet

Danske godsvogne, der er forsynet med mærket **RIV**, må kun læses til udlandet indtil 14 dage før revisionsfristen udløber, jf side 134. Om bestemmelserne for udenlandske godsvognes revisionsfrist og benyttelse er stationerne underrettet.

Godsvogne, der skal befordres i hurtigkørende tog

a: i intern dansk trafik.

SS- og **S**-mærkede godsvogne kan løbe som **S**-mærkede vogne, når for danske vognes vedkommende de på side 134 for danske godsvogne i indenlandsk trafik fastsatte revisionsfrister er overholdt, og for udenlandske vognes vedkommende revisionsfristen 3 eller 4 år ikke er overskredet.

b: i international trafik.

For danske og udenlandske **SS**-mærkede godsvogne gælder, at vognenes benyttelse som **SS**-mærkede godsvogne er betinget af, at revisionsfristen 1 år ikke er overskredet.

For at undgå overskridelse af denne frist må sådanne vogne ikke stilles til rådighed til læsning til udlandet i transportforbindelser, hvor anvendelse af **SS**-mærket vogn er foreskrevet, såfremt revisionsdatoen ligger mere end 11½ måned tilbage.

Anvendelse af hvidmalede godsvogne

Almindelige bestemmelser

Hvidmalede vogne skal i den varme årstid fortrinsvis benyttes til letfordærlige forsendelser — såvel stykgods som vognladningsgods. Når beholdningen ikke er tilstrækkelig til, at alle anmodninger om levering af nævnte vogne kan efterkommes, skal rekvisitioner på vogne til forsendelser af smør, kød, flæsk og fisk effektueres frem for andre. Angående den tilstand, vognene skal være i ved leveringen til kød, flæsk o.l., se side 143.

Til vognladningsvise forsendelser af uemballeret flæsk og kød skal der altid leveres hvidmalede vogne.

Hvidmalede vogne må, uanset årstiden, ikke benyttes til kreaturbefordring, herunder befordring af levende dyr i emballage, eller til gods (bortset fra fisk), som ved ilde lugt eller på anden måde kan inficere vognene eller tilsmudse deres indre med støv, der ikke lader sig fuldstændig bortfjerne med kost, såsom brændt kalk, kalkmergel (gødningkalk), mursten, skærver, cement og tørv.

Særlige regler for IAK-, IGK- og IVK-vogne.

Vogne af litra IAK, IGK og IVK skal fortrinsvis benyttes til kødforsendelser, men kan dog, når vognfordelerens tilladelse foreligger, benyttes som almindelige hvidmalede vogne.

Vognene må så vidt muligt ikke stilles til rådighed som postpakvogne; men såfremt dette er uundgåeligt, bl a af hensyn til god vognudnyttelse (returløb), må der drages omsorg for, at samtlige bærerør er anbragt på plads i de dertil i vognens sidevægge indrettede fordybninger.

Det er tilladt forsenderne i IAK-, IGK- og IVK-vogne at indlæsse is til afkøling af vognladningsvise sendinger, der befordres i de pågældende vogne. Isen skal, når den ikke anbringes i beholdere, men løs på vognbunden eller mellem godset, være ren og må ikke være blandet med salt, da smeltevandet fra saltblandet is ødelægger vognene.

Særlige regler for IAL-vogne.

Vogne af litra IAL er for at beskytte ægforsendelser mod varme-stråling behandlet indvendig med strålebeskyttende maling, ligesom taget er behandlet med hvid tagfarve.

IAL-vogne skal fortrinsvis benyttes til ægtransporter og må kun med vognfordelerens tilladelse benyttes til andre transportere.

Særlige regler for isolerede godsvogne.

Statsbanernes isolerede godsvogne kan afgives til vognladningsvise forsendelser, der ønskes beskyttet mod varme eller kulde, f eks kød, frugt, kartofler, grøntsager o l.

Fiske- og kølevogne må kun leveres med vognfordelerens tilladelse.

Den pågældende station afgør dog i hvert enkelt tilfælde, om isolerede godsvogne kan leveres uden fare for at beskadiges af det gods, der ønskes befordret i dem.

Når kølevogne leveres som dobbeltvæggede vogne til forsendelser, der ønskes beskyttet mod kulde, må det påses,

at der ikke findes isrester i iskasserne,

at lemmene til isfyldning er lukket,

og for IK-vognene endvidere,

at ventalationslemme, aftrækshætter, friskluftshætter og skydespjæld er lukket, se herom senere.

For kølevogne, der af vognfordeleren bortbeordres til læsning med kartofler, frugt o l, skal det forinden afsendelsen efterses, at vognenes iskasser er tømt for eventuelle isrester.

Særlige regler for fiske- og kølevogne

A n v e n d e l s e

IB-, Is- og IVM-vogne er fortrinsvis bestemt til transport af bacon, IK-vogne til transport af ophængt kød og IF-vogne til transport af fisk.

Kølevognene må kun benyttes til vognladningsvise forsendelser, der forlanges holdt afkølet, medmindre vognfordelerens tilladelse til anden benyttelse foreligger, jf foran.

I perioder, hvor der er brug for flere kølevogne til fiskeforsendelser, vil et antal kølevogne blive forsynet med skilte „Fiskevogn“ og må, så længe disse skilte findes på vognene, ikke benyttes til andre forsendelser end fersk fisk.

Vogne af litra IKA og IKN kan dog benyttes til fiskebefordring og derefter til befordring af f eks kød, når vognene efter h v e r fiskebefordring rengøres g r u n d i g t.

Isfyldning, almindelige bestemmelser

Isfyldning af kølevogne kan enten ske ved statsbanernes foranstaltning eller ved forsendernes foranstaltning.

Kølevogne, i hvis iskasse der endnu findes is fra den forudgående befordring, bør fortrinsvis leveres til forsendere, der ønsker isfyldningen foretaget ved statsbanernes foranstaltning.

Når forsenderne ønsker afkøling ved mere is end den, der kan rummes i iskasserne, skal ekstrabeholdning af is leveres af forsenderen og må kun anbringes i bakker eller lignende, hvorfra der er afløb for smeltevandet til de i vognenden værende afløbsrør. Kan dette ikke ske, skal isen anbringes i tætte kasser, der kan opsamle smeltevandet. Isens lagring på gulve uden afløb er forbudt, da den kan blive til betydelig skade for vognkassen og dens kostbare isolering.

Isfyldning ved statsbanernes foranstaltning

Isfyldning skal ske på så sent et tidspunkt som muligt før læsningen eller før afsendelsen til pålæsningsstationen. Uanset mængden bør isen fordeles ligeligt i iskasserne, så at afkøling foregår fra begge vognender. Isfyldning af vogne med fyldningslemme i taget, på siderne eller i gavlen må ikke ske fra vognens indre, men kun gennem ovennævnte dertil indrettede lemme; IKA-vogne må dog også isfyldes fra vognens indre, men der skal ved begge læsningsmåder udvises særlig agtpågivenhed med hensyn til rigtig indstilling og fastgørelse af iskassevæggene og lukning af islemmene i iskassevæggene, ligesom vognbunden, hvis den er blevet tilsmudset under isfyldningen, må rengøres forinden læsningen. For at undgå beskadigelse af iskassernes vægge og bund skal isblokkene deles i passende stykker af en vægt af højst 6—9 kg.

Til følgesedel over tomme, isfyldte jernbaneejede kølevogne, der sendes fra isfyldningsstation til læsningsstation, benyttes formular A 109.

Isfyldning ved forsendernes foranstaltning

- Forsenderne skal underrettes om,
 at der ikke må anvendes saltblandet is,
 at isens anbringelse i iskasserne skal ske under iagttagelse af de ovenfor anførte regler for isforsyning ved statsbanernes foranstaltning,
 at den samlede vægt af det i vognen indlæssede gods + vægten af isen ikke må overskride vognens lastgrænse, herunder evt S - eller SS -lastgrænsen, jf side 160 c,
 at evt i iskasserne værende is fra forudgående befordring skal medregnes i den samlede ismængde.

Stationerne skal i muligt omfang kontrollere, at ovennævnte bestemmelser overholdes.

Brugen af ventilationsindretninger i IK-vogne

Som almindelig regel gælder, at ventiler m v skal være stillet, således som nedennævnte anvisninger foreskriver i de forskellige tilfælde, og der må kun ske afvigelser herfra i det omfang, afsenderen ønsker indstillingerne ændret.

Fælles for kølevogne uden rotor er gælder, at ventiler m v kan indstilles således, at der *enten* tilføres frisk luft udvendig fra til vognen (udvendig luftcirkulation), *eller* at vognens forbindelse med den ydre luft afskæres, i hvilket sidste tilfælde der, når vognene er forsynet med is, i vogntyperne IKS og uombygget IKT kan tilvejebringes cirkulation af den i vognen værende luft (indvendig luftcirkulation).

Der må hos afsenderen indhentes ordre om, hvilken af de nævnte ventilindstillinger, der ønskes anvendt.

Den udvendige luftcirkulation er normalt kun beregnet til at skaffe ventilation i vognene, når disse skal udluftes og udtørres under kørslen, når der ikke er is i vognens iskasser. Anvendes udvendig luftcirkulation, når der er is i iskasserne, vil den gennemstrømmende varme luft bevirke, at isen forholdsvis hurtigt forbruges.

Ventilationssystemet i de uombyggede kølevogne af litra IKB, IKC, IKD og IKH er imidlertid udført således, at det er nødvendigt at anvende udvendig luftcirkulation, også når der er is i iskasserne, hvorfor disse sidste kølevogne af hensyn til isforbruget kun er egnede til køletransporter af kortere varighed.

I uombyggede vogne af litra IKT
og i vogne af litra Iks*)

Disse vogne er udstyret med særlige ventilationsindretninger.

Når vognene er forsynet med is, skal de indvendige trædøre og lemme foran iskasserne lukkes og fastgøres ved hjælp af skudriglerne, medmindre afsenderen udtrykkeligt forlanger, at dørene skal være åbne under transporten.

Ventilationsindretningerne kan indstilles på 2 måder, hvorom ordre må indhentes hos afsenderen.

Enten kan ventilationslemmene i loftet lukkes ned, ved at håndtaget udvendig på vognen sættes i den stilling, der er kendetegnet ved et på vognsiden malet L, aftrækshætterne og friskluftshætterne tillukkes. Der fremkaldes da ved isens afkølede virkning en cirkulation af den i vognen indesluttede luft, medens tilførslen af luft udefra indskrænker sig til den ringe luftmængde, der eventuelt strømmer ind gennem de små huller i friskluftsventilernes dæksler samtidig med, at der foregår en svag udsugning af luft gennem de under bunden af vognen ved begge ender anbragte udsugningsrør.

Under vognenes eventuelle forsendelse fra isfyldnings- til læsningstationen skal ventilationsindretningerne være indstillet på denne måde.

Eller ventilationslemmene i loftet kan åbnes ved, at håndtaget udvendig på vognen stilles i en stilling, der er kendetegnet ved et på vognsiden malet A (palen skal gribe ind), spjældene og friskluftshætterne åbnes helt. Under kørslen presses en luftstrøm ind gennem friskluftshætterne, ned gennem iskasserne og ind i vognrummet ved gulvet, hvorfra luften stiger op gennem rummet og suges ud gennem aftrækshætterne.

*) Undtagen vogn IKS nr 24907, jf side 160 a.

I uombyggede vogne af litra ИКВ, ИКС, ИКД og ИКН.

Disse vogne er også udstyret med særlige ventilationsindretninger, der dog afviger fra forannævnte vognes.

Når vognene er forsynet med is, skal de indvendige trælemme (resp trædøre) foran iskasserne lukkes og fastgøres ved hjælp af skudriglerne, medmindre afsenderen udtrykkeligt forlanger, at lemmene (resp dørene) skal være åbne under transporten.

Under kørslen presses en luftstrøm ind gennem de på taget ved vognens ender anbragte 4 stk. friskluftshætter, ned gennem iskasserne og ind i vognrummet forneden ved gulvet, hvorfra luften stiger op gennem rummet og suges ud gennem den midt i vognens tag anbragte aftrækshætte.

Ventilationen kan reguleres ved indstilling af det under aftrækshætten anbragte skydespjæld, hvorom ordre må indhentes hos afsenderen.

Under vognenes eventuelle forsendelse fra isfyldnings- til læsningsstationen skal skydespjældet være helt lukket.

I vogne af litra ИКА, ИКГ, ИКР og i ombyggede vogne af litra ИКТ samt i vogn litra ИКС, nr. 24907.

Disse vogne er også udstyret med særlige ventilationsindretninger, hvis karakteristiske træk er de i vogntaget anbragte vind-drevne ventilatorer, såkaldte Flettnerrotorer.

Disse rotorer består af en aksel, der er ført igennem vogntaget, og to sæt på denne aksel fastgjorte vinger, hvoraf det ene sæt sidder ovenpå vogntaget, medens det andet sidder under vogntaget, hvor det kommer i direkte forbindelse med vognens indre gennem en udskæring i vognens dobbeltloft, ved hjælp af hvilket der er tilvejebragt to luftkanalsystemer, der indbyrdes er adskilt og hver for sig forbundet med iskasserne i vognenderne.

Rotorerne er meget letløbende, således at selv et meget ringe vindtryk på de udvendige vinger bringer rotorerne i omdrejning.

Når rotorerne bevæger sig, suger de indvendige vinger luft fra vognens indre op i luftkanalerne.

Denne luft ledes gennem kanalerne til iskasserne, hvor den under påvirkning af isen afkøles og synker ned gennem iskasserne, for endelig at strømme ud i vognens lastrum nede ved gulvet. På grund af den gode luftcirkulation opnås en ensartet temperatur overalt i vognen.

Ved dette ventilationssystem suges der ikke udefra luft ind i vognene. Herved spares is, idet det varmetab, der skyldes afkøling af den udvendige varmere luft, undgås.

Det er tilladt forsenderne at dække ventilatorerne indvendig i vognen med pap- eller papirskiver, men uanset denne tilladelse skal den station, der stiller en vogn med Flettnerrotorer til rådighed, fjerne alle tidligere anbragte skiver eller dele af disse, samt undersøge, at alle rotorer kan bevæge sig. Der må ikke stoppes papir eller lignende op i indsugningsåbningerne for ventilatorerne, da disse derved kan beskadiges.

Ved færdsel på taget af vogne med Flettnerrotorer må der udvises stor forsigtighed for at undgå at støde eller sparke til rotorerne, da disse sættes ud af funktion ved den mindske skævhed.

Fremmede baners vogne undtagen EUROP-vogne

For benyttelse af fremmede baners vogne gælder særlige regler, hvorom stationerne er underrettet.

Fremmede baners vogne skal efter aflæsningen straks tilbagesendes, så vidt muligt læsset, til eller i retning af ejendomsbanen.

Hvidmalede vogne må kun benyttes efter samme regler som statsbanernes hvidmalede vogne.

Kan vogne ikke læsses på tilbagevejen, skal de tilbagesendes tomme. Stationerne skal sørge for, at det personale, der benyttes til vognanvisning, bliver fornødent instrueret om, hvorledes tomme vogne skal tilbagesendes.

Skal tomme vogne passere en færgestrækning, må der kun opføres én vogn på hver følgeseddel.

EUROP-vogne

Overenskomst om et europæisk fælles godsvognsforbund — EUROP — er afsluttet mellem følgende jernbaner:

- Tysk Forbundsbane (DB)
- Østrigske Forbundsbaner (ÖBB)
- Belgiske Statsbaner (SNCB)
- Danske Statsbaner (DSB)
- Franske Statsbaner (SNCF)
- Italienske Statsbaner (FS)
- Luxembourgske Statsbaner (CFL)
- Hollandske Baner (NS)
- Schweiziske Forbundsbaner (SBB/CFF).

EUROP-vognparken omfatter alle de forannævnte jernbane-administrationer tilhørende godsvogne, der ud over de almindelige ejendomsmærker er forsynet med påskriften EUROP.

Der er fastsat følgende principielle rangorden for EUROP-vognenes anvendelse:

- a) til de i overenskomsten deltagende jernbaner,
- b) til indenlandske transporter,
- c) til ikke deltagende jernbaner.

Der er i øvrigt givet stationerne nærmere regler for behandling og benyttelse af vognene.

Læsning af godsvogne

Godsvognenes last og lastgrænser

RIV-mærkede godsvogne skal være forsynet med ABC-*lastgrænsesignaturen* („lukket“ ramme) evt. kombineret med **S**- og **SS**-*lastgrænsesignaturer* (jf side 194 d), som angiver vognens *lastgrænse* (inkl evt islast) ved kørsel på henholdsvis

A-normalstrækning	(16 t maks akseltryk)
B- „	(18 t „ „)
C- „	(20 t „ „) og

ved sædvanlig godstogshastighed, henholdsvis

over 80 indtil 100 km/t (lastgrænsen ud for S) og
over 100 indtil 120 km/t („ „ SS)

De angivne *lastgrænser* må ikke overskrides.

Ikke RIV-mærkede vogne har normalt i stedet for ABC-signatur den næstøverste på side 194 c viste signatur („liggende T“). I dennes øverste felt angives vognens *last* (inkl evt islast), mens *lastgrænsen* evt angives i nederste felt. Er *lastgrænse* ikke anført, er denne den angivne last + 5 %.

Om nedsættelse af lastgrænsen for nogle langvogne, når læsset kun er fordelt over en del af vognlængden, henvises til de på vognene anbragte signaturer, jf side 193.

Godsvognenes akseltryk og metervægt

Af hensyn til sporets og broernes styrke må en godsvogns bruttovægt (vognens påmalede taravægt + læssets vægt) — for-

delt ligeligt på akslerne — ikke være større, end at de i TIB for de forskellige statsbanestrækninger anførte størrelse for tilladt akseltryk og metervægt ikke overskrides. Genstande af større vægt, end akseltrykbestemmelserne tillader, kan kun befordres efter særlig tilladelse.

Det største tilladte akseltryk og den største tilladte metervægt på statsbanernes strækninger og på indenlandske privatbaner og privatfærger, der kan befordre normalsporede vogne, findes i *akseltrykførtegnelsen* (AML).

Læsseprofiler

Det må nøje påses, at godset holdes inden for de fastsatte læsseprofiler. En vogn, der læsses til udlandet, skal ikke alene holdes inden for det danske læsseprofil, men også inden for de for de pågældende udenlandske baner gældende profiler, der findes i særlige hæfter, som er leveret stationerne.

Målene for det for danske baner gældende profil findes i *akseltrykførtegnelsen* (AML).

Visse stationer er forsynet med en læsseprofil-skabelon til profilmaling af vogne.

Vogne, der er undervejs, skal udsættes til profilmaling, når en sådan synes påkrævet.

Tilsyn med læsningen

Afgangsstationen skal føre et omhyggeligt tilsyn med en vogns læsning og herunder navnlig påse,

- a t de læssede genstande ligger fast og sikkert i vognen, så at de ikke kan forskubbe sig på grund af stød og rystelser,
- a t læsset fordeles således, at vognens hjul så vidt muligt bliver belastet ens,
- a t vognens lastgrænse ikke overskrides,
- a t de gældende bestemmelser om akseltrykket og metervægten på de strækninger, vognen skal gennemløbe, er overholdt,
- a t læsset ikke når uden for de tilladte profilgrænser,
- a t alle lemme, døre og ventiler lukkes forsvarligt for at undgå, at godset skal blive beskadiget af regn. På Q-vogne skal gitterdørene således lukkes inden indlæsningen for at forebygge indtrængen af slagregn gennem endedørene, og sidelemmene på vogne til udlandet og vogne, som skal toldlukkes, skal boltes og splittes. Når boltene på Q-vogne ikke benyttes, skal de anbringes på plads i de dertil bestemte øskner, da de ellers kan

beskadige vognvæggene. Ved de i nogle HD-vogne og i en del fremmed materiel anbragte sidelemme skal de indvendig anbragte hasper (2 for hver lem) være drejet for. Om toldlukning af vogne, se i øvrigt side 123—124, og om lukning af døre m v ved forsendelse af levende dyr, se side 98 a-b.

Lukning af lemmene m v i vogne med fisk har endvidere betydning for at bevare isen i fiskekasserne længst muligt. Drejer det sig om stykgodsvogne, der foruden fisk er læsset med andet gods, må der dog tages fornødent hensyn til, hvorvidt det andet gods kræver lufttilførsel, f. eks. friskplukkede ærter i større partier og andre friske grøntsager, som kan tage skade ved forsendelse over længere strækninger i tæt tillukkede vogne, samt levende dyr i emballage.

Overfaldet, som findes over dørene på nogle af de åbne godsvogne, skal lukkes, inden læsning af kul, roer eller lignende påbegyndes, da overfaldet ellers ikke kan lukkes, fordi vognsiderne bliver fjernet noget fra hinanden under læsningen, at lastvekslen på vogne med trykluftbremse er stillet rigtigt, at de efterfølgende særlige bestemmelser for læsning af åbne godsvogne overholdes.

Fragebreve over vognladningsgods, over stykgodsforsendelser, der uden for pakhusets område af afsenderen læses i særskilt vogn, samt over levende dyr og køretøjer, der er læsset i særskilte vogne, skal påtegnes med navn (mærke) af den, der har tilsynet med de pågældende vognes læsning, hvorved han overtager ansvaret for, at vognene er i forskriftsmæssig stand, for deres rette benyttelse og forsvarlige og forskriftsmæssige læsning, for de fragtbrevet påførte vognnumre m v samt for, at lastvekslen på vogne med trykluftbremse er stillet rigtigt.

For vogne med levende dyr skal der tillige på fragtbrevet anføres, hvornår dyrene er indlæst, og hvor mange gitre der er anvendt. Er ingen gitre anvendt, anføres »Ingen gitre«.

Inden en vogn overtages til befordring fra fremmede baner, skal overgangstationen forvise sig om, at læsningen af den er forsvarlig udført, og såfremt vognen er forsynet med trykluftbremse, at dens lastveksel er stillet rigtigt.

Samtlige stationer og togpersonalet skal føre tilsyn med, at de i togene værende vogne, for så vidt det er kendeligt udvendigt, er forsvarligt læsset, og evt foranledige vogne, hvis uforsvarlige læsning eller hvis forskubbede læs ved vognens videreførsel må antages at være en fare for driftssikkerheden, udsat af toget.

Særlige bestemmelser for læsning af vogne med stykgods

Det fremgår af togplanerne, hvilke ilstygods- og fragtstygods-vogne, der planmæssigt skal befordres i de forskellige tog.

På de strækninger, hvor der ikke skal arbejdes med fragtstygods-vogne, er de i togplanerne anførte tog, henholdsvis færger, at betragte som de seneste, hvormed vognene må sendes for at nå rettidigt frem. Der er altså intet til hinder for at afsende vognene med tidligere tog (færger), ej heller for at vognene befordres på søn- og helligdage.

På de strækninger, hvor der skal finde indlæsning sted, skal de faste fragtstygods-vogne nøjagtigt følge deres plan. Skal der kun foretages udlæsning, er der derimod intet til hinder for på hverdage at sende vognene med tidligere tog, der befordrer fragtstygods, end de i planen anførte.

De stationer, hvor opsamlingsvognene udsættes til behandling ved pakhus, har pligt til at ordne vognene således, at i hvert fald udlæsningsgodset indtil næste udsættelsesstation er trukket frem til let udlæsning.

Når det af hensyn til godsmængden bliver nødvendigt at benytte mere end én vogn til de i planen fastsatte strækninger, deles godset således, at supplementsvognen kommer til at løbe over den kortest mulige strækning, og at der så vidt muligt ikke bliver udlæsning såvel af den faste vogn som af supplementsvognen på de samme stationer.

Når en station har et så stort parti gods til afsendelse, at ind- og udlæsning heraf ikke kan foretages under togets planmæssige opholdstid, eller når der haves gods, som på grund af de enkelte stykkers vægt eller omfang er særlig vanskeligt at indlæse eller udlæse undervejs, kan den læsse særskilt vogn. Som mindstevægt for sådan ekstravogn bestemmes ca 2000 kg for fragtstygods eller sammenlæst il- og fragtstygods og ca 1500 kg for ilstygods. Der bør dog kun læsses ekstravogne med ilstygods, når det gods, der haves til befording, ikke uden væsentlig forsinkelse kan indlæses under togets ophold, eller når pladsmangel i de faste vogne nødvendiggør det. Navnlig bør det så vidt muligt undgås at læsse sådanne ekstravogne over færgestrækninger. Ekstravogne med ilstygods må ikke udsættes undervejs, og godset i disse vogne må ikke komme senere til bestemmelsesstationen, end når det befordres i de faste ilstygods-vogne.

Ekstra-fragtstygods-vogne må kun indeholde gods til enkelte stationer eller en ganske kort strækning, idet småpartier altid bør

indlæsses i de faste fragtstykgodsvogne af hensyn til udlæsning af så få vogne som muligt. Vogne til nærstrækninger må være læsset således, at godset kommer regelmæssigt frem og ikke indgår senere til modtagelsesstationen, end når det befordres i den faste fragtstykgodsvogn. Sådanne ekstravogne må derfor som regel ikke udsættes undervejs, vogne med gods til fjernere stationer kan derimod gives udsættelse undervejs på én station, men udsættelsesstationen skal da foranledige, at vognene videresendes med det først afgående tog, der må befordre dem.

For læsning af fragtstykgodsvogne mellem Jylland—Fyn på den ene side og Sjælland—Falster på den anden side er der i togplanerne fastsat særlige regler.

En ekstravogn, der dirigeres til en omlæsningsstation, må kun indeholde gods, der i henhold til togplanen er bestemt til omlæsning på den pågældende station.

Særlige bestemmelser for læsning af åbne godsvogne

Læsning på én vogn

Læsset må kun nå så langt ud over vognens pufferplanker, at der mellem læsset og pufferskiverne (når pufferne ikke er sammentrykket) er et mellemrum på mindst 400 mm indtil en højde af 2000 mm over skinnetop, i større højde et mellemrum på mindst 200 mm. Desuden skal der af hensyn til koblingens anbringelse på trækkrogen være et frit rum på mindst 200 mm oven over trækkrogen og på mindst 200 mm til begge sider af trækkrogen, regnet fra dennes midte (se fig 1—3).

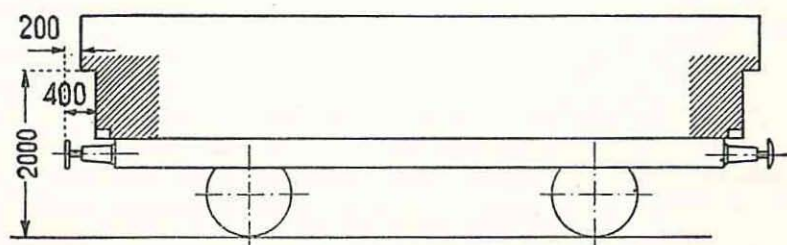

Fig 1.

Når læsset længere ud over pufferplanken, indsættes en beskyttelsesvogn (løber), eventuelt én i hver vognende. Anvendes kun løber ved den ene vognende, må det nøje påses, at den aksel på den belæssede vogn, der er nærmest løberen, ikke bliver overbelastet.

Løbere må aldrig kunne berøres af læsset, selv ved kørsel gennem de skarpeste kurver. Afstanden fra læsset til bunden af vognene skal derfor være mindst 100 mm, og mellem læsset og sidevæggene skal der — medmindre sidevæggene befinder sig mindst 100 mm under læsset — være en afstand, om hvis størrelse stationerne er underrettet.

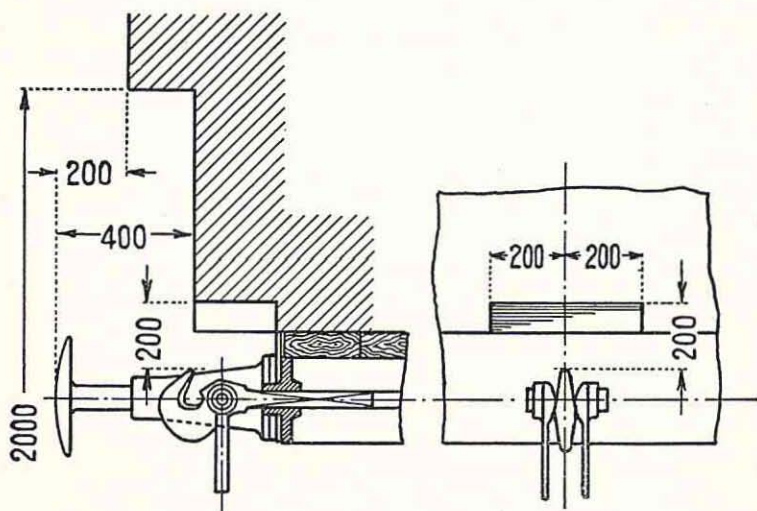

Fig 2.

Fig 3.

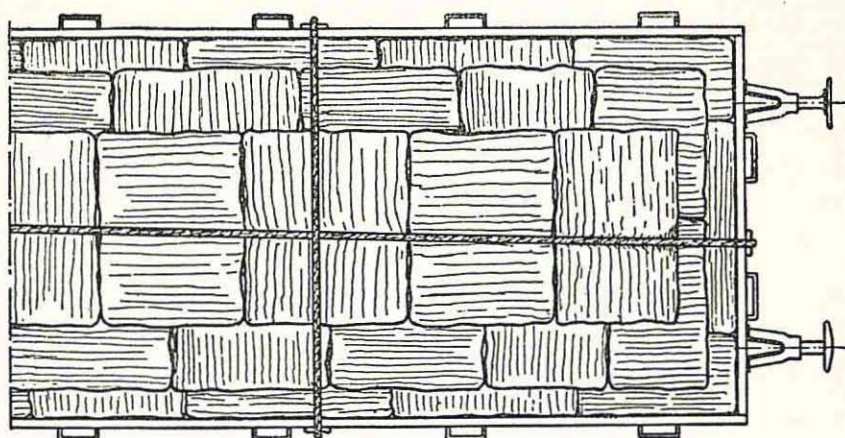
Læsning af løbere er tilladt, når de foran anførte spillerum ikke formindskes ved de indlæssede genstande. Disse skal derhos anbringes således, at deres tyngdepunkt falder så nært som muligt i midten af vognen.

Afstanden fra læssets yderste ender til løbernes fjerneste ende-væg eller til det på løberen læssede gods skal være mindst 350 mm.

En vogns side- og endestøtter og disses kæder må ikke kunstigt forlænges. Kæderne i de over for hinanden stående sidestøtter skal, selv om de ikke skal fastholde læsset, samles.

Støtter, der forbindes over et op over støtterne ragende læs, skal sikres mod at blive løftet op. Jerntråd, der benyttes til at fastholde og sikre læsset, skal være udglødet og mindst 3 mm tykt og sammenbindes således, at ingen trådender rager frem.

Gods, der består af let antændelige genstande, skal dækkes omhyggeligt med presenninger. Om presenningers anbringelse se side 178 a-c.

vognmidte

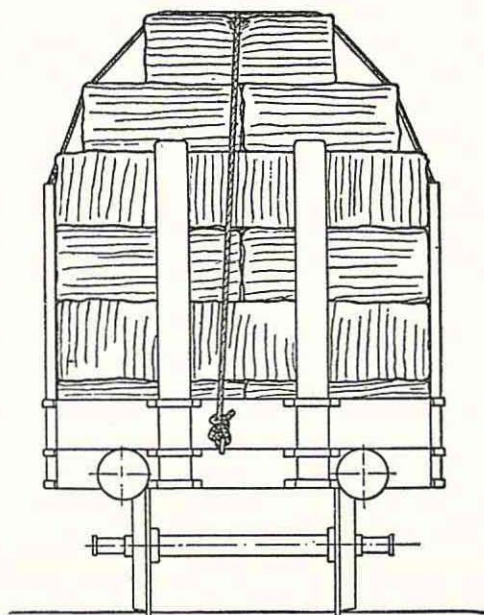

Fig 4.

For læsning af åbne vogne med træ og tømmer, specielt med henblik på læsning op over vognens sidevægge, henh støtter, med jernbanesveller, tunge genstande, med køretøjer, herunder (landbrugs)maskiner på hjul, med tomme fade, tønder, kasser o l, gælder særlige bestemmelser, hvorom stationerne er underrettet. For læsning af åbne vogne med hø, halm, tobak, bomuld, bark o l gælder følgende:

Til hø, halm, tobak, bomuld, bark o l (løst, presset eller i be-snørede baller) skal så vidt muligt anvendes vogne med høje side-vægge eller med høje sidestøtter. Såfremt læsset når op over side-væggene eller sidestøtterne, skal midten af det sidste lag, som støttes af (når helt ud til) vognvæggene eller sidestøtterne, være under disses overkant. De lag af baller, på hvilke midten af ballerne ligger over vognvæggens eller sidestøtternes overkant, skal trækkes ca 100 mm ind mod midten af vognen.

Ballerne i de øvre lag (det nederste lag mindst en halv balle-højde under sidevæg hhv sidestøtteoverkant) skal ved hjælp af mindst 3 mm tyk udglødet jerntråd enten forbindes med hinanden eller fastgøres til vognen ved hjælp af 2 reb eller kæder på tværs af vognen og et reb eller en kæde på langs af vognen (fig 4).

Såfremt ballerne kun når op over endevægge eller sidestøtter indtil halv ballehøjde, skal kun ballerne i de to forreste tværrækker langs begge vognens endevægge forbindes indbyrdes ved hjælp af mindst 3 mm tyk udglødet jerntråd.

Rager ballerne i det øverste lag kun op over vognvægge eller sidestøtter med indtil den halve ballehøjde, og er godset så tungt, at dets vægt hindrer det i at blæse af, kan yderligere sikring af læsset undlades ved *indenlandske* transporter.

Anvendes åbne, svenske godsvogne med bevægelige jernside-plader og jernstøtter (litra O), skal det navnlig påses, at læsse-profilen ikke overskrides. Der bør derfor fortrinsvis anvendes vogne, på hvilke sidestøtterne er helt lige og lodretstillede og sidder fast i holderne uden slør, så de ikke kan svinge udad. Desuden anbefales det at læsse ballerne således, at presenningerne evt kan trækkes ned mellem læsset og støtterne.

Anvendes vogne, hvis sidestøtter er bøjedede og/eller har slør i holderne, skal sådanne støtter, f eks ved at presse trækiler ned mellem støtterne og holderne, fastgøres således, at de bliver pa-rallelle med vognsiden og ikke af læsset kan blive drejet eller presset udefter og derved gribe ind i læsseprofilen. Bøjede støtter skal desuden forbindes parvis gennem læsset ved hjælp af mindst

3 mm tyk udglødet jerntråd, der er lagt dobbelt og snoet. (Om besnøringer uden på presenninger se side 178 b).

Da læsset erfaringsmæssigt synker sammen under transporten, må den del af læsset, der når op over vognvæggenes eller sidestøtternes overkant, ikke nå helt ud til læsseprofilens yderste grænse, men der skal være et spillerum på ca 170 mm til begge sider.

Til besnøringer skal anvendes solidt reb, jerntråd må ikke benyttes. Følgende rebsorter kan anvendes: *kokusreb* af mindst 10 mm diameter, *manillareb* (landbrugsreb) af mindst 6 mm diameter, *indisk hampereb* (hovedstolsreb) af mindst 8 mm diameter, *Javakordel* (sisal) 3-løbet 300 (d v s at hver af rebets 3 dele har en vægt, der svarer til højst 300 m pr kg), samt *sammensnoet høstbindegarn*, snoet af mindst 4 stk garn, som hvert har en vægt, der svarer til højst 400 m pr kg. Andre rebsorter kan anvendes, såfremt de mindst har samme styrke som nævnte. Papirgarn må ikke anvendes, da det taber sin styrke, når det bliver vådt.

Om benyttelse af presenninger til dækning af letantændelige varer, se side 166 og 179.

Læsning på to eller flere vogne

Om bestemmelserne for læsning på to eller flere vogne med eller uden vrideskamler er stationerne underrettet.

I *indenlandsk* trafik kan skinner og betonrundjern, hvis længde ikke overstiger 20 m, samt *andre lange genstande* læsses på to almindelig åbne 2-akslede vogne under iagttagelse af følgende bestemmelser:

Læsset skal hvile på strøer (træstykker), således at det intet sted kommer vognbunden nærmere end 100 mm, hvilket dog skal forøges til ca 250 mm, såfremt læsset skal befordres med færger.

Af strøer må der kun findes 1 stk i hver af vognene, så vidt muligt anbragt på midten tværs på vognbundens længderetning. Strøerne skal være så lange, at de når ud over vognens længde-*dragere* (d v s indtil 50 à 75 mm fra vognsiden).

Tykkelsen af de forskellige vognes strøer skal i øvrigt være således, at vognenes mulige forskellige bundhøjde udjævnes.

Når læsset fylder vognenes hele bredde, skal der desuden omtrent midt på hver vogns længdesider anbringes og solidt fastgøres lodret stillede træstykker, der kan holde læsset frit af vognsiderne. Er læssets længde over 11 m, skal træstykkerne være mindst 130 mm tykke, er dets længde 8,5—11 m, skal træstykkerne være mindst 100 mm tykke og for længder under 8,5 m mindst 80 mm tykke. Træstykkernes bredde skal være mindst 150 mm.

Når afsenderen ikke leverer strøer og lodret stillede træstykker, skal de leveres af afsendelsesstationen, og der benyttes da kassable sveller, som rekvireres hos vedkommende baneformand. Svellerne behandles som løst materiel, men tilbagesendelsen til deres hjemsted skal foregå lejlighedsvis.

Strøer og træstykker må under ingen omstændigheder spigres til vognenes sidebeklædning eller gulv, men skal spigres eller surres fast til læsset samt forbindes indbyrdes.

2 sammenlæssede vogne uden vrideskamler må ikke overføres på *kurvet* spor på færger og må ikke føres over de fra Københavns Godsbanegaard, Helsingør og Randers stationer udgående havnebaner. 2 vogne uden vrideskamler kan derfor ikke læsses til Aamagerbanen, Helsingør—Hornbæk—Gilleleje jernbane over Helsingør og Randers—Hadsund jernbane over Randers.

Godsvognenes aflåsning (plombering), forsyning med adressesedler og beklæbning.

(Godsvognenes aflåsning (plombering.)

For så vidt godsvogne er indrettet til at aflåses, skal der under deres ophold på Statsbanerne, henholdsvis ved deres afgivelse til eller modtagelse fra fremmede baner, iagttages følgende:

Lukkede vogne, der læsses på en statsbanestation med vognladningsgods, aflåses af afgangsstationen. Aflåsningen foretages snarest efter, at vognene er færdiglæsset, og inden fragtoverenskomsten slutes. Vogne med stykgods skal ligeledes aflåses snarest efter, at vognene er færdiglæsset på afgangsstationen (pakhuset). Er der af stykgodsvogne foretaget ind- eller udlæsning undervejs, skal vognene endvidere aflåses ved togets afgang fra sidste station, hvor ind- og (eller) udlæsning har fundet sted. Denne aflåsning påhviler pakmesteren eller den togtjenestemand, der på hans vegne forestår ind- og (eller) udlæsningen af vognene. Forefindes der ikke vognlåse på stykgodsvognene plomberes disse på begge vognsider af pakmesteren, der hertil låner plombertang og plombe-

materiale hos vedkommende station. Kan plombering af een eller anden grund ikke foretages som anført, underretter pakmesteren den efterfølgende station, hvor vognene skal udsættes om, at plombering ikke har kunnet foretages og afleverer samtidig en fortegnelse over vognenes nr.

Aflåsning (plombering) af kompletteringsvogne eller stykgodsvogne, som udsættes på en mellemstation til komplettering henholdsvis ind- og (eller) udlæsning, påhviler den pågældende station.

Såfremt vogne med vognladningsgods eller vogne med stykgods ikke kan aflåses med vognlås af afgangsstationen, fordi sådanne ikke findes anbragt på vognene og ikke kan skaffes til veje inden afsendelsen, skal afgangsstationen plombere vognene efter de for aflåsning forannævnte regler. Plombertænger og plombermateriale leveres af distriktet efter indsendt rekvisition.

Vogne læsset med vognladningsgods og stykgods, der henstår natten over på stationerne — herunder også transiterende og udsatte vogne — skal være aflåset med vognlås eller plomberet. Det påhviler den station, hvor vognene henstår eller udsættes, at sikre sig, at sådan aflåsning (plombering) er foretaget og i modsat fald at foretage fornøden aflåsning (plombering) af vognene.

I det hele taget må stationerne sørge for aflåsning (plombering) af vognene i den tid, hvor jernbanen har ansvaret for godset (for aflæsningsgods i tiden, indtil sendingen er stillet til modtagerens rådighed (GR § 12), for pålæsningsgods fra fragtoverenskomstens afslutning (L § 29)). Stationerne kan dog også imødekomme særlige ønsker fra forsendernes side om aflåsning (plombering) af vogne under på- eller aflæsning, men jernbanen påtager sig ikke herved noget ansvar, hvilket forsenderne bør gøres opmærksom på.

Vogne, hvori der befordres levende dyr eller lig, skal aflåses på afgangsstationen. Er vognene ikke forsynet med vognlås, og kan sådanne ikke fremskaffes inden afsendelsen, skal vognene plomberes, idet låsesplitten samtidig anbringes på plads i låsetøjet og fastbindes. Er der ledsager i vognen, må den ikke aflåses eller plomberes.

Vogne med toldgods skal altid aflåses eller plomberes uden hensyn til, om toldvæsenet benytter toldlås eller plombe ved lukningen.

Læssede vogne, der overleveres til indenlandske privatbaner, skal være aflåset, for så vidt de er forsynet med en til den pågældende vogn fastgjort lås af indenlandsk type, i modsat fald skal de være plomberet.

bertænger og Plombermateriale leveres af Distriktet efter indsendt Rekvisition.

Vogne læsset med Vognladningsgods og Stykgods, der henstaar Natten over paa Stationerne — herunder ogsaa transiterende og udsatte Vogne — skal være aflaaaset med Vognlaase eller plomberet. Det paahviler den Station, hvor Vognene henstaar eller udsættes, at sikre sig, at saadan Aflaasning (Plombering) er foretaget og i modsat Fald at foretage fornøden Aflaasning (Plombering) af Vognene.

I det hele taget maa Stationerne sørge for Aflaasning (Plombering) af Vognene i den Tid, hvor Jernbanen har Ansvaret for Godset (for Aflæsningsgods i Tiden, indtil Sendingen er stillet til Modtagerens Raadighed (GR § 12), for Paalæsningsgods fra Fragtoverenskomstens Afslutning (L § 29)). Stationerne kan dog ogsaa imødekomme særlige Ønsker fra Forsendernes Side om Aflaasning (Plombering) af Vogne under Paa- eller Aflæsning, men Jernbanen paatager sig ikke herved noget Ansvar, hvilket Forsenderne bør gøres opmærksom paa.

Vogne, hvori der befordres levende Dyr eller Lig, skal aflaaases paa Afgangstationen. Er Vognene ikke forsynet med Vognlaas, og kan saadanne ikke fremskaffes inden Afsendelsen, skal Vognene plomberes. Er der Ledsager i Vognen, maa den ikke aflaaases eller plomberes.

Vogne med Toldgods skal altid aflaaases eller plomberes uden Hensyn til, om Toldvæsenet benytter Toldlaas eller Plombe ved Lukningen.

Læssede Vogne, der overleveres til indenlandske Privatbaner, skal være aflaaaset, for saa vidt de er forsynet med en til den paagældende Vogn fastgjort Laas af indenlandsk Type, i modsat Fald skal de være plomberet.

Læssede Vogne, der overtages fra indenlandske Privatbaner, skal — for saa vidt de ikke er aflaaaset fra Afgangstationen — aflaaases af Overgangstationen, eventuelt med Statsbanernes løse Vognlaase. Kan de fornødne løse Vognlaase ikke fremskaffes, skal Vognene plomberes.

Læssede Vogne, der indgaar fra udenlandske Baner, forsynes paa Grænsestationerne med danske Vognlaase eller plomberes.

Løse D. S. B.-Laase skal forblive paa Vognene, indtil disse paa Tilbagevejen overleveres til en fremmed Bane.

Aflæsningsstationen skal efter Oplukningen sørge for, at

Læssede vogne, der overtages fra indenlandske privatbaner, skal — for så vidt de ikke er aflåset fra afgangsstationen — aflåses af overgangsstationen, eventuelt med statsbanernes løse vognlåse. Kan de fornødne løse vognlåse ikke fremskaffes, skal vognene plomberes.

Læssede vogne, der indgår fra udenlandske baner, forsynes på grænsestationerne med danske vognlåse eller plomberes.

Løse DSB-låse skal forblive på vognene, indtil disse på tilbagevejen overleveres til en fremmed bane.

Aflæsningsstationen skal efter oplukningen sørge for, at låsene anbringes forsvarligt, således at de ikke kan falde af undervejs, og overgangsstationerne må nøje påse, at alle DSB-låse aftages, forinden vognene tilbageleveres.

Vognlåsene må kun oplukkes med de dertil bestemte nøgler, og stationerne skal iagttage, at de ikke opbrydes med vold. Fremmede, der beskadiger godsvogns-hængelåse, affordres erstatning.

Det er forbudt at anvende låsene som anslag for lukkeindretningens håndtag ved åbning af de lukkede vognes fløjddøre. Som anslag benyttes den til lukketøjet hørende split på følgende måde:

Efter at splitten er fjernet og håndtaget trukket ud, anbringes splitten atter på sin plads, og håndtaget føres derpå med et kraftigt tryk eller et raskt slag mod splittens hoved, hvorved døren som regel vil springe op.

Beskadigede låse og løse vognlåse, der findes tabt på stationspladsen eller den frie bane, skal snarest indsendes til det pågældende centralværksted.

For at sikre forsendelser af brugt emballage til Tuborgs fabrikker og Carlsberg bryggerierne er der truffet den ordning, at de afsendere, som regelmæssigt sender brugt emballage i særlig vogn til de nævnte firmaer, forsyner vognen med en plombe, i hvilket øjemed firmaerne leverer afsenderne nummererede plombertænger. De pågældende stationer vil få underretning om afsendernes navne og plombertængernes numre. Afsendelsesstationerne skal påse, at plomben er anbragt på vognen ved fragtoverenskomstens afslutning, og modtagelsesstationen, at plomben er til stede og ubeskadiget ved vognens udlevering.

Forsendere, der ønsker det, kan anvende private låse eller andre låseindretninger (bolte) til aflåsning af vognladningsvise forsendelser. Anvendelse af private vognlåse eller plomber m. v. medfører ikke, at aflåsning eller plombering ved jernbanens vognlås eller plomber kan bortfalde.

Godsvognenes forsyning med adressesedler

I de på begge sider af godsvognene anbragte seddeltavler skal afsendelsesstationen anbringe de til den pågældende forsendelse svarende adressesedler. Har en vogn undtagelsesvis ikke seddeltavler, påklæbes adressesedlerne på påskriftstavlerne.

Der anvendes følgende adressesedler:

- form nr A 545 a vognladning — fragtgods (hvid)
 (Denne formulars forside anvendes til vognladningsgods i indenlandsk trafik, medens bagsiden anvendes såvel til vogne med vognladningsgods som til stykgodsvogne i international trafik)
- - — b vognladning — fragtgods — „forsigtig“
 (hvid med rød tegning af et glas)
- - — c vognladning — ilgods (hvid med rød indramning)
 (Denne formulars forside anvendes til vognladningsgods i indenlandsk trafik, medens bagsiden anvendes såvel til vogne med vognladningsgods som til stykgodsvogne i international trafik)
- - — d vognladning — ilgods — „forsigtig“ (hvid med rød indramning og rød tegning af et glas)
- - — e ekspresstykgods (hvid med brune hjørnestreger)
- - — f fragtstykgods (hvid med grå hjørnestreger)
- - — g fragtstykgods „forsigtig“ (hvid med grå hjørnestreger og rød tegning af et glas)
- - — h ilstykgods (hvid med røde hjørnestreger)
- - — i ilstykgods — „forsigtig“ (hvid med røde hjørnestreger og rød tegning af et glas)
- - — k levende dyr (hvid med blå indramning og blå tegning af et oksehoved, en hane og en hund)
- - — l rutevogne (gul)
- - — m tomme vogne, vognlistebetegnelse H (rød), ledsaget af følgeseddel over beordrede tomme vogne (form nr A 110 b)
- - — n tomme vogne, vognlistebetegnelse O (hvid), ledsaget af følgeseddel over beordrede tomme vogne (form nr A 110 a)
- - — o vognladning (skibsgods) — fragtgods (hvid med rød konturtegning af et skib)

Mælkevogne og spandevogne forsynes med adressesedler for *ilstykgoods* (form nr A 545 i), uanset om fragten beregnes som for vognladningsgoods. Vognladningsvise forsendelser af kød i krogevogne med ekspresgodsfragt-brev forsynes med adressesedler for *ekspresstykgoods* (form nr A 545 e). Vogne med lig med il-godsfragt-brev forsynes med adressesedler for ilgods i vognladninger (form nr A 545 d), og vogne med lig med ekspresgodsfragt-brev forsynes med adressesedler for ekspresstykgoods (form A 545e). I begge tilfælde tilføjes i adressesedlen fuldstændig befordringsplan.

Adressesedlerne med den røde tegning af et glas, der angiver „forsigtig rangering“, anvendes til

vogne med lig, vogne med beboelsesvogne og andre køretøjer, vogne med eksplosivt gods (ammunition, sprængstoffer etc), vogne med beklæbnings-sedler for gods af brandfarlig beskaffenhed,

vogne, hvis indhold i overvejende grad er af skrøbelig beskaffenhed, eller hvis indhold er udsat for let at kunne styrte om, såsom æg, øl- og mineralvandsforsendelser, tomme og fyldte flasker og andre glasvarer, syreballoner, maskin- og støbegods, møbler og flyttegods, tagsten og eternitforsendelser samt

endvidere til beholder- og krukkevogne, special-fiskevogne, vogne, som på grund af læssets beskaffenhed eller læssemåde må antages vanskeligt at kunne tåle almindelig rangering, herunder vogne med særlig langt, højt eller tungt gods, vogne, hvis læs overskrider læsseprofilet, samt vogne, der er sammenkoblet ved koblingsstang eller ved selve læsset.

Adressesedlerne, der er samlet i blokke à 50 stk, skal udfyldes tydeligt i overensstemmelse med sedlernes påtryk (vognens taravægt og læssets vægt afrundes hver for sig til hele tons, jfr bestemmelsen i tjenestekøreplanens indledende bemærkninger). Ved udfyldningen må kun anvendes blåkridt eller sortkridt.

Forinden bruttovægten anføres på en vogn med trykluftbremse, skal lastvekslen være stillet rigtigt, jfr side 162. Adressesedlens anbringelse i seddelskabet er således tillige en garanti for lastvekslens rigtige stilling.

L

174 c --- V

På vogne, der overleveres fra fremmede baner, skal overgangsstationen anføre bruttovægten, for så vidt denne ikke allerede er anført.

Overleveres fra privatbaner vogne, der kun er forsynet med kridtpåskrifter, skal overgangsstationerne foranledige adressesedler påsat og kridtpåskrifterne slettet.

Afsendelsesstationens navn anføres ved hjælp af stempel. Bestemmelsesstationens navn skal altid skrives med blokbogstaver og må ikke forkortes.

Til stationer, som regelmæssigt sender et betydeligt antal vogne til bestemte stationer, eller som sender et betydeligt antal vogne med enkelte bestemte godsarter, vil der — efter derom fremsat motiveret anmodning — af distriktet kunne leveres stempler til brug ved udfyldning af adressesedlernes rubrikker om sådanne vognes bestemmelsesstation og/eller indhold.

For *faste* stykgodsvogne, der skal udsættes til behandling ved pakhus, anføres i rækkefølge de pågældende stationsnavne, eventuelt i forkortelse. For *andre* stykgodsvogne, der er bestemt til udsættelse på en station af hensyn til godsudlæsningen, anføres såvel udsættelsesstationens som den endelige bestemmelsesstations navn uden anvendelse af stationsforkortelser. Udsættelsesstationens navn understreges.

Vogne (herunder dog ikke *faste* toldstykgodsvogne) med toldgods, der skal toldbehandles på en anden station end bestemmelsesstationen, forsynes af afgangs-(grænse-)stationen med adressesedler, der udviser toldbehandlingsstationen som bestemmelsesstation. Efter toldbehandlingen påsætter sidstnævnte station nye adressesedler, lydende på den virkelige bestemmelsesstation.

For vogne, som i fragtbrevene er adresseret til havnen på bestemmelsesstedet, anføres ud for „Særligt aflæsningssted“ „Havnen“, for større havnes vedkommende med tilføjelse af nærmere stedangivelse, f. eks. „Gamle Havn“, „Søndre Mole“ o. l., for så vidt dette fremgår af fragtbrevet. På samme linie anføres for vogne, der af afsenderen — ved påtegning i fragtbrevets adresserubrik — er bestemt til aflæsning ved private sidespor, der udgår fra bestemmelsesstationen, navnet på sidesporet, f. eks. „Sukkerraffinaderiets sidespor“.

I efternævnte tilfælde skal adressepåtegningen affattes som anført:

Vogne til	Skal påskrives
Aabenraa eksportstalde samt til Aabenraa Andels-Svineslagteri	Aabenraa havn
Aalborg kvægtorv	Aalborg havn
Det forenede Dampskibs-Selskab i Aalborg	DFDS, Aalborg havn, samt navnet på det skib, godset skal indlæsses i
Det forenede Dampskibs-Selskab i Aarhus	DFDS, Aarhus havn, samt navnet på det skib, godset skal indlæsses i
Aarhus kvægtorv	Kvægtorvet, Aarhus havn
Det forenede Dampskibs-Selskab i Esbjerg (dog ikke vogne med stykgods)	DFDS, Esbjerg gamle havn, samt bestemmelsehavnen i England for det skib, godset skal indlæsses i (f eks London, Grimsby osv)
Kvægmarkedet (eksportstaldene) i Esbjerg	Kvægmarkedet, Esbjerg gamle havn
Eksportstaldene i Horsens	Eksportstaldene, Horsens havn
Næstved kvægtorv og offentlige slagtehuse	Næstved kvægtorv
Odense kvægtorv	Odense kvægtorv
Kvægtorvet og eksportslagteriet i Randers	Randers havn

For vogne, der kan ledes ad forskellige ruter til bestemmelsestationen, skal anføres rute i overensstemmelse med forskrifterne i togplanerne. For sådanne vogne, der ankommer fra privatbaner, skal ruten anføres af overgangsstationerne.

For vogne, der er forlangt ført ad en anden rute end den almindelige, skal den forlangte rute anføres.

For vogne til privatbanestationer, til hvilke godset kan ledes over forskellige ruter, skal navnet på den overgangsstation, over hvilken vognene skal beføres, anføres.

Når der under befordringen opholder sig personer i beboelsesvogne, læsset på åbne godsvogne, skal adressesedlen forsynes med påskrift herom.

I tilfælde, hvor presenninger er anbragt således over åbne vogne, at vognnummer og seddeltavle dækkes, skal afsendelsesstationen udfylde særlige mærker (formular nr. A 988) med blåkridt og fastbinde dem på begge vognsider på presenningerne. På disse mærker anføres vognens bruttovægt på tilsvarende måde som på adressesedlerne, jfr. foran.

Ankomststationerne skal sørge for, at alle gamle og ugyldige adressesedler fjernes fra vognenes seddeltavler m. v., inden der anbringes nye sedler i tavlerne, henholdsvis påklæbes nye sedler på vognene. Da en tilsidesættelse af dette påbud erfaringsmæssig kan medføre, at vogne, hvis de sidst påsatte sedler falder af, fejlsendes, er det pålagt stationscheferne ved hyppig kontrol at sikre sig, at påbudet overholdes af personalet.

Godsvognenes beklæbning.

Godsvogne skal på begge vognsider i umiddelbar nærhed af seddeltavlen beklæbes med særlige sedler.

Vogne med toldstykgoods samt vognladningsvise sendinger af toldgoods, der forsendes uden toldlukke, påklæbes blå sedler mærket „Toldgoods“, jfr. side 125 m. m.

Vogne med gods, for hvilket der er tegnet interesse i afleveringen, påklæbes form. nr. A 540 b (rødt vingehjul på hvid bund).

Når vogne ønskes vejjet, enten efter afsenderens, stationens eller vognopsynets forlangende, og vejning ikke kan ske på den pågældende station, påklæbes vognen form. nr. A 644 b (Vejning ønskes på station).

Vogne med æg skal beklæbes med form. nr. A 539 I (billede af et glas).

Om anvendelse i *international* trafik af beklæbningsedler til vogne med skrøbelige genstande, med letfordærveligt gods eller med levende dyr, gælder særlige bestemmelser, som stationerne er underrettet om.

Såfremt vogne, der indgår fra det sydlige udland læsset med kreaturer, er forsynet med en af fremmede baner påklæbet seddel om vognens desinfektion og tilbagesendelse, må en sådan seddel ikke fjernes på danske stationer.

Vogne, der er desinficeret med kresolsæbe*), skal af den station, der har foretaget desinfektionen, påklæbes sedler (form. nr. A 637 a) med følgende tekst:

*„Desinficeret
med kresolsæbe
den / 19 .*

Må i 14 dage fra og med ovennævnte dato ikke læses med varer, der kan tage skade af kresolsæbelugt.“

Efter den fastsatte tids udløb aftages sedlerne af den station, hvor vognen på det pågældende tidspunkt befinder sig, jfr. side 154 a.

Vogne, der efter at have været benyttet af heste, der har lidt af skab, er desinficeret med kresolsæbe*), skal foruden med ovennævnte form. nr. A 637 a beklæbes med en rød seddel (evt. kan bagsiden af form. nr. A 676 a „NB-mælk“ anvendes) med tydelig påskrift:

„Må indtil d. ikke læses med heste“. Datoen fastsættes til 3 uger efter afbenyttelsen, jfr. i øvrigt side 149.

Efter den fastsatte tids udløb aftages sedlerne af den station, hvor vognen på det pågældende tidspunkt befinder sig.

Sedlerne:

„Desinficeret på station den
Skal hjemsendes tom.“ (form. nr. A 637),

„Denne vogn indeholder dyr fra afspærret område; vognen samt benyttede ramper og folde skal desinficeres med natronhydrat**). Sedlen skal blive siddende på vognen, til desinfektionen er foretaget.“ (form. nr. A 644 a),

„Denne vogn skal renses og desinficeres med natronhydrat**) på modtagelsesstationen, så snart den er tømt for det deri indladede gods“. (form. nr. A 644 c) og „NB-mælk“. (form. nr. A 676 a) anvendes efter de på side 147—48 givne regler.

Om beklæbning af vogne med overgangssedler gælder særlige regler.

*) Dette desinfektionsmiddel anvendes *kun* efter særlig ordre fra det pågældende veterinærpoliti.

**) Ved nytrykning af formularen vil ordene „med natronhydrat“ udgå af teksten.

Vogne, der er læsset med eksplosivt, brandfarligt, giftigt, ætsende, samtidig antændende og ætsende eller radioaktivt gods m v, skal forsynes med særlige sedler (faresedler).

Vogne med trykluftbremse, der anvendes som beskyttelsesvogne for vogne med eksplosive genstande og derfor skal anvendes som ledningsvogne (SR § 17, D 6), beklæbes med formular A 519, efter at formularens venstre del (en overkrydset skruebremse) er fjernet. Teksten »Bremsen ubrugelig« overstreges, og formularen påskrives med blåkridt: »Beskyttelsesvogn«.

Sedlerne anbringes på begge længdedragere i umiddelbar nærhed af bremsevægtsskiltet, og de påklæbes af den station, hvor beskyttelsesvognen indsættes (altså evt også af omrangeringsstationer).

Sedlerne fjernes af den station, hvor vognens mission som beskyttelsesvogn er ophørt, efter at vognen igen er omstillet til bremsevogn.

Om beklæbning af vogne, der er beskadiget og/eller skal indsendes til værksted, se side 131 m m.

Hvidmalede vogne skal, når de om foråret er grundig rengjort, beklæbes med en seddel, der angiver dato og station, hvor rengøringen har fundet sted, se side 143.

Sedlerne skal fjernes, når de ikke længere har betydning for vognens behandling.

Behandling af løst materiel og inventar

Løst materiel og inventar, der tilhører statsbanerne

Presenninger

Statsbanernes beholdning af vognpresenninger består af kornpresenninger og halmpresenninger. De sidstnævnte er ældre og mindre tætte presenninger, som til sondring fra kornpresenninger er mærket »H« foran og efter numrene og har disse understreget med rødt.

Anbringelse og anvendelse

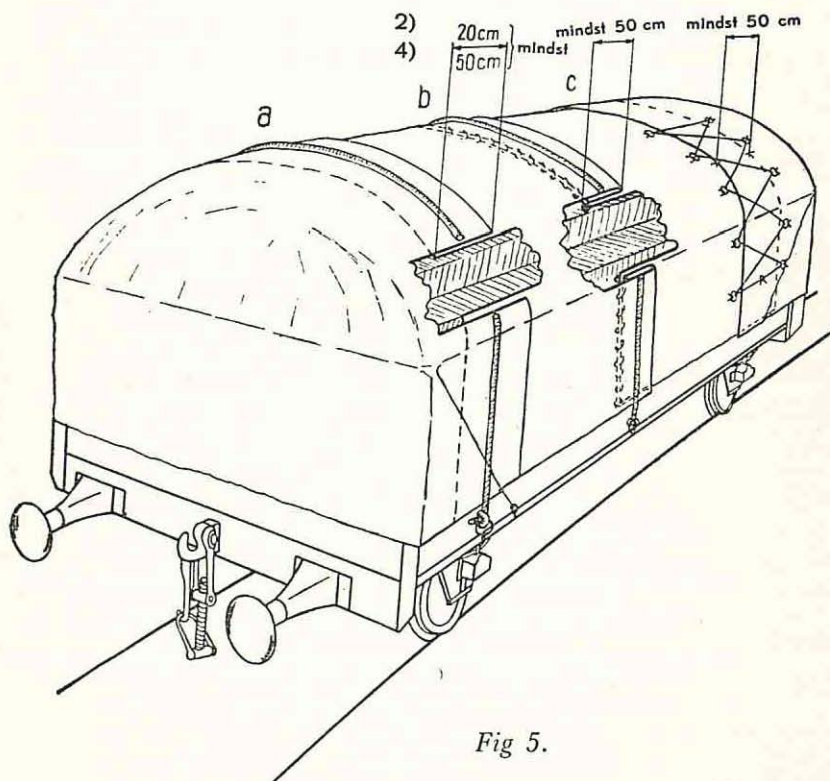

Fig 5.

Presenninger, der dækker læs, ligegyldigt af hvilken art, skal være i god stand; de skal anbringes stramt over gods og vogn og ved stropper fastgøres således til vognens side- og endevægge, at de ikke kan løftes op af vinden; herved skal alle fritliggende øjer og ringe på presenningen anvendes.

Til dækning af gods, der kan tage skade af fugtighed, må kun anvendes fuldstændig tætte presenninger, der skal slutte om læsset på en sådan måde, evt ved hjælp af afstivninger, at indtrængen af fugtighed forhindres, og regnvand kan få afløb udenfor vognsiderne.

Skulle der samle sig regnvand på presenninger, der er dækket over vogne, bør vandet fjernes.

Såfremt der til en vogn anvendes flere presenninger, skal disse

- 1) normalt forbindes med hinanden ved hjælp af presenningernes øjer eller ringe eller
- 2) lægges mindst 20 cm ind over hinanden og bindes fast over vognen som vist på fig 5 a eller
- 3) lægges mindst 50 cm ind over hinanden og forbindes med hinanden som vist på fig 5 c.
Drejer det sig om gods, der skal beskyttes mod fugtighed, skal presenningerne
- 4) lægges mindst 50 cm ind over hinanden og bindes fast over vognen som vist på fig 5 a eller
- 5) forbindes med hinanden ved hjælp af presenningernes øjer eller ringe, lægges mindst 50 cm ind over hinanden i folder og bindes fast over vognen som vist på fig 5 b eller
- 6) lægges mindst 50 cm ind over hinanden og forbindes med hinanden som vist på fig 5 c.

Såvel den tjenestemand, der stiller presenninger til rådighed for forsendere, som den tjenestemand, der har ansvar for læsningen, skal påse, at presenningerne er i god stand; sidstnævnte tillige, at de kun tjener til dækning og ikke bruges som fastbindingsmiddel.

Halmpresenninger skal anvendes, når frisk tang forlanges dækket, endvidere til dækning af halm, tørv o.l. samt til beskyttelse af andet gods mod ildsvåde. Til dækning af træuld bør kornpresenninger benyttes. Når læsset op over vognsiderne eller sidestøtterne, således at der må anvendes mere end én presenning til dækning, skal der oven på presenningerne anbringes besnøringer ligesom over læsset (se side 166—169), nemlig 2 besnøringer på tværs og 1 på langs af vognen.

Såfremt sendinger af træ dækkes med presenninger, skal disse lægges over det fastgjorte læs og bindes til vognen som anført ovenfor.

Det skal påses, at presenninger ikke ligger direkte an mod skarpe hjørner og kanter på læsset; evt skal disse bevikles, således at presenningerne ikke kan tage skade. Presenninger må ikke fastsømmes. Pålægning og aftagning af presenninger skal ske med forsigtighed.

Det er herefter kun tilladt at undlade besnøring *over* presenning, når der bruges én presenning, som dækker *hele* læsset, og som går ned over vognens sider og ender og fastbindes på sædvanlig måde med *alle* stropperne i ringene eller konsollerne. I alle andre tilfælde, d. v. s. når der anvendes mere end én presenning, samt når topdækning anvendes, jfr nedenfor, skal der udover den sædvanlige fastbinding af presenningerne anbringes besnøring over disse efter de ovenfor anførte regler.

Jerntråd og papirgarn må hverken anvendes til stropper eller til besnøringer. Presenninger må ikke sømmes fast.

Af hensyn til brandfaren skal det nøje påses, at genstande, der er udsat for let at antændes af gnister fra lokomotivet, er fuldstændigt dækket under befordringen, når de er uindpakket. Anvendes der til samme vogn to eller flere presenninger, skal den ene ligge et så stort stykke ind over den anden, at intet som helst af varen er udækket, hvorhos det, når flere presenninger anvendes, ofte vil være nødvendigt at sammenbinde de for enderne anbragte presenninger foroven.

Forsendelser, bestående af h ø, h a l m, h ø r, h a m p o l i såvel løs som preset tilstand samt t ø r v e s t r ø e l s e i pressede og fast snørede baller kan dog i indenlandsk trafik befordres på åbne vogne, kun dækket med presenninger på læssets overflade (topdækning), når afsenderen har erklæret sig enig heri ved på fragtbrevet at anføre følgende erklæring:

„Topdækning på eget ansvar“.

Anvendelse af topdækning medfører imidlertid ofte, at der påføres banerne betydelige udgifter, fordi presenningerne af vinden og luftmodstanden spiles ud og sprænges, når læsset „sætter sig“. Topdækkede vogne skal derfor altid, jfr ovenfor, besnøres.

For at undgå, at jernbanen bliver gjort ansvarlig for evt opstået brandskade på forsendelser, der kun topdækkes, må stationerne være opmærksomme på, at nævnte erklæring bliver påført fragtbrevet og underskrevet.

Topdækkede vogne må ved befordring i tog, der fremføres af damplokomotiv, ikke indrangeres nærmere lokomotivet, end at der mellem dette og pågældende vogne findes mindst 4 vogne, der ikke er læsset med letantændeligt gods, og de må ikke løbe umiddelbart op til vogne, læsset med sprængstoffer og ammunition.

Endvidere må t ø r v e s t r ø e l s e med et vandindhold på mindst 40 %, der forsendes i pressede og fast snørede baller, i indenlandsk trafik befordres på

åbne vogne uden dækning med presenning, når afsenderen har erklæret sig enig heri ved på fragtbrevet at anføre følgende af ham underskrevne erklæring:

„Befordring ønskes i åben vogn uden presenning. Tørvestrøelsen indeholder mindst 40 % vand“.

Åbne vogne uden presenning, læsset med tørvestrøelse som foran nævnt, må ved befordring i tog, der fremføres af damplokomotiv, ikke indrangeres nærmere lokomotivet, end at der mellem dette og de pågældende vogne findes mindst 9 vogne, der ikke er læsset med letantændeligt gods, og de må ikke løbe umiddelbart op til vogne, læsset med sprængstoffer og ammunition.

Presenninger må ikke benyttes til dækning af gods, der kan beskadige dem (f.eks. ikke til urensede ben, faskiner, brugte akkumulatorer eller akkumulatorplader).

Presenninger, der har været benyttede til dækning af tørrede dyrehår, bl.a. lufttørrede svinehår, skal vaskes og ophænges til tørring, inden de igen tages i brug.

Ved dækning af tjære, tjæreaffald og lignende tilsmudsede og stærkt lugtende produkter samt pulveriseret kalk i løs tilstand skal presenninger anbringes således, at de ikke kommer i berøring med godset.

Ved dækning af gods med skarpe hjørner eller kanter skal disse være beviklet således, at presenningerne ikke kan tage skade.

Behandling

Det er af økonomisk betydning, at presenninger til enhver tid behandles med omhu. Når presenninger ved vognes aflæsning løsnes fra den ene vognside, skal de anbringes således, at de ikke slæber på jorden, at de ikke kommer i berøring med automobilolie, og at de ikke kan gribe fat i vogne, som kører på nabospor. Ved aftagelsen fra vogne og ved sammenrulningen skal der foretages et nøje eftersyn af presenningerne til konstatering af mulige beskadigelser, ligesom det nøje må efterses, om presenningerne trænger til tørring.

Sammenrulningen skal foretages således, at nummeret vender udad.

Presenninger bør opbevares under tag, dog så vidt muligt ikke på perroner, selv om disse er overdækket, og ikke på steder, hvor de kommer i berøring med olie og fedtstoffer, hvorved de udsættes for at blive utætte. Efter arbejdstidens ophør må presenninger ikke henligge løse på læssepladser eller ved havnespor.

Opbevaringssteder for presenninger skal uden for arbejdstiden holdes aflåset, såfremt dette efter stedets beliggenhed må anses for nødvendigt.

Det må nøje påses, at presenninger ikke forbliver sammenrullet i fugtig tilstand i længere tid, hvorved de udsættes for ødelæggelse. Fugtige presenninger skal tørres på bedste måde, men bør dog ikke i dette øjemed henlægges direkte på stationsplads, læssevej eller lignende steder. Om vinteren bør de ved affejning befries for sne og is. Er stationen herefter ikke selv i stand til at besørge dem tørret, skal de enten anvendes over de først afgående vogne, for så vidt godset ikke kan tage skade deraf, eller, såfremt vognfordeleren ikke har disponeret over dem i løbet af 1 døgn, sendes til tørring på nedennævnte stationer således:

Fra	Til
Sjælland—Falster	Københavns Godsbane- gård
Jylland—Fyn	Aarhus H

Når presenninger sendes til tørring, forsynes følgesedler og presenninger (med kridt) med påtegning herom.

Indsendelsen skal ske i fragtstykgodsvognene til de pågældende stationer.

På de ovennævnte to stationer er indrettet presenning-tørningsanstalter, hvor fugtige presenninger snarest skal ophænges til tørring. Får disse stationer tilsendt flere våde presenninger, end der kan ophænges til tørring eller anvendes over vogne, underrettes vognfordeleren derom, for at en fordeling kan finde sted.

Ved udtagelse af oplagte presenninger skal de presenninger udtages først, som har henligget længst.

Modtager en station beskadigede presenninger, indberettes dette til distriktet med angivelse af skadens omfang.

Forsendelse

Løse presenninger skal altid forsendes sammenrullet og være ledsaget af følgesedler med nøjagtig angivelse af antal og numre. Ubeskadigede presenninger skal i almindelighed befordres i rejsegodsvognene (rejsegodsrummene) undtagen til og fra Københavns Godsbanegård, hvor befordringen sker i fragtstykgodsvognene, og til Aarhus H, hvor befordringen så vidt muligt sker i de vogne, der går til ilgodspakhuset.

Istandsættelse m v

Beskadigede presenninger og presenninger, der skal indsendes til prøve, samt presenninger hvis benyttelse har eller må formodes at have beskadiget gods, f eks ved at regnvand er trængt igennem presenningen, skal straks indsendes i f r a g t stykgodsvognene (evt med lastbilruten) til Aarhus H fragtgodsekspedition.

Indsendelsen sker på formular nr A 641 — den gule formular med påtryk „Trænger til reparation“ — hvis tekst, indtil nytrykning finder sted, må rettes i fornødent omfang. Den ene beklæbningseddell påklæbes presenningen evt på et vedbundet mærke, og den anden sendes til Aarhus H fragtgodsekspedition, som fører kontrol med, at presenningen indgår.

Halmpresenninger bør i almindelighed ikke indsendes til istandsættelse, fordi de har enkelte mindre beskadigelser, men kun, når skaden er så stor, at den kan antages at medføre ulemper for det gods, hvortil de er anvendelige. Derimod skal kornpresenninger indsendes til reparation, så snart den mindste beskadigelse forefindes. Manglende stropper erstattes dog af stationerne.

Udleje og udlån

Når der haves disponible presenninger, kan stationerne med vognfordelerens tilladelse *udleje* disse til private eller til institutioner uden for statsbanerne.

Stationerne kan endvidere med vognfordelerens tilladelse *udlåne* presenninger i tjenstligt øjemed (f eks til bygningsdækning o l), men må da føre kontrol med, at presenningerne tilbageleveres.

Den der forestår udleveringen af udlejede eller udlånte presenninger skal inden udleveringen og straks ved tilbageleveringen rulle presenningerne ud for at konstatere, hvilken tilstand disse er i.

Eventuelle mangler eller fejl ved presenningerne skal straks anmeldes for stationen (vognkontrollen).

Ved udleje skal lejeren underskrive formular A 666, der under lejemålet opbevares på stationen.

Samtidig skal stationen gøre lejeren opmærksom på,
 a t presenningerne ikke må udsættes for beskadigelse, f eks må der ikke slås søm igennem dem,
 a t tilføjede beskadigelser, som påvises ved tilbageleveringen, skal erstattes efter regning, og
 a t statsbanerne til enhver tid må forbeholde sig at forlange presenningerne tilbage med 8 dages varsel.

Til teltbrug må kun udlejes halmpresenninger, og kun når presenningerne ikke skal benyttes til at gå på (dækning af græs-, jord- eller gulvflader).

Udlejning må ikke finde sted til personer, som ikke med sikkerhed kan påregnes at ville betale lejen.

Ej heller må udlejning ske til transportvirksomheder, der driver konkurrence med banerne eller f eks til brug i havnene til dækning af gods, der ikke er befordret eller skal befordres med jernbanen.

Overlevering til og tilbagelevering fra fremmede baner

Herfor gælder særlige regler, hvorom stationerne er underrettet.

Transportbeholdere

Beholdere må ikke læsses ud over den påmalede godslast med mere end 5 %.

På stationer, hvor vogne til indlæsning af beholdere ikke føres til pakhuis, kan beholdere enten køres på egne hjul mellem pakhuis og stykgodsvogn, til og fra hvilken kørslen sker ad slidsk, eller de kan læsses på almindelige firehjulede personvogne. Når perronvogn anvendes, køres den med bagenden mod vogn døren, således at beholderen kan føres direkte over mellem perronvogn og jernbanevogn. Da bunden på en firehjulet perronvogn når temmelig langt ud over vognens bageste hjul, må perronvognens forreste ende holdes nede, når en beholder køres til og fra perronvognen.

Af statsbanernes transportbeholdere må følgende løftes med gaffeltruck:

A nr 70101—70600 og

C nr 71041—71090

Sidstnævnte skal dog på grund af størrelsen manøvreres med forsigtighed for at undgå overbalance. *Statsbanernes øvrige transportbeholdere må ikke løftes med gaffeltruck, idet de kan beskadiges derved.*

Beholderne skal så vidt muligt læsses på langs i vognene. Er læsning på tværs undtagelsesvis nødvendig, f eks af hensyn til udlæsningen på mellemstationer, skal beholderne, så snart pladsen i vognen tillader det, anbringes på langs. Tomme beholdere må ikke læsses på en sådan måde, at de beskadiges, eller at udlæsningen af dem eller andet gods vanskeliggøres ved deres sammenstuvning.

Beholderen skal altid henstå afbremset. Ved afbremsningen skal udvises forsigtighed, idet bremsebøjlen kan slå tilbage, inden den er fastgjort.

Ved transport af beholdere mellem station og forsenders bopæl vil der intet være til hinder for, at beholdere køres på egne hjul, men uanset vejbelægningens art må beholdere da ikke fremføres med større hastighed end den, der svarer til skridtgang. Under anførte forudsætning vil der intet være til hinder for, at der som trækraft for beholdere anvendes heste, men ikke motorkøretøjer, idet det dog udtrykkeligt bemærkes, at beholderens løfteindretning

ikke må benyttes som bremse, når beholderen er i bevægelse. Forsendere bedes gjort bekendt hermed.

Beholdere, som indeholder gods, der kan tage skade af fugtighed, skal *altid* — og andre beholdere i almindelighed også — befordres i lukkede vogne.

Tomme beholdere skal være ledsaget af følgeseddel (formular A 110).

Beholdere vil efter distrikternes bestemmelse af stationerne kunne anvendes til befordring af f eks stykgodsforsendelser (banepakker) til enkelte stationer eller strækninger, når derved opnås fordele f eks i henseende til hurtig togekspedition på mellemstationer.

Afsenderen skal i almindelighed lukke (låse eller plumbere) de læssede beholdere.

I den på beholderne anbragte seddelholder skal afsendelsesstationen anbringe en adresseseddel i tydelig udfyldt stand (formular A 604 for ilgods og formular A 605 for fragtgods).

Det kan tillades afsendere, der måtte ønske det, selv at levere adressesedler, der for så vidt angår indhold, form og farve skal svare til nævnte formular A 604 henholdsvis A 605, og afsenderen kan anføre sit navn i den dertil bestemte rubrik i sedlen; denne angivelse må ikke have karakter af reklame.

Formularen anvendes også, når beholderne sendes tomme.

Beholdernes seddeltavle anvendes til påklæbning af sedler efter de for godsvognes beklæbning fastsatte regler.

For udveksling af beholdere i forbindelse med fremmede baner gælder særlige regler, hvorom stationerne er underrettet.

Kølebokse

Kølebokse må kun benyttes til transport af varer, som ønskes befordret i nedkølet stand, tøris og lignende, til indenlandske samt svenske og norske stationer.

Til afkøling må kun anvendes tøris, der skal leveres af afsenderen.

Der er meddelt stationerne nærmere regler for behandling og benyttelse m v af kølebokse.

Løse vogndelev

Side- og andevægge, side- og endestøtter, lemme og kæder samt andre løse vogndelev skal altid anbringes på deres plads, når den pågældende vogns aflæsning er endt. Anbringelsen skal ske omhyggeligt, og de dertil bestemte bolte m v anvendes. Undladelse heraf kan medføre alvorlig fare for driftssikkerheden, f eks ved at de løse vogndelev hænger ud til siden eller falder ned.

Såfremt det under vognens benyttelse bliver nødvendigt at borttage løse vogndelev fra deres plads, skal de midlertidigt anbringes i vognen.

Indgår DSB-vogne med manglende side- og endestøtter, må disse straks eftersøges gennem afsendelsesstationen og forholdet indberettes til distriktet.

Løst inventar

Det til vogne hørende løse inventar skal ledsage disse. Skulle det under vognens benyttelse blive nødvendigt at borttage inventar fra dets plads, og det ikke atter kan anbringes på denne, skal det ledsaget af følgeseddel, der skal indeholde bemærkning om, til hvilken vogn inventaret hører, sendes til den pågældende vogns bestemmelsesstation. Samme bemærkning skal gøres i følgesedler, der ledsager beskadiget inventar til værksted eller magasin, og følgesedlen skal endvidere indeholde oplysning om, til hvilken station det istandsatte inventar skal sendes. Findes løst inventar til vogne overkomplet, indberettes det til distriktet.

I DSB-person- og rejsegodsvogne, der benyttes til udlandet (RIC-mærkede vogne), er anbragt inventarfortegnelse på dansk, fransk, tysk og eventuelt italiensk.

I personvogne

Håndklæder, sæbe og toilet papir

I toiletrummene er anbragt papirhåndklæder. Udgangsstationerne skal sørge for, at toiletrummene i afgående tog er forsynet med papirhåndklæder, sæbe og toilet papir i fornødent omfang.

Gardiner

Togudgangsstationerne skal påse, at gardinerne er rene og om fornødent foranlediget dem udvekslet ved henvendelse til vognopsynet.

I rejsegodsvogne m v

I rejsegodsvogne og i rejsegodsrummet i andre vogne er anbragt løst inventar f eks signalskiver, kupéskilte m m, der hører til den pågældende vogn og er opført på den i vognen opslåede inventarfortegnelse.

Udgangsstationerne skal føre tilsyn med, at inventaret bringes på plads efter afbenyttelsen, og at det stemmer med det på inventarfortegnelsen opførte.

Udgangsstationerne skal endvidere sørge for, at det i foranævnte vogne anbragte løse inventar, der trænger til opmaling eller fornyelse, erstattes med andet inventar og indsendes til værksted til istandsættelse eller ombygning.

Gulvrister (gitre)

Rejsegodsvogne og rejsegodsrummet i andre vogne er forsynet med gulvrister, som er tilpasset efter vogngulvet og ikke må borttages.

Godsvogne, der benyttes som ilstykgodsvogne, skal altid forsynes med mindst 2 gulvrister. Gulvrister kan også bruges som gitre i vogne med levende dyr til adskillelse af dyr af forskellig art og størrelse.

Så snart godsvogne har afsluttet et løb, til hvilket er benyttet gulvrister (gitre), udtages disse og opbevares så vidt muligt under tag. Kun når det har vist sig ugørligt at skaffe de nødvendige gulvrister (gitre), må der i ilstykgodsvogne bruges halm til underlag.

Dørskotter

Til anbringelse i vogne, hvori der sendes løst korn og lignende, er der anskaffet et mindre antal dørskotter forsynet med skydelem.

Dørskotterne behandles som læssemidler og er påmalet DSB, løbenummer og hjemstedsstation (Ålborg, Århus H, København g eller Nykøbing Fl). De kan kun anvendes ved transporter i godsvogne litra HD, HJ, IA med og uden underlitra samt litra G nr 40001—40875. De på København g stationerede dørskotter kan endvidere anvendes i PB-vogne.

Skånemåtter og skånepuder samt beskyttelseshylstre for bindinge

Skånemåtter og skånepuder

Til fortrinsvis anvendelse i stykgodsvogne som underlag for skrøbeligt gods, f.eks. støbegods, til anbringelse mellem enkelte stykker gods af nævnte art for at forhindre, at disse under befordringen støder mod hinanden, eller til anbringelse mellem gods og vognvægge, er der af kasserede trykluft- og varmeslanger, hvori forkortelsen »DSB« findes præget, fremstillet skånemåtter, og af kasseret presenningdug er fremstillet skånepuder.

Skånemåtterne, der holdes sammen ved hjælp af svær jertråd, fremstilles i størrelserne $62 \times 47,5$ cm og $62 \times 33,5$ cm og benævnes henholdsvis „store“ og „små“ skånemåtter. Måtterne kan ved hjælp af de på disse anbragte kroge og ringe sammenhægtes, således at der kan dannes større samlede flader.

Skånepuderne er fremstillet i størrelsen 30×50 cm og stoppet med blår. Puderne er påmalet DSB.

Skånepuderne bør navnlig anvendes til møbelsendinger, idet skånemåtterne ofte vil være for grove og kantede til at give sådanne sendinger den rette beskyttelse.

Beskyttelseshylstre for bindinge

For at forhindre, at de i godsvognen værende kreaturbindinge under befordring forårsager skade på det i vognene indlæssede gods, er der på alle godsekspeditioner oplagt beskyttelseshylstre til anbringelse på bindinge.

Stationer, der får brug for sådanne hylstre, som også kan anvendes til vognladningsvise forsendelser, kan rekvirere disse hos nærmeste godsekspedition.

Skånemåtter, skånepuder og beskyttelseshylstre behandles som løst materiel og skal efter hver benyttelse fjernes fra de pågældende vogne og opbevares tørt og under tag.

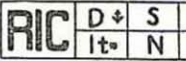

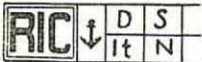
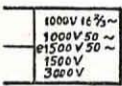
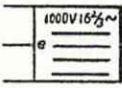
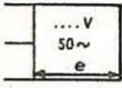
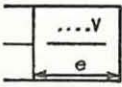
Godsekspeditionerne lader udtagne måtter, puder og hylstre indgå i egen beholdning, medens andre ekspeditioner sender dem sammenbundet til nærmeste godsekspedition.

De godsekspeditioner, der får et overskud af måtter, puder og hylstre, sender den første hverdag i hver måned det overskydende antal til nedennævnte depoter, hvor også ny forsyning kan rekvireres.

Godsekspeditioner i 1. distrikt: til Københavns Godsbanegård, pakhus U.

Godsekspeditioner i 2. distrikt: til Odense g, Fredericia om-læssehal eller Holstebro g.

Skånemåtter, skånepuder og beskyttelseshylstre bør ikke benyttes i vognelæsset til udlandet.

Mærke	Placering	Betydning
	Vognsiden nederst til venstre	Vognen opfylder de alm betingelser for anv i internationale løb Kørehastighed max 100 km/t Undervognen og kassestellet er af træ Stjernen angiver, at vognen <i>ikke</i> opfylder betingelserne for enkelte af den pågældende administrations linier Ankeret angiver, at vognen opfylder betingelserne for overførsel med den pågældende administrations færger
	— ” —	Dobbeltrammen angiver, at undervogn og kassestel er af metal Rødt RIC i dobbeltramme: max 120 km/t Gult RIC i dobbeltramme: max 140 km/t
	— ” —	Ankeret angiver, at de af de følgende administrationer, der har færgeoverfarer, kan overføre vognen
	I fortsættelse af RIC-mærket	Vognen har elektrisk varmeudrustning for de anførte spændinger og periodetal
	— ” —	Må kun benyttes for de anførte spændinger og periodetal
	— ” —	Vognen har gennemgående elektrisk varmeledning V angiver den højst tilladelige spænding ~ = perioder
	— ” —	Vognen har gennemgående elektrisk varmeledning V angiver den højst tilladelige spænding — betyder jævnstrøm Varmeledningen må ikke bruges til vekselstrøm

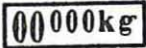
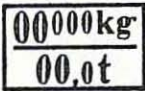

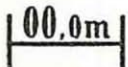
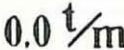
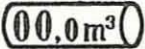

RIC-mærkets signaturer for de forskellige administrationer

A —	Østrig
B —	Belgien
BG —	Bulgarien
CH —	Schweiz
ČS —	Tjekkoslovakiet
D —	Tyskland
DK —	Danmark
F —	Frankrig
GR —	Grækenland
H —	Ungarn
It —	Italien
J —	Jugoslavien
L —	Luxembourg
N —	Norge
NS —	Holland
PL —	Polen
R —	Rumænien
S —	Sverige
TC —	Tyrkiet

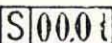
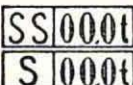

Forkortelser for de internationalt anvendte trykluftbremser og deres betydning
I. Automatiske, ikke trinvis løsbare bremser

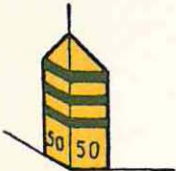
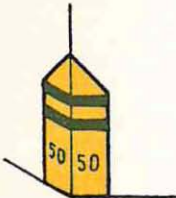
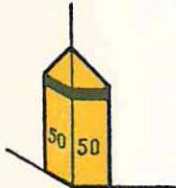

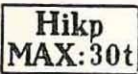

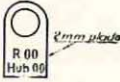
W	Westinghouse-hurtigbremse
	Westinghouse-hurtigbremse med omstilling „Godstog — persontog“
K—GP	Knorr—godstogs- persontogsbremse
W—G	Westinghouse-godstogsbremse med 3-gangs styreventil Lu I eller Lu I—II
W—GP	Westinghouse-godstogs- persontogsbremse med 3-gangs styreventil LuV—I
W—P	Westinghouse-persontogsbremse med 3-gangs styreventil LuR

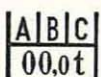

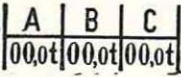

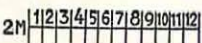
GODSVOGNE

Mærke	Placering	Betydning
	På vogngavl og til venstre på vognsiden	Forsigtig rangering
	Til højre på længdedrageren	Vognen har svævende akselkasser
	Til venstre på vognsiden	Angiver vognens egenvægt (tara)
	— „ —	Øverste felt angiver egenvægten, nederste felt skruebremsevægten. (Findes kun på vogne, hvor skruebremsevægten er mindre end tara + last.)
	— „ —	Angiver bundfladen
	— „ —	Angiver vognens nyttige læselængde
	På længdedrageren	Angiver vognens største metervægt i tons, hvis denne er lig eller større end 4,0 t
	På beholdervognes venstre sideplade	Angiver beholdervognenes rumindhold i m ³ , hl eller l
	Øverst på gavlen ved opstignings-trin etc	Advarsel mod evt. elektriske køreledninger

Mærke	Placering	Betydning												
$\rightarrow 0,00\text{ m} \leftarrow$	<p>1. Til højre på længdedrageren</p> <p>2. På trucken</p>	<p>1. <i>For 2-akslede vogne:</i> Afstanden mellem hjulsættene. <i>For 3-akslede vogne:</i> Afstanden mellem de yderste hjulsæt. <i>For truck-vogne:</i> Afstanden mellem truckcenterne</p> <p>2. <i>For 2-akslede trucker:</i> Afstanden mellem hjulsættene. <i>For fler-akslede trucker:</i> Afstanden mellem de yderste hjulsæt</p>												
$\boxed{0000\text{ kg}}$	Til venstre på vognsiden	Angiver største islast												
$00 \frac{A}{0}$	På længdedrageren, armeringsbjælken etc	Antal (00) og art (0) af aftagelige dele (A). (Se side 195—196)												
<table border="1"> <tr> <td></td> <td>m</td> <td>t</td> </tr> <tr> <td>a-a</td> <td>0</td> <td>+0</td> </tr> <tr> <td>b-b</td> <td>0</td> <td>+0</td> </tr> <tr> <td>c-c</td> <td>00</td> <td>+00</td> </tr> </table>		m	t	a-a	0	+0	b-b	0	+0	c-c	00	+00	Midt på længdedrageren	Angiver den størst tilladte last jævnt fordelt over de angivne antal meter. Afstandene a-a, b-b og c-c er markeret på længdedrageren
	m	t												
a-a	0	+0												
b-b	0	+0												
c-c	00	+00												
$\leftarrow \frac{0\text{ m}}{00\text{ t}}$	På længdedrageren, armeringsbjælken, etc	Angiver den størst tilladte last jævnt fordelt over det angivne antal meter. (Erstattes efterhånden af ovenstående signatur.)												
MG	På længdedrageren	Vognen har millimetergevind												
\otimes	Til højre på længdedrageren umiddelbart foran signaturen for vognrevision	Vognen er udtaget til lejligheidsvis udrangering												

Mærke	Placering	Betydning
	Ved vognnumme- ret	Privat-vogn
	Midt på puffer- hylsterets udven- dige side	Ringfjederpuffer med 75 mm van- dring. Tallet angiver største puffer- tryk i tons
	På beholdervognes højre sideplade	Beholdervognen har skvalpeplader
	Til højre på vognsiden	Vognen opfylder transitprofilet, og dens konstruktion og udstyr opfyl- der de øvrige bestemmelser for in- ternationalt løb
	Til venstre på vognsiden	Indenfor en revisionsfrist på 3 <i>hen- holdsvis 4 år</i> kan vognen køre i tog med maksimalhastighed 100 km/t når vognlasten incl. eventuel islast ikke overstiger den i rammen an- førte vægt
	— „ —	Indenfor en revisionsfrist på 1 år kan vognen køre i tog med maksi- malhastighed 120 km/t når vogn- lasten incl. eventuel islast ikke over- stiger den i <i>øverste</i> ramme anførte vægt. For <i>nederste</i> ramme gælder beskri- velsen fra foregående signatur
	Til højre på længdedrageren umiddelbart foran signaturen for revisionsfrist	Angiver at vognen er forsynet med internationalt udskiftelige dele

Mærke	Placering	Betydning
	Nederst på hjørnestolperne	Gennemgående elektrisk varmeledning til 3000 volt. 50 anføres kun, hvis ledningen kan bære en vekselstrøm med periodetal 50
	— „ —	Gennemgående elektrisk varmeledning til 1500 volt. 50 anføres kun, hvis ledningen kan bære en vekselstrøm med periodetal 50
	— „ —	Gennemgående elektrisk varmeledning til 1000 volt. 50 anføres kun, hvis ledningen kan bære en vekselstrøm med periodetal 50
	Umiddelbart efter RIV-mærket	Vognen er standardvogn
	På længdedrageren i umiddelbar nærhed af bremseomstillingshåndtaget	Angiver at vognen har automatisk lastveksel med max-bremsevægt som anført i signaturen
	Til venstre på længdedrageren	Vognen må ikke passere rangerygge
	Under en af de to bolte, som sammenholder pufferplade og pufferhylster	Skilt, der markerer ringfjederpuffer. R angiver største puffertryk i tons. Hub angiver puffervandring i mm

Mærke	Placering	Betydning
UIC	Under RIV-mærket	Vognen opfylder „International Jernbaneunion“s byggebestemmelser
	Til venstre på vognsiden	Vognlastsignaturen hvor øverste felt angiver vognens last (incl evt islast) og nederste felt vognens lastgrænse. Er nederste felt ikke udfyldt, er vognens lastgrænse lig last + 5 %
	— „ —	Vognlastsignaturen, der angiver vognens last (incl evt islast) ved kørsel på A—B—C-normalstrækninger.
	— „ —	Vognens lastgrænse er lig last + 5 % (Erstattes efterhånden med de på side 194 d viste signaturen)
	— „ —	
	— „ —	Vognen er optaget i EUROP-vognparken
		
	Nederst til højre på vognsiden	Smøreskema for vogne med tidssmøring

Lastgrænsesignaturer for godsvogne, hvis konstruktion tillader akseltryk på

indtil 16 t

A	B	C
20,5t	20,5t	

A	B	C
20,5t	20,5t	
S	18,5t	

A	B	C
20,5t	20,5t	
S	20,5t	
SS	15,5t	

over 16 t
indtil 18 t

A	B	C
20,5t	24,5t	

A	B	C
20,5t	24,5t	
S	20,5t	22,0t

A	B	C
20,5t	24,5t	
S	20,5t	24,5t
SS	15,5t	

over 18 t
indtil 20 t

A	B	C
20,5t	24,5t	28,5t

A	B	C
20,5t	24,5t	28,5t
S	20,5t	22,0t

A	B	C
20,5t	24,5t	28,5t
S	20,5t	24,5t
SS	15,5t	

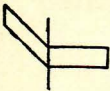
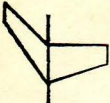
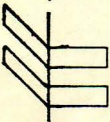
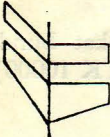
Angiver vognens største tilladte last (inkl evt islast) ved kørsel på A, B og C normalstrækninger.

S-mærket, der gælder vognens hele revisionsfrist igennem, markerer, at vognen kan køre i tog, hvis hastighed er indtil 100 km/t, når de ud for mærket angivne lastgrænser ikke overskrides.

SS-mærket, der kun har gyldighed indtil 1 år efter den påmalede revisionsdato, markerer, at vognen kan køre i tog, hvis hastighed er indtil 120 km/t, når de ud for mærket angivne lastgrænser ikke overskrides.

Signaturernes placering: til venstre på vognsiden.

Mærke	Placering	Betydning		
REV N 00.00.00	Til højre på længdedrageren	<p>Angiver revisionsværksted og -dato for</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ikke RIV-mærkede godsvogne med 4 års revisionsfrist, 2) RIV-mærkede godsvogne med 4 års revisionsfrist i indenlandsk og 3 års revisionsfrist i international trafik. <p>Vogne med anden revisionsfrist har foran denne signatur et tal, der angiver revisionsfristens åremål.</p>		
4 REV N 00.00.00	Til højre på længdedrageren	<p>Angiver revisionsværksted og -dato for RIV-mærkede vogne med 4 års revisionsfrist i såvel ind- som udland.</p>		
<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">4 REV</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">N 00.00.00</td></tr> </table>	4 REV	N 00.00.00	<p>På længdedrageren, umiddelbart til højre for dato-signaturen for vognrevision</p>	<p>Anbringes på vogne med Isothermos- eller Athermos-akselkasser og angiver, at udskiftning af olie har fundet sted i driften</p>
4 REV				
N 00.00.00				
<p>D aluminiumsfarve</p>				

Mærke	Betydning
	Vognen er udstyret som ledningsvogn
	Vognen er udstyret med en persontogsbremse, der ikke kan omstilles til godstogsbremse
	Vognen er udstyret med en i international trafik tilladt godstogsbremse
	Vognen er udstyret med en i international trafik tilladt godstogsbremse, der kan omstilles til persontogsbremse

Signaturerne, der er hvide, er anbragt på de fire hjørnestolper.

På hvidmalede vogne er de indrammet med sort.

Om forkortelser for bremsere, som er tilladt i international trafik, se side 190—191.

Signaturer for løse vogndele

Eksempel: $8 \frac{A}{6} = 8$ stk kæder til side- eller endestøtter

A: Aftagelig vogndel.

6: Løbenummer for vogndelen.

8: Antal af pågældende vogndel.

Løbe-
nummer

- 1 Side- eller endestøtte
- 2 Aftagelig sidevæg på fladvogne
- 3 Aftagelig endevæg på fladvogne
- 4 Aftagelig sidelem
- 5
- 6 Kæde til side- eller endestøtter
- 7
- 8 Presenningbom
- 9 Vrideskammel (med støtter)
- 10 Indskudsgulv (for fjerkræ etc)
- 11 Understøtning for indskudsgulv
- 12 Bræt til indskudsgulv
- 13 Dørgitter (for frugt, grøntsager etc)
- 14 Dørplade (for løst inladedet korn etc)
- 15 Bure til dyr

Løbenummer

16	Siddestænger til fjerkrævogne	
17	Fodertrug	
18	Buk til fodertrug	
19	Løs hestebom eller støttetov	
20	Gitter og aftagelig hynde for hestetransport	
21	Aftagelig briks for hestetransport	
22	Grime til hestevogn	
23	Klapstol i hestevogn	
24	Koblingsstang (stiv kobling)	
25	Bundrist (jern- eller brædderist)	
26	Iskasse	
27	Iskasseforsatsvæg	
28	Iskasserammer	
29	Hagestang eller stang for kødkroge	
30	Aftagelig tværbjælke (for vogne med forsænket bund,
f eks: TK 10000)	
31	Aftagelig drager	
32	Støttebjælke	} for specialvogne
33	Del af indskudsgulv	
34	Iltflaske	
35	Stopkile	
36	Bremsestang med eller uden klodser	} til vogne for
biltransport
37	Fastspændingstov	
38	Mindre bjælke for bevægelig rampe	
39	Aftagelig læssesadel for vogne med vrideskammel	
40	Udvekslelig varmemalvkobling	
41	Ildslukningsapparat	
42	Klodser til anbringelse ved hjulene
på automobiler	} til special-
vogne for
motorkøretøjer
43	Slidsker	

